

Оуэн Кинг Стивен Кинг
Сплячі красуні

**СТІВЕН
КІНГ**

СПЛЯЧІ КРАСУНІ

**ОВЕН
КІНГ**

«Стівен Кінг, Овен Кінг. «Сплячі красуні». Літературно-художнє видання»: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»; Харків; 2018
ISBN 978-617-12-5859-4, 978-617-12-5858-7, 978-617-12-5860-0

Анотація

У майбутньому – настільки реальному й близькому, наскільки це можливо – жінки, лягаючи спати, занурюються в липкий білий кокон. Якщо оболонку, що покриває їхні голови, пошкодити і розбудити їх, вони стають дикими та неймовірно жорстокими. Коли жінки засинають, то опиняються в іншому, кращому місці, де панує гармонія, а конфлікти трапляються вкрай рідко. Таємнича Євка Блек має стійкий імунітет до сонної хвороби. Чи можна вивчити її медичну аномалію? Або вона демон, якого потрібно вбити? Люди розділилися на ворожі угруповання. Члени одного з них хочуть убити Євку, а другого – врятувати її. Треті, користуючись хаосом, мстяться новим ворогам. Раптово чоловічий світ накриває жага насильства.

Обережно! Ненормативна лексика!

Стівен Кінг, Овен Кінг Сплячі красуні

На спомин Сандри Бленд

Персонажі

МІСТО ДУЛІНГ. АДМІНІСТРАТИВНИЙ ЦЕНТР ОКРУГУ ДУЛІНГ

- Трумен «Трумі» Мейвезер, 26, куховар мету.
- Тіффані Джонс, 28, кухня Трумена.
- Лінні Марс, 40, Поліційний департамент Дулінга, диспетчер.
- Лайла Норкросс, 45, шеф Поліційного департаменту Дулінга.
- Джаред Норкросс, 16, учень Дулінгської старшої школи, син Лайли й Клінта.
- Антон Дубчек, 26, власник і виконавець робіт у ТОВ «Антон Басейновик».
- Магда Дубчек, 56, мати Антона.
- Френк Гірі, 38, урядник контролю за тваринами, місто Дулінг.
- Ілейн Гірі, 35, волонтерка в «Гудвіл»², дружина Френка.
- Нана Гірі, 12, шестикласниця Дулінгської середньої школи.
- Стара Ессі, 60, бездомна жінка.
- Террі Кумс, 45, Поліційний департамент Дулінга.
- Рита Кумс, 42, дружина Террі.
- Роджер Елвей, 28, Поліційний департамент Дулінга.

¹ Sandra Bland – 28-річна чорна жінка, яку в липні 2015 року брутально заарештували в Техасі за дрібне порушення правил дорожнього руху, за три дні її знайшли повішеною в камері місцевої в'язниці, що викликало збурення по всій країні; розслідування цієї справи ФБР показало самогубство, патрульному, який заарештував міс Бленд, присудили рік ув'язнення й заборону працювати в правоохоронних органах. (Тут і далі прим. перекл.)

² «Goodwill» – заснована 1902 року в Бостоні неприбуткова організація, що забезпечує професійну освіту та робочі місця для інвалідів та інших упосліджених осіб; фінансується з широкої мережі дешевих крамниць, де продають пожертвовані речі.

- Джессіка Елвей, 28, дружина Роджера.
- Платина Елвей, восьмимісячна дочка Роджера й Джессіки.
- Рід Берровз, 31, Поліційний департамент Дулінга.
- Ліен Берровз, 32, дружина Ріда.
- Гері Берровз, 2, син Ріда й Ліен.
- Дрю Т. Баррі, 42, з «Дрю Т. Баррі. Компанія “Запорука”».
- Верн Ренгл, 48, Поліційний департамент Дулінга.
- Елмор Перл, 38, Поліційний департамент Дулінга.
- Руп Вітсток, 26, Поліційний департамент Дулінга.
- Вілл Вітсток, 27, Поліційний департамент Дулінга.
- Ден «Тримач» Трітер, 27, Поліційний департамент Дулінга.
- Джек Албертсон, 61, Поліційний департамент Дулінга (пенс.).
- Мік Наполітано, 58, Поліційний департамент Дулінга (пенс.).
- Нейт Мак-Гі, 60, Поліційний департамент Дулінга (пенс.).
- Карсон «Ґрунтовний Краянин» Стразерс, 32, екс-учасник боксерського чемпіонату аматорів «Золоті рукавички».
- Джей Ті Вітсток, 64, тренер футбольної команди Дулінгської старшої школи.
- Доктор Гарт Флікінджер, 52, пластичний хірург.
- Фріц Мешаум, 37, механік.
- Баррі Голден, 47, адвокат.
- Оскар Сілвер, 83, суддя.
- Мері Пак, 16, учениця Дулінгської старшої школи.
- Ерік Бласс, 16, учень Дулінгської старшої школи.
- Курт Мак-Лауд, 16, учень Дулінгської старшої школи.
- Кент Дейлі, 16, учень Дулінгської старшої школи.
- Віллі Берк, 75, волонтер.
- Дороті Гарпер, 80, пенсіонерка.
- Маргарет О’Доннел, 72, сестра Гейл, пенсіонерка.
- Гейл Коллінз, 68, сестра Маргарет, секретарка дантиста. Місіс Ренсом, 77, пекарка.
- Моллі Ренсом, 10, онучка місіс Ренсом.
- Джонні Лі Кронскі, 41, приватний детектив.
- Джеймі Гавленд, 44, професор комунікації.
- Євка Блек, на вигляд приблизно 30, невідома.

В’ЯЗНИЦЯ

- Дженіс Котс, 57, директорка Дулінгського виправного закладу для жінок.
- Лоренс «Лорі» Гікс, 50, заступник директорки Дулінгського виправного закладу для жінок.
- Ренд Квіглі, 30, офіцер, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Ваннеса Лемплі, 42, офіцер, Дулінгський виправний заклад для жінок; чемпіонка Долини Огайо з армреслінгу у віковій групі 35–42 у 2010 та 2011 рр.
- Міллі Олсон, 29, офіцер, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Дон Пітерз, 35, офіцер, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Тіг Мерфі, 45, офіцер, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Біллі Веттермор, 23, офіцер, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Скотт Х’юз, 19, офіцер, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Бланш Мак-Інтай, 65, секретарка, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Доктор Клінтон Норкросс, 48, старший офіцер-психіатр, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Джінет Сорлі, 36, утримувана № 4582511-1, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Рі Демпстер, 24, утримувана № 4602597-2, Дулінгський виправний заклад для жінок.

- Кітті Мак-Дейвід, 29, утримувана № 4603241-2, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Ейнджел Фіцрой, 27, утримувана № 4601959-3, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Мора Данбартон, 64, утримувана № 4028200-1, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Кейлі Ролінз, 40, утримувана № 4521131-2, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Нелл Сігер, 37, утримувана № 4609198-1, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Сілія Фрода, 30, утримувана № 4633978-2, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Клодія «Фігура-Динаміт» Стівенсон, 38, утримувана № 4659873-1, Дулінгський виправний заклад для жінок.

РЕШТА

- Ловелл «Малий Лов» Грайнер, 35, злочинець.
- Мейнард Грайнер, 35, злочинець.
- Мікейла Морган (у дівочтві Котс), 26, чільна репортерка «Ньюз Америка».
- Родак Яснолист (Скотт Дейвід Вінстед-молодший), 60, старший пастор Просвітлених.
- Звичайний лис, вік – між 4 і 6 роками.

*Нема різниці, чи багачка ти, чи бідна,
Чи ти розумниця, а чи тупа,
Жіноче місце в цім старому світі –
Перебувати під п'ятою чоловіка.
Вже якщо народилася ти жінкою,
Ти народилась для образ.
Ти народилась, щоб тебе топтали,
Щоб тобі брехали,
Дурили
І поводилися, наче зі сміттям.
**Сенді Позі, «Народжена жінкою»;
слова Марти Шарп³***

*А я кажу, що неможливо не зважати на квадрат світла!
**Різ Мері Демпстер, утримувана № 4602597-2, Дулінгський
виправний заклад для жінок***

*Її попереджали. Її було надано пояснення.
Та, попри все, вона не вгамувалася.
**Сенатор Еддісон «Міч» Мак-Коннел на адресу сенаторки
Елізабет Воррен⁴***

СПЛЯЧІ КРАСУНІ

Євка радіє цій нетлі. Нетля сідає на її голу руку, і Євка ласкаво гладить вказівним

³ Sandy Posey (нар. 1944 р.) – співачка з Алабами, «Born a Woman» – її хіт 1966 року; Martha Sharp – професійна авторка зі столиці кантрі-музики Нешвіла, яка насправді написала слова і музику цієї, а також багатьох інших пісень для різних артистів, пізніше ставши віце-президенткою компанії «Warner Bros».

⁴ Фраза лідера республіканської більшості в Сенаті, якою той у лютому 2017 року перервав промову старшої сенаторки від Демократичної партії. Сенаторка заперечувала доцільність номінації на пост Генпрокурора сенатора Джеффа Се-шенса; слова «Nevertheless, she persisted» стали гаслом феміністичного руху США

пальцем брунатні й сіренькі брижі, якими обарвлено її крильця. «Вітаю, щастячко», – каже вона нетлі. Нетля здіймається геть. Вгору, вгору і вгору летить нетля, поки її не заковтує окраєць сонця, що заплутався серед блискучого зеленого листя за двадцять футів вгорі понад Євкою, яка зараз тут, між коренями, на землі.

Мідно-червона линва точиться з чорної западини посеред стовбура, звиваючись між лусками кори. Євка явно не довіряє цьому змієві. Вона мала вже прикроці з ним раніше.

Її нетля і ще десять тисяч інших здіймаються з верхівки дерева тріскотливою, мишастого кольору хмарою. Цей рій котиться небом у бік кволих сосонок підлісся на протилежному кінці галяви. Євка підводиться, рушаючи слідом за нетлею. Стеблиння хрускає під її ступнями, і трава заввишки по пояс лоскоче її голу шкіру. Наблизившись до сумного лісу, звідки цінніші дерева здебільшого вже вибрано, Євка ловить перші хімічні запахи – аміаку, бензолу, гасу та ще так багато інших, десять тисяч зарубок на якомусь єдиному клаптику плоті – і лишається тієї надії, яку, сама того не усвідомлюючи, була плекала.

Павутиння порскає з-під її кроків, зблискуючи у вранішньому світлі.

Частина перша Давній трикутник

*Там, у жіночій в'язниці
Аж сімдесятеро жінок,
І я хтів би мешкати
Разом із ними.
Той давній трикутник тоді хай би бовкав
На всі береги Королівського каналу.
Брендан Біен⁵*

Розділ 1

1

Рі спитала в Джінет, чи спостерігала вона коли-небудь за квадратом світла від вікна. Джінет сказала, що ні. Рі лежала на верхній койці, а Джінет на нижній. Обидві чекали, коли відімкнуть камери до сніданку. Такий собі звичайний ранок.

Скидалося на те, що співкамерниця Джінет добре дослідила той квадрат. Рі пояснила, що він розпочав з протилежної від вікна стіни, повз донизу, вниз, униз, потім переліз через їхнього столика й нарешті опинився на підлозі. Як може бачити сама Джінет, квадрат зараз саме там, посеред підлоги, яскравий, як не знати що.

– Рі, – промовила Джінет, – я просто не маю бажання зважати на якийсь там квадрат світла.

– А я кажу, що неможливо *не* зважати на квадрат світла! Рі рохнула носом – так вона висловлювала своє здивування. Джінет сказала:

– Гаразд. Хай би там що воно к-херам не означало.

Її співкамерниця знову видала своє рохкання.

Нормальна людина Рі, але трохи як немовля – так її тривожить тиша. Рі замкнули за махінації з кредитом, підробку документів і зберігання наркотиків без наміру продажу. Ні в

---

⁵ Brendan Behan (1923–1964) – ірландський поет і драматург; слова вступної пісні «The Auld Triangle» до написаної ним з власного тюремного досвіду п'єси «Quare Fellow» («Дивацький парубок», 1954); бовканням великого металевого брязкала трикутної форми будили у дублінській тюрмі в'язнів.

чому з цього вона не була досить вправною, що й привело її сюди.

Джінет сиділа за вбивство; одного зимового вечора 2005 року вона штрикнула в пах свого чоловіка Деймієна викруткою з жалом «метелик», а оскільки Деймієн був під кайфом, то так і залишився сидіти в кріслі, дозволивши собі стекти кров'ю. Звичайно, вона теж тоді була під кайфом.

– Я поглядала на годинник, – сказала Рі. – Відзначала час. Двадцять дві хвилини треба світлу, щоб пересунутися супроти вікна сюди, на підлогу.

– Тобі варто податися на «Гіннеса», – сказала Джінет. – Цієї ночі мені снилося, що я їм шоколадний торт з Мішель Обамою, а вона мене все дістає: «Від цього ти розтовстієш, Рі!» Але ж і сама вона їла той торт, – рохнула Рі. – Та ні, не було такого. Я це вигадала. Насправді мені снилася ота моя вчителька. Вона все казала та й казала, що я не в тій класній кімнаті, а я їй усе відповідала: ні, я в тій, що треба, класній кімнаті, і ми з нею отак сперечалися. То так дратувало, як ніщо інше. А тобі що снилося, Джінет?

– Мені...

Джінет намагалася пригадати, але не змогла. Мабуть, нові ліки таки зміцнили її сон. До цього в неї інколи траплялися кошмари про Деймієна. Зазвичай вигляд він мав такий, як наступного ранку, коли вже був мертвим, зі шкірою плямисто-синьою, немов розмокле чорнило.

Джінет якось запитала в доктора Норкросса, чи вважає він, що сновидіння пов'язані з почуттям провини. Лікар примружився на неї з отим своїм «чи-ти-це-нахер-серйозно?» виразом, який її зазвичай бісив, хоча з цим вона могла впоратися, а потім сам спитав у неї, чи у зайців, на її думку, м'якенькі вуха? Йой, окей, втямила. Та хай там як, але Джінет не сумувала за тими снами.

– Вибач, Рі. Нема чого розказувати. Якщо мені щось і снилося, було й загуло.

Десь за дверима в коридорі другого поверху Крила В стукотіли по бетону підбори: хтось із офіцерів робив останній обхід перед відкриттям дверей.

Джінет заплющила очі. Вона розбудовувала собі сновидіння. У ньому ця тюрма була руїною. Виткі рослини, що буйно обплели стіни колишніх камер, перебирав весняний вітерець. Від згриженої часом стелі лишилася хіба що половина, тільки якийсь виступ стирчав. Кілька крихітних ящірок бігали по купі іржавих уламків. У повітрі танцювали метелики. Все, що лишилося від камери, присмачували щедрі запахи землі й листя. Боббі, який стояв поряд із нею в стінному проломі, вражено зазирає досередини. Його мама була археологом. Вона й відкрила це місце.

– Як гадаєш, можна брати участь в ігровому шоу, якщо в тебе судимість?

Видіння розсипалося. Джінет пхикнула. Авжеж, гарний був сон, поки тривав. На пігулках життя безперечно краще. Так вона може знаходити собі спокійні, приємні місцини. Треба віддати лікарю належне: хімія поліпшує життя. Джінет знову розплющила очі.

Рі вибалушеними очима вдивлялася у Джінет. Мало доброго у в'язниці, але такий дівчині, як Рі, тут, мабуть, безпечніше. У відкритому світі вона з таким само виразом могла вибігти на дорогу під машини. Або продати наркотику комусь, хто аж ніяк не схожий на нарика. Тобто, саме це вона й зробила.

– Щось не так? – спитала Рі.

– Нічого. Просто я була в раю, ото й усе, а твоє базікання його зруйнувало.

– Що?

– Не переймайся. Слухай-но, я думаю, мусить існувати таке ігрове шоу, в якому можна брати участь, *тільки* якщо в тебе є судимість. Ми могли б назвати його «Збреши за призи».

– Мені це страшенно подобається! А як воно буде проводитися?

Джінет сіла прямо й позіхнула.

– Мені це ще треба обдумати. Розумієш, розробити правила.

Їхня оселя залишалася такою самою, якою вона завжди була і завжди буде – світом без кінця, амінь. Уся камера десять кроків завдовжки, від койок до дверей – чотири кроки. Стіни гладенькі, бетон кольору вівсяної каші. На єдино дозволений ділянці утримувалися

балабушками зеленої липучки їхні покривулені фотографії й поштові листівки (лише кілька, якби комусь захотілося на них роздивитися). Під однією стіною стояв маленький металевий стіл, а під протилежною – короткий металевий стелаж. Ліворуч від дверей містився сталевий унітаз, де вони мусили сідати навпочіпки, кожна дивлячись кудись убік, вдаючи убогу ілюзію приватності. Своім віконцем із подвійним склом на рівні очей двері камери дивилися в короткий коридор, який пролягав уздовж Крила В. Кожен дюйм і кожна річ у камері були просякнуті всепроникними запахами в'язниці: поту, цвілі, лізолу.

Попри власну нехіть, Джінет зрештою здивилася на той сонячний квадрат між койками. Він уже майже досяг дверей... але далі йому не дістатися, хіба не так? Якщо якийсь тюремник не вставить ключ у замок або камеру не відімкнуть з вартівні, цей квадрат тут в такій само пастці, як і вони.

– А хто міг би вести? – запитала Рі. – Кожному ігровому шоу потрібен ведучий. І ще, якого роду призи? Призи треба щоб були хороші. Деталі! Джінет, ми мусимо розробити всі деталі.

Рі дивилася на Джінет, підперши рукою голову, накручуючи на палець свої тугі вибілені кучері. У верхній частині лоба Рі виднівся старий шрам, що нагадував відбиток якоїсь решітки – три глибокі паралельні лінії. Хоча Джінет і не знала, що спричинилося до того шраму, їй неважко було здогадатися, *хто* його залишив: якийсь чоловік. Можливо, батько Рі, можливо, її брат, можливо, бойфренд, можливо, якийсь парубок, котрого вона ніколи раніше не бачила і не побачить ніколи знову. Серед утримуваних у Дулінгському виправному закладі, і то, м'яко кажучи, вельми мало було історій із виграними призами. Натомість історій з поганими хлопцями – багато.

І що з цим можна зробити? Можна жаліти себе. Можна себе ненавидіти або ненавидіти всіх. Можна ловити кайф, нюхаючи очисні засоби. Можна робити все, що тобі заманеться (звісно, в рамках твоїх обмежених можливостей), але саму ситуацію не змінити. Наступна черга тобі крутнути велике і сяйливе Колесо Фортуни прийде не раніше наступного слухання щодо твого дострокового звільнення. Заради власного звільнення Джінет прагнула докладати якомога більше зусиль. Вона має про кого думати – про свого сина.

Пролунав лункий грюкіт – це офіцер у Вартівні відімкнув шістдесят два замки. Отже, 6:30 ранку, всі виходять зі своїх камер на переключку поголів'я.

– Я не знаю, Рі. Сама про це подумай, – сказала Джінет. – І я також про це думатиму, а потім, пізніше, ми обміняємося дипломатичними нотами.

Джінет скинула ноги з ліжка і встала.

2

За кілька миль від в'язниці, на помості при будинку Норкроссів, Антон-басейновик визбирував мертвих жуків. Басейн був подарунком доктора Клінтона Норкросса його дружині Лайлі на десяту річницю їхнього шлюбу. Постать Антона часто змушувала Клінта сумніватися в мудрості такого дарунка. Як от і цього ранку.

Антон працював без майки, і то з двох вагомих причин.

По-перше, день обіцяв бути спекотним. По-друге, живіт хлопець мав – камінь. Таки рельєфним він був, цей Антон-басейновик: чисто тобі жеребчик з обкладинки якогось любовного роману. Якби вам схотілося послати кілька куль Антонові в живіт, це варто було б робити під кутом, на випадок рикошету. Що він їсть? Гори чистого протеїну? Які вправи робить? Розчищає авгієві стайні?

Антон скинув очима з-під мерехтливих скелець своїх вейфарерів⁶ і усміхнувся. Вільною рукою він помахав Клінтові, який дивився на нього з вікна хазяйської ванної кімнати на другому поверсі.

⁶ Ray-Ban Wayfarer – створена у 1950-х модель сонячних окулярів, яка знову стала модною від середини 2000-х рр.

– Господи Ісусе, це ж треба, – стиха промовив сам собі Клінт. Він помахав у відповідь.
– Змилуйся.

Клінт відсунувся вбік від вікна. У дзеркалі на зачинених дверях ванної з'явився сорокавосьмирічний білий чоловік: ступінь бакалавра Корнельського університету, диплом доктора медицини Нью-Йоркського університету, помірні жирові коханчики на талії від гранде мокачино зі «Старбаксу». Його борода кольору сіль із перцем скидалася не так на мужньо-лісорубську, як на розкошлану бороду якогось одноногого морського капітана.

Те, що власний вік і обм'якле тіло стали для нього таким сюрпризом, вразило Клінта, як іронічна насмішка. Йому ніколи не вистачало терплячості на чоловіче марнославство, особливо того різновиду, що притаманний середньому віку, а накопичений професійний досвід, як мало що інше, обкраював саме цей тліючий гніт до зовсім коротенького оцупка. До речі, те, що Клінт вважав великим поворотним моментом у своїй медичній кар'єрі, трапилося вісімнадцять років тому, в 1999-му, коли до молодого лікаря прийшов з «кризою сексуальних амбіцій» перспективний пацієнт на ім'я Пол Мантпільєр.

Він тоді спитав у Мантпільєра:

– Коли ви кажете «сексуальні амбіції», що ви маєте на увазі?

Амбіційні люди прагнуть просування вгору. Ніхто ж насправді не може стати віце-президентом сексу. Це просто такий кумедний евфемізм.

– Я маю на увазі... – схоже було, Мантпільєр зважує різні дефініції. Прочистивши кашлем горло, він визначився. – Я хочу й далі це робити. Я й далі хочу цього прагнути.

Клінт сказав:

– Це не скидається на надзвичайну амбітність. Радше це схоже на цілком нормальне явище.

Для досі ще не розслабленого після клінічної ординатури в психіатрії Клінта це був тільки другий день у власному кабінеті, і Мантпільєр був лише другим його пацієнтом.

(Першою пацієнткою була юна дівчина з певними страхами стосовно поданих нею заяв на вступ до коледжу. Втім, доволі швидко з'ясувалося, що на предметних іспитах вона отримала 1570 балів. Клінт наголосив, що це чудові результати і в лікуванні чи наступному візиті нема потреби. «Зцілена!» – черкнув він униз сторінки того блокнота, в якому зазвичай робив свої нотатки.)

Сидячи в оббитому штучною шкірою кріслі навпроти Клінта, Пол Мантпільєр того дня був одягнений у білий плетений жилет і штани з напрасованими рубчиками. Сидів він згорблено, закинувши ногу на ногу, і говорив, звисивши одну руку собі на модельну туфлю. Клінт бачив, як він паркував свою карамельно-червону спортивну машину на стоянці навпроти цієї приземкуватої офісної будівлі. Робота у вугільній промисловості на самому верхечку харчової піраміди давала можливість купити таку машину, але його довгасте, виснажене обличчя навернуло Клінтона на думку про сімейство Біглів, котрі в тому старому коміксі повсякчас вимотували нерви Скруджу Мак-Даку⁷.

– Моя дружина каже... ну, не так щоб настирливо, але, ви ж самі знаєте, все цілком зрозуміло. Гм, *підтекст*, тобто. Вона хоче, щоб я це кинув. Відмовився від моїх сексуальних амбіцій, – підсмикнув він угору підборіддя.

Клінт простежив за його поглядом. На стелі крутився вентилятор. Якщо Мантпільєр послав свої сексуальні амбіції туди, там їх напевне пообрубує.

– Нумо до ґрунту, Поле. Насамперед, як ця тема виникла між вами й вашою дружиною? З чого все почалося?

– У мене був роман. Той інцидент підсипав ще приску. І Рода – моя дружина – витурила мене! Я їй пояснював, що то не через неї, то через... я маю таку потребу, розумієте? Чоловіки мають потреби, яких жінки не завжди розуміють.

Мантпільєр покрутив головою, розслаблюючи шию. Видав розпачливе сичання.

⁷ Beagle Boys – родинний клан злочинців-рецидивістів, які різними способами намагаються пограбувати багатія Скруджа Мак-Дака.

– Я не хочу розлучення! В душі я вважаю, що це вона мусить пристати на такі умови. На компроміс зі мною.

Смуток цього чоловіка і його відчай були справжніми, і Клінт міг собі уявити той біль, який принесло його усунення – жити з валізою напохваті, їсти водянисті омлети в якійсь харчевні, на самоті. Це була не клінічна депресія, але явна, яка заслуговувала на повагу й увагу, попри те, що цю ситуацію він створив собі сам.

Мантпільєр нахилився над своїм пухким черевцем.

– Будьмо відверті, докторе Норкросс. Мені близько п'ятдесяти. Найкращі дні мого сексуального життя вже минули. Я подарував їх їй. Пожертвував їх їй. Я міняв підгузки. Я возив їх машиною на всі матчі й змагання і нагромаджував фінанси на освіту. Я відзначився у всіх пунктах шлюбної анкети. То чому ми не можемо досягти якоїсь угоди тут? Чому це мусить бути таким жахливим, таким роз'єднувальним?

Клінт не відповідав, просто чекав.

– Минулого тижня я був у Міранди. Це та жінка, з якою я сплю. Ми зробили це в кухні. Ми зробили це в її спальні.

Ми майже зайнялися цим у душі. Я був щасливий, як чорт забирай! А потім я прийшов додому і в нас була гарна сімейна вечерея, і ми грали у скребл, і нам було чудово! В чому проблема? Це *штучно створена* проблема, ось що я думаю. Чому я не можу мати в цьому певну свободу? Хіба я забагато вимагаю? Хіба це щось аж таке надмірне?

Кілька секунд не говорив ніхто. Мантпільєр дивився на Клінта. Добрі слова кружляли і шмигали в Клінтовій голові, мов пуголовки. Виловити їх було досить легко, але Клінт все ще вагався.

Позаду його пацієнта, приставлена до стіни, стояла робота Гокні, естамп, подарований Лайлою, «щоб оживити кабінет». Він збирався повісити картину в другій половині дня. Поряд з естампом стояли напіврозпаковані коробки з його медичними книжками.

Хтось мусить допомогти цьому чоловікові – вловив себе на думці молодий лікар – і це має бути зроблено в такій гарній, затишній кімнаті, як ця. Але чи мусить бути тим «хтось» Клінтон М. Норкросс, доктор медицини?

Зрештою, він жахливо важко працював, щоб стати лікарем, і ніким не було нагромаджено жодних фінансів, які б допомогли Клінту з навчанням у коледжах. Він виростав у тяжких умовах і сам сплачував за свій шлях нагору, інколи дорожче, ніж просто грошима. Щоби пробитися, він робив речі, про які ніколи не розповідав своїй дружині, й ніколи не розповість. Чи це те, заради чого він ті речі робив? Заради втішання сексуально амбітного Пола Мантпільєра?

Легенька вибачлива гримаса скривила широке обличчя Мантпільєра.

– Ох, чорт. Уторопав. Я дію не так, як годиться, авжеж?

– Ви дієте, як годиться, – відповів Клінт і на наступні півгодини відсунув геть свої сумніви. Вони розібрали проблему, роздивилися її з усіх боків, обговорили різницю між хіттю й потребою, поговорили про місіс Мантпільєр і її прозаїчні (на думку містера Мантпільєра) постільні преференції. Вони навіть відхилилися в на диво щире подорож до найбільш раннього підліткового сексуального досвіду Мантпільєра, коли він мастурбував, використовуючи для цього пащу плюшевого крокодила свого меншого брата.

Клінт, відповідно до своїх фахових обов'язків, спитав у Мантпільєра, чи не думав він коли-небудь про завдання собі ушкоджень. (Ні.) Він поцікавився, як почувався б Мантпільєр, якби ролі були протилежними? (Той стверджував, ніби сказав би їй, щоб вона робила те, в чому має потребу.) Де Мантпільєр бачить себе через п'ять років? (Ось тут-от цей чоловік у білому плетеному жилеті й почав ридати.)

Наприкінці цього сеансу Мантпільєр сказав, що вже нетерпляче чекає наступного, а щойно він пішов, Клінт зателефонував до своєї телефонної компанії. Велів їм спрямовувати всі його дзвінки до одного психіатра в Мейлоку, найближчому з сусідніх міст. Операторка спитала в нього – протягом якого часу?

– Допоки не надійде повідомлення про снігопад у пеклі, – сказав Клінт.

Він дивився крізь вікно, як Мантпільєр виводить задом з парковки свою карамельно-червону спортивну машину і від'їжджає геть, щоб ніколи більше не бути побаченим.

Потім він зателефонував Лайлі.

– Вітаю, докторе Норкросс.

Емоція, яку він почув у її голосі, була тією, яку мають на увазі – чи мусили б мати на увазі – люди, коли кажуть: «У мене серце співає». Вона спитала, як проходить його другий день у кабінеті.

– З візитом приходив чоловік, найменш свідомий власних вад у всій Америці.

– О? Тебе відвідав мій батько? Я певна, естамп Гокні його збентежив.

Вона була меткою, його дружина, такою ж меткою, як душевною, і такою само різкою, як меткою. Лайла кохала його, але ніколи не втрачала нагоди зіпхнути його з п'єдесталу. Клінт вважав, що, мабуть, він цього потребує. Мабуть, більшість чоловіків цього потребує.

– Ха-ха, – відгукнувся Клінт. – Між іншим, послухайно: та вакансія, про яку ти казала, у в'язниці. Від кого ти про неї чула?

На секунду, чи й довше, зависла пауза, доки його дружина обдумувала підтекст цього запитання. Відповіла вона власним:

– Клінте, народилося щось таке, про що ти хотів би мені розповісти?

Клінт навіть не задумувався, що її може засмутити його рішення позбутися приватної практики на користь казенного місця. Він був певен, що її це не зачепить.

Дякувати Богу за Лайлу.

3

Щоб дістати електробритвою сиву щетину в себе під носом, Клінтові довелося так викривити обличчя, що він став схожим на Квазімодо. Білосніжна дротина стирчала в нього з лівої ніздрі. Антон міг досхочу жонглювати гантелями, але на кожного чоловіка чекає сиве волосся в носі, так само, як і те, що з'являється у вухах. Клінту вдалося збрити цю волосину.

У нього ніколи не було статурності Антона, навіть в останньому класі старшої школи⁸, коли суд забезпечив йому незалежність і він почав жити сам та зайнявся бігом.

Клінт був сухорлявішим, стрункішим, з животом нерельєфним, але пласким, як у його сина Джареда. На його згадку, Пол Мантпільєр був опецькуватішим, ніж та версія себе, яку Клінт бачив цього ранку. Але все одно була схожість. Де він тепер, той Пол Мантпільєр? Чи залагодилася та його криза? Мабуть. Час лікує всі рани. Звісно, як зазначив один штукар, час також стріляє нам у п'яти.

Клінт не мав більшого прагнення, ніж нормальний чоловік, тобто здоровий, цілком свідомий і не позбавлений фантазії – потрахатися поза шлюбом. Його ситуація, на відміну від Пола Мантпільєра, не була кризою жодного роду. Він жив нормальним, як сам його розумів, життям: озирнутися на гарненьку дівчину на вулиці, інстинктивно поглянути на жінку в короткій спідничці, що вилазить з машини; майже підсвідомий сплеск хіті до якоїсь із моделей, що прикрашають «*Справедливу ціну*»⁹. Такий жалюгідний цей ефект, думав він, жалюгідний і, мабуть, дещо комічний – як вік відносить тебе все далі й далі від того твого тіла, що подобалося тобі найбільше, а старі інстинкти (не амбіції, дякувати Богу) залишає, як той запах приготування їжі, що зберігається в кухні ще довго після того, як обід уже з'їдено. А чи він судить усіх чоловіків по собі? Ні. Він член цього племені, ото й усе. От жінки – то справжні загадки.

⁸ High school – в американській старшій школі навчаються діти віком 14–18 років, з дев'ятого по дванадцятий клас.

⁹ «The Price Is Right» – ігрове телешоу, що існує з 1956 року, де учасники мусять вгадати правильну ціну призів, які демонструють запрошені дівчата-моделі.

Клінт усміхнувся до себе в дзеркалі. Він чисто поголений. Він живий. Йому майже стільки ж років, як було Полу Мантпільєру в 1999-му.

Дзеркалу він проказав:

– Агов, Антоне, та пішов ти нахер.

Ця бравада була фальшивою, але принаймні він висловився. За дверима ванної Клінт почув клацання замка в спальні, звук висунутої шухляди, там гупнуло – це Лайла вкинула до шухляди кобуру з пістолетом, засунула і знову клацнула її замком. Він почув, як вона зітхнула й позіхнула.

На той випадок, якщо вона вже заснула, одягався він безгучно і, замість сісти на ліжко і взути туфлі, Клінт підхопив їх, щоб понести донизу.

Лайла озвалася:

– Усе гаразд. Я ще не сплю.

Клінт не був певен, чи це цілком так: Лайла впала на ліжко навіть не розстігнувши верхнього гудзика своїх формених штанів. Вона навіть не заповзла під ковдри.

– Ти, певне, виснажена. Я вже йду. Все там гаразд, на Гірській?

Минулого вечора вона надіслала есемес, що на Гостинно-Гірській дорозі сталося якесь лихо... *«не чекай на мене, лягай спати»*. Хоча подібне й траплялося, та залишалось незвичним. Він із Джаредом засмажив на грилі стейки й заповірував їх двома пляшками «Якірного парового»¹⁰ на надвірному помості.

– Відірвався причіп. «Домашні-тварини-якось-там». Якась мережа крамниць? Перекинувся набік, заблокував усю дорогу. Все засипало котячим піском і собачою їжею. Закінчилося тим, що нам довелося зсовувати його зі шляху бульдозером.

– Оце так цирк, – він нахилився, приклавшись до її щоки поцілунком. – Агов. Хочеш, почнемо бігати разом?

Ця ідея йому щойно навернулася, і він ментально їй зрадив. Неможливо припинити знеміцнення й обважніння свого тіла, але можна з цим боротися.

Лайла розплющила праве око, світло-зелене в сутінках кімнати із затуленими шторами.

– Не цього ранку.

– Звісно, не зараз, – погодився Клінт.

Він завис над нею, думаючи, що вона збирається поцілувати його навзаєм, але вона тільки побажала йому гарного дня й додала, щоб нагадав Джареду винести сміття. Око підкотилось і заплющилося. Спалах зеленого... й нема.

4

Запах у сараї стояв заледве стерпний.

Гола шкіра Євки взялася сиротами, їй довелося зробити зусилля, щоб не виблювати. Цей сморід складався з суміші горілих хімікатів, диму сухого листя й зіпсованої їжі.

Одна з нетель вгніздилася в її волоссі, заспокійливо пульсуючи впритул до Євчиного скальпу. Євка дихала якомога неглибоко і роззиралась довкола.

Цей збірний сарай слугував куховарнею наркотиків. У центрі приміщення стояла газова плита, приєднана поживклыми трубками до пари білих балонів. На верстаті під стіною – лотки, джбани з водою, відкрита коробка пакетиків «Зіплок»¹¹, пробірки, корки, безліч убитих сірників, мікролюлька з обпаленим сподком та раковина, від якої надвір під дверною сіткою, яку відтулила, заходячи сюди Євка, йшов шланг. На долівці – порожні пляшки та пом'яті бляшанки. Ненадійний на вигляд садовий стілець зі штампованим логотипом Дейла

¹⁰ «Anchor Steam» – сильногазоване крафтове пиво з праним присмаком, яке випускають із 1971 року.

¹¹ «Ziplock» – багаторазові пластикові пакети з замком-блискавкою, які випускають із 1968 року.

Ернгардта-молодшого¹² на спинці. У кутку жужмом – сіра картата сорочка.

Євка струсила задерев'янілість і принаймні трохи бруду з тієї сорочки, а потім наділа її на себе. Поли заледве прикривали її сідниці і клуби. Зовсім донедавна ця сорочка належала комусь огидному. Пляма у формі штату Каліфорнія, яка розтеклась униз від грудей, повідомляла, що той огидний індивід полюбляв майонез.

Присівши навпочіпки біля балонів, Євка висмикнула з них пожевклі трубки. Потім відкрила крани цих балонів з пропаном на чверть дюйма кожний.

Знову опинившись надворі, опустивши за собою дверну сітку, Євка затрималася, глибоко вдихаючи свіже повітря.

Сотні за три футів нижче на лісистому схилі виднівся трейлер з гравійним накатом перед ним, де стояли пікап та два легковики.

На мотузці для білизни поряд з кількома вицвілими трусами й джинсовою курткою висіли три вительбушених кролики, з одного із них ще скрапувало. З комина трейлера клубочився вгору пічний димок.

З відстані, яку вона пододала, перейшовши негустий ліс і поле, Дерев більше не було видно. Втім, вона не була самотня: нетлі комашилися на даху сараю, соваючись і спорхуючи.

Євка вирушила вниз по схилу. Сушняком їй кололо ступні, камінцем порізало п'ятку. Євка не спиняла ходи. На ній швидко все заживало. Біля мотузки вона зупинилася, щоби прислухатись. Почула чоловічий сміх, увімкнений телевізор та десять тисяч черваків, які в глибині невеличкої ділянки довкола неї відсвіжували ґрунт.

Кролик, з якого досі стікала кров, підкотив на неї свої затуманені очі. Євка спитала в нього, які тут справи.

– Троє чоловіків і одна жінка, – відповів кролик. Одинока муха вилетіла з його рваних чорних губ, покрутилася поряд і з дзижчанням влетіла до печерки повислого вуха. Євка чула, як муха гуде і б'ється там. Вона не ганила муху, яка робила те, що й мусить робити муха, але журилася за цим кроликом, котрий не заслуговував на таку гидку долю. Євка любила всіх тварин, та особливо до душі їй були дрібніші, оті, що повзають у лугах або стрибають серед сушняку, з делікатними крильцями і сторожкі.

Вона завела долоню кролику за голову і ласкаво піднесла його пошерхлі, чорні губи до своїх.

– Дякую тобі, – прошепотіла Євка і залишила його в упокої.

5

До вигід життя саме в цьому кутку Аппалачії¹³ належало те, що за дві казенні зарплати тут можна було придбати собі пристойного розміру будинок. Дім Норкроссів був сучасною будівлею з трьома спальнями в кварталі собі подібних. Будинки гарні, просторі без гротескності, з галявинами, що годилися для гри у фрізбі, й пагористими краєвидами, які в зелений сезон буяли листям. Що трохи пригнічувало в цьому кварталі, так це те, що навіть попри низькі ціни майже половина тутешніх привабливих помешкань стояли порожніми. Винятком був демонстраційний будинок на вершечку пагорба – його підтримували чистесеньким, сяючим та умебльованим. Лайла казала, то лише справа часу, поки в цей дім не вломиться якийсь мет-нарик, аби створити там кубло. Клінт казав їй, щоб не хвилювалася, він особисто знає шерифа. Фактично таке між ними відбувалося майже регулярно.

¹² Dale Earnhardt Jr. (нар. 1974 р.) – автогонщик, кількаразовий чемпіон у перегонах серійних автомобілів NASCAR

¹³ Appalachia – знаний колись своїми суворими традиціями кровної помсти і самогоноваріння, своєрідний регіон із власною говіркою на сході США, який тягнеться від Пенсильванії до Алабами, займаючи центральну і південну частини гірської системи Аппалачі; якщо уявити культуру Аппалачії в українському контексті – це щось на кшталт суміші Гуцульщини та Донбасу.

(«Вона западає на літніх парубків?» – відгукнулася Лайла, пускаючи очима бісики і притискаючись до його стегна.)

На верхньому поверсі будинку Норкроссів містилася хазяйська спальня, кімната Джареда і третя спальня, яку обоє дорослих використовували як домашній кабінет. Кухня на першому поверсі була широка й відкрита, відділена від вітальні тільки столом-стійкою. Правобіч вітальні, за зачиненими французькими дверима, містилася їхня нечасто використовувана їдальня.

Сидячи за кухонною стійкою, Клінт пив каву і читав на своєму айпаді «*Нью-Йорк Таймз*». Землетрус у Північній Кореї призвів до неоголошеного числа жертв. Північно-корейський уряд заявив, що, завдяки «чудовій архітектурі», руйнування незначні, але з'явилося зняте кимсь на мобільний відео покритих пилом тіл і руїн. Горіла нафтова платформа в Аденській затоці, ймовірно, внаслідок диверсії, проте відповідальність за це на себе ніхто не взяв. Усі країни в тому регіоні поводитися, як дипломатична версія зграї хлопчаків, що, граючи у футбол, розбили чийсь шибку і, не озираючись, побігли додому. В пустелі штату Нью-Мексико сили ФБР вже сорок шостий день перебували у протистоянні з ополченням під проводом Родака Яснолиста (він же Скотт Дейвід Вінстед-молодший.) Це щасливе плем'я відмовлялося сплачувати податки, погоджуватися з законністю Конституції і здати свій чималий арсенал автоматичної зброї. Коли люди дізнавалися, що Клінт – психіатр, вони часто настирливо прохали його діагностувати ментальні хвороби в політиків, знаменитостей та інших видних осіб. Зазвичай він ухилявся, але наразі вважав прийнятним поставити віддалений діагноз: Родак Яснолист страждає на якийсь різновид дисоціативного розладу.

Унизу передньої шпальти містилася фотографія молодої жінки із запалим обличчям, яка, тримаючи на руках малюка, стояла перед звичайною апалачівською халупою: «Рак у вугільному краї». Клінт згадав про хімічний викид у місцеву річку п'ять років тому. Тоді це призвело до припинення водопостачання на цілий тиждень. Зараз усе було нібито гаразд, але про всяк випадок Клінт разом зі своєю родиною придивився до питної води з пляшок.

Сонце гріло йому обличчя. Він дивився в бік пари в'язів-близнят у кінці подвір'я, поза краєм помосту басейна. Ці в'язи навіяли йому думки про братів і сестер, про чоловіків і дружин – він був певен, що під землею коріння цих дерев довічно переплетене між собою. Вдалині бовваніли кулаки темно-зелених гір. Хмарки немов танули на пательні чистого блакитного неба. Пурхали й співали пташки. Ну, збіса, хіба не ганьба, що такий гарний край віддано на спаскудження людьми? І це йому також казав один старий штукар.

Клінту подобалося думати, що він до паскудження не має стосунку. Бо ніколи не розраховував на те, що стане власником такого краєвиду. І чудувався, до якого блаженного розм'якшення йому довелося дожити, щоб звертати увагу на такі речі: щастя, яке спіткає одних людей, і нещастя, які обтяжують інших.

– Агов, тату. Що там у світі? Бодай щось доброго відбувається?

Клінт відвернувся від вікна і побачив, що до кухні, на ходу застібаючи блискавку свого рюкзачка, ввійшов Джаред.

– Зачекай-но...

Клінт перегорнув кілька електронних сторінок. Йому не хотілося відпускати сина до школи з розлиттям нафти, з ополченням чи з чийсь раком. Ага, хоча б оце:

– Фізики висувають теорію, що всесвіт має тривати вічно. Джаред полапав на полиці з перекусками, знайшов батончик «Нутрібар»¹⁴ і засунув його собі до кишені.

– І ти вважаєш, це добре? Можеш пояснити мені, що саме ти маєш на увазі?

Клінт на секунду задумався про відповідь, перш ніж зрозумів, що син просто підсміюється з нього.

– Я бачу, що ти там вхопив, – дивлячись на Джареда, він помацав собі середнім

¹⁴ «Nutribar» – високопротеїновий харчовий продукт, який рекламується як повноцінний замітник здорової, легкозасвоюваної їжі.

пальцем прикрити повіку.

– Тобі не варто цього соромитися, тату. Ти маєш батьківську перевагу перед сином. Усе залишиться між нами.

Джаред налив собі кави. Він пив чорну, як колись любив і сам Клінт, коли ще мав юний шлунок.

Кавоварка стояла біля раковини, де вікно виходило на поміст. Джаред сьорбав, задивившись надвір.

– Вау. А ти певен, що тобі варто залишати маму на самоті з цим Антоном?

– Йди вже, будь ласка, – промовив Клінт. – Іди до школи і навчайся чомусь.

Син виріс просто на очах. Першим словом Джареда було «Пес!», можливо тому, що воно римувалося з *«сенса»*. «Пес! Пес!» Він був лагідним хлопчиком, допитливим і добромисним. Клінт пишався тим, що надійний, безпечний домашній затишок, яким вони забезпечили Джареда, допомагає тому дедалі більше ставати самим собою. В самого Клінта все було зовсім інакше.

Він зависав на думці, чи не подарувати хлопцеві кондоми, але йому не хотілося обговорювати це з Лайлою, і не хотілося сина бодай до чогось підохочувати. Він взагалі не хотів би про це думати. Джаред наполягав на тому, що він і Мері – просто друзі, й, можливо, навіть сам у це вірив. Утім, Клінт бачив, якими очима син дивиться на дівчину: так дивляться на ту, яку хочеться мати своєю дуже й дуже близькою подругою.

– Привіт Малої ліги, – озвався Джаред і простягнув руки. – Ти його не забув ще?

Клінт не забув: стукнулись кулаками, ляснули долонями, зчепилися пальцями, *гладенько* тернулися долонями, а потім разом двічі плеснули в долоні над головами. Хоча востаннє вони це робили давненько, ритуал пройшов досконало, і обидва розсміялися. Так додалося сяйва цьому ранку.

Джаред уже й із обр'ю зник, коли Клінт згадав, що він мусив сказати сину, щоб той виніс сміття.

Чергова ознака старіння: забуваєш те, що хотів пам'ятати, і пам'ятаєш те, що хотів би забути. Він міг би бути тим штукарем, котрий це сказав. Варто було б завести собі подушку з вишитою на ній цією фразою.

6

Відзначувана впродовж шістдесяти днів у рапортах «похвальна поведінка», Джінет Сорлі мала право тричі на тиждень з восьмої до дев'ятої ранку перебувати в загальній вітальні. Насправді це означало: від восьмої до восьмої п'ятдесяти п'яти, оскільки о дев'ятій починалася її шестигодинна зміна у столярній майстерні. Там вона проводила час, вдихаючи лак крізь тоненьку марлеву маску й виготовляючи ніжки для стільців. І заробляла три долари за годину. Гроші йшли на рахунок, з якого їй буде сплачено за чеком після звільнення (утримувані називали свої робочі рахунки «Безкоштовними парковками», як у грі «Монополія».) Самі стільці продавали в тюремній крамниці по той бік 17-го шосе. Деякі йшли по шістдесят доларів, більшість – по вісімдесят, і тюрма продавала їх багато. Джінет не знала, куди йдуть ці гроші, та й байдуже їй те було. Натомість право на користування загальною вітальною байдужим їй не було. Кімната мала великий телевізор, настільні ігри і журнали. Стояв там також автомат з перекусками та автомат з безалкогольними напоями, який приймав тільки четвертаки, а утримувані *не мали* четвертаків, четвертаки вважалися контрабандою – глухий кут! – але принаймні можна було зазирати у вітрину. (Плюс, у визначені дні тижня загальна вітальня ставала кімнатою для відвідувачів і відвідувачі-ветерани, як от син Джінет Боббі, не забували приносити побільше четвертаків.)

Цього ранку вона сиділа поряд з Ейнджел Фіцрой, дивилася ранкову програму на 7-му

каналі WTRF з Вілінга¹⁵. Новини були звичайною жуйкою: хтось стріляв на ходу з автомобіля, пожежа на трансформаторній підстанції, жінка заарештована за напад на іншу жінку на «Монстр трак джемі»¹⁶, в легіслатурі штату безплідно баяндрасять про нову чоловічу в'язницю, яку збудували на місці знесеної колись під кар'єрний видобуток вершини гори, а в ній виявилися хиби конструкції. На загальнонаціональному фронті триває облога Родака Ясно-листа. На іншому боці планети: є підозра, що тисячі людей загинули внаслідок землетрусу в Північній Кореї, а в Австралії лікарі повідомляють про спалах якоїсь сонної хвороби, що, як здається, вражає лише жінок.

– То, ма'ть, від мету, – сказала Ейнджел Фіцрой. Вона дзьобала знайдений в лотку автомата перекусок «Твікс». Намагалася розтягнути батончик на довше.

– Що? Спляча жінка, та ляля на «Монстр трак джемі», чи цей хлоп, що на вигляд наче ведучий реаліті-шоу?

– Та може бути все те, але я думала про лялю на «Монстр трак джемі». Я раз була на такому шоу, і там, збіса, майже всі, прич дітлахів, були або вварені, або вкурені. Хочеш батончика? – Вона запропонувала Джінет залишок «Твікса» у складеній чашечкою долоні (на той випадок, якщо офіцер Лемплі саме зараз моніторить камеру в загальній вітальні.) – Він не такий черствий, як іноді там бувають.

– Я пас, – відмовилась Джінет.

– Я інколи бачу таке, що мені хочеться померти, – промовила знічев'я Ейнджел. – Або щоб усі інші померли. Глянь-но на це.

Вона показала на новий плакат між автоматом перекусок і автоматом напоїв. На ньому було зображення піщаних дюн зі слідами ніг, що ступали кудись у невідь, схоже, що в безкінечність. Під фото містився напис: «МЕТА – ДІСТАТИСЯ ТУДИ».

– Якийсь парубок дістався туди, але куди він пішов? *Де саме* та місцина? – бажала знати Ейнджел.

– Ірак? – спитала Джінет. – Можливо, він у якійсь наступній оазі.

– Не, він помер від сонячного удару. Просто лежить отамечки, там, де нам не видно, з вибалушеними очима і шкірою чорною, як той циліндр.

Ейнджел не усміхалася.

Вона була зятятою клопотухою, ґрунтовною краячкою: до кістяка вгризливою, хрещеною в самогонному баняку краячкою. Напад – ось за що її замкнули, але Джінет здогадувалася, що Ейнджел підлягала більшості категорій у реєстрі кримінальних злочинів. Її обличчя цілком складалося з кістлявих кутів – на вигляд воно було достатньо твердим, щоби ним асфальт розбивати. Перебуваючи в Дулінгу, вона добрячий шмат часу провела у Крилі С. Попри те, що там тримали тільки дві години на день. То була оселя бешкетниць, те Крило С.

– Не думаю, щоб хтось чорнішав, навіть якщо помирає від сонячного удару в Іраку, – сказала Джінет.

Взагалі-то, це було нерозумно – не погоджуватися (хай навіть жартома) з Ейнджел, у котрої малися, як це любив називати доктор Норкросс, «проблеми з гнівом», але цього ранку Джінет прагнула ризику.

– Як на мене, це лайно собаче, – сказала Ейнджел. – Мета, яку ти й сама, ма'ть, добре знаєш, – це просто пережити цей йоб'ний день.

– Як думаєш, хто це тут приліпив? Доктор Норкросс?

Ейнджел фиркнула.

– У Норкросса більше глузду. Ні, це директорка Котс. *Джеєеніс*. Ту любоньку пре від

¹⁵ WTRF-TV, Channel 7 – асоційована з національною телемережею «CBS» локальна телестанція, що базується в місті Wheeling, штат Західна Вірджинія.

¹⁶ Monster Truck Jam – видовищні змагання перероблених для посилення витривалості і руйнівної сили автомобілів-пікапів.

мотивацій. Бачила той, що в її кабінеті?

Джінет бачила – кошеня вчепилося за гілку. Дійсно: тримайся, бейбі. Більшість кицьок у цьому закладі вже позривалися зі своїх гілок. Деякі попадали й зі своїх дерев.

Тепер у новинах по телевізору показували тюремний знімок якогось втікача-арештанта.

– От чорт, – мовила Ейнджел. – Цей доводить собою, що то брехня, ніби чорний – значить красивий, хіба ні?

Джінет на це промовчала. Факт той, що їй досі подобалися парубки з підступними очима. Вона працювала над цим з допомогою доктора Норкросса, але поки що для неї не втратили привабливості чоловіки, які, судячи з їхніх облич, можуть будь-якої миті тицьнути тобі в голу спину дротяною кописткою для сколочування крему, коли ти миєшся в душі.

– Мак-Дейвід зараз в одній з отих курортних камер Норкросса в Крилі А, – сказала Ейнджел.

– Звідки ти це чула?

Кітті Мак-Дейвід – кмітлива й рішуча – була одною з тих, хто подобався Джінет. Подейкували, що на волі Кітті крутилась в якійсь серйозній банді, але справжньої підступності в ній не було, окрім тієї, що трапляється імпульсивно. В якийсь період свого минулого життя вона була завзятою різункою: мала шрами на грудях, на боках, на кульшах. А ще вона була схильна до періодичних депресій, хоча ті хтозна-які ліки, на яких тримав її доктор Норкросс, здається, з цим допомагали.

– Хочеш усіх новин, мусиш приходити сюди зрання. Я це почула від неї, – показала Ейнджел на Мору Данбартон, літню довірену, яка мала довічний термін. Мора якраз діставала зі свого візка журнали і розкладала їх на столах, роблячи це з безмежною точністю й акуратністю. Сиве волосся стирчало навкруг її голови прозорим ореолом. Ноги облягали товсті компресійні панчохи кольору цукрової вати.

– Моро! – погукала Джінет, проте стиха. Кричати в загальній вітальні було строго *verboten*¹⁷, окрім як дітям у дні відвідин та утримуванням під час щомісячних вечорниць. – Підійди-но сюди, подружко!

Мора неспішно покотила до них свій візок.

– Маю номер «Сімнадцятки»¹⁸, – сказала вона. – Комусь із вас цікаво?

– Мене не цікавило й коли мені було сімнадцять, – відповіла Джінет. – Що там з Кітті?

– Півночі кричала, – почала Мора. – Дивно, що ви не чули. Вони її витягли з камери, щось укололи і перевели до А. Зараз спить.

– Щось кричала? – запитала Ейнджел. – Чи просто кричала?

– Кричала про чорну королеву. Що вона сьогодні вже буде тут.

– Із концертом приїздить Аріта? – перепитала Ейнджел. – Це єдина чорна королева, яку я знаю¹⁹.

Мора на це не звернула уваги. Вона роздивлялася синьооку білявку на обкладинці журналу.

– Точно ніхто з вас не хоче «Сімнадцятки»? Тут є гарні вечірні сукні.

– Я не одягну на себе жодної з таких суконь, поки в мене не буде тіари, – сказала Ейнджел і розсміялася.

– А доктор Норкросс дивився Кітті? – спитала Джінет. – Поки ще ні, – сказала Мора. – У мене була колись вечірня сукня. Така собі гарна, блакитна, пишна. Мій чоловік пропалив у ній праскою дірку. Випадково. Він намагався мені допомогти. Але ж ніхто його не навчав прасувати. Більшість чоловіків не вміють. І він уже ніколи не навчиться, це точно.

¹⁷ Заборонено (нім..)

¹⁸ «Seventeen» – заснований 1944 року модний журнал для 13–19-річних дівчат.

¹⁹ Aretha Franklin (нар. 1942 р.) – чорна співачка, яка з 1960-х тримає неофіційний титул «королеви музики соул».

На це ніхто не відгукнувся. Те, що Мора Данбартон зробила зі своїм чоловіком і двома дітьми, було добре відомо. Це трапилося тридцять років тому, але деякі злочини неможливо забути.

7

Років за три чи чотири до цього, а може, п'ять чи шість – нульові таким прожогом майнули повз неї, що орієнтири були туманними – на парковці поза «Кеймартом»²⁰ у Північній Кароліні один чоловік сказав Тіффані Джонс, що вона нашукує собі лиха. Хоч якими мутними не були останні півтора десятиліття, цей момент запав їй у пам'ять. Чайки верещали, вихоплюючи щось зі сміття навкруг вантажної платформи «Кеймарта». Мжичка мережила вікна машини, в якій вона сиділа, джипа, що належав тому чоловіку, який сказав, що вона нашукує собі лиха. Той чоловік був магазинним охоронцем. Вона щойно в нього відсмоктала.

Так вийшло, що він схопив її, кола вона цупила дезодорант. Ті *quid pro quo*²¹, щодо яких вони домовилися, були простими й недивними: вона робить йому оральний секс, він її відпускає. Такий м'ясовитий сучий син. То виявилася ще та операція, дістатися до його члена попід кермом машини, відшукати його десь між черевом та стегнами. Але Тіффані вже всякого-різного робила, і це було такою дрібницею, порівняно з тим, що не потрапляло навіть у довгий список – окрім того, що він сказав.

– Такий облом для тебе, еге ж?

Співчутлива гримаса розповзлася по його обличчю, коли він горзався на сидінні, намагаючись підтягнути свої яскравочервоні пластмасові бігові труси, мабуть, єдині, які він зумів знайти на свій свинячий розмір.

– Знаєш, ти нашукуєш собі лиха, коли опиняєшся в такій ситуації як оце тут, де ти мушиш догоджати комусь отакому, як оце я.

До цього моменту Тіффані вважала samozрозумілим, що кривдники – такі люди, як її кузен Трумен – мусять діяти безтямно. А якщо ні, як би вони могли виживати? Як хтось може збиткуватися з людини чи її принижувати, якщо він цілком усвідомлює, що робить? Ну от, з'ясувалося, що хтось і так може – є люди, як оцей кабан-охоронець. Воно стало справжнім шоком, це усвідомлення, яке так багато прояснило у всьому її гівнянім житті. Тіффані не вірилося, що вона коли-небудь зможе через це переступити.

Три чи чотири нетлі вовтузилися всередині кулястого плафона над столом. Лампочка в ньому перегоріла. Це не мало значення: трейлер запруджувало світло ранку. Нетлі билися й тріпоталися, мерехтіли їхні маленькі тіні. Як вони туди потрапили? І, до речі, як вони потрапили *сюди*? На якийсь час, після доволі скрутного періоду пізнього підліткового віку, Тіффані вдалося стабілізувати своє життя. У 2006-му вона обслуговувала столики в одному бістро і заробляла добрі чайові. Мала двокімнатну квартиру в Шарлотсвіллі й вирощувала конопельки на балконі. Тож, як для дівчини, виключеної зі старшої школи, жила вона цілком добре. По вікендах любила орендувати великого гнідого коня на ім'я Молін, який мав ласкавий норів та легку ходу, і кататися верхи по Шенандоа²². А тепер вона в трейлері у якихось Східних Кізяках серед Аппалачії і більше не нашукує собі лиха; вона вже його має. Щоправда, це лихо, як то кажуть, на ватяній підбивці. Не терзає так, як зазвичай очікуєш від лиха, що, либонь, і є в цьому найгіршим, бо ховаєшся отак у самісінькій глибині, в западні найостаннішого ряду самої себе, де не можеш навіть...

²⁰ «KMart» – заснована 1899 року мережа великих універмагів.

²¹ «Quid pro quo» (*лат.*) – послуга за послугу.

²² Shenandoah – національний парк (площа 806 кв. км) уздовж однойменної річки в межигір'ї Блакитного хребта, неподалік міста Шарлотсвілл, штат Вірджинія.

Тіффані почула, як щось гупнуло, і враз опинилася на підлозі. Занило стегно в тому місці, де вона вдарилася ним об кут стола.

З сигаретою, що звисала з його губи, згори на неї зирив Трумен.

– Злізай з небес на землю, сласна шльондро.

На ньому були ковбойські чоботи та боксерські труси, і більш нічого. Тіло він мав туге – грудна клітка немов пластиковою упаковкою обтягнута.

– Злізай з небес на землю, сласна шльондро, – повторив він і сплеснув долонями в неї перед обличчям, наче вона якась неслухняна собака. – Ти що, не чуєш? У двері хтось стукає.

Тру був таким мудаком, що в тому закутку душі Тіффані, де вона ще лишалась живою – в тому закутку, де вона досі інколи відчувала потребу розчесати собі волосся або зателефонувати тій жінці, Ілейн, із клініки «Планованого батьківства», яка хотіла, щоб вона погодилася записатися в чергу на детоксикацію – розглядала його з мало не науковим захватом. Тру являв собою стандарт мудака. Тіффані часто питала себе: «Отой-то більший мудак за Трумена?» Мало хто міг з ним зрівнятися – наразі, фактично, офіційно тільки Доналд Трамп та ще якісь канібали. Список Труменових злодіянь був довгим. Хлопчиком він засовував собі палець в гузно, а потім штрикав ним у ніздрі меншим дітям. Пізніше почав обкрадати свою матір, відносив у ломбард її прикраси та старовинні цінні речі. Він присадив Тіффані на мет того дня, коли ненадовго заїхав до неї в гості, у ту її гарну квартиру в Шарлотсвіллі. В його розумінні добрий жарт – це ткнути її сплячу в голе плече розкуреною сигаретою. Трумен був гвалтівником, але ні разу за це не сидів. Деякі мудаки просто вкрай везучі. Обличчя він мав нерівномірно заросле золотаворудою бородою, і очі з велетенськими зіницями, але того глумливого, безсовісного хлопчика, яким він завжди залишався, виказувала випнута вперед щелепа.

– Очунюй, сласна шльондро, прийди до тям.

– Що? – спромоглася перепитати Тіффані.

– Кажу ж тобі: піди, відчини двері! Господи Ісусе!

Трумен замахнувся ніби для удару, і Тіффані прикрила руками собі голову, зморгуючи сльози.

– Пішов ти нахер, – промовила вона мляво. Сподіваючись, що її не чує доктор Флікінджер. Той сидів у туалеті. Тіффані подобався цей доктор. Такий дивак. Завжди звертається до неї «мадам» і підморгує, даючи зрозуміти, що не глузує.

– Ти – беззуба, глуха, сласна шльондра, – оголосив Трумен, попри той факт, що й сам потребував косметичних стоматологічних операцій.

Зі спальні в трейлері вийшов друг Трумена, сів за розкладний стіл і проказав: «Сласна шльондра дзвонить додому»²³. І сам захихотів від власного жарту, танцюючи джигу ліктями. Тіффані не запам'ятала його імені, але сподівалася, що його мати надзвичайно пишається своїм сином, у котрого на борлаку було витатуйовано какунця з «Південного парку»²⁴.

Стук у двері. Цього разу Тіффані дійсно його почула – впевнений подвійний стукіт.

– Забудь. Не варто було тебе турбувати, Тіфф. Сиди, де сидиш, на своїй тупій сраці.

Трумен рвонув двері навстіж.

Там стояла якась жінка в Труменовій картатій сорочці, під якою виднілися довгі, оливкового тону ноги.

– Що таке? – запитав у неї Трумен. – Чого тобі треба?

Голос, що прозвучав йому у відповідь, був слабенський:

– Вітаю, чоловіче.

Зі свого місця за столом гукнув Труменів друг:

²³ «Phone home» – популярна ідіома, що означає розгублену людину.

²⁴ Містер Генкі, Різдвяний Какунець – персонаж у формі кавалку лайна з дев'ятого епізоду першого сезону анімаційного серіалу для дорослих «Південний парк».

– Ти Пані Ейвон²⁵, чи що?

– Послухай, любонько, – промовив до неї Трумен, – прошу до хати, можеш зайти, але, як мені здається, цю сорочку я мушу отримати взад.

Друг Трумена на це вибухнув сміхом:

– Неймовірно! Тру, в тебе день народження, тобто, чи що?

Тіффані почула з ванної звук змиву унітаза. Доктор Флікінджер закінчив свою справу.

Жінка в дверях скинула руку і вхопила Трумена за горло. Той видав негучний хрип; сигарета випала з його рота. Він сіпнувся і втопив пальці в зап'ястя візитерки. Тіффані побачила, як під тиском на руці в неї побіліла шкіра, але жінка не відпускала.

У Трумена на вилицях виступили червоні плями. Із зарубок, які його нігті проробили на зап'ясті жінки, вже струменіла кров. Але вона все одно не відпускала. Хрипи стихли до посвистування. Вільна рука Трумена знайшла держак Буї-ножа²⁶, заткнутого в нього за поясом, і висмикнула його.

Жінка вступила в кімнату й іншою рукою перехопила за передпліччя – вже в русі для удару – руку Трумена з ножем. Потаскавши Трумена задки, вона вгатила ним у протилежну стіну трейлера. Це трапилося так швидко, що Тіффані не встигла угледіти обличчя незнайомки, тільки завісу її кошлатого волосся до плечей, яке було таким темним, що, здавалося, має якийсь зеленкуватий відтінок.

– Тпру, тпру, тпру! – загукав Труменів друг, налапуючи пістолет під пачкою паперових рушників і підхоплюючись зі свого стільця.

Червоні плями на щоках Трумена розповзлися пурпуровими хмарами. Він видавав звуки, як ото кросівки попискують на паркетній підлозі, його гримаса зсунулася в маску печального клоуна. Очі підкотилися. Тіффані побачила, як відбивається серцевий пульс на напруженій шкірі лівіше його груднини. Силу ця жінка мала шалену.

– Тпру! – знову гукнув Труменів друг, коли жінка буцнула Тру головою.

Ніс Трумена тріснув зі звуком петарди.

Цівка крові бризнула по стелі, кілька крапель плеснуло на плафон світильника. Нетлі там немов сказилися, б'ючись у скло з такими звуками, наче хтось колотив у бокалі кубики льоду.

Коли очі Тіффані знову сковзнули вниз, вона побачила, як жінка швиргнула тіло Трумена в бік столу. Друг Трумена стояв, націливши пістолет. Трейлер стрясло грюком кам'яної кулі для боулінгу. На лобі Трумена з'явилося щось схоже на химерної форми деталь складанки-головоломки. Ніби уривок хустинки прикрив йому око – це повиснув зчесаний шматок шкіри з частиною брови. Кров залила перекошений Труменів рот й потекла вниз по підборіддю. Той уривок шкіри з бровою ляпнувся йому на щоку. Тіффані згадалися ті схожі на швабри губки в автомийці, що протирають лобове скло.

Другий постріл вигриз діру в плечі Трумена, обличчя Тіффані затуманилось кров'ю, а та жінка пожбурила Труменів труп у друга Трумена. Стіл розвалився під вагою трьох тіл. Тіффані не була здатна почути власного крику.

Час стрибнув.

Тіффані віднайшла себе в кутку комірчини, по саме підборіддя її було накрито чиймсь дощовиком. Якесь глухе ритмічне гупання змушувало трейлер хитатися на його підпірках. Тіффані відкинуло на роки назад, до згадки про кухню того бістро в Шарлотсвіллі, де кухар відбивав обушком телятину. Це гупання було схожим на те, тільки набагато-багато важчим. Почувся тріск роздирання металу й пластику, і по тому гупання припинилося. Трейлер перестав хитатися.

²⁵ Avon Ladies – спеціально треновані агентки косметичної компанії «Avon», які відвідують офіси й приватні помешкання, пропонуючи фірмовий товар.

²⁶ Bowie-knife – різновид мисливського ножа, створеного на початку XIX сторіччя для Джима Буї, який пізніше уславився як герой Техаської революції.

Двері комірчини струсонув стукіт.

– Ти в порядку? – це питалася та жінка.

– Іди геть! – провила Тіффані.

– Той, що у ванній, утік крізь вікно. Не думаю, що тобі варто за нього хвилюватися.

– Що ти зробила? – рюмсала Тіффані. На ній була кров Трумена, і вона не хотіла помирати.

Жінка відповіла не зразу. Та й не було потреби. Тіффані сама бачила, що вона робила, чи то – достатньо встигла побачити. Й достатньо почути.

– Тобі тепер треба відпочити, – сказала жінка. – Просто відпочити.

За кілька секунд Тіффані здалося – крізь часткову глухоту, яку залишили звуки стрільби – наче вона почула грюк затріснутих вхідних дверей.

Зіщулившись під тим плащем, вона йойкала, промовляючи ім'я Трумена.

Він навчав, як курити наркоти: «Роби маленькі затяжки, – приказував він, – тобі покращає». Який брехун. Яким сучим сином він був, яким монстром. То чому ж вона тепер за ним плаче? Але вона не була в змозі припинити. Хотіла б, але не могла.

8

Пані Ейвон, котра не була Пані Ейвон, вирушила від трейлера назад до метамфетамінової лабораторії. Запах пропану з кожним кроком дужчав, поки все повітря не просякло ним. Позаду неї залишалися відбитки, білі, маленькі, делікатні сліди, що з'являлися нізвідки, ніби створені з пуху ваточника. Поділ позиченої сорочки тріпотів навкруг її довгих стегон.

Перед сараєм вона вихопила з куца якийсь застряглий там аркуш. Згори на ньому великими синіми літерами повідомлялося: «УСЕ В ПРОДАЖУ ЩОДНЯ!» Нижче були фотографії холодильників, як великих, так і маленьких, пральних машин, посудомийок, мікрохвильових пічок, пилосмоків, «Чортогонів Пороху»²⁷, пресів для сміття, кухонних комбайнів та різного іншого. На одному фото була струнка молода жінка в джинсах, яка, з розумінням посміхаючись, дивилася вниз на свою дочку, білявочку, як її матуся. А ця маленька гарнюня тримала в руках пластмасову ляльку-немовля і посміхалась до ляльки. Були там також великі телевізори, на екранах яких чоловіки грали у футбол і в бейсбол, були чоловіки в гоночних машинах, були солідні грилі, поряд з якими стояли чоловіки з велетенськими виделками й велетенськими щипцями-лопатками, Хоча там і не проказували цього прямо й відверто, ідея рекламного буклету була очевидна: жінки працюють, упорядковуюючи гніздечко, а чоловіки тим часом смажать здобич.

Євка згорнула рекламний буклет у трубку і почала клацати під її кінцем пальцями лівої руки. З кожним клацанням спалахувала іскра. Від третьої папір зайнявся. Євка теж уміла підсмажувати. Піднявши трубку вгору, щоб подивитися, чи добре горить, вона закинула її до сараю. І вирушила геть швидким кроком, навіпростець через ліс, у напрямку 42-го шосе, відомого місцевим під назвою Головатий пагорб.

– Клопітний день, – сказала вона нетлям, які знову кружляли навкруг неї. – Клопітний, клопітний день.

Коли сарай вибухнув, вона не озирнулася, і не поморщилася, коли шмат рифленої сталі шугнув у неї над головою.

Розділ 2

²⁷ «Dirt Devil» – бренд заснованої 1905 року компанії, яка випускає високоякісні пилосмоки та іншу техніку для прибирання приміщень.

Шерифська управа округу Дулінг перебувала в дрімоті ранкового сонця. Три камери для затриманих стояли порожніми, ґратовані двері – навстіж, підлоги свіжовимиті і пахнуть дезінфектантом. Єдина кімната для допитів так само порожня, як і кабінет Лайли Норкросс. Над усім приміщенням панувала єдина Лінні Марс, диспетчерка. Позаду її стола висів плакат з якимсь вишкіреним, наглянсованим джигуном у помаранчевому трико з гантелями в руках. «ВОНИ НІКОЛИ НЕ БЕРУТЬ ВИХІДНОГО – ОТЖЕ, Й ТОБІ НЕ ВАРТО!» – радив плакат.

Лінні мала звичку ігнорувати цю добру пораду. Після короткого флірту з аеробікою у Християнській асоціації молодих жінок вона більше не займалася фізичними вправами, що не заважало їй пишатися власною зовнішністю. Зараз вона заглибилася в статтю в «*Мари Клер*» про правильний метод фарбування очей. Для отримання стабільної лінії треба впертися мізинцем собі у вилицю. Це надасть кращий контроль і убезпечить від раптових посмикувань. У статті пропонували починати посередині і рухатися до зовнішнього кута ока, а потім, почавши від носа, завершити картину. Тонка лінія – на день; ширша, драматичніша – для важливого вечора, для побачення з тим парубком, що, як ти сподіваєшся...

Задзвонив телефон. Не звичайний, а той, що з червоною смугою на слухавці. Лінні поклатла журнал на стіл (нагадуючи собі, що треба буде зайти в «Райт Ейд»²⁸ і купити «Лореаль opak») і підняла слухавку. Минуло вже п'ять років, як вона потрапила в диспетчерки, тож о цій порі ранку це мусила бути або кішка на дереві, або загублений собака, або якась кухонна халепа, або – вона сподівалася, що ні – інцидент із немовлям, яке задихнулося. Пригоди із залученням зброї майже завжди траплялися після заходу сонця й зазвичай у «Рипливому колесі».

– 911, яка у вас проблема?

– Пані Ейвон убила Тру! – прокричав жіночий голос. – Вона убила Тру і друга Тру! Я не знаю, як його звуть, але вона реально проломила його головою нахер к-херам стіну!

Якщо я там знову те побачу, я осліпну!

– Мем, усі дзвінки на 911 записуються, – сказала Лінні, – і ми не схвалюємо таких жартів.

– Я не жартую! Хто жартує? Якась невідома курва просто прийшла сюди і вбила Тру! Тру й іншого хлопця! Тут кров в'увсюди!

Коли цей белькіт почався з Пані Ейвон, Лінні на дев'яносто відсотків була певна, що це або розіграш, або наркоглуки; тепер вона на вісімдесят відсотків була впевнена, що йдеться про реальну подію. Ця жінка шварготіла так затято, що її було важко зрозуміти, а байрачний акцент був грузьким, як болото. Якби Лінні не була сама родом із Тхорячого Перепуття в окрузі Кенова²⁹, подумала б, що її абонентка балакає якоюсь іноземною мовою.

– Назвіть своє ім'я, мем?

– Тіффані Джонс, та до чо'ту'я! Це вони тут мертві, і я не знаю, чому вона залишила мене живою, а якщо вона повернеться?

Лінні нахилилась уперед, читаючи робочий графік: хто сьогодні на службі, хто патрулює. В офісі шерифа малося тільки дев'ять машин, і одна-дві майже завжди – на ремонті. Округ Дулінг був найменшим округом у штаті, далєбі не найбіднішим; цю сумнівну честь мав сусідній округ Мак-Давелл, що губився в глушині.

– Я не бачу в себе на екрані номера вашого телефону.

– Звісно, що не бачите. Це палений разовий мобільник Тру. Він щось таке робить з ними. Він... – далі пауза, якійсь тріск, потім голос Тіффані Джонс віддалено й тонко заверещав: – Ох, Господи! Це ж лабораторія щойно вибухнула! Нащо вона це робить? Ох,

²⁸ «Rite Aid» («Правильна допомога») – заснована 1962 року мережа аптек, найбільша на Східному узбережжі США.

²⁹ Kanawha – округ у штаті Західна Вірджинія.

Господи, ох, мій Господи, ох...

Лінні почала було питати, про що це таке вона говорить, але почула якесь розкотисте «бум». Звук був не те щоб гучним, від нього не задрижали вікна, але це було таки «бум», авжеж. Немов якийсь реактивний літак з Ленглі30 пробив звуковий бар'єр над Вірджинією.

З якою швидкістю летить звук? – загадалася вона. Хіба ми не вчили це на уроках фізики? Але її старша школа й фізика були так давно. Майже в іншому житті.

– Тіффані? Тіффані Джонс? Ви мене чуєте?

– Посилайте когось сюди, поки ліс вогнем не зайнявся! – Тіффані прокричала це так голосно, що Лінні аж слухавку подалі від вуха прибрала. – Самі, збіса, носом понюхайте, звідки тхне! Подивіться, де дим! Його вже понесло вгору! Де Головатий пагорб, поза Перевозом і лісопильнею.

– А та жінка, та, яку ви називаєте Пані Ейвон...

Тіффані зареготала крізь свої ридання:

– Ох, та ваші копи, як її побачать, враз пізнають. Вона там вся у крові Трумена Мейвезера.

– Ви можете сказати мені вашу ад...

– У трейлера нема жодної адреси! Тру не приносять пошту! Заткни свою ротяку та пришли вже сюди когось!

На цьому Тіффані пропала.

Перетнувши порожню центральну кімнату, Лінні вийшла на ранкове сонце. Декілька людей, прикриваючи долонями очі, стояли на хідниках Головної вулиці і дивилися на схід. В тому напрямку, либонь на відстані миль трьох, здіймався чорний дим. Гарно й прямо, не розходився смугами, дякувати Богу вже за це. Саме так, це десь біля Адамсової лісопильні, місця, яке вона добре знала, спершу з поїздок туди на пікапі з батьком, а потім з поїздок туди на пікапі зі своїм чоловіком. Чоловікам притаманні різноманітні дивні пристрасті. Здається, лісопильні також належать до них, дещо випереджаючи монстр-траки, але значно відстаючи від виставок-ярмарків зброї.

– Що там у нас? – гукнув, стоячи перед своїм офісом по той бік вулиці, Дрю Т. Баррі з «Дрю Т. Баррі. Компанія “Запорука”».

Лінні буквально бачила колонки цифр страхових виплат, які перебігали в очах Дрю Т. Баррі. Нічого йому не відповівши, вона знову зайшла в офіс, щоби найперше подзвонити до пожежної частини (де телефони, як вона здогадувалася, вже мусять дзеленчати), потім Террі Кумсу і Роджеру Елевю в Четвертому Патрулі, а після цього вже шефіні. Яка, мабуть, ще спить після того, як минулого вечора сказала, що почувається хворою.

2

Але Лайла Норкросс не спала.

У якомусь журналі вона колись читала, ймовірно, у почекальні перед очисткою зубів чи перевіркою зору, що пересічній людині, щоб заснути, потрібно від п'ятнадцяти до тридцяти хвилин. Утім, там було зауваження, якого Лайла навряд чи потребувала: людина мусить бути в спокійному умонастрої, а вона перебувала наразі не в тому настрої. По-перше, вона досі лишалась одягнутою, хоча вже розчепила зіпер на штанях і розстебнула гудзики на брунатній форменій сорочці. І ще зняла з себе службовий ремінь. Вона почувалася винуватою. Лайла не звикла брехати своєму чоловіку в дрібницях і ніколи до цього ранку не брехала йому в дійсно серйозних речах.

«Аварія на Гостинно-Гірській дорозі, – написала вона йому есемес. – Не намагайся додзвонитися, нам треба розчищати весь цей безлад». А сьогодні вранці ще й додала трохи правдоподібності, котра мучила її тепер, мов якась колючка: *«Котячий пісок по всьому шосе!»*

30 Langley – містечко неподалік Вашингтона, де міститься штаб-квартира ЦРУ та інших урядових організацій.

Знадобився бульдозер!» Але розповідь про такого роду подію мусила б з'явитися в Дулінгській щотижневій газеті, хіба не так? Тільки Клінт її ніколи не читає, тому з цим, мабуть, буде все гаразд. Але ж і люди мусили б говорити про таку кумедну пригоду, а вони мовчатимуть, і його це здивує...

«Він хоче, щоб його викрили», – сказала вона якось Клінту, коли вони дивилися на «Ейч-Бі-О»³¹ один документальний фільм – «Бузувір», так він називався, – про багатого й ексцентричного серійного вбивцю на ім'я Роберт Дерст³². Це було на початку другої з шести серій. «Він ніколи б не погодився розмовляти з документалістами, якби цього не хотів». І, будьте певні, зараз Роберт Дерст знову сидить у в'язниці. Постає питання – а вона хоче, щоб її викрили?

Якщо ні, навіщо вона взагалі надсилала йому есемески? В той момент вона себе запевняла: якщо він їй подзвонить, то почує всі ті звуки в спортзалі Коглинської старшої школи – азартні вигуки глядачів, черготіння кросівок по дерев'яній підлозі, ревіння ріжка – і, природно, запитає, де вона і що там робить. Але ж можна було перемкнути його дзвінки на голосову пошту, так? І передзвонити потім самій.

«Я про це не подумала, – запевняла вона себе. – Я була знервована і збентежена».

Справді так, чи вона собі бреше? Цього ранку вона схилилася до другого. До того, що це складне павутиння вона сплітала навмисне. Що їй хотілося, щоб Клінт змусив її зізнатися, щоб це він потягнув за ту нитку, яка все розплутає.

Набігла думка, і то сумна, що попри всі довгі роки її праці в правоохоронній системі, значно кращим кримінальником виявився її чоловік, психіатр. Клінт знав, як берегти таємницю.

Лайла почувалася так, ніби дізналася, що в її домі існує ще один поверх. Цілком випадково натисла якусь потерту пляму на стіні й відкрилися невідомі сходи. Там, у секретному коридорі, був гачок і на тому гачку висів Клінтів піджак. Шок був важкий, біль ще гірший, але ні те, ні інше не до порівняння з соромом: як вона не збагнула цього раніше? А щойно дізналася, щойно прокинулася в реальності свого життя, як вона зможе прожити далі бодай секунду, не викрикнувши всього цього вголос? Якщо відкриття того, що твій чоловік, людина, з якою ти щодня балакала протягом п'ятнадцяти років, батько твого сина... має десь дочку, про яку він ніколи не заїкався – якщо це не привід для крику, для виття до болю в горлі, для голосіння з люті й образи, то що інше? Натомість вона побажала йому гарного дня і лягла.

Втома нарешті почала опановувати Лайлу й розгладжувати її відчай. Нарешті вона попускалася, і це було добре. Все здаватиметься простішим після п'яти-шести годин сну; вона почуватиметься тверезіше; буде здатна поговорити з ним; і, можливо, Клінт допоможе їй зрозуміти. Це ж його робота, хіба не так? Логічно розв'язувати плутанки життя. Ну, а в неї є для нього ще та плутанка! Котячий пісок по всій дорозі. Котяче лайно в секретному коридорі, котячий пісок *та* котяче лайно на баскетбольному корті, де дівчина на ім'я Шейла, припавши плечем³³, змусила захисницю відсахнутися, а потім рвонула далі і вкинула м'яч у кільце.

По щоці скотилася сльоза, і Лайла зітхнула, близька до втрати сну.

Щось лоскотало їй обличчя, ніби окрема волосина чи якась нитка, що висмикнулася з

³¹ «НВО» – заснований 1972 року кабельно-спутниковий телеканал, який дивляться понад 170 млн підписників у 15 країнах.

³² «The Jinx» (2015) – документальний мінісеріал про заможного нью-йоркського плейбоя, якого звинувачують у вбивстві дружини, його подружки-письменниці, сусіда, погрозах членам своєї ж родини та інших злочинах (суд досі триває.)

³³ Drop the shoulder – ризиковий фінт в баскетболі, який за певних обставин тягне за собою персональний фол для гравця.

пошивки. Вона змахнула ту заваду й зісковзнула трішки глибше до справжнього сну, і вже його майже досягла, коли засурмив її телефон на службовому ремені, кинутому поперек кипарисової скрині біля підніжжя ліжка.

Вона розплющила очі і зринула в сидячу позицію. Та нитка чи волосина, чи хтозна що воно там, лоскотало їй щоку; вона її відкинула. Якщо це ти, Клінте...

Вона взяла телефон, подивилася на екран. Не Клінт. Єдине слово: БАЗА. Годинник показує 7:57 ранку. Лайла натисла «ПРИЙНЯТИ».

– Шерифе? Лайло? Ви вже прокинулися?

– Ні, Лінні, це все сон.

– Я думаю, в нас велика проблема.

Лінні була лаконічною і професійною. Лайла її за це високо цінувала, але знову в її голос проліз той акцент, не «я думаю, в нас велика проблема», а «*йа димую*», що означало – Лінні стривожена, а отже, справа серйозна. Лайла дужче витріщила очі, наче це мусило допомогти їй швидше прочуматися.

– Заявниця телефоном повідомила про вбивства поза лісопильнею Адамса. Вона могла в цьому помилятися або збрехати чи навіть галюцинувати, але там точно стався ще той, збіса, вибух. Ви його не чули?

– Ні. Розкажи мені достеменно, що там у тебе.

– Я можу прокрутити запис...

– Просто розкажи.

Лінні розказала: нетвереза жінка, в істеричі, каже про два трупи, вбивця Пані Ейвон, вибух, видно дим.

– І ти послала...

– Патруль Чотири. Террі й Роджер. Судячи з їхнього останнього виходу на зв'язок, вони менш ніж за три милі звідти.

– Гаразд. Добре.

– А ви...

– Уже їду.

3

Вона була вже на півдорозі до припаркованого на заїзді крузера, коли усвідомила, що на неї уважно дивиться Антон Дубчек. М'язи грудей блищать, штани (ледь-ледь) тримаються на рангоуті тазових кісток – цей чистильник басейнів мав такий вигляд, неначе на кастингі травневого пінап-боя для календаря «Чіппендейлз»³⁴. Він стояв на тротуарі біля свого вена, дістаючи з машини якесь знаряддя для чистки басейну. «*Антон – басейновик*» оголошував напис флорентійським курсивом на борту.

– На що це ти так роздивляєшся?

– Ранкове сяйво, – промовив Антон і подарував їй сліпучу усмішку, яка, либонь, причаровувала кожну барменку в Три-Окружжі.

Вона опустила очі й побачила, що не застєбнула і не заправила в штани свою сорочку. Простий білий бюстгальтер на Лайлі виказував значно менше, ніж кожен з ліфчиків її двох бікіні (і значно менш гламурно), але щось таке малося в чоловіків до нижньої білизни; побачить дівчину в ліфчику, і це для нього наче п'ятдесят баксів виграв по п'ятидоларовій скретч-картці в лотереї «Долари-3-Землі»³⁵. Чорти забирай, Мадонна колись собі кар'єру на цьому збудувала. Мабуть, ще до того, як народився цей Антон, усвідомила Лайла.

³⁴ «Chippendales» – заснована 1979 року в Лос-Анджелесі гастрольна трупа чоловічого стриптизу, характерною ознакою акторів якої є рельєфність м'язів, а також при голому торсі білі комірці з чорними метеликами на шиях та білі манжети на зап'ястях.

³⁵ «Dollars 'N' Dirt» – місцева лотерея в штаті Західна Вірджинія.

– І ця фраза працює, Антоне? – застібаючись і заправляючись. – Досі?

Його усмішка стала ще ширшою.

– Ви б здивувались, як.

Ах, які білі зуби. Йї і не дивно.

– Якщо захочеш випити газованки, задні двері не замкнені. Замкни їх за собою, коли виходитимеш, гаразд?

– Прийнято до виконання, – віддав він хвацький салют. – Йї жодного пива. Ще зарано навіть для тебе.

– Десь завжди п'ята годи...³⁶

– Позбав мене від слів пісень, Антоне. Ніч видалася довгою, і якщо не пощастить трохи десь подрімать, в мене попереду довгий день.

– І це прийняв також. Але ж, агов, шерифе, маю погану новину: майже певен, отам у вас голландщина в'язів³⁷. Хочете, я дам вам телефон мого спеца з дерев?

– Як знаєш, дякую.

Лайлі до лампочки були ті дерева, особливо сьогодні, хоча вона змушена оцінити глибину недобрих збігів: власна брехня, замовчування Клінта, виснаженість, пожежа, трупи, а тепер ще й хворі дерева – хоча ще й дев'ятої ранку нема. Єдине, чого не вистачає: щоб Джаред зламав собі руку чи ще щось, і тоді Лайла не матиме вибору, окрім як піти до Святого Луки й прохати отця Лафферті взяти її на сповідь.

Здавши задом із заїзду, вона вирушила на схід по Тримейнстрит, загальмувала по-каліфорнійському³⁸ (за що, якби не була шерифом, отримала б штрафний талон), побачила там, у напрямку 17-го шосе, дим і ввімкнула свою світломузику. Сирену приберегла для тих трьох кварталів, що складали центр Дулінга. Щоб у всіх там зайнявся дух.

4

Перед світлофором навпроти старшої школи барабанив пальцями по керму Френк Гірі. Він прямував до обійстя судді Сілвера. Старий суддя подзвонив йому на мобільний, і з голосу було чути, що той ледве стримується. Машина збила його кицьку Какао.

Одна тутешня бездомна жінка, закутана в таку кількість одяганок, що вони навіть прикривали її ступні, перейшла дорогу перед його пікапом, штовхаючи поперед себе магазинний візок. Вона балакала сама до себе виразним, радісним голосом. Можливо, одна з її особистостей планувала сюрпризну вечірку на день народження якоїсь з інших її особистостей. Френк інколи думав: як гарно бути божевільним, не таким навіженим, яким його, либонь, вважає Ілейн, а справдешнім, таким, що «балакає-сам-із-собою-і-штовхає-магазинний-візок-завантажений-пакетами-з-мотлохом-і-верхньоюполовиною-чоловічого-манекена» божевільним.

Які причини можуть турбувати причинних? Безумні причини, мабуть, хоча Френк любив уявляти, що в тому божевіллі, яке він собі нафантазував, усе простіше. Вилити собі молочну кашу на голову чи вилити всю її в оцю поштову скриньку? Певне, якщо ти навіжений, це стресовий вибір. Для Френка ж стресом було щорічне скорочення Дулінгського муніципального бюджету, термін якого наближався і яке могло позбавити його

³⁶ «It's Five O'Clock Somewhere» (2003) – хіт кантрі-співака Алана Джексона; в пісні обігрується популярна фраза, якою виправдовують раннє, до п'ятої вечора, пиття алкоголю.

³⁷ «Голландська хвороба в'язів» – грибок, який часто призводить до загибелі цілих популяцій дерев цієї породи.

³⁸ California stop – коли замість повної зупинки на перехресті перед знаком «Стоп» лише пригальмовують, не припиняючи руху.

роботи, і стресом було терпіти до вікендів, коли він міг побачитися зі своєю дочкою, а ще ж був стрес розуміння того, що Ілейн очікує – колись він не стерпить. Його власна дружина копає під нього, хіба це не стрес? Порівняно з цим, думав він, вирішити: молочну кашу на голову чи в поштову скриньку – це взагалі не проблема. Крупу на голову, молоко – в скриньку. Все. Проблема розв'язано.

Світло перемкнулося на зелене, і Френк завернув ліворуч, на Маллой.

5

На протилежному боці вулиці та бездомна жінка, для волонтерів у притулку Стара Ессі, а колись Ессі Вілкокс, попхала свій візок угору коротким, трав'янистим схилом, що оточував шкільну автомобільну парковку. Досягши замощеного плато, вона спрямувала візок у бік спортивних полів і чагарнику поза ними, де в теплі місяці мала дім.

– Приспішайте, дітки! – примовляла Ессі поперед себе, немов до торохтливого вмісту магазинного візка, але насправді кажучи це своїй невидимій родині з чотирьох однакових маленьких дівчаток, які вервечкою, наче каченята, тягнулися слідом за нею. – Нам треба встигнути додому до вечері – бо інакше ми самі можемо стати вечерю! У відьми в казані!

Ессі захихотіла, але дівчатка почали плакати й труситися. – Ох, ви ж мої дрібненькі-дурненькі дитятка! – промовила вона. – Я просто жартую.

Ессі дійшла до краю парковки і попхала свій візок на футбольне поле. Дівчатка позаду неї прояснішали. Вони знали: мати ніколи не дозволить, щоб з ними щось трапилося. Гарні дітки.

6

Євка стояла між двох штабелів щойно напиляних соснових дощок у лівому кутку Адамсової лісопильні, коли повз пронісся Четвертий Патруль. Її не видно було роззявам, які скупчилися напроти головної будівлі, але видно було з шосе. Утім, патрульні не звернули на неї уваги, хоча на тілі в неї досі не було нічого, крім сорочки Трумена Мейвезера і крові Трумена Мейвезера на її обличчі та руках. Очі копів були націлені тільки на дим, що здіймався на краю геть сухого лісу.

Здвигнувшись уперед, Террі Кумс показав:

– Бачиш оту велику скелю, де аерозолем намальовано: «ТІФФАНІ ДЖОНС СМОКЧЕ»?

– Ну.

– За нею побачиш ґрунтовку. Повернеш туди.

– Ти певен? – запитав Роджер Елвей. – Здається, дим щонайменше на милю далі.

– Повір мені. Я тут бував раніше, коли ще Мейвезер вважав себе повносправним трейлерним сутенером і джентльменом, який у вільний час вирощує траву. Гадаю, він піднявся вище у цім світі.

Патруль Чотири занесло на путівці, та потім колеса вчепилися в дорогу. Роджер правив уперед на сорока, перевальцем, попри жорстку підвіску, казенна машина інколи чіпляла дном ґрунт. Високе лабуззя, яким поріс центральний бургт цієї просіки, скреготіло об ходову. Тепер вони вже відчували запах диму.

Террі вхопив мікрофон.

– Патруль Чотири Базі. Базо, це Патруль Чотири.

– Четвертий, це База, – відповіла Лінні.

– Ми будемо на місці хвилини за три, якщо Роджер не доправить нас у рівчак. – Роджер відірвав одну руку від керма на мить, достатню щоб тицьнути напарнику пальця. – Як там справи в пожежній частині?

– Вони виводять усі чотири машини, плюс виїжджає швидка. Дехто з волонтерів – також. Мусять з'явитися відразу за вами. Дивіться десь там ту Пані Ейвон.

– Пані Ейвон, ясно. Четвертий, відбій.

Террі вставив мікрофона в держак, якраз коли їхній крузер підстрибнув, опинившись на мить у повітрі. Роджер юзом зупинив машину. Дорога попереду була захаращена уламками рифленої покрівлі, розірваних газових балонів, пластикових каністр, шматками паперу – дещо з того ще тліло. Він помітив якийсь чорно-біле кружальце, схоже на регулятор пічки.

Одна стіна сараю відвалилася, прихилившись до сухого дерева, яке палало, наче смолоскип. Також горіли найближчі до тилу сараю сосни. Так само – й куші край дороги.

Рвонувши кришку багажника, Роджер вхопив вогнегасника і почав поливати білою піною підлісок. Террі дістав протипожежне полотно і почав ляпати ним по палаючих уламках на дорозі. Скоро тут будуть пожежники, головне зараз – не дати поширитися вогню.

Із вогнегасником в руках підбіг Роджер.

– У мене вже порожньо, а те, що ти робиш, – до сраки. Мо-же, вшиваймося звідси, поки нас не облягло ззаду, як думаєш?

– Я думаю, це чудова ідея. Ану погляньмо, що там в *шалі* Мейвезера.

Піт бісеринами скочувався з чола Роджера і зблискував у рідкому волоссі його блідо-жовтої стрижки «під їжачка». Він глянув скося:

– У якому ще *желе*?

Террі подобався його напарник, загалом так, але він не хотів би мати його в своїй команді з квіз-боулу в «Рипливому колесі»³⁹ по середках.

– Вези, не переймайся.

Роджер стрибнув за кермо. Террі сковзнув на пасажирське сидіння. За сорок ярдів позаду них з-за повороту, похитуючись, виїхала одна з Дулінгських пожежних машин, її високі борти дряпали гілки дерев, які товпилися вздовж дороги. Террі помахав пожежникам, а потім відімкнув сховану під панеллю рушницю.

Вони прибули на галявину, де стояв на домкратах трейлер, химерно пофарбований під бірюзову акваріумну ринь. Сходи – бетонні блоки. Поряд стояв поїдений іржею «Ф-150»⁴⁰ з парою спущених коліс. Якась жінка щулилася в його задніх дверях, мишасто-брунатне волосся затуляло її обличчя. Вона була одягнена в джинси і гальтер-топ⁴¹. Більшу частину її видимої шкіри прикрашало татуювання. Террі зміг прочитати слово **LOVE**, що збігало донизу по її правому передпліччю. Її босі ступні геть закаляні гряззю. Була вона миршавою до межі виснаження.

– Террі... – задихнувся повітрям Роджер і видав якийсь близький до відрижки горловий звук. – Ондечки.

Те, що побачив Террі, нагадало йому гру, якою він ще хлопчаком розважався на окружнім ярмарку. Якийсь чоловік виставляв голову крізь діру у вирізаній з картону фігурі Попая⁴², і всього за дайм⁴³ в нього можна було кинути три пластикових пакетики з фарбованою водою. От тільки під головою, що стирчала зі стіни трейлера, була не червона вода.

Неосяжна втома сповнила Террі. Все його тіло немов набрало ваги, а нутрощі перетворилися на бетон. Він переживав подібне й раніше, здебільшого на місцях важких автомобільних аварій, і знав, що це відчуття минуше, але поки воно триває, це пекельно нестерпно. В такі моменти, коли дивишся на дитину, все ще пристебнуту в своєму

³⁹ Quiz Bowl – від початку 1950-х популярна серед американських школярів і студентів інтелектуальна гра, з якої пізніше в СРСР було скопійовано телевікторину «Що? Де? Коли?».

⁴⁰ «F-150» – найпоширеніший пікап у США, різноманітні модифікації якого випускають з 1948 року.

⁴¹ Halter top – жіночий топ, який прикриває груди й (інколи) живіт, залишаючи спину голою.

⁴² «Popeye the Sailor» – моряк Попай, герой серії мультфільмів за мотивами однойменного коміксу.

⁴³ Dime – монета 10 центів.

автокрісельці, але все її тіло роздерте, наче мішок з білизною перед пранням... або, як от тепер, – на голову, що стирчить зі стіни трейлера, шкіра зі шік зідрана катастрофічним проломленням... загадуєшся – навіщо взагалі було створено цей світ. Добрих пригод завжди нестача, натомість всілякого паскудства – аж чортам тісно.

Жінка, що сиділа в дверях пікапа, підвела голову. Обличчя мала бліде, очі обведені темними колами. Вона простягнула до них руки, та зразу ж знову впустила їх собі на стегна, наче вони були занадто важкими, просто заважкими. Террі її знав – одна з дівчат Тру Мейвезера до того, як він цілком занурився в мет-бізнес. Можливо, вона досі лишалася тут, тому що її було підвищено до рівня квазі-подружки – якщо це можна назвати підвищенням.

Він вибрався з крузера. Дівчина зісковзнула зі свого сиділа і впала б на коліна, якби Террі не підхопив її за попереk. Тіло під його пальцями було крижаним, і він відчував у ньому кожну кісточку. Тепер, зблизька, він побачив, що деякі з її тату – то насправді синці. Вона вчепилася в нього й почала плакати.

– Ну, заспокойся, – примовляв Террі. – Ну, заспокойся, дівчино. З тобою все гаразд. Що тут трапилося, все уже скінчилося.

За інших обставин єдину особу, що вижила, він вважав би головною підозрюваною, а всі ті нісенітниці про якусь Пані Ейвон – повним лайном, але цей мішок кісток в його руках ніколи б не пробив стіну трейлера головою отого парубка. Террі не знав, скільки часу ця дівчина преться на товарі Трумена, але в її теперішньому стані, подумав він, навіть для того, щоб просто висякатися, їй потрібні колосальні зусилля.

Підплив Роджер з дивно життєрадісним виразом обличчя.

– Це ви телефонували, мем?

– Так...

Роджер дістав свій блокнот.

– Ваше ім'я?

– Це Тіффані Джонс, – сказав Террі. – Так же, еге ж, Тіфф? – Ну. Я бачила вас раніше, сер. Коли я того разу приїхала забирати Тру з тюрми. Ви були тоді добрий. Я пам'ятаю.

– А цей парубок? Він хто? – махнув блокнотом Роджер на вистромлену голову – такий недбалий жест, наче він показав на якусь цікавину серед місцевого краєвиду, а не на вмертвлену людську особистість. Ця його байдужість була лячною... і Террі заздрич їй. Якби він міг призвичаїтися до таких видовищ так само легко, як Роджер, подумалося йому, він був би щасливішою людиною й, можливо, кращим поліціантом.

– Не знаю, – сказала Тіффані. – Він був просто другом Трума. Чи, може, кузеном. Він приїхав з Арканзасу минулого тижня. Чи, може, позаминулого.

Там, на дорозі, гукали пожежники й лящала вода – напевне, з пожежної цистерни; міський водогін сюди не доходив. На мить Террі побачив у повітрі веселку, що спливла вгору на тлі диму, який тепер побілішав.

Террі делікатно взяв Тіффані за тоненькі, як ломачки, зап'ястя й подивився в її наліті кров'ю очі.

– А як щодо тієї жінки, котра це зробила? Ти сказала диспетчерці, що це була якась жінка.

– Друг Тру назвав її Пані Ейвон, але вона точно була не з тих.

Дрібка емоційності пробилася крізь шок Тіффані. Вона випросталася й зі страхом роззирнулася довкола.

– Вона ж пішла? Правда? Краще б її не було тут.

– Яка вона на вигляд?

Тіффані похитала головою.

– Я не пам'ятаю. Але вона вкрала сорочку Тру. Здається, попід сорочкою вона була г-гола.

Очі її безвільно зімкнулися, потім розплющились знов. Террі впізнав характерні ознаки. Спершу психологічна травма від негаданої жорстокої події, потім істеричний дзвінок на 911, а тепер посттравматичний шок. Плюс до цього ті бозна-які наркотики, що вона приймала, і

скільки часу вона їх приймала. Ліфт угору, ліфт униз. На його думку, Трумен Мейвезер, Тіффані і арканзаський кузен Трумена Мейвезера зависали доби зо три.

– Тіфф, я хочу, щоб ти посиділа в крузері, поки ми з напарником тут усе роздивимося. Сідай просто тут, позаду. Відпочинь.

– Сонний час, дівуле, – підтакнув Роджер, вишкіряючись, і на якусь мить Террі відчув майже невідпорне прагнення завдати гарту його ґрунтовній сраці.

Натомість він тримав відчиненими для неї двері крузера, і це викликало ще один спомин: той лімузин, який він орендував, щоб поїхати ним на випускний з Мері Джин Стакі. Мері в рожевій сукні без бретельок, з пишними рукавами, той букетик, який він причепив їй на зап'ясток; себе у взятому напрокат смокінгу. Це було в ту золоту епоху, ще до того, як він уперше побачив білоокий труп гарної дівчини з кратером від шротового заряду в її грудях, або чоловіка, який повісився в себе на сіннику, або присажену на мет проститутку з запаленими очима, яка мала такий вигляд, ніби їй залишилося шість місяців життя.

«Я занадто старий для цієї роботи, – подумав Террі. – Треба на пенсію».

Йому було сорок п'ять.

7

Хоча Лайла насправді ще ніколи ні в кого не стріляла, було п'ять випадків, коли вона діставала свій пістолет, і один раз, коли вистрелила в повітря (і *ой-вей*, скільки через це було паперової роботи.) Як Террі й Роджер, і всі решта в її маленькому загоні лицарів у синій формі, вона розчищала людські останки після багатьох аварій на дорогах округу (зазвичай серед смороду алкоголю, який все ще висів у повітрі.) Вона ухилялася від летючих об'єктів, припиняла сімейні сварки, які дійшли до фізичного рівня, проводила СЛР44 і накладала шини на поламані кінцівки. Якось вона зі своїми хлопцями знайшла двох дітей, які загубилися в лісі, і ще було кілька випадків, коли її обригали. Багато чого вона надивилася за свої чотирнадцять років у правоохоронних органах, але ще ніколи не бачила заляпаної кров'ю жінки, на якій нема нічого, крім фланелевої сорочки, жінки, котра чимчикує головною автомагістраллю округу Дулінг. Це було вперше.

Вона зі швидкістю вісімдесят миль мчала вгору Головатим пагорбом, і жінка опинилася менш ніж за сотню футів перед крузером. Вона не зробила спроби відскочити ліворуч чи праворуч, але навіть у ту крихітну мить Лайла зовсім не помітила в її очах зляканого виразу «оленятка у світлі фар», тільки спокійну споглядальність. І ще дещо: вона була красунею.

Лайла не змогла б вчасно зупинитися, навіть якби повноцінно виспалася за ніч – на швидкості вісімдесят миль – аж ніяк. Натомість вона крутнула кермо праворуч, оминувши цю жінку серед дороги на якихось кілька дюймів, та й не зовсім оминувши, по-правді; Лайла почула «*кляп*» і раптом, замість дороги позаду машини, бортове люстерко показало Лайлі Лайлу.

Тим часом вона мусила впоратися з крузером Патруль Один, цією ракетою, що вже майже не корилася її управлінню. Вона збила чинось поштову скриньку, пославши її в політ, а сам стовпчик, перш ніж повалитись на землю, крутнувся, наче жезл мажоретки. Позаду неї клубочилась курява і Лайла відчувала, як важкий крузер бажає сковзнути до рівчака. Гальма б її не врятували, тому вона навпаки – натисла на газ, додавши швидкості; крузер дерся по правій обочині, щербінка рикошетила від споду машини. Вона мчала якимсь диким робом, навскоси. Якщо її впіймає канава, машина піде перекидом, і шанси на те, що вона побачить Джареда випускником старшої школи, радикально зменшують.

Лайла легенько подала кермо ліворуч: спершу машина пішла юзом, та потім вчепилася й вигуркотіла на шосе. Знову з асфальтом під колесами, Лайла різко вдарила по гальмах, ніс крузера кивнув, скид швидкості так сильно вдавив у неї ремінь безпеки, що Лайла відчула, як

---

44 Серцево-легенева реанімація.

вирячилися її очі.

Вона зупинилася в кінці довгої подвійної колії паленої гуми. Колотилося серце. Перед очима плавали чорні цятки.

Щоб не зомліти, вона змусила себе глибоко дихати і подивилася в люстерко заднього огляду.

Та жінка не побігла в ліс, і не дременула вгору Головатим пагорбом, де від цієї відгалужувалася інша дорога, на Перевіз через Круглявий Ручай. Вона там просто стояла, озираючись через плече. Цей погляд назад, вкупі з її голою дупою, що віддimalася з-під подолу сорочки, був дивовижно кокетливим – наче пінап-дівчина з якогось календаря Альберто Варгаса⁴⁵.

Гарячково дихаючи, з металічним присмаком у роті після викиду адреналіну, Лайла здала задом на під'їзну ґрунтовку якогось маленького, акуратного ранчо. Там, на ганку, стояла жінка з немовлям на руках. Лайла опустила шибку й гукнула:

– Зайдіть до хати, мем. Зараз же.

Не затримуючись подивитися, чи виконала її наказ ця гава, Лайла перемкнула важіль і, не забувши об'їхати вбиту поштову скриньку, задом покотила по Головатому Пагорбу – туди, де стояла та жінка. Лайла чула, як її погнутий передній бампер шкрябає одне колесо.

Вискнуло радіо. Викликав Террі Кумс.

– Патрулю Один, це Четвірка. Ви там, Лайло? Повертайтеся. У нас двійко мертвих метоварів тут, поза лісопильнею.

Вона схопила мікрофон, сказала:

– Не зараз, Тер, – і кинула мікрофон на сидіння.

Зупинившись перед жінкою, Лайла розстебнула кобуру і, вже вилізши з крузера Патруль Один, вшосте у своїй поліційній кар'єрі дістала службову зброю. Дивлячись на ці довгі, засмаглі ноги і високі груди, Лайла на мить пригадала, як вона від'їжджала з дому – невже це було лише п'ятнадцять хвилин тому? *«На що це ти так роздивляєшся?»* – запитала там вона. Антон відповів: *«Ранкове сяйво»*⁴⁶.

Якщо ця жінка, що стояла посеред Дулінгської міської дороги, не була ранковим сяйвом, тоді Лайла ніколи його не бачила.

– Руки вгору. Підніміть руки. Зараз же.

Пані Ейвон, вона ж Ранкове Сяйво, підняла руки.

– Ви розумієте, як близько ви перебували поряд зі смертю?

Євка усміхнулася. Усмішка осяяла все її обличчя.

– Не дуже близько, – сказала вона. – Ти все тримала під контролем, Лайло.

8

Старий промовив з легким тремтінням:

– Я не хотів її ворушити.

Брунаста пістрява кицька лежала на траві. Суддя Оскар Сілвер стояв біля неї на колінах, забруднюючи собі штани. Розпластана на боку кішка здавалася майже нормальною, от тільки права передня лапа в неї гротескно повисла у формі літери V. Зблизька також стало видно завитки крові в очах, що плавали навкруг її зіниць. Дихання в неї було поверхове і, відповідно до парадоксального інстинкту поранених котятчих, вона мурчала.

Френк присів навпочіпки біля кішки. Він пересунув сонячні окуляри собі на лоба і, примруживсь проти різкого вранішнього світла, сказав:

– Мені жаль, пане суддя.

⁴⁵ Alberto Vargas (1896–1982) – американський графік і живописець перуанського походження, найзнаніший із художників, які працювали в жанрі пінап.

⁴⁶ Morning glory – вираз також означає сексуальне збудження.

Наразі Сілвер не плакав, але до цього – так. Френкові нестерпно було бачити його таким, хоча Френка це не дивувало: люди люблять своїх тварин, і часто з такою відкритою щирістю, якої вони собі не можуть дозволити з іншими людьми.

Як би це назвав якийсь мозкоправ? Заміщенням? Авжеж, любов – трудна справа. Головне, Френк знав, що пильнувати в цім світі треба тих людей, які не можуть полюбити навіть кішки або собаки. І себе треба пильнувати, звичайно. Все тримати під контролем. Бути стриманим.

– Дякую вам, що приїхали так швидко, – сказав суддя Сілвер.

– Це моя робота, – відповів Френк, хоча це було й не зовсім так.

Як єдиному, хто на повну ставку опікувався в окрузі контролем за тваринами, до його урядництва належали більше єноти та бродячі собаки, а не помираючі кицьки. Втім, він вважав Оскара Сілвера своїм другом чи кимось близьким до нього. До того, як Сілвера змусили зав'язати його нирки, Френк разом із суддею вицідив не один кухоль пива в «Рипливому колесі», і саме Оскар Сілвер підказав йому адвоката зі шлюботорозлучних процесів і запропонував домовитися з ним про зустріч. Сілвер також запропонував був «певного роду консультації», коли Френк зізнався, що інколи він піднімав на дружину й дочку голос (уникнувши згадки про той раз, коли він кулаком пробив стіну кухні.)

Френк так і не зустрівся ні з тим адвокатом, ні з психотерапевтом. Щодо першого, то він досі вірив, що зможе все владнати з Ілейн. Щодо другого, він вважав, що досить добре зможе контролювати свій норів, якщо люди (та ж сама Ілейн, і Нана, його дочка) розумітимуть, що в душі він якнайкраще піклується про їхні інтереси.

– Я взяв її ще кошеним, – проказував тепер суддя Сілвер. – Знайшов її отам, за гаражем. Це було зразу по тому, як Олівія, моя дружина, померла. Я розумію, курйозно таке казати, але мені це здалося чимось таким... ніби посланням.

Він поводив вказівним пальцем кицьці між вухами, ніжно гладячи. Хоча кішка не переставала мурчати, вона не потягнулася шиєю до пальця, не відреагувала. Її закривавлені очі невідривно дивилися в траву.

– Може, це й було воно, – сказав Френк.

– Це мій онук назвав її Какао, – похитав він головою, кусаючи губи. – То був якийсь клятий мерседес. Я його бачив. Якраз вийшов по газету. Гнав зі швидкістю миль шістдесят. У житловому кварталі! Ну, заради якої мети?

– Ніякої. Якого кольору був той мерседес? – Френк думав про те, що йому якось була сказала Нана кілька місяців тому. На її маршруті, яким вона розносить газети, якийсь парубок, що живе у великому будинку на верхівці Браяра, розважається гонками. Зеленим мерседесом, пригадав він, вона тоді сказала, і от тепер:

– Зеленого, – сказав суддя Сілвер. – Він був зелений. У мурчанні кицьки з'явилося булькотіння. Здимання й опадання її боку пришвидшилося. Вона дуже страждала.

Френк поклав долоню на плече Сілверу, стиснув його:

– Я б зробив це зараз.

Суддя прокашлявся, але не був певен, що зможе щось промовити. Він тільки кивнув.

Френк розстебнув блискавку на шкуратяному гамані, в якому містилися шприц і два слоїки.

– Перший її розслабить, – він встромив голку у слоїк і цілком заповнив шприц. – А другий приспить.

9

Був такий час, задовго до описуваних тут подій, коли Три-Окружжя (округи Мак-Давелл, Бриджер і Дулінг) подало клопотання про переоблаштування зачиненого виховного закладу для неповнолітніх «Горобинова гора» на вкрай необхідну жіночу в'язницю. Штат сплатив за землю й будівлі, а в'язниці було дано назву округу – Дулінг – який виклав найбільше грошей у перебудову й переоснащення закладу. Його двері

відчинилися 1969 року, штат набрали з мешканців Три-Окружжя, які конче потребували роботи. В той час в'язницю іменували «наймодернішою» та «еталонною в царині виправлення жінок». Вона була більше схожою на якусь старшу школу в передмісті, ніж на тюрму – якщо ігнорувати спіраль колючого дроту, що тягнулася поверх огорожі з металевої сітки, яка оточувала цей заклад.

Майже за півстоліття по тому тюрма все ще нагадувала виглядом старшу школу, але таку, що потерпає через важкі часи через скорочення бази оподаткування. Вже починали руйнуватися будівлі. Лущилася фарба (подейкували, що на свинцевій основі.) Протікала каналізація й водогін. Опалювальне устаткування безнадійно застаріло, і глибоко взимку тільки в адміністративній секції підтримували температуру вище шістдесят п'яти градусів. Улітку в крилах утримуваних аж шкварчало. Освітлення було млявим. Старезна електромережа перебувала в стані очікуваної катастрофи, а життєво необхідне обладнання спостереження за утримуваними сліпо принаймні раз на місяць.

Проте там був прекрасний прогулянковий двір з біговою доріжкою, баскетбольний корт у спортзалі, шафлборд⁴⁷, карликове поле для софтболю та город, що сусідив з адмінсекцією. Це саме там, поближче до буйного розкошування горошку й кукурудзи, на синьому пластиковому молочному ящику сиділа директорка Дженіс Котс, її бежева в'язана торба лежала на землі біля туфель. Директорка курила «Пол-Мол» без фільтра, дивлячись, як під'їжджає Клінт Норкросс.

Він змахнув своєю ідентифікаційною карткою (такої необхідності не було, оскільки його всі знали, але таким був протокол) і головні ворота розсунулися на напрямній рейці. Він заїхав у мертву зону поза ними, чекаючи, доки зачиниться зовнішня брама. Коли черговий офіцер – цього ранку це була Міллі Олсон – побачила в себе на панелі зелений вогник, який показував, що головні ворота замкнено, то відчинила внутрішню браму. Клінт своїм «Пріусом» покотився вздовж паркану на стоянку для працівників, яка також була огорожена. Знак на тутешніх воротах попереджав: «ДОТРИМУЙТЕСЯ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ! ЗАВЖДИ ЗАМИКАЙТЕ СВОЮ МАШИНУ!»

За дві хвилини, привалившись плечем до старої цегляної стіни, обернувши обличчя до ранкового сонця, він уже стояв біля директорки. Що відбувалося далі, скидалося на ритуал закликів-відгуків у якійсь фундаменталістській церкві.

– Доброго ранку, докторе Норкросс.

– Доброго ранку, директорко Котс.

– Готові до чергового дня в чарівному світі інституції?

– Справжнє питання в тім, чи готовий чарівний світ виправної інституції до мене. От який я, цілком готовий. А як щодо вас, Дженіс?

Вона мляво знизала плечима і видихнула дим:

– Так само.

Він кивнув на її сигарету:

– Думав, ви кинули.

– Кинула. Я так люблю кидати, що роблю це раз на тиждень. Інколи двічі.

– Все спокійно?

– Цього ранку так. Але вночі у нас стався зрив.

– Не кажіть. Дозвольте, я вгадаю. Ейнджел Фіцрой.

– Аж ні. Кітті Мак-Дейвід.

Клінт звів угору брови:

– От цього я не очікував. Розкажіть.

– За словами її співкамерниці – Клодії Стівенсон, це та, яку інші пані називають...

– Клодія Фігура-Динаміт, – сказав Клінт. – Дуже пишається своїми імплантатами. То це Клодія щось учудила?

⁴⁷ Shuffleboard – гра, в якій схожими на швабри лопатками совають по пронумерованих секторах поля великі пласкі шайби.

Клінт нічого не мав проти Клодії, але сподівався, що річ у ній. Лікарі – теж люди, вони мають своїх фаворитів, і Кітті виправної Мак-Дейвід була однією з його улюблениць. Кітті, коли вона прибула сюди, була у важкому стані – звичка до саморуйнації, різкі зміни настрою, високий рівень тривожності. Відтоді вони подолали довгий шлях. Серйозно вплинули антидепресанти і, як дуже хотілося вірити Клінту, дещо допомогли його психотерапевтичні сеанси. Кітті, як і він, була продуктом опікунської системи Аппалачії. Під час однієї з їхніх перших розмов Кітті їдко спитала: чи є в його великій панській голові бодай якась поняття, що воно таке: не мати ні дому, ні родини.

Клінт не вагався.

– Я не знаю, як відчувала це ти, Кітті, але я почувався ніби твариною. Наче весь час я або сам полюю, або полюють на мене.

Вона подивилася широко розчахнутими очима:

– Ви?..

– Так, і я, – сказав він. Маючи на увазі: *я теж*.

Тепер Кітті майже завжди відзначали в рапортах «похвальна поведінка» і, що краще, вона уклала угоду з прокуратурою свідчити у справі братів Грайнерів – великій операції з вилучення партії наркотиків, яку тієї зими провела власний шериф Дулінга Лайла Норкросс. Якщо Ловелла і Мейнарда Грайнерів загребуть, дострокове звільнення стане для Кітті наявною можливістю. Якщо вона його отримає, думав Клінт, з нею все мусить бути гаразд. Кітті тепер розуміла, що знайдення собі місця в цьому світі, залежить від неї, а також від постійної підтримки – як медичної, так і соціальної – щоб відповідати новим обов'язкам. Він вважав Кітті достатньо сильною, щоб звертатися по таку підтримку, боротися за неї, і вона щодня ставала сильнішою.

Очікування Дженіс Котс були менш оптимістичними. Такою була її позиція щодо засуджених: краще не покладати надто великих надій. Можливо, саме тому вона й була директоркою в'язниці – хазяйкою, а він лише штатним мозкоправом у цьому кам'яному готелі.

– Стівенсон каже, що Мак-Дейвід її розбудила, – промовила Дженіс. – Спершу балакала уві сні, потім стогнала, потім почала кричати. Щось про те, що йде Чорна Янголиця. Чи, може, Чорна Королева. Так написано в рапорті: «*З павутинням у волоссі і смертю в неї на пучках*». Схоже, ніби з якогось непоганого телесеріалу, еге ж? На сайфай-каналі⁴⁸, еге ж? – Директорка виширилася без усмішки. – Гадаю, Клінте, у вас попереду вільготний день з цією пацієнткою.

– Більше схоже на фільм, – сказав Клінт. – Якийсь, що вона його бачила в дитинстві.

Котс пустила під лоба очі:

– От бачите. Цитуючи Ронні Рейгана: «Знову ви за своє»⁴⁹.

– Що? Ви не вірите в дитячі травми?

– Я вірю в хорошу спокійну тюрму, ось у що я вірю. Її перевели до Крила А – Оселі Психів.

– Неполіткоректно, пані директорко Котс. Коректнішим буде термін Централ Навіжених. Її довелося там всаджувати у гамівне крісло?

Хоча й траплялася подеколи така необхідність, Клінту було огидним це крісло, схоже на сидіння спортивного автомобіля, перероблене на знаряддя для тортур.

– Ні, дали їй якусь жовту пігулку, і це її заспокоїло. Я не знаю, яку саме, та мене це не вельми й обходить, але це є в рапорті, якщо вам буде цікаво подивитися.

У Дулінгу існувало три групи медикаментів: червоні, якими розпоряджався тільки

⁴⁸ «Syfy channel» («Наук-фантаст») – заснований 1992 року кабельний канал, де показують фільми жахів, фентезі та інші розважальні програми відповідних жанрів.

⁴⁹ Фраза, яку майбутній президент США Роналд Рейган постійно вставляв у дебатах зі своїм конкурентом Джиммі Картером у передвиборчій кампанії 1980 року.

медперсонал, жовті, які могли видавати офіцери, та зелені, що їх ув'язнені, яких наразі не тримали в Крилі С або не занесли до рапорту за погану поведінку, могли зберігати у своїх камерах.

– Гаразд, – сказав Клінт.

– Ну, а зараз ваша дівчина Мак-Дейвід поки що відсипається...

– Вона не *моя* дівчина...

– А це була вранішня інформація для вас, – позіхнула Дженіс, потерла сигарету об цеглину і закинула недокурк під молочний ящик, немов, пропавши з очей, той міг якимсь чином зовсім зникнути.

– Я затримую вас, не даючи поїхати спати, Дженіс?

– Не ви. Я вчора вечеряла мексиканською їжею. Мушу протриматися на ногах, щоб скористатися нужником. Правду люди кажуть: те, що виходить, підозріло схоже на те, що входило.

– ЗІЗ50, пані директорко.

– Ви лікар, ви з цим здатні оглянути Мак-Дейвід?

– Безумовно, просто зранку.

– Хочете мою теорію? Гаразд, ось вона: ще немовлям над нею вчинила наругу якась пані, яка називала себе Чорною Королевою. Що ви на це думаете?

– Може бути, – сказав Клінт, оминаючи цю наживку. – *«Може бути»*, – похитала головою Дженіс. – Навіщо досліджувати їхнє дитинство, Клінте, коли вони досі діти? Фактично саме з цієї причини більшість із них і перебуває тут – дитяча поведінка найзліснішого типу.

Це нагадало Клінтові Джинет Сорлі, яка обірвала довгі роки дедалі дужчих знущань з боку свого чоловіка тим, що встромила в нього викрутку і дивилася, як він помирає, стікаючи кров'ю. Якби вона цього не зробила, її саму вбив би Дейміен Сорлі. Клінт щодо цього не сумнівався. Він вбачав у цьому не дитячу поведінку, а акт самозбереження. Втім, якби він сказав це директорці Котс, вона б навіть слухати впоратися. Ви збираєтеся не схотіла: в цьому сенсі вона була традиціоналісткою. Краще просто закінчити цей сеанс закликів-відгуків.

– І отже, пані директорко Котс, ми розпочинаємо черговий день у жіночій в'язниці на березі Королівського каналу.

Вона підбрала свою торбу, підвелася й обтрусилася зад своїх формених штанів.

– Ніякого каналу. Але там, далі по дорозі, як завжди, на своєму місці наш Головатий Ручай. Тож розпочинаймо черговий день.

Причепивши собі на сорочки ідентифікаційні картки, вони разом увійшли до приміщення в цей перший день сонної хвороби.

10

Магда Дубчек, мати молодого, вродливого і на все місто популярного фахівця з глянсування басейнів, відомого як Антон Басейнович (і понад те, в нього легальна фірма, а отже, звертайтеся до ТОВ «Антон Басейнович»), пришкутильгала у вітальню дуплекса, в якому вони мешкали удвох із сином. В одній руці вона тримала ціпка, а в іншій – свій вранішній допінг. З пердінням та охканням опустившись у м'яке крісло, вона ввімкнула телевізор.

Зазвичай о цій порі дня вона потрапляла на другу годину передачі *«Доброго ранку, Вілінгу»*, але цього разу вона натомість ввімкнула «Ньюз Америка». Там ішов спецрепортаж на тему, яка її цікавила – що було добре, і вона знала одну з кореспонденток, яка висвітлювала цю подію – що було навіть краще. Мікейла Котс, яка називає себе тепер

Мікейлою Морган, назавжди й навічно залишається для Магди манюнею Мікі, котру вона няньчила чималенько вже років тому. Тоді Джен Котс працювала всього лише охоронницею у жіночій буцегарні на південному кінці міста – вдовиця, мати-одиначка, яка просто намагалася виборсатися зі скрути. Тепер вона директорка, начальниця всієї тієї галайстри, а її дочка Мікі – знана на всю країну репортерка, яка працює у Вашингтоні й уславлена своїми нещадними запитаннями та короткими спідничками. А й справді ж, і мати й дочка Котс, обидві вибилися в люди. Магда пишалася ними, а якщо й майне, бува, смуток, бо Мікі ніколи не дзвонила й не писала, а Дженіс ніколи не заїде потеревенити, то обидві ж зайняті, робота. Магда не сумнівалася, що розуміє, якою обтяжливою та є в обох.

Цього ранку програму новин вів Джордж Елдерсон. В окулярах, сутулий, з рідким волоссям, він аж ніяк не був схожий на типових ідолів телеекрану, що сидять за великими столами й зачитують новини. Він скидався на якогось працівника моргу. Ще й голос для телевізійного презентера мав невдатний. Говорить – ніби криче. Авжеж, Магда гадала, що знає причину, чому «Ньюз Америка» вже займає третє місце після «Фокс» і «Сі-Ен-Ен». Її нетерпець брав, коли ж Мікейла перейде на якийсь із цих каналів. Коли це трапиться, Магді більше не доведеться терпіти цього Елдерсона.

– У цю годину ми продовжуємо висвітлювати сенсаційні події, що розпочалися в Австралії, – оголосив Елдерсон.

Виразом обличчя він намагався зобразити стурбованість разом із скептицизмом, але виходило ближче до гримаси при закрєпі.

«Краще тобі вже на пенсію, та й лисів би собі в домашньому затишку, – подумала Магда й піднесла за диктора свій перший цього дня тост рому з колою. – Іди, глянь собі голову черепаховим воском⁵¹, звільни дорогу моїй Мікейлі».

– Спалах того, що дехто називає азійською хворобою зомління, а інші – австралійським паморочливим вірусом, продовжує поширюватися – повідомляють офіційні представники медицини в Оаху на Гаваях. Схоже на те, що ніхто не може впевнено сказати, звідки це походить, але досі жертвами ставали лише жінки. Тепер ми отримуємо повідомлення, що подібні випадки почали фіксуватися й на наших берегах, спершу в Каліфорнії, потім у Колорадо, а тепер і в обох Каролінах. З детальнішою інформацією для вас Мікейла Морган.

– Мікі! – скрикнула Магда, підносячи тост до телевізора

(і виплеснувши трохи питва собі на рукав кардигана.) Цього ранку в голосі Магди вчувалася хіба дрібка чеського акценту, але коли о п'ятій вечора додому повернеться Антон, вона балакатиме так, ніби лише щойно зійшла з корабля, а не прожила в Три-Окружжі майже сорок років.

– Манюню, Мікі Котс! Було, я ганялася за тобою голозадою по всій вітальні твоєї матері, і ми обоє реготали так, що нам аж кишки рвалися! Я міняла тобі захезані підгузки, ти, мала штукарко, а лишень поглянути на тебе тепер!

Мікейла Морган, в дівочтві Котс, у блузі-безрукавці й одній зі своїх фірмових коротких спідниць стояла перед якимсь обширним комплексом споруд, пофарбованих у червоний коморний колір⁵². Магда вважала, що Мікі вельми добре потрапляють ці її короткі спіднички. Навіть найбільших шишок-політиків, бува, гіпнотизують зблиски верхівки стегон, і в такому стані іноді й якась правда вискакує з їхніх брехливих ротів. Не завжди, зважаймо, але вряди-годи так. А от щодо нового носа Мікейли Магда мала суперечливі почуття. Вона сумувала за тою задерикуватою кирпою, яку її дівчинка мала дитинчам, і, в певному сенсі, з цим новим витонченим носом Мікейла зовсім не була схожою на її Мікі.

⁵¹ «Turtle Wax» – заснована 1941 року компанія з виробництва автомобільної косметики, товарним знаком якої слугує зображення зеленої усміхненої черепахи в капелюсі-циліндрі.

⁵² Перші американські колоністи фарбували свої дерев'яні комори саморобною захисною фарбою рудих відтінків, яку виготовляли з іржі, збираного молока та лляної олії, відтоді червоний колір став традиційним для комор на американських фермах.

Але з іншого боку, гледілася вона розкішно. Від неї очей неможливо було відірвати.

– Зараз я перебуваю в Джорджтауні, у госпісі «Люблячі руки», де сьогодні на світанку було зафіксовано перші випадки того, що дехто називає австралійським паморочливим грипом. Тут утримується майже сотня пацієнтів, переважно геріатричних, і понад половина з них – жінки. Адміністрація відмовилася підтверджувати чи заперечувати спалах цієї недуги, але я лише кілька хвилин тому побалакала з одним із санітарів, і те, що той, хоча й коротко, розповів, уже тривожить. Говорив він на умовах анонімності. Ось, послухайте:

– Що тут відбувається? – запитала Мікейла. – Ви можете нас поінформувати?

– Більшість жінок сплять і не прокидаються, – сказав голосом якогось космічного прибульця санітар. – Точно, як це сталося на Гаваях.

– Ну, а чоловіки?..

– Чоловіки – красунчики. Піднялися і вже снідають.

– На Гаваях були певні повідомлення про якісь... *нарости* на обличчях сплячих жінок.

Чи є таке тут?

– Я... не думаю, що можу про це говорити.

– Будь ласка, – замерехтіла віями Мікейла. – Люди хвилюються.

– Ось воно! – кркнула Магда, салютуючи телевізору своїм пійлом і знову плеснувши трохи собі на кардиган. – Вмикай сексі. Щойно їм замріється «сколотити оліїку», ти можеш будь-що з них витягти!

– Нарости не в пухлинному сенсі, – промовив голос космічного прибульця. – Це більше схоже на те, ніби їх обліплено ватою. Тепер я вже мушу йти.

– Ще тільки одне запитання...

– Я мушу йти. Але... воно продовжує наростати. Ця ватяна парость. Її... ніби більшає.

Картинка на екрані повернулася до прямого ефіру.

– Така тривожна інформація від інсайдера... якщо вона правдива. Ваша черга, Джордже.

Хоч як Магді було радісно побачити Мікі, та все ж вона сподівалася, що ця сенсація неправдива. Мабуть, чергова фальшива лякачка на кшталт проблеми 2000-го⁵³ або ТГРС54, проте думка про щось таке, що не просто вганяє жінок у сон, але й змушує на них щось зростати... як сказала Мікі, це тривожить. Вона зрадіє, коли додому повернеться Антон. Самотньо, коли єдина її компанія – телевізор; хоча вона й не з тих, щоб жалітися. Магді нема підстав непокоїтися за свого сина-трудоаря, ні, ні. Вона позичила йому грошей на заснування цього бізнесу, але він сам зробив його дієвим.

Ну а поки що, зараз, ще трішечки хильнути, всього лише трішечки випити, а потім здрімнути.

Розділ 3

1

Щойно замкнувши на жінці кайданки, Лайла відразу ж закутала її в рятувальну термоковдру, яку тримала в багажнику, і всадила на заднє сидіння крузера. Водночас

⁵³ Проблема 2000 – тривожне очікування збоїв у роботі комп'ютерів по всьому світу з настанням 2000 року.

⁵⁴ Тяжкий гострий респіраторний синдром – епідемія, що вирувала в Китаї у 2002–2003 роках і, як очікувалося, мусила охопити весь світ, але цього не сталося.

проказуючи їй Міранду⁵⁵. Жінка, тепер мовчазна (її сьайливий вираз обличчя вицвів до якоїсь мрійливої усмішки), підкорилася, відчувши хватку Лайли в себе на плечі. Арешт з убезпеченням підозрюваної було виконано менш як за п'ять хвилин. Здійнята колесами крузера курява ще осідала, коли Лайла обходила машину, щоб зайняти своє місце на водійському сидінні.

– Доглядачок нетлі називають нетлінні, майже те саме, що нені, тільки це інше.

Коли арештантка поділилася з нею цим уривком інформації, Лайла вже розвернула крузер і спрямувала його вниз Головатим Пагорбом у бік міста. Вона вловила очі, які дивилися на неї в люстерко заднього огляду. Голос у жінки був приємний, але не вельми жіночий. Щось ніби блукало в її інтонаціях. Лайлі було неясно, чи до неї звертається ця жінка, чи просто розмовляє сама до себе.

«Наркотики, – подумала Лайла, – найімовірніше Пі-Сі-Пі⁵⁶. Ну, або кетамін».

– Вам відомо моє ім'я, – промовила вона, – тож звідки я вас можу знати?

На це були три можливості: БВА⁵⁷ (малоймовірно), газета, або ж Лайла її в якийсь момент протягом останніх чотирнадцяти років уже заарештовувала й не пам'ятає. Хвортка номер три здавалася найвлучнішим здогадом.

– Мене всі знають, – сказала Євка. – Я хтось на кшталт Саме Тої Дівчини⁵⁸. – Дзвякнули її кайданки, це вона підмикнула одне плече, щоби потертися об нього щокою. – Типу того. Саме Та і Дівчина. Суща, єсьм і я. Батько, Син і Свята Євка. Є вігілія, коли ми пильнуємо вночі. Є вечір, коли всі ми лягаємо спати. Авжеж? Нетлінна, втямила? Як неня.

Цивільні уявлення не мають, скільки нісенітниць доводиться вислуховувати, коли працюєш копом. Публіка любить вшановувати поліційних офіцерів за їхню відвагу, але ніхто не оцінить повсякденної і повсякнічної витримки, якої потребуєш, щоб слухати отаке лайно. Безумовно, хоробрість – чудова риса характеру полісмена, але вроджена стійкість до отакого-от белькотіння є не менш важливою, на думку Лайли.

І між іншим, ось чому заповнення недавно виниклої вакансії помічника шерифа на повну ставку виявилось такою важкою справою. Саме з цієї причини вона ввічливо відмовила урядникові з контролю за тваринами Френкові Гірі й натомість взяла молодого ветерана Дена Трітера, хоча Трітер майже не мав досвіду роботи в правоохоронних органах. Хоч яким вочевидь кмітливим і красномовним не є цей Гірі, у нього занадто товстий стос рапортів – він генерує забагато паперової роботи, виписує забагато штрафів. У цьому поміж рядками читається: схильний до конфронтації; не той це парубок, який дозволить дрібному лайну самому розчинитися. А це недобре.

Не можна сказати, що її персонал – це всуціль якийсь першокласний загін борців зі злочинністю, ну то й що, велике діло, вітаємо в реальнім житті. Знаходиш найкращих людей з наявних і по ходу намагаєшся їм допомагати. Роджер Елвей і Террі Кумс, наприклад. Можливо, Роджер перетерпів зайву кількість ударів, коли ще в нульових у Дулінгській

---

⁵⁵ Міранда – правило, за яким перед допитом підозрюваному обов'язково оголошують його права, зокрема: право говорити зі слідчими лише в присутності адвоката або взагалі мовчати. Назва (і сама ця практика) походить від процесу 1966 року, в якому вже засуджений за звалтування і грабунки Ернесто Міранда судився зі штатом Арізона через те, що перед першим допитом йому не повідомили його конституційні права.

⁵⁶ РСР (Фенциклідін) – «янгольський пилок», синтетичний хірургічний анальгетик, потужний галюциноген, використовувався як транквілізатор у ветеринарії, заборонений у 1960-х, в невеликих кількостях виробляється у підпільних лабораторіях для куріння, вдихання, ін'єкцій або поїдання.

⁵⁷ Батьківсько-вчительська асоціація (РТА) – заснована 1897 року добровільна організація, відділення і члени якої діють в шкільництві як на національному рівні, так і на рівні штатів, міст та окремих навчальних закладів.

⁵⁸ It Girl – сленговий термін від початку ХХ століття, що означає гармонійну, гарну, стильну, природно сексуально привабливу жінку.

старшій школі грав лайнменом⁵⁹ у футбольній команді тренера Вітстока. Террі – кмітливіший, але може занепасти духом, зажуритися, якщо справи йдуть не по його, і ще він забагато п’є на вечірках. А з іншого боку, обидва ці чоловіки мають доволі стійку терплячість, що означає – вона може їм довіряти. Здебільшого.

Лайла плакала невисловлювану віру в те, що материнство – це найкраща з можливих репетицій для потенційного офіцера поліції. (Особливо невисловлювану перед Клінтом, який відразу б поставився до неї вільготно; вона собі уявляла як він, отим своїм дошкульним манером схиливши набік голову й кривлячи губи, промовляє: «Цікаво» або «Може бути». Матері – природні працівники правоохоронних органів, тому що немовлята, як і кримінальники, часто бувають агресивними й деструктивними.

Якщо ти змогла подолати свої перші роки материнства, не втративши витримки, не сказившись, тоді, певно, ти зможеш мати справи й із дорослими злочинцями. Ключовим тут є не реагувати, залишатися дорослою... а чи думає вона про цю заляпану кров’ю жінку, котра має якийсь стосунок до насильницької смерті двох осіб, а чи вона думає, як упоратися з деким ближчим її родині, набагато ближчим, із парубком, який схилиє голову на подушку поряд з нею? (Коли годинник перестрибнув на 00:00 і в спортзалі заревів гудок, дівчата й хлопці захоплено заверещали. Фінальний рахунок: дівчата округу Бриджер ААС60 42 – дівчата з Фаєтта ААС 34.) Як сказав би Клінт: «Еге, цікава річ. Бажаєш розповісти мені трохи детальніше?»

– Зараз так багато гарних розпродажів, – теревенила далі Євка. – Пралка-сушарка. Грилі. Дітки, що їдять пластмасову їжу і знову її викакують. Прірва знижок по всій крамниці.

– Розумію, – відгукнулася Лайла, немов ця жінка проказувала щось путнє. – Як вас звуть?

– Євка.

Лайла обернулася:

– А прізвище? Як щодо нього?

Жінка мала виразно окреслені вилиці. Променисті золотаві очі. Шкіра в неї, як подумалось Лайлі, була якогось середземноморського відтінку, а це її темне волосся, о-о-о! Бризки крові засохли в неї на лобі.

– А воно мені треба? – запитала Євка.

На переконання Лайли, це підтверджувало її попереднє припущення: ця нова знайома катастрофічно, безоглядно перебуває під кайфом.

Вона повернулася вперед, натисла на газ і звільнила з держака мікрофон:

– Базо, це Патруль Один. Маю жінку під арештом, затримала, коли вона йшла на північ десь від лісопильні на Головатому Пагорбі. На ній багато крові, тому нам знадобиться тестовий комплект, щоб узяти кілька зразків. Також їй потрібна тайвекова⁶¹ одяганка. І зателефонуйте кудись медикам, щоби нас зустріли. Вона під якимсь наркотиком.

– Прийнято до виконання, – відповіла Лінні. – Террі каже, що в тому трейлері справжній розгром.

– Прийнято до виконання, – радісно засміялася Євка. – Справжній розгром. Принесіть ще рушників. Тільки не нових, ха-ха-ха. Прийнято до виконання.

– Кінець зв’язку.

Лайла вставила мікрофон назад. Поглянула в люстерко на Євку.

⁵⁹ Lineman – гравець лінії захисту або нападу в американському футболі, куди беруть найвищих, найважчих, найвитриваліших атлетів.

⁶⁰ AAU (Аматорська атлетична спілка) – заснована 1888 року організація, чия діяльність спрямована на розвиток винятково аматорського спорту і фізичної культури.

⁶¹ Tyvek – міцний, водонепроникний синтетичний матеріал, який використовується в техніці, а також для захисного одягу різного призначення.

– Вам варто сидіти тихо, мем. Я заарештовую вас за підозрою у вбивстві. Це серйозна справа.

Вони наближались до міської межі. Лайла підкотила крузер до знаку «стоп», зупинившись на мить перед перехрестям, де перетиналися дороги Головатий Пагорб та Західно-Лавінська. Західно-Лавінська вела до в'язниці. На протилежному боці дороги виднівся знак, що застерігав проти підбирання попутників, які тут голосують.

– Ви поранені, мем?

– Поки ще ні. Але, агов! Трипл-дабл⁶². Дуже добре.

Щось зблиснуло в пам'яті Лайли, ментальний еквівалент якоїсь іскристої цятки в піску, і миттю воно було змите пінявою хвилею.

Вона знов подивилася в люстерко заднього огляду. Євка сиділа із заплющеними очима, відкинувшись назад. А чи її вже попускає?

– Мем, ви збираєтеся блювати?

– Ти б краще поцілувала свого чоловіка, перед тим як заснути. Ти краще поцілуй його на прощання, поки ще матимеш шанс.

– Ясні рі... – почала було Лайла, але тут жінка рвонулася вперед, головою просто в Роздільчу сітку. Лайла, скривившись, інстинктивно відвернулася, коли від удару Євчиної голови задрижав, завібрував цей бар'єр.

– Припиніть! – встигла вона крикнути якраз перед тим, як Євка вгатилася в сітку вдруге. Лайла вловила спалах усмішки на її обличчі і свіжу кров на зубах, а потім жінка вдарилась об сітку втретє.

З рукою на дверях Лайла вже готова була вискочити, підбігти до задніх дверей і, для її ж безпеки, вгамувати цю жінку шокером, але третій удар виявився останнім. Євка осунулася на сидінні, щасливо хапаючи ротом повітря – спринтерка, яка щойно порвала фінішну стрічку. Губи і ніс у неї були в крові, а на лобі зяяла рубана рана.

– Трипл-дабл! Усе гаразд! – гукнула Євка. – Трипл-дабл! Клопітний день!

Лайла висмикнула мікрофон і зв'язалася з Лінні: переміна планів. Треба, щоб в офісі їх зустрів безплатний адвокат, і це треба організувати якомога швидше. І суддя Сілвер також, якщо старого вдасться переконати зробити їм ласку й прийти.

2

Залягши животом у купині папороті, лис дивився, як Ессі розвантажує свій візок.

Звісно, він не думав про неї, як про Ессі, імені для неї він не мав зовсім. Вона була просто людиною, та й поготів. Тим не менше, цей лис спостерігав за нею вже доволі довго – промайнули місяці й сонця – і визнавав, цілком слушно, її ветху халабуду з пластику та брезенту за лисячу нору. Лис також розумів, що ці чотири уламки зеленого скла, які вона розставила півколом і звертається до них «дівчатка», мають для неї велике значення. Коли Ессі бувала тут відсутня, лис їх обнюхував – жодного життя там – і рився в її пожитках, які були мізерними, інколи хіба що окрім бляшанок з-під супу зі смітників, які він вилизував дочиста.

Лис вважав, що вона не становить жодної загрози, але він був старим, а старими лисами не стають, надто довіряючи будь-чому. Старий лис виростає з того, хто поводить себе обережно і згідно з обставинами, хто парується якомога частіше, водночас уникаючи скліщення, не переходить ніколи доріг при денному світлі і глибоко риє в доброму м'якому суглинку.

Цього ранку в його обачливості не вбачалося необхідності. Поведінка Ессі була цілком для неї характерною. Подістававши пакети й різноманітні загадкові об'єкти зі свого візка, вона повідомила уламкам скла, що матінці потрібно здрімати. «І щоб ніяких дурощів, дівчатка», – сказала Ессі й полізла в свій курінь лягти на купі стьобаних покривал

⁶² Triple-double – баскетбольний термін; набір гравцем протягом однієї гри двозначного числа очок у трьох із п'яти категорій.

меблевозів, що слугували їй за матрац. Хоча в курені й уміщувалося тіло, голова її стирчала на світлі.

Поки Ессі вмощувалася для сну, старий лис безшумно скалив зуби на верхню частину чоловічого манекена, який Ессі поставила серед листя поряд з куренем, але манекен ніяк не зреагував. Він, певне, був таким само мертвим, як і ці зелені скельця. Лис полизав лапу й чекав.

Невдовзі дихання старої жінки набрало сонного ритму, за кожним глибоким вдихом ішов тоненький посвист видиху. Лис стиха зіп'явся зі свого ложа у запашній папороті⁶³ і зробив кілька скрадливих кроків у бік куреня, бажаючи абсолютно впевнитися в намірах манекена чи відсутності таких. Зуби він оскалив ще ширше. Манекен не поворухнувся. Так, безсумнівно мертвий.

Він ще скоротив відстань між собою й куренем та й зупинився. Якесь білувате тріпотіння оприявнилося над головою сплячої жінки – біле прядиво, схоже на павутиння, зринало з її щік і, безжурно розгортаючись, влягалось покривом їй на шкіру. З пасем, що вляглися, з'являлися нові пасма і швидко вкрили цілком обличчя, створивши маску, яка скоро мала поширитися на всю голову. В притінку куреня кружляли нетлі.

Лис на кілька кроків позадкував, принохуючись. Йому не подобалося оте біле – ті пасма безперечно були живими, і безперечно якимись інакшими істотами проти тих, що йому знані. Навіть із цієї відстані вчувався потужний запах отого білого – бентежно плутаний: там була кров і плоть у цьому запахи, і розум та спраглисть, і якийсь домішок глибокої, глибокої землі, Лисячої Нори усіх Лисячих Нір. А що там спало, в тому велетенському лігвищі? Авжеж, не лис, він був певен.

Його принохування перетворилося на повискування, він розвернувся і потрюхав звідти геть, на захід. Звуки якогось руху – хтось іще сунеться – донеслися з-позад нього, і хода лиса перетворилась на швидку рись.

3

Після того, як він допоміг Оскару Сілверу віддати землі кицьку Какао – закутану в махровий, витертий банний рушник – Френк проїхав два коротких квартали до будинку № 51 на Сміт-лейн, за який він ще продовжував сплачувати кредит, але де, відтоді як вони з Ілейн розійшлися, жила досі тільки вона з їхньою дванадцятирічною дочкою.

Ще два бюджети штату тому Ілейн була соціальною працівницею, але тепер вона мала неповну зайнятість у «Гудвілі», а ще волонтерила в кількох благодійних ідальнях та «Планованому батьківстві» в Мейлоку. Позитивним у цьому було те, що вона не мусила шукати грошей на догляд за дитиною. Коли закінчувалися уроки в школі, нікому не заважало те, що Нана крутиться в «Гудвілі» біля матері. Негатив полягав у тому, що їм доведеться втратити свій будинок.

Френка це непокоїло дужче за Ілейн. Фактично схоже було на те, що її це не турбує зовсім. Попри заперечення Ілейн, він підозрював, що вона планує використати продаж будинку як підставу, щоб узагалі виїхати з цього міста, можливо, перебраться до Пенсильванії, де живе її сестра. Тоді кожен другий вікенд Френка став би вікендом раз на два місяці, в найкращому разі.

Поза днями відвідин він докладав цілеспрямованих зусиль, щоб уникати цієї господині. Та й узагалі, якщо вдавалося домовитися з Ілейн, щоб вона привезла Нану до нього, він віддавав перевагу таким побаченням з дочкою. Ті спогади, що з'являлися разом з цим будинком – відчуття несправедливості і поразки, ота залатана діра в кухонній стіні – були ще свіжою раною. Френк почувався обдуреним усім своїм життям, а найкращу частину його життя було прожито за адресою Сміт-лейн 51, в акуратній господині в простому ранчо-стилі з

⁶³ Sweet fern (Комптонія) – схожа на папороть рослина атлантичного узбережжя Північної Америки, запашне листя якої почасти використовують у кулінарії.

намальованим його дочкою каченям на поштової скриньці.

Та хоч би там як, але проблема з зеленим мерседесом робила візит сюди нагальним.

Різко приставши машиною до бровки, він угледів Нану, яка малювала щось крейдою на заїзді. Заняття, яке зазвичай асоціюється зі значно меншими дітьми, але його дочка мала художній хист. Минулого шкільного року Нана отримала другий приз у конкурсі проектів книжкових закладок, який проводила місцева бібліотека. Вона зобразила зграю книжок, що, ніби птахи, летять крізь пасмо хмар. Френк узяв цей малюнок у рамку і повісив у своєму кабінеті. Він повсякчас дивився на нього. Це було гарно: уявляти, як книжки кружляють у голові його маленької дівчинки.

Вона сиділа, схрестивши ноги, на сонечку, вмостившись дупкою на автомобільній камері, зі своїм райдужним зняряддям, розкладеним віялом навкруг неї. Разом із вправністю у рисуванні, чи, може, відповідно до неї, Нана мала також дар зручно влаштуватися. Вона була повільною, мрійливою дитиною, перейнявши більше від Френка, ніж від своєї завзятої матері, яка ніколи не гаяла часу, беручись одразу до справи.

Він нахилився, дивлячись крізь двері свого пікапа:

– Агов, Зіронько. Ходи-но сюди.

Вона примружилася до нього:

– Тату?

– Та нібито я, – сказав він, щосили стараючись, щоб кутики його вуст вигнулися догори. – Ходи-но сюди, гаразд?

– Просто зараз? – вона вже поглянула вниз, на свій малюнок.

– Так. Просто зараз, – Френк зробив глибокий вдих.

«Оте своє», як це називала Ілейн, у ньому не виринали аж поки він не пішов від судді. Під «отим своїм» Іл мала на увазі його нестяжність. Яка виривалася нечасто, що б там вона собі не думала. Але сьогодні? Спершу з ним усе було гаразд. Потім, десь кроків за п'ять по моріжку Оскара Сілвера, він немов перечепився об якийсь невидимий тригер. Подеколи так траплялося. Як от тоді, коли Ілейн не вгавала, шпиняючи його за те, що кричав на зборах БВА, і він пробив рукою діру в стіні, і Нана, ридаючи, втекла на другий поверх, не розуміючи, що інколи ти б'єш якусь *річ*, лише щоб не вдарити *людину*. Чи та справа з Фріцем Мешаумом, коли він втратив витримку, ніде правди діти, але Мешаум на те заслуговував. Будь-хто, хто отак повівся з твариною, на таке заслуговував.

«На місці цієї кішки могла бути моя дитина», – думав він, ідучи від судді по траві. А тоді: *Бум!* Той проміжок часу між тим, як він іде, і тим, як сідає в машину, неначе вирізало. Бо раптом він уже в пікапі, їде до будинку на Сміт-лейн і зовсім не пам'ятає, як він у пікап сідав. Спітнілі долоні на кермі, щоки горять, а він усе думає, що на місці кішки могла бути його дитина, хоча це була не думка. Більше схоже на спалахи повідомлення на дисплеї:

похибкапохибкапохибка

моєдитямоєдитямоєдитя

Нана акуратно поклала оцупок бузкової крейди на порожнє місце між помаранчевою і зеленою. Вона ривком підвелася з автомобільної камери і ще кілька секунд стояла, обтрушуючи зад своїх жовтих у квіточках шортів і вдумливо витираючи з пучок крейду.

– Любонько, – погукав Френк, борючись із собою, щоб не закричати. Бо, поглянути лишень, вона ж просто тут, на заїзді, де якийсь п'яний мудак на дорогому авто запросто може її переїхати!

моєдитямоєдитямоєдитя

Нана зробила крок, зупинилася, знов роздивляючись на свої пальці, вочевидь, невдоволено.

– Нано! – так само скарлючено зігнутий над консоллю гукнув Френк. Він ляснув по

пасажирському сидінню. Лягнув різко. – Нумо, сюди!

Голова дівчинки смикнулася угору, обличчя сполохане, немов її щойно розбудили зі сну сплеском долонь. Нана почовгала вперед, а коли наблизилася до відчинених дверей, Френк, ухопивши її за перед майки, підтягнув дочку впритул.

– Гей! Ти розтягуєш мені майку, – сказала Нана.

– Це не страшно, – відповів Френк. – Твоя майка зараз не має значення. От я тобі скажу, що має значення, тому слухай мене. Хто їздить тим зеленим мерседесом? З якого він будинку?

– Що? – здавлено перепитала Нана. – Про що ти говориш? Ти порвеш мені майку.

– Ти що, не чуєш мене? Забудь про цю майку нахер!

Ці слова вже вискочили, і він їх ненавидів, але й зрадив, побачивши як її очі скинулися від майки на нього. Нарешті він отримав її увагу. Нана заморгала, хапаючи повітря.

– Гаразд, тепер, коли твоя голова висунулася з хмар, спробуймо розібратися з цим удвох. Ти розказувала мені про якогось дядька, котрий на твоєму газетному маршруті їздить зеленим мерседесом. Як його ім'я? В якому будинку він живе?

– Імені його я не пам'ятаю. Вибач, тату, – Нана закусила нижню губу. – Але його дім – це той, що поряд з отим, де великий прапор. З парканом. На Браярі. На пагорбі.

– Гаразд, – відпустив Френк майку.

Нана не ворухнулася.

– Ти вже перестав злоститися?

– Любонько, я не злостився. – А коли вона нічого не сказала. – Гаразд, злостився. Трішки. Але не на тебе.

Вона на нього не дивилася, тільки терла собі ті чортові пучки об пучки. Він її любив, вона була найважливішим з усього, що він мав у житті, але інколи важко було повірити, що в її голові всі коліщатка крутяться як слід.

– Дякую, доню. – Трохи жару зійшло йому з обличчя, трохи поту випарувалося зі шкіри. – Дякую тобі, зіронько.

– Нічого, – мовила Нана. Вона на чверть кроку відступила, рип підшви кросівки по асфальту неймовірно гучно відбився Френкові у вухах.

Він випрямився на своєму сидінні.

– І ще одне. Зроби мені ласку, тримайся подалі від заїзду. Цього дня принаймні, поки я дещо не владнаю. Тут один чоловік їздить машиною, як скажений. Помалюй у хаті на папері, гаразд?

Вона кусала нижню губу.

– Гаразд, тату.

– Ти ж не збираєшся заплакати, ні?

– Ні, тату.

– От і добре. Така в мене дівчинка. Побачимося в наступний вікенд, гаразд?

Він відчув, як неймовірно в нього пересохли губи. Він запитав себе, що інше він мав зробити, і якийсь голос зсередини йому відповів: «Ну, збіса, що інше ти міг зробити? Можливо, й зміг би, я не знаю, мабуть, це прозвучить абсолютно дико, Френку, але вйо, можливо, *ти міг би, курва, не психувати аж так?*» Цей голос був зачудованим варіантом голосу самого Френка, голосом чоловіка, який розслабляється в шезлонгу, в сонячних окулярах і, либонь, сьорбає чай з льодом.

– Гаразд, – кивнула вона йому, як робот.

Поза нею на асфальті було ретельно прорисоване дерево, його крона розкинулася по краю заїзду, а вузлуватий стовбур ішов упоперек. Мох звисав з гілок, і квіти опушували його підніжжя. Коріння його звивалося вглиб до обрисів якогось підземного озера.

– Мені подобається оте, що ти там робила, – сказав Френк і усміхнувся.

– Дякую тобі, тату, – відповіла Нана.

– Я просто хотів, щоб з тобою не сталося лиха.

Усмішка на його обличчі відчувалася, немов прицвяшена.

Дочка засопла й подарувала йому ще один кивок робота. Він зрозумів, що вона ковтає сльози.

– Нумо, Нано... – почав був Френк, але слова, яких він нашукував, розбіглися, коли внутрішній голос засурмив знову, повідомляючи йому, що їй уже задосить. Варто вже припинити це геть к чортам.

– Бувай, тату.

Вона простягнула руку і делікатно пристукнула двері його пікапа. Крутнулася й побігла заїздом, розкидаючи навсібіч оте, що ти там зробила, – сказав свою крейду, просто по своєму дереву, розмазуючи зелень і чорноту його крони. З похиленою головою. Плечі дрижать.

Діти, сказав він собі, не завжди спроможні оцінити, коли ти намагаєшся зробити правильну річ.

4

На столі в Клінта лежали три нічні рапорти.

Перший був передбачуваним, але насторожував: один з чергових офіцерів висловив припущення, що Ейнджел Фіцрой, схоже, доскіпувалася. По сигналу «відбій» Ейнджел намагалася втягнути цього офіцера в дискусію щодо семантики. В Дулінгу строго приписано звертатися до представників влади: «офіцер». Синоніми, як от «назирач» чи «тюремник», не кажучи вже – що самоочевидно – про такі образливі, як «мудак» чи «уйобок», були неприйнятними. Ейнджел спитала в офіцера Веттермора, чи розуміє він англійську мову. «*Ясно ж*, – сказала Ейнджел, – що ви назирачі. Ви також можете бути й офіцерами, з цим усе гаразд, але не можете не бути назирачами, бо ви назираєте. Хіба ви не назираєте за в'язнями? От пекли б ви пироги, хіба звалися б не пекарем? А якби ями копали, хіба не були б копачем?»

«Утримувану було попереджено, що вона дійшла межі прийнятної дискусії і, якщо не покладе їй край, може очікувати наслідків, – писав Веттермор. – Утримувана поступилася і ввійшла до своєї камери, але потім знову спитала: “Як можна очікувати від в'язнів виконання правил, якщо слова у тих правилах геть безглузді?” Тон в утримуваній був погрозливим».

Ейнджел Фіцрой була однією з небагатьох жінок у в'язниці, яку Клінт вважав насправді небезпечною. З огляду на свої діалоги з нею, вважав, що вона соціопатка. Клінт ніколи не помічав з її боку жодної емпатії, а її тутешня особова справа розпухла від різноманітних порушень: наркотики, бійки, агресивна поведінка.

– Як гадаєте, як би ви почувалися, Ейнджел, якби людина, на яку ви напали, померла від ран? – запитав він одного разу в неї під час сеансу групової терапії.

– Ой, – мовила зіщулена в своєму кріслі Ейнджел, перебігаючи очима по стінах його кабінету, – я почувалася б, ну, доволі зле... я гадаю. – А потім, цмокнувши губами, вона вчепилася поглядом у гравюру Гокні. – Дівки, гляньте-но на цю картину. Хтілося б вам отам побувати?

Хоча засуджено її було за доволі серйозний злочин – якийсь чоловік на парковці сказав Ейнджел те, що їй не сподобалося, і вона розбила йому носа пляшкою кетчупу – існували ознаки, що їй безкарно минулося дещо набагато гірше.

У Дулінг із Чарлстона приїздив детектив з проханням до Клінта допомогти у пов'язаній з Фіцрой справі. А саме: детектив прагнув інформації стосовно смерті колишнього хазяїна квартири Ейнджел. Те сталося за кілька років до її теперішнього ув'язнення. Ейнджел була єдиною підозрюваною, але, крім особистого знайомства з жертвою, не було нічого, щоб прив'язати її до цього злочину, і жодного очевидного мотиву. Річ у тому (як це знав сам Клінт), що Ейнджел (про що свідчила її історія) не потрібні були якісь особливі мотиви. Недоданих на решту двадцяти центів було достатньо, щоб її збісити. Той чарлстонський детектив ледь не веселився, описуючи труп хазяїна квартири:

– Виглядало так, ніби старий просто впав зі сходів і заламав собі карк. Але коронер

сказав, що хтось ще до смерті добряче попрацював над його палітуркою. Яйця були... я забув, як точно висловився коронер, фрагментовані чи щось таке. Але, кажучи по-простому, вони були буквально розтовчені.

Клінт не мав звички клепати на своїх пацієнтів, тож так і сказав тому детективу, але пізніше він розповів про цей запит самій Ейнджел.

Вона відреагувала з виразом скляноокого здивування на обличчі:

– Яйця можуть фрагментуватися?

Зараз він зробив собі помітку: зайти сьогодні до Ейнджел, перевірити сейсмограму.

Другий рапорт був про утримувану, чергову прибиральницю, яка скаржилася на нашествия нетлі в тюремній кухні. Перевірка офіцера Мерфі не виявила жодних нетель. *«Утримувана добровільно зголосилася на аналіз сечі – слідів алкоголю і наркотиків не виявлено».*

Здається, цей випадок можна потрактувати як ревне намагання утримуваної подратувати офіцера з ревним намаганням того відплатити їй сторицею. Клінт не був зацікавлений продовжити його своїм втручанням. Він прибрав цей рапорт.

Останній рапорт стосувався випадку з Кітті Мак-Дейвід.

Офіцер Веттермор стисло занотував дещо з її тирад:

«Ця Чорна Янголиця піднеслася від коренів і спустилася з гілля. Пальці її – це смерть, а волосся її сповнене павутиння, і сон є її королівством».

Після дози галопу⁶⁴ її перевели до Крила А.

Клінт вийшов зі свого кабінету і, минувши адмінсекцію, вирушив до східної частини в'язниці, де містилися крила з камерами. Сама в'язниця формою приблизно нагадувала літеру «т», всередині якої довгий центральний коридор, знаний як Бродвей, тягнувся паралельно напрямку Шосе № 17 – Західно-Лавінська дорога. Кабінети адміністрації, центр зв'язку, приміщення офіцерів, кімната відпочинку персоналу, а також навчальні кімнати – всі вони розташовувалися в західному кінці Бродвею. Інший коридор – званий «Центральним проспектом» – пролягав перпендикулярно до Західно-Лавінської дороги. Центральний проспект вів від передніх дверей в'язниці прямо до майстерні, комори, пральні і спортзалу. По інший бік Центрального проспекту Бродвей продовжувався у східному напрямку повз бібліотеку, їдальню, приміщення для відвідин, лікувальний та приймальний блоки, доводячи до трьох крил з камерами.

Камери від Бродвею відгороджували спецдвері з підвищеним рівнем захисту. Клінт зупинився перед ними і натиснув кнопку, повідомляючи Вартівню, що він хоче увійти. Прозвучав дзвінок, і засуви з брязкотом від'їхали. Клінт протиснувся крізь двері.

Загалом Крила А, В і С нагадували формою спінер-клішню. У центрі «клішні» була Вартівня – яткового типу конструкція, захищена куленепробивним склом. У ній містилися монітори і комунікаційний пульт.

Хоча більшість мешканок в'язниці перемішувалися у дворі й інших місцях, крила було організовано відповідно до теоретичної небезпеки, яку становила собою кожна конкретна утримувана. У в'язниці було шістдесят чотири камери: дванадцять у крилі А, дванадцять у Крилі С і сорок у Крилі В. Крила А та С були цілком одноповерховими; над Крилом В – надбудували другий рівень камер.

Крило А слугувало медчастиною, хоча дехто з утримуваних, яких вважали «тихомирними», також мешкали тут, у дальньому кінці коридору. Не гарантовано тихомирні, але «згідливі», як от Кітті Мак-Дейвід, мешкали в Крилі В. Крило С слугувало для бешкетниць.

«В» було найменш заселеною секцією, і зараз там половина з дванадцяти камер стояли порожніми. Коли траплялася якась криза або серйозні проблеми з дисципліною, утримувану, згідно з офіційною процедурою, переводили до якоїсь із «прозорих» камер у Крилі С.

⁶⁴ Галоперидол – антипсихотичний засіб, що, зокрема, гамує галюцинації.

Утримувані називали їх «мастурбудками», бо камери стеження під стелею дозволяли офіцерам у будь-який час спостерігати, хто й що там робить. Припускалося, що офіцери-чоловіки насолоджуються, підглядаючи за цими жінками. Утім, камери стеження мали вкрай важливе значення. Якщо якась із утримуваних намірялася завдати собі шкоди або навіть вчиняла спробу самогубства, спостереження дозволяло цьому запобігти.

Сьогодні офіцером у Вартівні була капітан Ваннеса Лемплі. Вона нахилилася над пультом, щоб відчинити для нього двері. Клінт сів поруч із нею і спитав, чи може вона вивести на монітор Пункт 12, щоб йому подивитися, як там Мак-Дейвід.

– *Нумо, до відео!* – життєрадісно вигукнув він.

Лемплі скинула на нього оком.

– *Нумо, до відео!* Розумієте? Так завжди каже Ворнер Вулф⁶⁵. Лемплі на це знизала плечима й відкрила Пост 12 для візуальної перевірки.

– Спортивний оглядач, знаєте? – уточнив Клінт.

Ваннеса знову знизала плечима:

– Вибачте. Можливо, ще до мого часу.

Клінт подумав, що це просто якась примха: Ворнер Вулф – легендарна особа, але облишив цю тему, придивляючись, що відбувається на екрані, обхопивши руками обличчя.

– Бачили що-небудь поза нормою?

Лемплі похитала головою. Вона прийшла о сьомій і весь цей час Мак-Дейвід кімарила.

Це Клінта не здивувало. Галоп – потужний засіб. Проте його турбував стан Кітті, матері двох дітей, засудженої за підробку рецептів. У якомусь ідеальному світі Кітті взагалі б не запроторили до виправного закладу. Вона була наркозалежною з біполярним розладом особистості, чия освіта закінчилася в молодшій середній школі.

Сюрпризом стало те, як її біполярність проявилася в цьому випадку. В минулому вона зазвичай замикалася в собі. Запеклий вибух маячні, який трапився цієї ночі, не мав прецедентів в її історії. Клінт був упевнений, що приписаний ним для неї курс літтю працює. Кітті понад півроку залишалася врівноваженою, переважно бадьорою – без помітних піків чи спадів. І вона погодилася свідчити на суді у справі братів Грайнерів, що було не тільки хоробрим рішенням, але також мало потужний потенціал для перегляду її власної справи. Були всі підстави вірити, що невдовзі по тому процесу до неї застосують умовно-дострокове звільнення. Вони з нею вже обговорювали особливості життя в проміжному домі⁶⁶: як поведеться Кітті, коли здогадається, що в когось там є наркотики, як вона відновлюватиме стосунки зі своїми дітьми. Чи все це почало їй здаватися надто рожевим?

Лемплі немов прочитала його думки:

– З нею все буде гаразд, доку. Це був разовий зрив, я так думаю. Місяць у повні, можливо. То така химерія, що на все діє, розумієте.

Ця кремезна ветеранка була прагматичною, але відповідальною, саме як і годиться чільному офіцерові. Не вадило також те, що Ван Лемплі була доволі знаменитою учасницею змагань з армреслінгу. Біцепси напинали сірі рукави її уніформи.

– О, так, – сказав Клінт, згадавши аварію на трасі, про яку йому казала Лайла.

Він бував на вечірках на честь дня народження Ван; вона жила по той бік гори. – Вам, либонь, довелося довгим шляхом добиратися на роботу. Лайла мені рзповідала про той ваговоз, що розбився. Казала, що завал довелося бульдозером розгрібати.

– Хух, – гмикнула Ван. – Я там нічого такого не бачила. Ма'ть, розчистили до того, як я виїхала. Не знаю, що з Вест і Рікмен.

⁶⁵ Warner Wolf (нар. 1937 р.) – телекоментатор, особливо популярний серед шанувальників місцевих спортивних подій у Вашингтоні й Нью-Йорку; його фірмова фраза в прямому ефірі «Нумо, до відео!» стала ідіомою, що означає: «Переконаймося самі».

⁶⁶ Halfway House – заклад на кшталт гуртожитку, де людям з фізичними або психічними проблемами, а також колишнім засудженим допомагають реінтегруватися в суспільство.

Джоді Вест і Клейр Рікмен були штатними денними фельдшерками. Як і Клінт, вони працювали з дев'ятої до п'ятої.

– Обидві на роботу не з'явилися. Отже, на медчастині в нас нікого нема. Котс психує. Сказала, що зробіть...

– Ви нічого не бачили на Горі?

Хіба Лайла не казала, що це було на Гостинно-Гірській дорозі? Клінт був певен – майже певен наразі – що саме це вона й казала.

Ван похитала головою.

– Хоча там таке не вперше. – Вона усміхнулась, демонструючи добрий набір жовтавих різців. – Минулої осені там теж занесло ваговоза. Ото була катастрофа. З «ПетСмарту»⁶⁷, ви ж розумієте? Котячий пісок і собача їжа по всій дорозі.

5

Трейлер, що належав покійному Трумену Мейвезеру, не був приємним місцем, коли Террі Кумс відвідував його минулого разу (щоб вгамувати домашню бучу за участю однієї з багатьох Труменових «сестер», котра невдовзі по тому звільнила від себе цю резиденцію), але цього ранку він виглядав як м'ясне чаювання⁶⁸ в пеклі. Мейвезер лежав розпростертий під обіднім столом з кавалками власного мозку в себе на голих грудях. Меблі (здебільшого придбані на придорожніх розпродажах різношерстих залишків у «Доларовому Дисконті»⁶⁹ або у «Статті 11»⁷⁰ – гадав Террі) були розкидані навсібіч. Телевізор догори дригом у лускатій від іржі душовій кабіні. У раковині тостер товаришував з підремтованим клейкою стрічкою одним кедом «Конверс». Усі стіни заляпані кров'ю. Плюс, звісно, там було скоцублене тіло з головою, яка стирчала знадвору трейлера, що світило напівголою сракою, яка вилізла з його безпоясних джинсів. В портмоне на підлозі трейлера знайшлося посвідчення містера Джейкоба Пайла з міста Літл-Рок у штаті Арканзас.

«Скільки ж це треба мати сили, щоб отак пробити стіну людською головою?» – чудувався Террі. Зрозуміло, що стіни в цього трейлера тонкі, та все ж.

Він усе ретельно сфотографував, а потім ще й зробив 360-градусний панорамний знімок офісним айпадом. Всередині він не затримався довше, ніж пішло часу на те, щоб відправити фотодокази Лінні Марс в управу. Вона роздрукує весь комплект знімків для Лайли і заведе дві теки: одну цифрову і одну паперову. Лайлі Террі послав лаконічне текстове повідомлення:

«Знаю, що ви втомлена, але краще вам прибути сюди». Слабенько, але дедалі гучніше почувся звук єдиної цілком обладнаної санітарної машини лікарні Святої Терези, не на повнім газу *ГИРР-ГИРР-ГИРР*, а якесь манірне *чмих – чмих-чмих*.

Роджер Елвей з повислою в кутику губ сигаретою напинав жовту стрічку з написом: «МІСЦЕ ЗЛОЧИНУ, ХОДИТИ ЗАБОРОНЕНО». Террі гукнув йому зі східців трейлера:

– Якщо Лайла визнає, що ти куриш на місці злочину, вона тебе на шмаття порве.

Роджер витяг сигарету з рота, подивився на неї так, ніби ніколи раніше не бачив такої

⁶⁷ «PetSmart» – заснована 1986 р. широка мережа крамниць товарів для догляду за домашніми тваринами.

⁶⁸ «М'ясне чаювання» («Meat tea» або «High Tea») – це той самий надвечірній звичай чаювання «файв о''clock», тільки з м'ясними та іншими поживними закусками.

⁶⁹ «Dollar Discount» – одна з трьох потужних мереж з безліччю крамниць по всій Америці, де кожний товар продається не дорожче за \$ 1.

⁷⁰ Chapter 11 – мережа дешевих меблевих крамниць, заснована 1995 р. на рештках збанкрутілої іншої торговельної мережі і названа за добре відомою американцям Статтею 11 федерального «Закону про банкрутство», яка, зокрема, регулює способи розпродажу боржниками їхніх активів.

речі, загасив її об підшву черевика і запхнув недокурок до кишені сорочки.

– А де Лайла, до речі? Заступник окружного прокурора вже їде, він очікує, що й вона тут буде.

Підїхала санітарна машина, двері розчахнулися, і звідти, натягаючи рукавички, швидко вилізли Дік Бартлет і Енді Емерсон, парамедики, з якими Террі вже працював раніше. Один із ношами «спінальна дошка», інший ніс портативний шпиталь, який вони називали «Горбою негайної допомоги».

Террі пробурчав:

– Тільки сраний ЗОП, еге ж? Два трупи, і все одно ми не заслуговуємо на верховода.

Роджер знизав плечима. Тим часом Бартлет з Емерсоном після початкової метушні заклакли біля трейлера, де зі стіни стирчала людська голова.

Емерсон сказав:

– Не думаю, щоб цьому джентльменові надто покращало від наших послуг.

Бартлет обтягнутим гумою пальцем показав на те місце, де видавалася шия:

– Здається, в нього на шиї витатуйовано містера Генкі. – Оте балакуче гівенце з «Південного парку»? Серйозно? – Емерсон підступив ближче, щоб роздивитися. – О, авжеж. Дійсно так.

– *При-віі-тики!* – проспівав по-генківськи Бартлет.

– Гей, – втрутився Террі. – Це все чудово, хлопці. Колись вам варто виставити ваше шоу на «Ютуб». Але наразі ми маємо всередині інший труп, і жінку в нашому крузері, якій не завадило б трішки допомоги.

Роджер спитав:

– Ти певен, що хочеш її розбудити? – Він смикнув головою в бік Патруля Чотири. Там пасмо немічного, брудного волосся пристало до заднього вікна. – Подруга вирубилася.

Бозна, крізь що вона пройшла.

Бартлет з Емерсоном захарашеним мотлохом подвір'ям підійшли до крузера, і Бартлет постукав у шибку.

– Мем? Міс?

Нуль реакції. Він постукав дужче.

– Нумо, прокидаймось-прокидаймося.

Так само нічого. Він посмикав ручку дверей і, коли та не піддалася, озирнувся на Террі з Роджером.

– Треба, щоб ви відімкнули.

– Ох, – сказав Роджер. – Звичайно.

Він тицьнув кнопку відкриття на своєму брелку-контролері. Дік Бартлет відчинив задні двері, і Тіффані Джонс вивалилася звідти, наче мішок брудної білизни. Бартлет підхопив її якраз вчасно, щоб вона не забилася об порослий травною гравій.

На поміч йому підскочив Емерсон. Роджер залишився на місці з дещо знудженим виразом.

– Якщо і вона себе викреслила з нашого меню, Лайла оскаженіє, як та ведмедичка. Вона ж єдиний сві...

– Де її обличчя? – запитав Емерсон. Ошелешеним голосом. – Де, чорти забирай, її обличчя?

Це спонукало поворушитися Террі. Він підступив до крузера, де двоє парамедиків делікатно опускали Тіффані на землю. Террі підхопив її обвисле волосся – ну, сам не знаючи чому – та тут же й відпустив, коли щось масне мазнуло йому крізь пальці. Він витер долоню собі об сорочку. Її волосся було перевите чимось білим, перетинчастим. І обличчя також прикриті, ледь видимі, немов крізь оту вуаль, яку в цій країні «дякую тобі, Ісусе» досі носять на капелюшках деякі літні пані, коли виходять до церкви.

– Що воно за штука? – Террі все ще витирив руку. Штука була неприємною, слизькою, трохи щипучою. – Павутиння?

Роджер озирався собі через плече, з очима, витріщеними від зачарування й огиди:

– Тер, воно лізе в неї з носа! І з очей! Що це за хуйня?

Парамедик Бартлет відірвав клапоть цієї гиді з підборіддя Тіффані і теж витер руку собі об сорочку, але ще до того Террі встиг помітити, що воно щезає, щойно відділилося від обличчя. Він подивився на свою руку. Шкіра була сухою і чистою. І на сорочці нічого, хоча якусь мить тому було.

Емерсон приклав пальці збоку до шиї Тіффані.

– Пульс є. Гарний, рівний. І дихання в неї добре. Я бачу, як це лайно здіймається і западає. Спробуймо «МАБІС»⁷¹.

Бартлет витяг з торби негайної допомоги помаранчевий комплект усе в одному «МАБІС», завагався, потім знову поліз до торби по одноразові рукавички. Один пакуночок подав Емерсону й дістав інший для себе. Террі дивився, зовсім не бажаючи торкатися цього павутиння на шкірі Тіффані.

А що, як воно отруйне?

Вони виміряли кров'яний тиск, і Емерсон сказав, що він нормальний. Парамедики все ніяк не могли дійти між собою згоди, чи варто розчистити їй очі, щоб перевірити зіниці, і, хоча тоді вони цього не знали, дійшли рятівного для власного життя рішення цього не робити.

Поки вони балакали, Террі побачив дещо, що йому не сподобалося. Оплетений павутинням рот Тіффані звільна розкривався і закривався, ніби вона пережовує повітря. Язик у неї став білим. З нього росли волоконця, колихливі, як планктон.

Бартлет підвівся:

– Нам треба доправити її до Святої Терези, терміново, поки не почали виникати якісь проблеми. Кажу так, бо варто це зробити, поки вона на вигляд стабільна... – подивився він на Емерсона, і той кивнув.

– Погляньте на її очі, – сказав Роджер. – Геть білі. Ригати хочеться.

– Нумо, беремо її, – сказав Террі. – Схоже, допитати її ми не зможемо.

– А ті два покійники? – спитав Бартлет. – Ця штука на них росте?

– Ні, – відповів Террі і показав на голову, що стирчала зі стіни. – Цього ви самі бачите. І на Трумені, на тому парубку, що всередині, теж нема.

– А в раковині нічого? – спитав Бартлет. – В унітазі? Душі? Я кажу про сирі місця.

– У душовій кабіні телевизор, – сказав Террі, що не було відповіддю, і взагалі прозвучало цілком безглуздо, але це першим спало йому на думку.

І далі йому подумалося безглуздя: «Чи відкрилося вже “Рипливе Колесо”? Ще рано, звісно, але такого ранку можна було б собі дозволити пару пива; з кошмарними трупами і таким лячним лайном на людських обличчях мусить діяти послаблення правил». Він не відривав очей від Тіффані Джонс, котру повільно, але неухильно ховав під собою напівпрозорий білий туман із... чогось. Террі змусив себе відповісти на запитання:

– Тільки на ній.

Тут Роджер Елвей висловив те, про що вони всі думали:

– Хлопці, а що, як воно заразне?

Ніхто не відповів.

Бічним зором Террі вловив якийсь рух і різко розвернувся, дивлячись на трейлер. Він спершу подумав, що та згряя, яка знялася з даху, то метелики, але ж метелики яскравокольорові, а ці були просто брунотно-сірими. Не метелики, а нетлі. Сотні їх.

6

З дюжину років тому одного задушливого дня наприкінці літа у контроль за тваринами надійшов дзвінок про єнота під підлогою перебудованої стодоли, яку місцева єпископальна

⁷¹ «MABIS» – один з брендів компанії «Briggs Healthcare», яка виробляє медичне обладнання: сумку парамедиків з комплектом інструментів і засобів, необхідних для термінового діагностування і допомоги.

церква використовувала як пастирський центр. Там побоювалися сказу, тож Френк відразу поїхав туди. Надівши маску й рукавиці по лікті, він поліз під стодолу, посвітив ліхтариком на тварину, і та чкурнула геть, саме так, як і мусив зробити здоровий єнот. Тут воно мусило б бути й по всьому: скажені єноти – це серйозно, прості порушники меж людських володінь – не настільки, але гарна, двадцяти з чимось років жінка, яка показувала Френкові нору під стодолю, запропонувала йому склянку блакитного «кулейду»⁷² з ярмарку домашнього печива, який ще тривав на їхній парковці. Смак був доволі бридкий, водянистий, мало цукру, але Френк цідив той тридоларовий напій, аби лиш стояти там, на пожовклому церковному моріжку, балакати з жінкою, в якій був такий чудесний дзвінкий сміх і манера брати руки в боки, що його це збуджувало.

– Ну, містере Гірі, ви збираєтеся виконувати свій обов'язок? – раптом у свій патентований спосіб відсікла голову пустим теревенням Ілейн, переходячи до діла.

– Я б радо дозволила вам запросити мене кудись, якби ви знищили ту тварину, що вбиває інших тварин під церковною підлогою. Отака моя пропозиція. У вас губи посиніли.

Він повернувся туди після роботи, забив шматком заліза нору під стодолю – вибач, єноте, чоловік мусить робити чоловічу роботу – і повів свою майбутню дружину в кіно.

Дванадцять років тому.

І що ж сталося? Це через нього чи просто в їхнього шлюбу закінчився термін придатності?

Довгий час Френк думав, що у них все гаразд. Вони мали дитину, дім, здоров'я. Не все було, звісно, чікі-пікі. Гроші як приходили, так і йшли. Нана не належала до найстаранніших учениць. Подеколи з Френком... ну... траплялися речі, які його вимотували, а коли він був вимотаний, вигулькувала певна *грань*. Але ж усі мають якісь вади, і протягом дванадцяти років неможливо вряди-годи на слизькому не посковзнутися. От тільки його дружина дивилася на це інакше. Вісім місяців тому вона ясно йому сказала, як вона це бачить.

Поділилася з ним своїм баченням після того знаменитого удару в кухонну стіну. Перед самим тим знаменитим ударом в кухонну стіну вона сказала йому, що віддала вісімсот доларів у свою церкву, де збирали кошти на їжу голодуючим дітям у якомусь люто забембаному кутку Африки. Френк не був безсердечним, він тямив, що таке страждання. Але не можна віддавати такі гроші з такими, як у них, достатками. Ризикувати становищем власної дитини, щоб допомогти чиймсь дітям. Хоч яким то було божевіллям – викинути цілий платіж за іпотечним кредитом кудись за океан – це не призвело до того знаменитого удару в стіну. До нього призвело те, що Ілейн сказала далі, і вираз її обличчя, коли вона це говорила, водночас гордовитий і відсторонений: *«Таким було моє рішення, тому що то були мої гроші»*. Так, ніби її шлюбні обітниці ні-чого для неї не значили всі ці одинадцять років, ніби вона могла робити все, що їй заманеться, не вводячи його в курс справи. Тоді він і вдарив у стіну (не її, а *стіну*), і Нана побігла нагору, в сльозах, а Ілейн оголосила свою декларацію.

– Колись ти скривдиш нас, бейбі. Надійде день, коли це вже буде не стіна.

Ніщо з того, що Френк казав чи робив, не могло змінити її думки. Варіанти були: або пробна розлука, або офіційне розлучення, і Френк вибрав перший. А її пророкування виявилось хибним. Він не кривдив. І ніколи не скривдить. Він сильний. Він захисник.

По цьому залишилося доволі важливе питання: що вона намагається довести? Яку користь вона отримує, проводячи його крізь таке? Чи це якась нерозв'язана ще в дитинстві проблема? Чи просто старий добрий садизм?

Що б воно не було, це, курва, щось поза реальністю. Це, курва, безглуздя. Неможливо афроамериканцю у Три-Окружжі (чи в будь-якому з округів Сполучених Штатів) прожити тридцять вісім років, не споживши більшої за справедливу частку кількості безглуздя – врешті-решт, расизм був ідеальним прикладом безглуздя. Йому згадалася одна дочка

⁷² «Kool-Aid» – порошковий фруктовий напій, який випускають з 1927 року.

шахтаря в першому чи другому класі: передні зуби в неї стирчали віялом, як карти в покері, а волосся було заплетене в кіски такі короткі, що вони скидалися на обрубки пальців. Вона притисла пальця йому до зап'ястя і промовила: «У тебе гидомирний колір шкіри, Френку. Як у мого татуса під нігтями».

Вираз обличчя у дівчинки був напівзачудований, напівсторопілий і катастрофічно тупий. Малий Френк вже тоді упізнав цю чорну діру невиліковної глупоти. Вона його здивувала, залишивши ошелешеним. Пізніше, коли він бачив її на інших обличчях, вона могла його і лякати, і сердити, але того разу він відчув шанобливий трепет. Така глупота мала власне гравітаційне поле. Вона *притягувала*.

Але ж Ілейн не тупа. Де вже там уявити людину віддалену від тупості, ніж Ілейн.

Ілейн знала, що воно таке, коли, вдаючи з себе Бетмена, слідом за тобою ходить по універсаму якийсь білий хлоп, в котрого нема навіть ЗОР'у⁷³, сподіваючись, що впіймає тебе на крадіжці баночки арахісу. Ілейн проклинали більш протестувальники перед «Планованим батьківством», її посилали до пекла люди, які навіть імені її не знали.

То чого їй не вистачало? Навіщо завдавати такого болю йому?

Хіба гризла одна підозра: вона має підстави для неспокою. Френк погнав на пошуки зеленого мерседеса, а перед очима в нього була Нана: як вона побігла від нього, навсібіч розкидаючи акуратно розкладені крейди, розмазуючи власний рисунок.

Френк знав, що він неідеальний, але також знав, що в цілому хороший. Адже допомагає людям, допомагає тваринам; любить свою дочку і зробить будь-що заради її захисту; і він ніколи не торкнувся своєї дружини брутально. Чи робив він помилки? Чи був той знаменитий удар в стіну одною з них? Френк із сумом визнавав, що так. Він хоча б і в суді це підтвердив. Але Френк ніколи не скривдив нікого, хто не заслуговував би на кривдження, і зараз він просто їде, щоб побалакати з тим парубком із зеленого мерседеса, так?

Френк проїхав крізь вишукані ворота з кованого заліза і зупинив свій пікап позаду зеленого мерседеса. Лівий бік його переднього бампера покривала дорожня курява, а правий натомість сяяв чистотою. Видно було, де цей сучий син попрацював ганчіркою.

Френк пішов вимощеною сланцем доріжкою, яка поєднувала заїзд із дверми великого білого будинку. Обабіч доріжки тягнулися берми, засаджені сасафрасами⁷⁴, чиї крони створювали щось на кшталт галереї. Серед гілок над його головою цвірінькали пташки. Наприкінці доріжки, біля підніжжя сходів у кам'яному контейнері вже майже цілком розквітло бузкове деревце. Френк задавив у собі бажання вирвати його з корінням. Він зійшов по сходах. На дверях із суцільної дубової дошки висіло стукало у формі кадукея⁷⁵.

Він наказав собі розвернутися і їхати просто додому. А тоді вхопився за стукало й почав ним гатити й гатити по бляшці.

7

Гарту Флікінджеру знадобився певний час, щоб відірватися від дивана.

– Стривайте, стривайте, – промовляв він безглуздо: двері були занадто товстими, а голос у нього занадто захриплим. Він безперервно курив дур відгоді, як після візиту до

⁷³ ЗОР (Загальний освітній розвиток: General Educational Development) – запроваджена 1942 р. система навчання армійських новобранців, котрі, успішно здавши тести, отримували атестат про відповідність знань середній освіті в США й Канаді; таку ж систему для будь-яких дорослих, які з якихось причин не отримали вчасно формальної освіти, знову запроваджено з 1988 р.

⁷⁴ Sassafras – запашне дерево родини лаврових, яке росте на Атлантичному узбережжі США від штату Мейн до Флориди.

⁷⁵ Кадукей (кадуцей) – жезл грецького бога Гермеса (у римлян – Меркурій) у формі обвитої двома зміями палиці; атрибут посланців чи парламентарів, який гарантував їм недоторканність.

величного купола насолод⁷⁶ у трейлері Мейвезера повернувся додому.

Якби хтось запитав у нього про наркотики, Гарт поставив би собі за мету переконати питальника, що він лише okazіональний споживач-аматор, а сьогоднішній ранок – це просто виняток. Фактично, надзвичайна ситуація. Не щодня ідеш подзюрити у трейлері свого драг-дилера, аж раптом за тоненькими дверми тамтешньої сральні спалахує третя світова війна. Щось трапилося – грюки, постріли, крики – і в якусь мить незбагненого ідіотизму Гарт навіть прочинив двері – перевірити, що там таке. Важко буде забути те, що він побачив. Та, либонь, неможливо. В дальньому кінці трейлера він побачив якусь темноволосу, голу від талії донизу жінку. Вхопивши за волосся й пояс джинсів Труменового арканзаського приятеля, вона гатила його обличчям у стіну: *чвак! чвак! чвак!*

Картина облогової машини, що гатить масивним стовбуром дерева у фортечну браму. Голова того чоловіка вмивалася кров'ю, а руки, немов у ганчір'яної ляльки, метлялися по боках.

А ще ж там був Трумен, повалений на підлогу, з дірою від кулі в лобі. А сама та дивна жінка? Вираз її обличчя був лячно безжурним. Немов вона займається своєю справою без особливого зацікавлення, хоча тією її справою було використання людської голови як пробивного тарана. Гарт нишком причинив двері, стрибнув на кришку унітаза і вибрався надвір крізь вікно. Там він прожогом кинувся до своєї машини і зі швидкістю світла помчав додому.

Ця пригода дещо розсмикала йому нерви. Сертифікований за вищою категорією пластичний хірург, поважаний член Американської Асоціації пластичних хірургів зазвичай був парубком з досить міцною хваткою.

Тепер йому вже покращало, в цьому допоміг скурений ним кришталь, але це гупання в двері було зайвим.

Гарт проклав собі курс навкруг дивана і далі крізь вітальню, хрускаючи дорогою по невеличкому морю коробок з-під фаст-фуду.

На пласкому екрані якась надзвичайно серйозна репортерка надзвичайно серйозно розводилася про якусь зграю коматозних старих пань в якомусь домі для літніх в Окрузі Колумбія. Серйозність тільки посилювала її сексуальність. Розмір чашечки в неї «А», подумав Гарт, але її фігура благає про «В».

– Чому ж тільки жінки? – вголос загадувалася над цим питанням репортерка на екрані. – Спершу ми думали, що загрожені тільки дуже літні і дуже юні, але тепер з'ясовується, що жінки різних вікових груп...

Гарт обперся лобом на двері й ляснув по них:

– Стоп! Припиніть уже!

– Відчиняй!

Голос був глибокий і роздратований. Підпрягши резервну силу, Гарт підвів голову і подивився у вічко. За дверима стояв якийсь афроамериканець років тридцяти з половиною, широкоплечий, з чудовим прорисом обличчя. Бежева форма цього чоловіка вмент змусила пульс Гарта прискоритися – коп! – та потім він помітив нашивку з написом «КОНТРОЛЬ ЗА ТВАРИНАМИ».

А, то ти гицель, гарний пес між гицелів, але все одно гицель. Нема тут ніяких бродячих собак, сер, а отже, нема й жодних проблем.

Чи є? Важко бути цілком певним. А чи не може цей парубок бути якимсь приятелем тієї напівголої гарпії з трейлера? Краще бути її другом, аніж ворогом, подумалось Гарту, але значно, значно краще зовсім з нею не знатися.

– Це вона тебе прислала? – запитав Гарт. – Я нічого не бачив. Так їй і передай, окей?

– Я не знаю, про що ти говориш! Я сюди прийшов із власної волі! Зараз же відчиняй! –

⁷⁶ Алюзія на поему англійського поета Семюела Колріджа (1772–1834) «Кубла хан; видіння уві сні» (1797), яка, за словами автора, наснилася йому після куріння опіуму: «то було диво рідкісного кшталту, той сонцясійний купол насолод з печерами із криги».

знову прокричав цей чоловік.

– Навіщо? – запитав Гарт, додавши про всяк випадок: Нізащо.

– Сер! Я просто хочу з вами побалакати, – цей гицель спробував говорити спокійніше, але Гарт бачив, як у нього грають жовна, як він поборює потребу – саме так, потребу! – й далі кричати.

– Не зараз, – сказав Гарт.

– Хтось збив машиною кішку. Той водій їздить зеленим мерседесом. Ти маєш зеленого мерседеса.

– Дуже шкода, – сказав Гарт, маючи на увазі кішку, не мерседес.

Гарт любив кицьок. Він також любив свою майку «Флеймін' Грувіз»⁷⁷, яка жужмом лежала на підлозі біля сходів. Гарт скористався нею, щоб бодай якось змити кров з бампера своєї машини. Важкі часи обступили.

– Але я нічого про це не знаю, і в мене сьогодні важкий ранок, і тому ви мусите піти. Вибачте.

Знову удар, аж двері струснулися в одвірку. Гарт відсахнувся. Це парубок копнув двері ногою. Крізь вічко Гарт побачив, як напружилися в цього гицеля жили на шиї.

– Моя дитина живе внизу під цим пагорбом, уйобок ти тупий! А якщо б це була вона? Якщо б ти збив не кішку, а мою дитину?

– Я викликаю копів, – сказав Гарт, сподіваючись, що для парубка це прозвучало переконливіше, ніж для нього самого.

Він ретирувався до вітальні, упав на диван і підібрав свою люльку. Паунок з дуром лежав на кавовому столику. Надворі почало брязкати скло. Почувся металічний скрегіт. Це сеньйор гицель чинить наругу над його мерседесом? Гарт не переймався, не сьогодні. (Крім того, він застрахований.) Та бідна наркоша. Тіффані її звати, така занапашена і така ніжна. Чи вона загинула? Чи ті люди, які напали на трейлер (він припускав, що та жінка була учасницею якось банди), її вбили? Він запевнив себе, що Тіфф, якою б вона не була ніжною, не є його проблемою. Краще не фіксуватися на тому, чого неможливо змінити.

Паунок був із блакитного пластику, отже, кришталіки, поки їх не дістанеш звідти, теж здавалися блакитними. Ймовірно, це був такий недорікуватий натяк Тру Мейвезера на «Пуститися берега»⁷⁸. Не робитиме більше натяків Тру Мейвезер, недорікуватим він був чи навпаки, відсьогодні вже не робитиме, ні. Гарт вибрав кришталік і опустив його в чашечку люльки. Хтозна, що там робить сеньйор гицель його мерседесу, але від того вже ввімкнулася сигналізація: *biin, biin, biin*.

У телевізорі показували яскраво освітлену шпитальну палату. Дві жіночі фігури лежали під шпитальними ковдрами. Голови обох жінок були оповиті пухнастими коконами. Це виглядало так, ніби вище підборідь кожну обсів бджолиний рій. Гарт закурив, затягнувся на повні легені, затримав дихання.

Biin, biin, biin.

Гарт мав дочку, Кеті. Восьмирічна, хвора на гідроцефалію, вона жила в спеціальному закладі, дуже гарному закладі, неподалік океанського узбережжя Кароліни, досить близько, щоб відчувати у бризі солоний присмак. За все сплачував він, міг собі дозволити. Так краще для дівчинки, а деталями хай опікується її мати. Бідна Кеті. Отже, що він собі казав про ту сласну дівчину? Ага, ось воно: краще не фіксуватися на тому, чого неможливо змінити. Легше сказати, аніж зробити. Бідний Гарт. Бідні старі пані з головами, обліпленими бджолиним роями. Бідна кицька.

Вродлива репортерка стояла на хіднику попереду натовпу, який дедалі зростав. Чесно,

⁷⁷ «Flamin' Groovies» – заснований 1965 року в Сан-Франциско рок-гурт, який грає досі.

⁷⁸ «Breaking Bad» (2008–2013) – серіал, в якому смертельно хворий на рак шкільний учитель для фінансового забезпечення своєї родини варить і продає надпотужний кристалічний метамфетамін, який у нього має блакитний колір, хоча насправді чистий мет прозорий або білий.

вона гарна і з розміром «А». Про «В» то була просто побіжна думка. А чи їй переробляли носа? Вау, якщо їй робили ринопластику – Гарт не був щодо цього цілком певен, йому треба було подивитися зблизька – це суперова робота, з гарненькою, справді природною, невеличкою кирпатістю.

– ЦК379 вже випустив офіційний бюлетень, – говорила репортерка. – Ні за яких обставин не намагайтеся прибирати цю поросьть.

– Назвіть мене божевільним, – промовив Гарт, – але саме це якраз і викликає в мене таке бажання.

Стомлений новинами, стомлений тим парубком із контролю над тваринами, стомлений автосигналізацією (хоча він сподівався її вимкнути, коли парубок із контролю над тваринами вирішить перенести свій дурний норів кудись в інше місце), стомлений фіксацією на тому, що неможливо змінити, Гарт пробігся каналами, поки не знайшов інфо-рекламну передачу про те, як лише за шість днів накачати собі шестикубиковий живіт. Він спробував занотувати телефонний номер, що починався з 800, але та єдина ручка, яку він зміг знайти, на долоні в нього не писала.

Розділ 4

1

Загальна кількість населення в округах Мак-Давелл, Бриджер і Дулінг становила десь під сімдесят тисяч душ: п'ятдесят п'ять відсотків – чоловіки, сорок п'ять – жінки. Порівняно з останнім переписом населення США, це було на п'ять тисяч менше, що офіційно робило Три-Окружжя «регіоном негативної міграції». Він мав дві лікарні: одну в окрузі Мак-Давелл («Чудова подарункова крамниця!» – повідомляв єдиний пост у секції коментарів на веб-сайті Мак-Давелльської лікарні) і значно більшу в окрузі Дулінг, де й населення було найбільше – тридцять дві тисячі мешканців. Загалом у трьох округах налічувалося десять поліклінік і дві дюжини так званих болегамівних амбулаторій серед соснових лісів, де можна отримати опіодні наркотики за рецептами, виписаними просто на місці. Колись, ще до того, як більшість шахт відіграла своє, Три-Окружжя було відоме як Республіка Безпальченків. У наші дні воно стало Республікою Безробітних, але в цьому був і світлий бік: більшість чоловіків до п'ятдесяти мали всі пальці, і вже минуло десять років, як ніхто не загинув під обвалом у шахті.

Того ранку, коли Євка Доу80 (записана так Лайлою Норкросс, бо арештантка не назвала свого прізвища) відвідала трейлер Трумена Мейвезера, більшість із приблизно чотирнадцяти тисяч мешканок округу Дулінг прокинулися як звичайно і так само розпочали свій день. Чимало з них подивилися телевізійні репортажі про поширення інфекції, яку спершу називали австралійською сонною хворобою, потім жіночим сонним вірусом, а потім вірусом Аврора – за іменем принцеси у діснеївському переспіві чарівної казки «Спляча красуня». Мало кого з тих жінок у Три-Окружжі, які подивилися ці репортажі, вони налякали; зрештою, Австралія, Гаваї, Лос-Анджелес – то були такі далекі місцини, і хоча репортаж Мікейли Морган з того старечого дому в Джорджтауні трохи тривожив, і

⁷⁹ Центр контролю і запобігання захворюванням (CDC) – багаторівнева федеральна агенція в Міністерстві охорони здоров'я США з головним офісом в Атланті, штат Джорджія.

⁸⁰ Дое – стандартне в поліційно-юридичній практиці найменування невідомої особи.

Вашингтон, Округ Колумбія⁸¹, був географічно близько, навіть не цілоденна поїздка машиною, але ж Округ Колумбія – все одно велике місто, тож для більшості людей у Три-Окружжі це виводило його в абсолютно іншу категорію. Крім того, небагато хто тут дивиться «Ньюз Америка», віддаючи перевагу програмі «Доброго дня, Вілінгу» або Еллен Дідженеріс⁸².

Перша ознака того, що погане може статися й тут, у Божому краї, з'явилася невдовзі по восьмій ранку. Вона прибула до дверей Святої Терези в особі Іветти Квін, яка припаркувала навскіс проти бордюру свій старенький джип «Черокі» і з двома маленькими дочками-близнючками на руках стрімголов кинулася у відділення екстреної допомоги, притискаючи до грудей крихітні, оповиті коконами голівки своїх немовлят. Кричала вона, мов та пожежна сирена, змусивши збігтися лікарів і медсестер.

– Хто-небудь, допоможіть моїм дітям! Вони не прокидаються! Вони ніяк не прокидаються!

Тіффані Джонс, значно старша, але оповита подібним чином, прибула невдовзі по тому, і на третю дня відділення термінової допомоги було вже повне. А вони все прибували: батьки і матері привозили дочок, дівчата привозили менших сестер, дядьки привозили племінниць, чоловіки привозили дружин. Не було ні Судді Джуді⁸³, ні Доктора Філа⁸⁴, ніяких ігрових шоу не було на екрані телевізора в почекальні того дня. Тільки новини, і темою їх були повідомлення про таємничу сонну хворобу, яка вражає тільки тих, у кого набір хромосом XX.

Точної хвилини, чвертьхвилини чи секунди, коли сплячі люди жіночої статі перестали прокидатися і почали формувати на собі це покриття, так ніколи й не було визначено. Проте, засновуючись на зведених даних, науковці зрештою змогли звунити вікно до якогось моменту між 7:37 та 7:57 ранку за стандартним східним часом.

– Ми можемо лише чекати, що вони прокинуться, – сказав Джордж Елдерсон по «Ньюз Америка». – Та принаймні поки що жодна з них цього не зробила. А зараз Мікейла Морган із новими подробицями.

2

На той час, коли Лайла Норкросс прибула до квадратної цегляної будівлі, де з одного боку містилася управа шерифа округу Дулінг, а з іншого – міська адміністрація, вся команда вже була на палубі. Помшерифа Рід Берровз чекав на тротуарі, готовий прийняти під свою опіку свіжу арештантку Лайли.

– Поводься добре, Євко, – сказала вона, відчиняючи двері. – Я повернуся.

– Поводься добре, Лайло, – сказала Євка, – Я буду тут. Вона засміялася. На щоках у неї, перетворюючись на потріскану поливу, підсихала кров із носа, а кров з рубаної рани на лобі застигла спереду в її волоссі, утворивши щось на зразок маленького павичевого хвоста.

Уже коли Лайла вилізла з машини, звільняючи місце для Ріда, Євка додала: «Трипл-дабл». І знову розсміялася.

⁸¹ District of Columbia – офіційна назва столиці США; Вашингтоном, на честь першого президента, спершу було названо тільки одне з трьох міст у цьому окрузі, поступово ця назва поширилася на всю його територію; Округ Колумбія не підлягає юрисдикції жодного зі штатів, ним керує напряму Конгрес.

⁸² Ellen DeGeneres (нар. 1957 р.) – популярна телеведуча, актриса, сценаристка, активістка руху ЛГБТ.

⁸³ Judge Judy – популярне реаліті-шоу, яке існує з 1996 року; пряма трансляція судових процесів у рамках сімейного права, котрі веде каліфорнійська суддя Джуді Шейндлін.

⁸⁴ Dr. Phil – психолог Філіп Мак-Гро (нар. 1950 р.), автор і ведучий популярної телепередачі, яка виокремилася з ток-шоу Опри Вінфрі.

– Криміналісти вже в дорозі до того трейлера, – сказав Рід. – А також ЗОП85 і Патруль Шість.

– Добре, – відповіла Лайла і попленталася до дверей управи.

«Трипл-дабл», – думала вона. Ах, дійшло нарешті: щонайменше десять очок, десять передач і десять підбирань. Саме це й зробила та дівчинка у баскетбольній грі минулого вечора, та, на яку туди їздила подивитися Лайла.

Та дівчинка, вона подумала про неї. Її ім'я – Шейла. Це не вина тієї дівчинки. *Не Шейла винна*. Її ім'я – це перший крок до... До чого? Вона не знала. Вона просто не знала.

А Клінт. Що з *Клінтом*? Вона розуміла, що, зважаючи на всі обставини, їй не варто зараз цим перейматися, але байдужою лишатися не могла. Зринув знайомий образ її чоловіка: він сидить за кухонним столом, дивиться на в'язи в кінці подвір'я, погладжує великим пальцем кісточки стиснутого кулака, ледь помітно кривиться. Давно вже вона перестала питати, чи все з ним гаразд. «Просто думаю, – завжди відповідав він, – просто думаю». Але про що? І про кого? Це ж природні запитання, хіба не так?

Лайлі самій було важко повірити, якою втомленою вона відчувається, якою слабенькою, немов за двадцять кроків між крузером і сходами вона краплями протекла з уніформи просто собі на туфлі. Раптом усе їй здалося непевним, і якщо Клінт не є Клінтом, то хто тоді вона сама? Хто тут усі?

Їй потрібно зосередитися. Двоє загиблих, а жінка, яка, ймовірно, їх убила, на задньому сидінні Лайлиного крузера ширяє в небесах, вгашена. Лайла може бути втомленою і слабкою, але не зараз.

У центральній залі стояли Оскар Сілвер і Баррі Голден. – Джентльмени, – привіталася вона.

– Шерифе, – відповіли вони майже в унісон.

Суддя Сілвер був старішим за самого Бога і кволим у ногах, але на нестачу в мозковому департаменті не страждав. Баррі Голден с'як-так заробляв на життя собі й жіночому племені осіб на своєму утриманні (дружина, чотири дочки) складаючи заповіти й контракти та узгоджуючи страхові виплати (переважно з отим одіозним демоном Дрю Т. Баррі з «Дрю Т. Баррі. Компанія “Запорука”»). Голден був також одним з півдюжини юристів у Три-Окружжі, які на ротаційній основі виконували обов'язки безплатного адвоката. Він був доброю людиною, і в Лайли не забрало багато часу пояснення, чого вона хоче. Він на все погодився, але потребував авансового гонорару. Сказав, що вистачить долара.

– Лінні, в тебе є долар? – спитала Лайла у своєї диспетчерки. – Кумедно було б, якби я винаймала представника для жінки, котру сама ж заарештувала за підозрою у двох тяжких вбивствах.

Лінні вручила Баррі долар. Він поклав його до кишені, обернувся до судді Сілвера і проголосив найкращим з використовуваних ним у судових засіданнях голосів:

– Бувши проавансованим Ліннетою Марс на користь арештантки, взятої щойно під варту пані шерифом Норкросс, я пропоную і прошу, щоби... Лайло, як її звать?

– Євка. Прізвище поки невідоме. Звіть її Євкою Доу.

– ...щоби Євку Доу було передано під опіку доктора Норкросса для психіатричного обстеження, з тим, щоб означене обстеження відбувалося в Дулінгському виправному закладі для жінок.

– Ухвалено, – хвацько мовив суддя.

– Гм, а як щодо окружного прокурора? – запитала Лінні з-за свого столу. – Хіба Дженкер не має права на своє слово?

– Дженкер заочно погоджується, – відповів суддя Сілвер. – Не один раз рятувавши його некомпетентну шкуру в своїй судовій залі, я це можу сказати з цілковитою певністю. Наказую транспортувати Євку Доу в Дулінгський заклад негайно і тримати її там... Лайло,

як щодо сорока восьми годин?

– Нехай буде дев'яносто шість, – сказав Баррі Голден, вочевидь загадавши, що він мусить щось зробити для своєї клієнтки.

– Дев'яносто шість мені годиться, пане суддя, – сказала Лайла. – Я просто хочу, щоб її десь тримали, поки я не дістану якісь відповіді.

Заговорила Лінні. На думку Лайли, вона ставала дещо влізливою.

– А Клінт і директорка Котс погодяться на таку гостьову мешканку?

– Я це владнаю, – сказала Лайла і знову подумала про свою нову арештантку. Євка Доу – таємнича вбивця, яка знала ім'я Лайли і теревенила про трипл-дабли. Це явно випадковий збіг, але небажаний і не на часі.

– Заведемо її сюди ненадовго, тільки щоб відкатати відбитки пальців. А ще нам з Лінні треба її відвести в якусь із камер тимчасового утримання і переодягти в казенні лахи. Та сорочка, що на ній зараз, мусить бути взята як доказ, а на ній більше нема нічого. Я жодним чином не можу передавати її до в'язниці з голою сракою, хіба не так?

– Ні, як її адвокат, я б такого зовсім не схвалив, – сказав Баррі.

3

– Отже, Джінет... як наші справи?

Джінет розважила дебютний хід Клінта.

– Гм, нумо подивимося. Рі сказала, що цієї ночі їй снилося, як вона їсть торт із Мішель Обамою.

Вони удвох – тюремний психіатр і пацієнтка-утримувана – робили неспішні кола в прогулянковому дворі. Тут було порожньо о цій годині ранку, коли більшість ув'язнених зайняті на своїх різноманітних роботах (столярна майстерня, виробництво меблів, госпблок, прання, прибирання) або сиділи на уроках ЗОРУ (у, як це називали в Дулінгському виправному закладі, Школі Тупих), або просто лежали в своїх камерах, байдикуючи.

До бежевої тюремної блузи Джінет було приколото пропуск у двір, підписаний самим Клінтом. Тож він відповідав за неї. З цим усе було гаразд. Вона належала до найулюбленіших його пацієнток-утримуваних («Одна з *пещенок*», – зазвичай казала директорка Дженіс Котс дратівливо) і завдавала найменше клопоту. На його погляд, місце Джінет було не тут – і не в іншому подібному закладі, а взагалі на волі. Це була не та думка, якою б він поділився з Джінет, бо що доброго це могло їй дати? Це ж Аппалачія. А в Аппалачії не випускають на волю за вбивство, і неважливо, якщо воно другого ступеня. Його впевненість у відсутності провини Джінет у смерті Деймієна Сорлі була вірою такого гатунку, що висловити він її не міг нікому, крім своєї дружини, а може, навіть і їй. Останнім часом Лайла здавалася дещо відчуженою. Надто заклопотаною. Цього ранку, наприклад, хоча, можливо, це тому, що вона не виспалася. А ще оте, що сказала Ваннеса Лемплі про якийсь вагозов із харчами для тварин, що перекинувся на Гостинно-Гірській дорозі минулого року. Яка існує ймовірність того, що протягом кількох місяців сталися дві ідентичні кумедні аварії?

– Агов, докторе Н, ви слухаєте? Я сказала, що Рі...

– Наснилося, що вона їла з Мішель Обамою, так.

– Так вона сказала *спершу*. Але вона це просто вигадала. Насправді їй снився вчитель, який запевняв її, що вона не в тій класній кімнаті. Абсолютно тривожний сон, як ви вважаєте?

– Може бути.

Це була одна з приблизно дюжини фраз-заготовок, якими він відповідав на запитання своїх пацієнток.

– Гей, доку, як гадаєте, Том Брейді⁸⁶ може сюди приїхати?

⁸⁶ Tom Brady (нар. 1977 р.) – один з найкращих і найпопулярніших гравців в американський футбол.

Виступити з промовою, роздати автографи?

– Може бути.

– Знаєте, він міг би підписати кілька отих маленьких іграшкових м'ячів.

– Звісно.

Джінет стала.

– Що я оце щойно сказала?

Клінт задумався, потім розсміявся:

– Попався.

– Де це ви сьогодні витаєте, доку? Знову робите оте своє. Вибачте мені, що, типу, лізу у ваш особистий простір, але чи все гаразд у вас вдома?

З неприємним внутрішнім здриганням Клінт усвідомив, що він більше не певний, що це так, і це неочікуване запитання Джінет – її проникливість – бентежила. Лайла йому збрехала. Не було цієї ночі аварії на Гостинно-Гірській дорозі. Раптом він відчув щодо цього впевненість.

– Усе гаразд вдома. Що таке я роблю своє?

Вона насупилася, підняла кулак і притиснутим великим пальцем провела по кісточках.

– Коли ви отак робите, я знаю, що ви деінде, збираєте стокротки чи ще щось. Схоже на те, ніби ви згадуєте якусь свою давню бійку.

– А, – мовив Клінт. Це вже заходило на слизьке. – Стара звичка. Краще поговоримо про вас, Джінет.

– Моя улюблена тема.

Звучало добре, але Клінт знав, з ким має діло. Якщо він дозволить Джінет вести розмову, всю цю годину на сонечку вони проведуть у балачках про Рі Демпстер, Мішель Обаму, Тома Брейді і бозна-кого ще, куди лишень тільки її занесе потік свідомості. У жанрі вільних асоціацій Джінет була чемпіонкою.

– Гаразд. Що *вам* снилося цієї ночі? Якщо ми говоримо про сновидіння, поговоримо про ваші, а не про сні Рі.

– Я не пам'ятаю. Рі в мене питалася, і я їй так само сказала. Гадаю, це все оті нові ліки, що ви мені приписали.

– Отже, щось вам таки снилося.

– Ну... мабуть... – Джінет відвела очі, дивлячись на город, а не на нього.

– Це міг бути й Дейміен? Він же вам інколи сниться?

– Звісно, який він тоді був із себе. Геть посинілий. Але мені давно вже не снився той синій. Ой, а ви пам'ятаєте отой фільм, «Омен»?⁸⁷ Про сина диявола? Того хлопця теж звали Дейміен.

– У вас є син...

– То й що? – тепер вона вже дивилася на нього трохи набурмосена.

– Ну, хтось міг би сказати, що ваш чоловік був дияволом у вашому житті, і таким чином Боббі...

– Син диявола! «Омен 2»! – залилася вона сміхом, показуючи пальцем на нього. – Ох, та це вже зовсім кумедно! Боббі – найлагідніший хлопчик у світі, весь пішов характером у рідню, що з моєї матінки боку. Він кожного місяця приїздить сюди аж із Огайо з моєю сестрою, щоб зі мною побачитись. Ви ж самі знаєте. – Вона ще посміялася: звук не частий для цього обгородженого парканом акра землі під суворим наглядом, але такий ніжний. – Знаєте, що я думаю?

– Ні. Я ж лише мозкоправ, а не якийсь там читач думок.

– Я думаю, це може бути класичний випадок *перенесення*, – вона поворушила в повітрі двома пальцями обох рук, беручи в лапки процитоване нею слово. – У тім сенсі, що це вас турбує, що *ваш* хлопець – син диявола.

---

⁸⁷ «The Omen» – фільм 1976 року, після якого було знято ще три сиквели.

Настала черга розсміятися Клінту. Сама думка про Джареда бодай якось пов'язаного з дияволом, Джареда, котрий змахує москітів собі з рук, замість того, щоб їх давити, була сюрреалістичною. Авжеж, син його турбує, але не тому, що той може колись опинитися за ґратами і колючим дротом, як Джінет, і Рі Демпстер, і Кітті Мак-Дейвід, і як та бомба, що в ній цокотить годинниковий механізм, знана як Ейнджел Фіцрой. Чорти забирай, у хлопця навіть не вистачає духу, щоб запросити Мері Пак піти разом з ним на весняний бал.

– Джаред у порядку, і я певен, що Боббі також. Як ці ліки впливають на ваші... як ви їх називаєте?

– Помутніння. Це коли я просто не можу людей ясно бачити і ясно їх чути також не можу. Уже краще, відтоді як я почала ці нові пігулки.

– Ви це кажете не просто, щоб щось сказати? Бо ви мусите бути зі мною чесною, Джінет. Пам'ятаєте, як я завжди кажу?

– ЧПД, чесність приносить дивіденди. І я щира з вами.

Мені краще. Хоча інколи мене підломлює, і тоді я починаю плисти, і помутніння повертаються.

– Є якісь винятки? Хтось, хто пробивається гучно і ясно, навіть коли вас накриває? Й, можливо, навіть вишпортує вас із того стану?

– Вишпортує! Мені це подобається. Ха, Боббі, може. Йому було п'ять, коли я сюди потрапила. Зараз дванадцять. Він грає на клавішних в одній групі, ви можете в таке повірити? І співає.

– Ви можете пишатися.

– Я й пишаюся. Ваш мусить бути десь такого ж віку, правильно?

Клінт, який розумів, коли котрась з його панянок намагається змінити тему розмови, видав нерозбірливий звук, замість сказати їй, що Джаред уже наближається до того віку, коли мають право голосувати, хай яким чудернацьким це не здається його батькові.

Вона штовхнула його в плече:

– Не забувайте нагадувати йому про кондоми.

Від притіненого парасолем охоронного поста біля північної стіни прогрімів підсилений гучномовцем голос:

– АРЕШТАНТКО! ФІЗИЧНІ КОНТАКТИ ЗАБОРОНЕНО!

Клінт скинув руку, махнувши тому офіцерові (важко вгадати через гучномовець, але йому подумалося, що уніформа в садовому кріслі – це той гівнюк Дон Пітерз), щоб показати: тут усе тип-топ, а потім сказав Джінет:

– Я тепер думатиму, як обговорити це з *моїм* психотерапевтом.

Вона розсміялася, задоволена.

Клінтові спало на думку, і то не вперше, що, якби обставини були цілком іншими, йому б хотілося бути з Джінет Сорлі друзями.

– Слухайте, Джінет. Ви знаєте, хто такий Ворнер Вулф? – *Нумо, до відео!* – вмент відгукнулася вона показово зімітованою фразою. – А чому ви питаєте?

Гарне питання. *Дійсно*, чому він це запитав? Хіба стосувався тут бодай чогось той старий спортивний оглядач? І яке значення могло мати те, що його поп-культурна компетенція (як і його зовнішність) були дещо неактуальними?

Інше, краще, запитання: чому Лайла йому збрехала?

– Та хтось згадав про нього в розмові. Мені це здалося забавним.

– Овва, мій батько його любив, – сказала Джінет.

– Ваш тато.

Уривок «Гей, Джуд» пролунав з його телефону⁸⁸. Поглянувши на екран, Клінт побачив фото своєї дружини Лайли, котра зараз мала б перебувати вглибині країни снів; Лайли, котра

⁸⁸ «Hey Jude» (1968) – патетична балада рок-гурту Beatles, написана Полом Маккартні на моральну підтримку Джуліана, сина свого колеги по гурту Джона Леннона, який тоді перебував у процесі розлучення з дружиною Сінтією, матір'ю Джуліана; до запису на диск у пісні співалося «Гей, Джул».

може пам'ятати, а може й не пам'ятати Ворнера Вулфа; Лайли, котра йому збрехала.

– Мушу відповісти, – сказав він Джінет, – але я недовго. Можете поки пройтися туди, до городу, повисмикувати якісь бур'яни, а, можливо, заодно згадаєте, що вам снилося вночі.

– Зрозуміло, приватність, – сказала вона і вирушила до городу.

Клінт знову махнув у бік північної стіни, показуючи тому офіцерові, що пересування Джінет санкціоноване, а потім натиснув «ПРИЙНЯТИ».

– Агов, Лайло, ну як наші справи? – враз зрозумівши, щойно це вискочило в нього з рота, що саме такими словами розпочинає співбесіди зі своїми пацієнтками.

– Ой, та як звичайно, – сказала вона. – Вибух метової лабораторії, подвійне вбивство, виконавиця під замком. Я її запопала, коли вона майже геть вгашена чимчикувала вгору Головатим Пагорбом.

– Це ж жарт, авжеж?

– Боюся, ні.

– Свята срака. З тобою все гаразд?

– Дію на чистому адреналіні, а так у порядку. Втім, потребу певної допомоги.

Вона пояснювала деталі. Клінт слухав, не перепитуючи. Джінет взялася до роботи вздовж рядка горошку, вириваючи траву і наспівуючи щось життєрадісне про те, як піде у передмістя до річки Гарлем, щоби в ній втопитися⁸⁹. У північному кінці тюремного двору до садового крісла підійшла Ваннеса Лемплі, щось сказала Донові Пітерзу і зайняла його місце, а Пітерз тим часом потюпав до адміністративного крила, похнюпивши голову, наче школяр, якого викликали в кабінет директора. Якщо хтось і заслуговував на такий виклик, то саме цей мішок тельбухів і рідин.

– Клінте, ти мене ще слухаєш?

– Я на місці. Просто думаю.

– Просто думаєш, – повторила Лайла. – Про що?

– Про цей процес. – Те, як дружина на нього наперла, спантеличило Клінта. Це майже скидалося на те, ніби вона з нього глузує. – В теорії таке можливе, але мені треба порадитися з Дженіс...

– Тоді зроби це, будь ласка. Я можу приїхати за двадцять хвилин. І якщо Дженіс треба переконати, переконай її. Тут мені потрібна твоя допомога, Клінте.

– Заспокойся, я все зроблю. Побоювання щодо самоскалічення – вагома підстава.

Джінет закінчила один рядок і вже взялася до іншого, рухаючись назад у бік Клінта.

– Я просто кажу, що звичайним порядком тобі треба було б повезти до Святої Террі, щоб її там оглянули. Я так зрозумів, що обличчя собі вона розтовкла добряче.

– Її обличчя для мене не є невідкладною проблемою. Одній людині вона майже відірвала голову, а головою іншого парубка пробила стіну трейлера. Ти справді думаєш, що я мушу привести її в оглядовий кабінет до якогось двадцятизчимось-річного медика?

Він хотів було знову запитати, чи з нею все гаразд, але в теперішньому її стані вона б оскаженіла, бо коли ти вимотаний і розсотаний, ти саме це й робиш – зганяєш свій гнів на когось безпечного. Інколи – незрідка навіть – Клінт відчував обурення через те, що він безпечний.

– Мабуть, ні.

Тепер він уже чув звуки вулиці, Лайла вийшла з будівлі надвір.

– Річ не лише в тому, що вона небезпечна. І не лише в тому, що вона несповна розуму. Це як... як це казав Джаред, «мене моя павуча чуйка проймає»⁹⁰.

– Може, коли йому було ще років сім.

⁸⁹ «Harlem River Blues» (2010) – пісня з однойменного альбому кантрі-фолкблюзового музиканта Джастіна Тавнза Ерла (нар. 1982 р.)

⁹⁰ Spidey Sense – вираз, що означає потужне відчуття незрозумілої небезпеки; походить з коміксу «Людина-павук» («Spiderman».)

– Я ніколи в житті її раніше не бачила, можу присягнутися на цілому стосі біблій, але вона мене знає. Вона назвала мене на ім'я.

– Якщо на тобі формена сорочка, а я певен, що так і є, то на грудях у тебе нашивка з твоїм іменем.

– Правильно, але там написано просто «НОРКРОСС».

Вона ж звернулася до мене «Лайло». Я мушу закінчувати цю розмову, просто скажи мені, що коли я з нею туди приїду, там буде розстелено вітальний килим.

– Буде. – Він почув, як вона гмикнула.

– Дякую тобі, любий.

– Нема за що, але ти мусиш зробити мені ласку. Не вези її сама. Ти змучена.

– Рід Берровз буде за кермом. Я поїду пасажиркою.

– Добре. Кохаю тебе.

Він почув, як відчинилися двері машини, мабуть, Лайлиного крузера.

– Теж кохаю тебе, – сказала вона і вимкнулася.

Чи було там легеньке вагання? Нема зараз часу про це думати, колупатися в цьому, поки воно не виляється в щось, чим воно, певне, не є, що буде тільки на краще.

– Джінет, – а коли вона обернулася до нього, – я мушу перервати наш сеанс. Тут дещо термінове.

4

Архіворогом Котс було дурне лайно. Не те щоб більшість людей товаришували з лайном чи навіть його любили, але вони з ним мирилися, йшли йому на поступки та й власну частку до нього докладали. Директорка в'язниці Дженіс Табіта Котс не розводила дурного лайна, не така була в неї вдача, та й у будь-якім разі це було б контрпродуктивним. Засадничо в'язниця була фабрикою дурного лайна, хоч назви її Дулінгський лайнопромисловий заклад для жінок, і її робота полягала в тому, щоб тримати це виробництво під контролем. Зі столиці штату спускалися хвилі дурнувятих циркулярів, у яких вимагалось скоротити видатки й водночас покращити функціональність. Безупинний потік лайна лився з судів – утримувані, адвокати й прокурори гризлися щодо апеляцій – і Котс завжди якимсь чином затягувало до того виру. Департамент охорони здоров'я любив наскочити з якоюсь дурною інспекцією. Електрики, які приїздили ремонтувати тюремну електромережу, завжди обіцяли, що це буде останній раз, але їхні обіцянки виявлялись лайна вартими. Мережа так само справно виходила з ладу.

Це не припинялося й тоді, коли Котс була вдома. Навіть коли вона спала, лайно нагромаджувалося, наче той замет у хуртовину, коричневий замет, складений з дурного лайна. Як от: зсунулася з глузду Кітті Мак-Дейвід, і саме цей ранок вибрали дві фельдшерки, щоб не з'явитися на роботу. Отака смердюча купа чекала на неї, щойно вона переступила поріг.

Норкросс – солідний мозкоправ, але й він теж продукує власну частку бичачого лайна, домагаючись особливого ставлення і відступу від правил для своїх пацієнток. Його хронічна нездатність розпізнати, що переважна більшість утримуваних у Дулінгу, самі є геніальними виробницями лайна, жінками, котрі витрачають своє життя на плекання лайна вартих вивертів, була майже зворушливою, хоча саме Дженіс Котс доводиться орудувати лопатою. Та ну-бо, дехто з цих жінок під сподом всього того лайна дійсно мав реальні підстави. Дженіс Котс не була ні тупою, ні безсердечною. Чимало жінок у Дулінгу, понад усе інше, – просто невдахи. Котс розуміла це. Нещасливе дитинство, жахливі чоловіки, нестерпні ситуації, душевні хвороби, ліковані наркотиками і алкоголем. Бувши його постачальницями, вони водночас були й жертвами лайна. Але хай там як, це не справа директорки усе те розсортовувати. Не можна дозволяти, щоб жалість завдавала шкоди її роботі. Їх утримують тут, отже, вона мусить ними опікуватися.

Це означало, що вона має розібратися з Доном Пітерзом, який зараз виступав перед

нею, артист лайна вищої категорії, він якраз закінчував свою лайноісторію: чесний трудівник, несправедливо звинувачений.

Коли він уже поклав завершальні мазки, Дженіс сказала: – Не пхай мені оте профспілкове лайно, Пітерзе. Ще одна скарга, і ти вилетів. Маю одну утримувану, яка каже, що ти хапав її за груди, маю іншу, яка каже, що ти жмакав її зад, маю третю, яка каже, що ти пропонував їй півпачки «Ньюпортів»⁹¹, якщо вона в тебе відсмокче. Спілка хоче оголосити за тебе війну, це їхній вибір, але я не думаю, що вони на це підуть.

Оцупкуватий, мізерний офіцер сидів на її дивані зі схрещеними руками, широко розставивши ноги – ніби кошіль з його хаботтям – це те, що їй хотілося бачити. Пітерз віддмухнув бастер-бравнівський чубчик, що звисав йому на брови⁹². – Я й пальцем нікого ніколи не торкнувся, пані директорко.

– Нема сорому в тому, щоб самому звільнитися.

– Я не піду. І я нічого такого не робив, щоб мені соромитися! – побуряковіли його зазвичай бліді щоки.

– Приємно, мабуть. От у мене цілий список того, за що мені соромно. І передусім, підписання твоєї заяви на роботу стоїть десь на чолі того списку. Ти – як та шмаркля, якої я не можу скинути собі з пальця.

Губи Дона вигнулися у кривому усміху:

– Директорко, я розумію, що ви намагаєтеся мене розізлити. Нічого не вийде.

Він не був дурнем, це була ще та штучка. З цієї причини ніхто й не міг його досі приловити. Пітерз був доволі обачливим, щоб проробляти свої витівки, коли поряд нікого нема.

– Гадаю, навпаки. – Котс сиділа на краєчку свого столу, поклавши на коліна торбу. – Жодній з дівчат я не можу дорікнути за її спробу.

– Ви ж знаєте, вони брешуть. Вони – злочинниці.

– Сексуальне домагання – це також злочин. Ти маєш останнє попередження. – Котс зарилася в свою торбу, нашукуючи помаду для пошерхлих губ. – До речі, тільки півпачки? Чи ти ба, Доне. – Вона видобула серветки, запальничку, слоїк з пігулками, айфон, гаманець і нарешті те, що шукала. Ковпачок десь відпав, і помада була поцяткована дрібками ворси. Дженіс все одно нею скористалася.

Пітерз запав у мовчанку. Вона дивилася на нього. Покидьок і кривдник, і неймовірно удачливий, бо не знайшлося іншого офіцера, котрий би виступив свідком якогось з його зловживань. Але вона його дістане. Має час. Час, фактично, це синонім слова тюрма.

– Що? І тобі хочеться? – подала Котс йому свою помаду. – Ні? Тоді повертайся назад до роботи.

Двері здригнулися в одвірку, коли він їх захряснув, і Дженіс почула, як Пітерз демонстративно, наче якийсь роздратований підліток, затупотів геть із приймальні. Задоволена, що дисциплінарна прочуханка пройшла майже так, як вона й сподівалася, Котс повернулася до проблеми ворсистої помади й почала ритися в торбі, нашукуючи ковпачок.

Завібував її телефон. Котс опустила торбу на підлогу і пішла до звільненого дивана. Вона подумала, як же їй неприємна та особа, чие гузно лише щойно було вмощене тут, і сіла лівіше вм'ятини в центральній подушці.

– Вітаю, мам.

Поза голосом Мікейли чулися інші голоси (деякі з них кричали), а також сирени.

Котс відкинула геть свій початковий імпульс вишпетити дочку за те, що та вже три тижні не дзвонила.

– Щось трапилося, любонько?

⁹¹ «Newport» – найпопулярніші в США ментолові сигарети, які виробляють з 1957 року.

⁹² Buster Brown – чепурний хлопчик-штукар зі стрижкою типу «паж», герой коміксів і рекламний персонаж колись найбільшої в США взуттєвої компанії «Brown Shoe Company» (1875–2005.)

– Зачекай хвильку.

Шум став приглушеним, Дженіс чекала. Її стосунки з дочкою переживали свої злети і падіння. Рішення Мікейли покинути навчання на юридичному факультеті і піти в телевізійну журналістику (у свій власний спосіб то фабрика лайна одного розміру з тюремною системою і, либонь, така ж повна злочинців) було падінням, а пластика носа на певний час опустила їхні стосунки значно, значно нижче рівня моря. Утім, у Мікейлі було завзяття, яке Дженіс поступово навчилася поважати. Можливо, вони не були аж такими різними, як здавалося. Пришелепувата Магда Дубчек, місцева жінка, яка няньчила Мікейлу, коли та була немовлям, якось сказала:

– Вона – як ти, Дженіс! Їй неможливо завадити! Скажи їй «одне печиво» і вона зробить своїм персональним завданням з'їсти три. Усмішками й хихотінням, і ласкавістю доведе до того, що ти не в змозі будеш сказати їй «ні».

Два роки тому Мікейла робила хвалебні рекламні огляди на місцевому телебаченні. Тепер вона на «Ньюз Америка», де її злет відбувся стрімко.

– Окей, – промовила Мікейла, з'явившись знову. – Шукала якесь спокійніше місце. Ми стовбичимо перед ЦКЗ. Я не можу довго балакати. Ти дивилася новини?

– Звісно, Сі-Ен-Ен.

Дженіс любила цю шпильку і ніколи не марнувала шансу нею скористатися.

Цього разу Мікейла її проігнорувала.

– Ти знаєш про вірус Аврора? Сонну хворобу?

– Щось по радіо. Старі жінки, які не можуть прокинутися, на Гаваях і в Австралії...

– Це все насправді, мамо, і це з будь-якою жінкою. Літньою, дитиною, юною, середнього віку. З будь-якою жінкою, що спить. Отже: *не лягай спати*.

– Прошу?

Щось тут не в'язалося. Ще тільки одинадцята ранку. Чому б це їй заманулося лягати спати? Чи Мікейла каже, що їй більше ніколи не можна спати? Якщо так, то це неможливо. З однаковим успіхом вона може попрохати її більше ніколи не пісяти.

– Це повна нісенітниця.

– Увімкни новини, мамо. Або радіо. Або інтернет.

Та неможливість зависла між ними на лінії. Дженіс не знала, що ще сказати, окрім:

– Гарзд.

Її дитина могла помилятися, але її дитина не стала б їй брехати. Лайно то чи ні, але Мікейла вірить, що це правда.

– Та спеціалістка, з якою я щойно балакала – вона працює у федеральній агенції, і ми з нею подружки, я їй вірю – має внутрішню інформацію. Вона сказала, що за їхніми підрахунками вісімдесят п'ять відсотків жінок у Тихоокеанському часовому поясі вже в ауті. Нікому цього не кажи. Щойно це потрапить в інтернет, розпочнеться пандемоніум.

– Що ти хочеш сказати цим *в ауті*?

– Я кажу, що вони не прокидаються. На них формується таке... вони ніби в коконах. Оболонках, покровах. Схоже, що матеріал цих коконів складається з церумену – вушної сірки – а також з себуму, отого масного шкірного сала, що в нас на крилах носа, зі слизу... і чогось іще, чого ніхто не може зрозуміти, якогось незнаного протеїну. Воно відновлюється майже так само швидко, як здирається, але не намагайтеся його прибирати. Вже були... ексцеси. Гарзд? *Неробить-спроб-прибирати-ту-штуку!*

На цьому останньому пункті, сенсу в якому було не більше, ніж в решті, голос Мікейли прозвучав нехарактерно суворо.

– Мамо?

– Так, Мікейло. Я досі тут.

Тепер її дочка заговорила схвильовано... гаряче:

– Це почалося між сьомою і восьмою за нашим часом або між четвертою і п'ятою за стандартним тихоокеанським, тому так різко й вразило жінок на захід від нас. Отже, у нас ще цілий день. Ще майже повний бак.

– Повний бак... годин без сну?

– Бінго.

Мікейла перевела подих.

– Я розумію, як божевільно це звучить, але я жодним чином не жартую. Ти мусиш тримати себе в притомності. І тобі треба прийняти певні серйозні рішення. Мусиш подумати, що тобі робити з твоєю в'язницею.

– Моєю в'язницею?

– Твої утримувані почнуть засинати.

– Ох, – озвалася Дженіс. Вона раптом второпала. Принаймні почасти.

– Мушу бігти, мамо. У мене прямий ефір, і продюсер уже шаленіє. Зателефоную, коли зможу.

Котс залишилася на дивані. Її погляд знайшов обрамлену фотографію на столі. На ній у своїй хірургічній уніформі широко усміхався покійний Арчибальд Котс, тримаючи на руках їхню новонароджену доню. Померлого від інфаркту в нестерпно несправедливому тридцятирічному віці Арчі вже не було майже стільки, скільки він прожив. На фото в Мікейли на лобі було видно білуватий шматочок плаценти, наче якийсь обривок павутиння. Директорка дорікала собі, що не сказала дочці, як любить її... але цей жаль затримався лише на кілька секунд. Треба було працювати. Знадобилося кілька секунд, щоб збагнути проблему, але відповідь на питання: «Що робити з жінками у в'язниці?» – не здавалася Дженіс такою, що має багато варіантів. Стільки часу, скільки зможе, вона мусить робити те, що робила завжди: підтримувати порядок й запобігати накопиченню лайна.

Своїй секретарці Бланш Мак-Інтай вона сказала, щоб знову подзвонила додому їхнім фельдшеркам. Після цього Бланш треба зателефонувати Лоренсу Гіксу, віце-директору, і поінформувати його, що термін на відновлення сил після видалення зуба мудрості скасовано; йому наказано негайно з'явитися в офіс. І, врешті, їй потрібно було, щоби Бланш довела до відома кожного чергового офіцера: в зв'язку з ситуацією в країні кожний працює подвійну зміну. Директорка мала серйозні сумніви, з'явиться на роботу наступна зміна чи ні. У надзвичайних ситуаціях люди не схильні до того, щоб покидати своїх близьких.

– Що? – перепитала Бланш. – *Яка ситуація в країні?*

Щось трапилося з президентом? І ви хочете, щоб усі тягнули подвійну зміну? Їм це не сподобається.

– Мені байдуже, що їм подобається. Ввімкни новини, Бланш.

– Я не розумію. Що відбувається?

– Якщо моя дочка має рацію, все зрозумієш, коли ти почуєш.

Зробивши це, Котс пішла до кабінету Норкросса. Кітті Мак-Дейвід вони оглянуть разом.

5

Джаред Норкросс і Мері Пак під час третього уроку – фізкультури – сиділи на трибуні, їхні тенісні ракетки поки що лежали відкладені без діла. Вони і зграя Недоумків Софоморів на нижчих сидіннях дивилися, як на центральному корті грають двоє сеньйорів⁹³, рохкаючи при кожному ударі на манір Моніки Селеш⁹⁴. Худорлявий – Курт Мак-Лауд. Рудий, м'язистий – Ерік Бласс.

Мій заклятий суперник, подумав Джаред.

– Не думаю, що це гарна ідея, – промовив він.

Мері поглянула на нього, звівши вгору брови. Вона була висока і (на думку Джареда)

⁹³ Sophomore – учень 10-го класу; Senior – учень 12-го класу в американській старшій школі.

⁹⁴ Monica Seles (нар. 1973 р.) – сербсько-угорсько-американська тенісистка, колишня перша ракетка світу, яка на корті часто видавала дивні звуки: рохкання, кректання, повискування.

мала ідеальні пропорції. Волосся чорне, очі сірі, ноги довгі й засмагли, кросівки бездоганно білі. Фактично, бездоганність була найкращим словом для її означення. На думку Джареда.

– Це було сказано щодо чого?

Ніби ти сама не знаєш, подумав Джаред.

– Щодо того, що ти йдеш з Еріком на «Аркейд Фаєр»⁹⁵. – Гм, – схоже, вона задумалася. – В такому разі тобі пощастило, що це не ти з ним ідеш.

– Агов, пам'ятаєш ту екскурсію до музею іграшок і потягів на Крюгер-стрит?⁹⁶ Тоді, ще в п'ятому класі?

Мері усміхнулася і провела рукою – нігті пофарбовані в глибокий сапфіровий колір – по своєму довгому волоссю.

– Як я можу забути? Нас тоді туди не хотіли пускати, бо Біллі Мерз написав у себе на руці чорнилом оту гидь. Місіс Колбі наказала йому залишитися в автобусі з водієм, отим, що зайкався.

Ерік підкинув м'ячик, став навшпиньки і послав убивчу подачу, яка ледь не торкнулася верху сітки. Замість спробувати її відбити, Курт відсахнувся. Ерік задер вгору руки, як Рокі на вершечку сходів Філадельфійського музею мистецтв⁹⁷. Мері заплодувала. Ерік розвернувся до неї і вклонився.

Джаред сказав:

– Там, на руці, було «МІСІС КОЛБІ ЗНАМЕНИТО СМОКЧЕ», і не Біллі то написав. Ерік це зробив. Біллі міцно спав, коли він те зробив, і Біллі тримав рота на замку, бо залишитися в автобусі для нього було безпечніше, ніж бути побитим Еріком пізніше.

– Отже?

– Отже, Ерік кривдник.

– Був кривдником, – сказала Мері. – П'ятий дуже давно.

– Кривого дерева не виправиш, – Джаред почув ту педантичну інтонацію, яку інколи помічав у свого батька, і пошкодував про сказане.

Сірі очі Мері вдивилися в нього, оцінюючи.

– І це означає що?

Стоп, наказав собі Джаред, просто здвигни плечима, скажи *нічого*, та й поготів. Він часто давав собі такі добрі поради, але його рот зазвичай їх ігнорував. Так сталося й тепер.

– Означає, що люди не змінюються.

– Змінюються інколи. Мій тато колись забагато але ж припинив. Тепер він ходить на збори АА⁹⁸.

– Гарзд, дехто змінюється. Я радий, що твій батько належить до таких.

– Тим краще для тебе.

Ті сірі очі так само не відривались від нього.

– Але більшість людей – ніколи. Просто подумай про це. В п'ятому класі хамло – як Ерік – назавжди лишається клас був пив, хамлом. Була ти розумницею тоді, то й тепер ти розумна людина. Діти, які потрапляли в халепу в п'ятому, втраплятимуть у халепи і в одинадцятому, і в дванадцятому. Ти бачила коли-небудь Еріка й Біллі разом? Ні? Справу закрито.

Цього разу Курт спромігся прийняти подачу Еріка, але відбив її, як лох, і Ерік

⁹⁵ «Arcade Fire» – заснований 2001 року канадський рок-гурт.

⁹⁶ «Kruger Street Toy and Train Museum» – музей ляльок та іграшкових машин у місті Вілінгу.

⁹⁷ Rocky Balboa – боксер, персонаж серії фільмів Сильвестра Сталлоне, який збігає вгору довгими сходами і, досягши вершини, пританцьовує, тріумфально задерши руки.

⁹⁸ Анонімні алкоголіки (АА) – неформальний рух гуртової психотерапії і взаємодопомоги, започаткований у 1935 недавніми алкоголіками, біржовиком Біллом Вілсоном і лікарем Бобом Смітом.

стерв'ятником кинувся до сітки, май-же перевісившись через неї. Відбитий ним м'яч – явний нетфол – поцілів Курту в пряжку ременя.

– А йди ти! – гукнув Крут. – Може, мені схочеться колись мати дітей!

– Погана ідея, – відповів Ерік. – А тепер піди й підбери, це мій щасливий м'яч. Апорт, песику.

Курт похнюплено поплився до сітчастої огорожі, де влігся м'яч, а Ерік обернувся до Мері й виконав черговий уклін. Вона відповіла йому стоватною усмішкою. Усмішка збереглася на обличчі й коли вона обернулася до Джаред, але її потужність значно зменшилася.

– Я люблю тебе, Джаре, за те, що ти прагнеш мене оберігати, але я вже велика дівчинка. Це лише концерт, а не довічна пов'язаність.

– Просто...

– Просто що? – усмішка погасла.

«Просто будь з ним обачною, – хотілося сказати Джареду. – Тому що написати на руці в Біллі – то була дрібниця. Дитиняча витівка. У старшій школі вже траплялися огидні витівки у перевдягальні, про які я не хочу говорити. І зокрема тому, що я ні разу не втрутився. Я просто дивився».

Знов добра порада, але, перш ніж його зрадливий язик встиг її вимовити, Мері крутнулася на сидінні, дивлячись у бік школи. Мабуть, вловила краєм ока якийсь рух, а тепер те побачив і Джаред: якась брунатна хмарка здійнялася з даху спортивного залу. Достатньо велика, щоб налякати ворон, які порозсідалися на дубах, що оточували вчительську парковку.

Пил, подумав Джаред, але замість того, щоб розсіятися, та хмарка зробила різкий віраж і полетіла в північному напрямку. Повелася, неначе пташина зграя, але то не були пташки. Вони були надто дрібними навіть для горобців.

– Якесь затьмарення нетлі! – скрикнула Мері. – Вау! Хто б міг подумати?

– Це так ти називаєш цілу купу їх? Затьмаренням?

– Так! Хто знав, що вони збираються в зграї? І більшість нетлів залишають денний час метеликам. Нетлі ж – нічні політухи. Принаймні зазвичай.

– Звідки ти все це знаєш?

– У восьмому класі я робила проект з біології на тему нетлів; давньоанглійською мовою нетля називалася *mott*, що означало *maggot* – гробачок. Тато умовив мене взяти цю тему, бо я їх зазвичай боялася. Коли ще була малою, хтось мені був розповів: якщо пилок із крилець нетлі потрапить комусь в очі, той осліпне. Тато сказав, що це просто старої баби казки, і, якщо я зроблю свій проект про нетлів, можливо, я з ними потоваришую. Він сказав, що денні метелики – королеви краси комашиного світу, вони завжди готові летіти на бал, а бідні нетлі залишаються в тіні, як Попелюшка. Він ще тоді випивав, але все одно це була захоплива оповідка.

Ці сірі очі вдивляються в нього, провокуючи не погодитися.

– Звісно, класна, – сказав Джаред. – А ти?

– Що я?

– Потоваришувала з ними?

– Не зовсім, але дізналася чимало цікавого. Метелики, коли вони відпочивають, складають крильця над спинками.

Нетлі ж прикривають крильцями собі черевця. У нетлів є френулими – це такі вуздечки для зчеплення крилець – а в метеликів їх нема. Метелики виробляють лялечок, і вони тверді. Нетлі виробляють кокони – м'які й шовковисті.

– Здоров!

Це був Кент Дейлі, він їхав на велосипеді через софтбольне поле від чагарів пустиря поза ним. На спині в нього був рюкзак, а на плечі висіла тенісна ракетка.

– Норкроссе! Пак! Ви бачили, як оті птахи злетіли?

– То нетлі, – сказав Джаред. – У них є френулими. Чи френули.

– Га?

– Не зважай. Де це ти був? Школа ж сьогодні працює.

– Матуся попросила вивезти сміття.

– Чимало його там було, мабуть, – сказала Мері. – Вже третій урок.

Кент виширився до неї, потім побачив на центральному корті Еріка з Куртом і опустив свій велосипед на траву.

– Сядь посидь, Курте, поступися місцем чоловіку. Ти не зможеш відбити Ерікову подачу, навіть якщо твоє собаче життя залежатиме від цього.

Курт звільнив свій кінець корту для Кента, такого собі бонвівана, який, схоже, не відчував жодної нагальної потреби завітати до учительської, щоб пояснити своє запізнення. Ерік зробив подачу і Джаред зрадив, коли новоприбулий Кент легко відбив її просто в нього.

– Ацтеки вірили, що чорні нетлі – провісниця злої долі, – сказала Мері. Вона втратила інтерес до тенісного матчу, який тривав унизу. – І зараз є люди по гірських байраках, які вірять, що біла нетля в хаті означає, ніби хтось помре.

– Мері, ти солідна нетлезнавиця.

Мері прогуділа сумним тромбоном.

– Чекай-но, ти ж ніколи в житті не була в гірському байраці. Ти просто вигадала все це, щоб настрашити. Добре вийшло, до речі.

– Ні, я не вигадала! Я прочитала це в книжці!

Вона стусонула його в плече. Трохи боляче, але Джаред прикинувся, що ні.

– Ці були брунатні, – сказав Джаред. – А що означають брунатні?

– О, це цікаво, – сказала Мері. – За віруваннями індіанців племені Чорноногих, брунатні нетлі приносять сон і сновидіння.

6

Джаред сидів на лавці в дальньому кінці перевдягальні і взувався. Недоумки Софомори вже ретирувалися, побоюючись побиття мокрими рушниками – вправа, якою уславився Ерік зі своїми поплічниками. Чи, може, правильніше було б сказати: знеславився. «Ти кажеш “френулум”, я кажу “френула”, – подумав Джаред, взуваючи кросівки. – Краще все це послати геть».

У душі Ерік, Курт і Кент ухкали, хлюпали й воляли всі ті стандартні приказки: «йоб тебе, матір твою йоб, твою вже йоб, ніде ставить проб, поцілуй мене у гузно, підар тебе пестив, шльондра твоя сестра, у неї менстра» і таке інше. Це було нудно, а йому ще так довго вчитися в цій школі до випуску.

Воду закрили. Ерік з іншими двома почалапали мокрими підошвами до тієї зони у перевдягальні, яку вони вважали їхнім приватним заповідником – тільки для сеньйорів, на вашу ласку – це означало, що, перш ніж вони зникли за рогом, Джаред зазнав лиш короткого покарання видом їхніх голих сідниць. От і добре. Він понюхав свої тенісні шкарпетки, скривився, запхнув їх собі до спортивної сумки і зашморгнув на ній блискавку.

– Дорогою сюди я бачив Стару Ессі, – говорив Кент.

Курт:

– Оту бездомну лялю? Ту, що з магазинним візком?

– Еге. Мало не наїхав на неї, а то б завалився у той сральник, де вона живе.

– Хтось мусив би вичистити її звідси геть, – сказав Курт.

– Мабуть, вона учора ввечері розпакувала свою значку Двобаксового Чака⁹⁹, – сказав Кент. – У повнім вирубоні. І, певне, ще й у чомусь викачалася. Усе обличчя в якійсь гіді, типу павутиння. Погань, нахер. Я бачив, як воно ворухиться, коли вона дихає. Ну, я їй і крикнув, авжеж: «Гей, Ессі, як воно справи, дівко? Як справи, ти, беззуба стара пиздо?» Нуль

⁹⁹ Two Buck Chuck – народна назва каліфорнійських вин бренду «Charles Shaw», які в Каліфорнії зазвичай продають по 1,99 долара за пляшку.

реакції. Мертво, нахер.

Курт сказав:

– От, якби існувало таке магичне зілля для приспання дівчат, щоб трахати їх без попередніх улещувань.

– Є таке, – сказав Ерік. – Називається руфіз¹⁰⁰.

Вони вибухнули реготом, а Джаред подумав: і це той, хто веде Мері на «Аркейд Фаєр». Отой парубок, отам.

– Плюс, – продовжив Кент, – у неї там зібрано всяке дурнувате лайно, у тому невеличкому вибалку, де вона спить, включно з верхньою половиною магазинного манекена. Мені майже все таке похер, але в сраку п'яна бездомна курва у павутинні? Це для мене вже капець, понад усяку міру капець.

– У мене зараз цілком інший капець, – в голосі Курта прозвучала меланхолійна нота. – Ситуація невтішна. Я б зараз видрючив навіть якусь зомбі з *«Ходячих мертвяків»*¹⁰¹.

– У тебе вже була така, – сказав Ерік. – Геррієт Девенпорт. Знову праісторичний регіт. «Навіщо я це слухаю?» – запитав себе Джаред, і знову йому сплигло на думку: Мері йде на концерт з одним із цих прибацаних. Вона не уявляє, який Ерік насправді, а після нашої розмови там, на трибуні, я не певен, чи вона мені повірить, якщо я їй розкажу.

– Ти не будеш дрючити ту лялю, – сказав Кент. – Але це кумедно. Треба нам пройтися там після школи. Подивитися на неї.

– Навіщо після школи, – сказав Ерік. – Зірвемося після шостого уроку.

Ляскіт долонь, це вони затверджували між собою угоду.

Джаред підхопив свою спортивну сумку і пішов.

Уже тільки під час обіду, коли поряд з Джаредом сів Френкі Джонсон, він розказав Джареду про чудернацьку жіночу сонну хворобу, яка спершу була тільки в Австралії і на Гавайях, а тепер з'явилася в Окрузі Колумбія, у Ричмонді, і навіть у Мартинсбергу¹⁰², що звідси не так уже й далеко. Джареду на мить згадалося те, що Кент розказував про Стару Ессі – павутиння в неї на обличчі – та потім він вирішив, що цього не може бути. Тут – ні. Ніколи аж такого цікавого не траплялося в Дулінгу.

– Вони називають це Авророю. Агов, це салат з курчатини? І як він? Хочеш, поміняємося?

Розділ 5

1

Окрім єдиного ліжка, сталевого унітаза і бульбашок камер стеження в кутках під стелею, в дванадцятій камері Крила А було порожньо. Нема пофарбованого квадрата на стіні для чіплення фотокарточок, нема стола. Дженіс Котс підсунула собі пластиковий стілець, щоб сісти, а Клінт, навпочіпки, вже оглядав Кітті Мак-Дейвід, яка лежала на койці.

– Отже? – запитала Котс.

– Вона жива. Основні показники життєдіяльності у неї в нормі.

Клінт підвівся. Стягнув із себе хірургічні рукавички і акуратно поклав їх до пластикової сумки. Діставши з кишені піджака маленький блокнот і ручку, він почав робити

¹⁰⁰ «Flunitrazepam» – потужне снодійне без смаку і запаху, яке, випите розчиненим в алкоголі, не лише присипляє, а й провокує антероградну амнезію; тому ці ліки іноді використовують потайні грабіжники та гвалтівники.

¹⁰¹ «The Walking Dead» (2010 – дотепер) – телесеріал у жанрі горор на основі однойменного коміксу.

¹⁰² Richmond – столиця штату Вірджинія; Martinsburg – столиця округу Берклі у штаті Західна Вірджинія.

нотатки.

– Я не знаю, що воно таке. Воно липке, наче живиця, але й тверде, і вочевидь не герметичне, бо вона крізь нього дихає. Воно має запах... землистий, як здається. І трохи ніби восковий. Якби ви на мене тисли, я сказав би, що це якийсь різновид грибка, але це не схоже на жоден грибок, який я коли-небудь бачив чи про який чув.

Від самої лиш спроби коментувати цю ситуацію, Клінт почувався так, ніби він дереться на гору з центових монет.

– Біолог міг би взяти зразок, покласти його під мікроскоп... – Мені казали, що цю штуку не варто прибирати. Клінт клацнув ручкою і сховав її разом з блокнотом назад до піджака.

– Ну, я все одно не біолог. А оскільки схоже, що дискомфорту вона не відчуває...

Поросль на обличчі Кітті була білою, серпанковою, вона щільно прилягала до шкіри. Клінту подумалося про саван. Йому було видно, що очі в Кітті заплющені, він бачив, як вони сіпаються у фазі швидкого сну. Думка, що під цією порослю вона бачить якийсь сон, його тривожила, хоча він не розумів, чому.

Розгортаючись із м'яких долонь і зап'ясть Кітті, пасма серпанкового матеріалу колихалися немов під подувами вітерця й чіплялися за її казенний одяг біля талії, сплітаючись у мереживо. Судячи з того, як ця штука поширювалася, Клінт зробив висновок, що невдовзі вона обплете все її тіло.

– Воно схоже на феїну хустинку.

Директорка стояла, схрестивши руки. Вона не здавалася збентеженою, просто в задумі.

– Феїну хустинку?

– Їх роблять трав'яні павуки. Їх видно вранці, поки ще роса.

– О, точно. Я інколи бачу їх у себе на задньому подвір'ї.

Якусь мить вони помовчали, дивлячись на вусики серпанкового матеріалу. Повіки Кітті тріпотіли і совалися під вуаллю. Який там у неї зараз наркотріп? Може, сниться, що вона дістає собі дозу? Одного разу Кітті йому сказала, що перспектива їй подобається дужче за сам кайф – таке солодке очікування. Чи сниться, що вона ріже себе? Чи їй сниться Ловелл Грайнер, наркодилер, який пообіцяв їй вбити, якщо вона коли-небудь заговорить про його обладнання? Чи їй мозок згинув, отьмарений цим вірусом (якщо це вірус), щонайпершою ознакою якого є ця запона? А її неспокійні очі – це нервовий еквівалент тих іскор, якими стріляє обірваний високовольтний дріт?

– Це так, курва, лячно, – промовила Дженіс. – І це не та фраза, якою я користуюсь легко.

Клінт радів, що сюди їде Лайла. Що б там зараз не відбувалося між ними, він хотів побачити її обличчя.

– Мушу зателефонувати синові, – промовив Клінт, здебільшого сам до себе.

У камеру просунув голову Ренд Квіглі, офіцер на цьому поверсі. Він кинув швидкий нервовий погляд на безпорадну жінку з оповитим обличчям, а вже потім кахикнув і підступив до директорки:

– ОЧП103 шерифа з її арештанткою за двадцять-тридцять хвилин. – Він затримався на зайву хвилику. – Почув від Бланш про подвійну зміну, пані директорко. Залишатимусь тут стільки, скільки буду вам потрібен.

– Молодчага, – сказала вона.

По дорозі Клінт коротко повідомив директорку про жінку з місця вбивства і про те, що Лайла везе її сюди. Значно більш занепокоєна тим, що їй розповіла Мікейла, Котс виявила нехарактерну для неї байдужість до такого порушення протоколу. Клінта це заспокоїло, проте лише на кілька секунд, оскільки потім вона приголомшила його всім, що сама вже знала про Аврору.

---

¹⁰³ Очікуваний час прибуття – офіцер користується професійною аббревіатурою.

Перш ніж Клінт устиг перепитати, чи вона, бува, не жартує, Котс показала йому свій айфон з передньою шпальтою «*Нью-Йорк Таймз*»: «ЕПІДЕМІЯ» – бив на гвалт заголовок двадцятим кеглем. У самій статті повідомлялося, що вві сні на жінках формуються покрови, що вони не прокидаються, що в західних часових зонах були масові заворушення і пожежі в Лос-Анджелесі та Сан-Франциско. Й нічого про те, що трапляється щось зле, якщо прибрати ту вуаль, зауважив Клінт. Можливо, тому, що це лише поголоска. Можливо, тому, що це правда, і преса уникає розпалення повномасштабної паніки. Хто наразі може це точно знати?

– Зателефонуйте синові за кілька хвилин.

– Але ж, Клінте, це збіса серйозна проблема. У цій зміні ми маємо шість офіцерів, плюс ви, я, Бланш в офісі і ще Данфі в господарчому блоку. А в нас сто чотирнадцять утримуваних жінок, і сюди їде ще одна. Більшість офіцерів – вони, як Квіглі, розуміють, що мають обов'язок, і я сподіваюся, вони якийсь час витримають цю напругу. За що я дякую Богу, оскільки не знаю, коли ми можемо очікувати на підкріплення і якою буде його кількість. Розумієте?

Клінт розумів.

– Гаразд. По-перше, доку, що робитимемо з Кітті?

– Ми зв'яжемося з ЦКЗ, попросимо, щоб прислали якихось хлопців у захисних костюмах, хай приїдуть, вивезуть її, проведуть обстеження, але... – Клінт розвів руками, показуючи, наскільки безглуздим це мусить бути. – Якщо це так поширилося, як ви мені розказали, і преса, здається, це явно підтверджує, ми не отримаємо жодної допомоги, допоки щось допоміжне там не з'явиться. Правильно?

Котс так і тримала руки схрещеними на грудях. Клінт загадався, чи не утримує директорка себе таким чином, щоб не виказати свого тремтіння? Від цієї думки йому одночасно покращало й погіршало.

– Я припускаю, нам також не варто сподіватися на те, що зараз її забере з наших рук Свята Тереза чи хтось інший? Мабуть, у них самих теж повні руки.

– Обдзвонити нам треба всіх, але очікування в мене теж такі самі. – сказав Клінт. – Тому замкнемо її міцно, триматимемо на карантині. Не варто, щоб хтось наближався до неї чи торкався її, навіть у рукавичках. Ван може спостерігати за нею з Вартівні. Як щось зміниться, якщо вона виявлятиме неспокій, чи прокинеться, ми зразу ж прибіжимо.

– Це вже схоже на план. – Котс змахнула рукою в повітрі, де пурхала якась нетля. – Дурна комаха. Як вони сюди потрапляють? Чорти б її взяли. І наступне: як щодо решти нашого населення? Що нам робити з ними?

– Що ви маєте на увазі? – Клінт ляпнув долонею по нетлі, але промахнувся. Вона відлетіла вгору, до флуоресцентного плафона на стелі.

– Якщо вони отак засинатимуть... – показала директорка на Мак-Дейвід.

Клінт торкнувся свого лоба, майже впевнений, що той пашить жаром. На думку йому на вернулася маячня з варіантами відповідей на таке запитання:

Як завадити утримуваним у в'язниці заснути? Вибрати з наступного:

A) безперервно, закільцьовано транслювати по тюремній аудіосистемі оповіщення гурту «Металліка»;

B) видати кожній арештантці ножа і наказати їй різати себе, щойно вона відчує сонливість;

C) видати кожній торбу декседрину¹⁰⁴;

D) усе вищенаведене;

E) нічого не робити.

– Є ліки, які можуть утримувати людей від сну, але, Дженіс, я сказав би, що більшість

¹⁰⁴ «Dexedrine» (Декстроамфетамін) – психостимулятор, який використовується для лікування нарколепсії та порушення уваги.

жінок тут призвичаєні до наркотиків. Сама ідея накачувати їх чимось протилежним аж ніяк не здається мені нешкідливою чи безпечною. І взагалі, я навряд чи можу виписати рецепт, скажімо, на сто таблеток таких ліків, як Провігіл¹⁰⁵. Гадаю, провізор у «Райт Ейді» дивитиметься на таке підозріло, розумієте? Резюме: я не бачу жодного способу, як їм допомогти. Єдине, що ми можемо робити – це, гасячи будь-які прояви паніки, підтримувати все, наскільки це можливо, в нормальному стані і чекати якихось пояснень або зрушення, і...

Клінт завагався на якусь хвилину і зрештою видав евфемізм, що здавався єдино можливим і водночас абсолютно хибним:

– І дозволити природі діяти своїм чином.

Хоча ця річ не належала до жодної знаної йому природної форми.

Котс зітхнула.

Вони вийшли в коридор, і директорка сказала Квіглі, щоб передав усім: нікому не торкатися порості на Мак-Дейвід.

2

Робітниці столярної майстерні їли не в загальній їдальні, а на місці, в погідні дні утримуваним дозволяли пообідати надворі, в тіні будівлі. Цей день був погідним, і вже за це Джінет Сорлі була йому вдячна. Доки вона поралась у городі, а доктор Норкросс балакав по телефону, її голови торкнувся біль, і тепер, неначе якийсь сталевий штир, що почав свердлити ліву скроню, проривався дедалі глибше. І сморід лаку аж ніяк тут не був допоміжним. Свіже повітря надворі могло б розвіяти цей біль.

За десять хвилин до дванадцятої дві червоноблужниці – довірені утримувани – закотили столик із сендвічами, лимонадом і стаканчиками шоколадного крему. О дванадцятій продзвонив дзвінок. Джінет останній раз крутнула ніжку стільця, яку шліфувала, і вимкнула свій токарний станок. Так само зробили півдюжини утримуваних. Упав рівень децибелів. Тепер єдиним звуком у приміщенні – жарко тут, а ще навіть не червень – залишалося невгамовно високе виття потужного пиломоска, за допомогою якого Рі Демпстер прибирала тирсу між останнім рядом станків і стіною.

– Утримувана, зараз же вимкніть! – гаркнув Тіг Мерфі. Він був новоприйнятим офіцером. І, як всі новачки, бага-то кричав, оскільки досі був невпевненим у собі.

– Уже обід! Ви що, не чули дзвінка?

Рі почала:

– Офіцере, мені тут залишилося трішки...

– Вимкніть, я сказав, вимкніть!

– Так, офіцере.

Рі вимкнула пиломосок, і тиша подарувала Джінет трепет полегшення. Боліли пальці в робочих рукавичках, боліла голова від смороду лаку. Їй хотілося одного – повернутися до своєї старої доброї В-7, де в неї був аспірин (офіційно ухвалені пігулки із Зеленого списку, але на місяць їх дозволялося тільки дванадцять штук.) Тоді вона, можливо, змогла б поспати до вечері Крила В о шостій.

– Шикуйсь, руки вгору, – покрикував офіцер Мерфі. – Шикуйсь, руки вгору, покажіть мені ваші інструменти, пані.

Вони вишикувалися, Рі, яка стояла попереду Джінет, прошепотіла:

– Якийсь, типу, жирнуватий цей офіцер Мерфі, угу?

– Мабуть, їв торт разом з Мішель Обамою, – також пошепки відповіла їй Джінет, і Рі захихотіла.

Усі підняли свої інструменти: шліфувальні бруски, викрутки, дрилі, долота. Джінет загадалася, чи дозволяють доступ до такої потенційно небезпечної зброї утримуваним в

¹⁰⁵ «Provigil» – потужний аналгетик, зокрема використовується проти денної сонливості, входить до списку психотропних засобів.

чоловічих тюрмах? Особливо це стосується викруток. Викруткою можна вбити, як їй самій це було добре відомо. Ага, це ж і біль вона в своїй голові так відчуває: наче там викрутка. Вкручується. Знаходить м'яке м'ясо і роздирає його.

– Пані, сьогодні будемо їсти *аль фреско*¹⁰⁶?

Хтось казав, що офіцер Мерфі був викладачем у старшій школі, поки той факультет не скоротили.

– Це означає...

– Надворі, – промурмотіла Джінет. – Їсти надворі.

Мерфі показав на неї:

– О, серед нас стипендіатка Родса¹⁰⁷.

Але при цьому він трішечки усміхався, тому це не здалося образливим.

Інструменти було перевірено, зібрано й покладено до сталевій скрині на підлозі, яку після цього замкнуто. Меблева бригада підступила до стола, розібрала сандвічі та картонні стакани з напоями і чекала, поки Мерфі їх порухає.

– Пані, пречудове надвір'я чекає вас. Хтось, прихопіть для мене шинки з сиром.

– Буде тобі, красунчику, – стиха пробурмотіла Ейнджел Фіцрой.

Мерфі кинув на неї гострий погляд, на який Фіцрой відповіла своїм, невинним. Джінет стало його трішки жаль. Але за жаль харчів не купиш, як приказувала її мати. Джінет давала Мерфі три місяці. Це найбільше.

Вироївшись із майстерні, жінки посідали на траві попід стіною будівлі.

– Ти собі що взяла? – спитала Рі.

Джінет роздивлялася глибини свого сандвіча.

– Курчатику.

– А в мене тунець. Хочеш, поміняємося?

Джінет було все одно, вона й на крихту не почувалася голодною, тому помінялася. Примушувала себе їсти, сподіваючись, що це трішки полегшить біль у голові. Піла лимонад, який здавався гірким на смак, але коли Рі принесла їй стаканчик крему, Джінет похитала головою. Шоколад роздмухує мігрень, а якщо вже наявний біль зростає до такого рівня, їй доведеться йти до шпиталю по «Зоміг»¹⁰⁸, який вона зможе отримати, тільки якщо доктор Норкросс досі тут. Уже пішла поголошка, що постійні фельдшерки не з'явилися на роботу.

До головної будівлі в'язниці вела бетонна доріжка, і хтось прикрасив її вже вицвілими клітинками для гри в класики. Кілька жінок підвелися, знайшли камінці й почали грати, приказуючи лічилки, які, певне, вивчили ще в дитинстві. Джінет подумала: «Як кумедно, чого тільки не застрягає в людській голові».

Вона запила останній шматочок сандвіча останнім ковтком гіркого лимонаду, відхилилася спиною на стіну і заплющила очі. Чи їй в голові трохи полегшало? Можливо. Як там не є, вони ще мають хвилин п'ятнадцять щонайменше. Вона може трішки подрімати...

Саме тоді зі столярки й вискочив офіцер Пітерз, як той стрибучий чортик із коробки. Чи як троль, що ховався під каменищем. Він подивився на жінок, які грали в класи, потім на жінок, які сиділи під стіною будівлі. Його очі зупинились на Джінет.

– Сорлі, ходи-но сюди. Маю роботу для тебе.

Йобаний Пітерз. Цицькохват і задошуп, який завжди примудрявся робити це в якійсь із численних сліпих зон, яких не зовсім сягали камери спостереження. Він знав їх усі. А якщо

¹⁰⁶ *Al fresco* – термін італійського походження має буквально значення «в холодку», проте в сучасному італійському жаргоні цей вираз означає «в тюрмі».

¹⁰⁷ Міжнародна стипендія для навчання в Оксфордському університеті, яка була заснована 1902 року за заповітом британського бізнесмена і політика Сесіла Родса.

¹⁰⁸ «Zomig» – синтетичний триптамін, потужний препарат при нападах мігрені, однією з побічних дій якого може бути сонливість.

бодай щось скажеш, він тобі цицьку не просто потисне, а зазвичай ще й з викрутом.

– Офіцере, в мене обідня перерва, – сказала вона якомога привітніше.

– Мені здається, ти вже скінчила. Зараз же піднімай своє гузно і ходім зі мною.

Мерфі дивився невпевнено, але стосовно роботи в жіночій в'язниці в голову йому було вбите одне правило: офіцерам-чоловікам не дозволено перебувати сам на сам з будь-якою з утримуваних.

– Система підстраховки, Доне, тільки з товаркою.

У Пітерза розпашілися щоки. Він був не в настрої слухати банальщину від цього заучка, особливо після нищівного наїзду на нього Котс і дзвінка, який він щойно отримав від Бланш Мак-Інтай, яка повідомила, що в зв'язку з «ситуацією в країні» він «мусить» тягнути дві зміни. Дон подивився у себе в телефоні, «ситуація в країні» була та, що згряя старих баб у богадільні підчепила якийсь грибок. Котс зовсім здуріла.

– Не треба мені ніяких її товарок, – сказав Пітерз. – Мені потрібна тільки вона.

«Він піддається, – подумала Дженіс. – Він у цьому закладі, як дитина». Але Мерфі її здивував:

– Система підстраховки, – повторив він.

Може, офіцер Мерфі все-таки спроможеться дотриматися своєї позиції.

Пітерз міркував. На нього дивилися жінки, які сиділи під стіною майстерні, і гра в класи теж припинилася. Нехай вони утримувані, але вони також свідки.

– *Аля-улю*, – змахнула по-королівськи рукою Ейнджел. – *Агов, аля-улю*. Ви ж мене знаєте, офіцере Пітерз, я завжди рада допомогти.

Дону наверхлося, лячно – абсурдно – що Фіцрой звідкись знає, що в нього на думці. Та ну, не може вона цього, звісно, просто хоче його подратувати, як робить це безкінечно і завжди. Хоча він був би не проти коли-небудь хвилин на п'ять залишитися з цією ненормальною наодинці, його зовсім не тішила думка повернутися до неї спиною довше, ніж на секунду.

Ні, Фіцрой для цього не годиться.

Він показав на Рі.

– Ти. Дампстер.

Дехто з жінок захихотів.

– *Демпстер*, – сказала Рі, і то з невідомою гідністю. – Демпстер, Дампстер, Дімпелбат, мені насрати¹⁰⁹. Пішли, обидві. Не змушуйте мене запрошувати вас знову, не той зараз день у мене.

Він поглянув на Мерфі, невдачу хитросракого:

– Прощавай-бувай, Навчатель-аторе¹¹⁰.

Фраза викликала нове хихотіння, цього разу сраколизного характеру. Мерфі був новачком, і не в своїй стихії, тож нікому не хотілося потрапити до херового списку офіцера Пітерза. «А вони не геть тупі, – подумав Дон, – жінки в цьому закладі».

3

Офіцер Пітерз провів Джінет і Рі чверть шляху Бродвеем і наказав зупинитися перед Загальною вітальною\кімнатою відвідин, яка стояла порожньою, оскільки всі були на обіді. Від цього в Джінет з'явилося якесь дуже погане передчуття. Коли Пітерз відчинив двері, вона не поворухнулась.

– Що вам треба, щоб ми зробили?

– Утримувана, ви сліпа?

¹⁰⁹ Пітерз ображає Рі, перекирляючи її прізвище: Dumpster – сміттєвий бак; Dimplebutt – ямкувата дупа.

¹¹⁰ Перекручена фраза з пісні «See You Later Alligator» (1955) піонера рок-н-ролу Білла Хейлі (1925–1981.)

Ні, сліпою вона не була. Вона бачила відро для миття підлоги і прихилену до відра швабру, і на одному зі столів інше пластикове відро. В цьому, замість стаканчиків із кремом, було повно ганчірок і мийних засобів.

– Між іншим, у нас обідня перерва, – спробувала обуритися Рі, але тремтіння в її голосі все псувало. – Крім того, у нас є *своя* робота.

Пітерз нахилився до неї, губи закоплені так, що видно кілки його зубів, і Рі зіщулилася, притискаючись до Джінет.

– Можете записати це собі до списку ЛТ111 і потім передати його священику, гаразд? А зараз просто заходьте і, якщо не бажаєте потрапити до рапорту за погану поведінку, більше не сперечайтесь на цю тему. В мене сьогодні гівняний день, я в крайнє гівняному настрої і, якщо не хочете, щоб я з вами ним поділився, краще беріться до діла.

А потім, посунувшись праворуч, щоб прикрити сектор огляду найближчої камери, він хапнув Рі за спину спецівки, вчепившись пальцями в еластичну бретельку її спортивного ліфчика. І штовхнув її у загальну вітальню. Рі спіткнулася і, щоб не впасти, вхопилась за борт автомата з перекусками.

– Гаразд, гаразд!

– Що «гаразд»?

– Гаразд, офіцере Пітерз.

– Вам не вільно штовхати нас, – сказала Джінет. – Це проти правил.

Дон Пітерз підкотив очі:

– Прибережи свою балакучість для когось, кому це цікаво. День відвідин завтра, а тут, як у свинарнику.

Аж ніяк, вважала Джінет. На її око, все виглядало пристойно. Та хіба це мало якесь значення? Якщо чоловік у формі сказав, що тут, як у свинарнику, отже, тут, як у свинарнику. Таким є закон, який діє у виправному закладі милесенького округу Дулінг, та, либонь, і в усьому світі.

– Ви двоє приберете тут від стелі до підлоги, геть чисто все помієте, і я перевірю, чи добре ви зробили цю роботу.

Він махнув рукою на відро з очисними засобами.

– Це твоє, Дампстер. Міз «Це Проти Правил» береться за швабру, хочу побачити підлогу такою чистою, щоб я їсти з неї міг.

Хотілося б мені нагодувати тебе з неї обідом, подумала Джінет, але пішла до мийного відра з віджимом. Їй не хотілося потрапити в рапорт за погану поведінку. Якщо так станеться, дуже ймовірно, що вона не попаде в загальну вітальню, коли цього вікенда на відвідини прибуде сестра з її сином. Для них це довга поїздка автобусом, і як же вона любила свого Боббі за те, що він ніколи не жалівся з цього приводу. Але біль у голові в неї дедалі сильнішав, і все, чого вона бажала в світі, це аспірину і поспати.

Рі, роздивившись очисні засоби, вибрала бляшанку якогось спрею і ганчірку.

– Хочеш нанюхатися цього «Пледжа»¹¹², Дампстер? Напшикати собі в нюхальник і ловити кайф?

– Ні, – сказала Рі.

– Тобі б хотілося кайфонути, хіба не так?

– Ні.

– Що «ні»?

– Ні, офіцере Пітерз.

Рі почала полірувати стіл. Джінет наповнила відро з умивальника в кутку, намочила швабру, віджала її і заходилася біля підлоги. Крізь сітчасту огорожу перед тюрмою їй було видно Західно-Лавінську дорогу, де туди й сюди проїжджали повні вільних людей легковики

¹¹¹ ЛТ – лайно трапляється.

¹¹² «Pledge» – бренд очисних засобів, які з 1958 року виробляє компанія «S. C. Johnson & Son».

– на роботу, додому, пообідати в «Денні»¹¹³, ще кудись.

– Підійди сюди, Сорлі, – сказав Пітерз.

Він стояв між автоматом перекусок і автоматом напоїв, у сліпій точці для камери, де утримувані інколи обмінювалися пігулками, сигаретами й поцілунками.

Джінет похитала головою, продовжуючи тягати швабру.

Довгі мокрі смуги на лінолеумі швидко висихали.

– Підійди сюди, якщо хочеш побачити свого сина, коли він сюди приїде.

«Я мушу сказати ні, – думала вона, – я мушу сказати: облиште мене в спокої, бо інакше я поскаржусь на вас». От тільки він завжди викручувався, хіба не так? Усі знають про Пітерза. Котс теж мусить знати, але, попри всі її пафосні балачки про нульову толерантність до сексуальних домагань, все продовжується так само.

Джінет побрела до маленького алькову між торговими автоматами і стала перед ним: голова похилена, швабра в руці.

– Сюди. Спиною до стіни. Та кинь ти вже ту швабру.

– Я не хочу, офіцере.

Голова їй боліла вже дуже сильно, і пульсуючий біль дедалі дужчав. А камера В-7 була тут поряд по коридору, з її аспірином на полиці.

– Або ти заходиш сюди, або потрапляєш в рапорт порушень і втрачаєш право на відвідини. А далі я вже постараюся організувати тобі наступний рапорт і, будь певна, прощавай твої відзнаки за гарну поведінку.

«І мій шанс на умовно-дострокове звільнення, – подумала Джінет, – нема відзначень за добру поведінку, нема дострокового звільнення – плиг назад на першу клітку, справу закрито».

Джінет протиснулася повз Пітерза, і він хитнувся стегнами на неї, щоб вона відчула його стояк. Вона стала під стіною. Пітерз підсунувся. Вона чула запах його поту і лосьйону після гоління, і тоніку для волосся. Вона була вища за нього і через його плече бачила свою співкамерницю. Рі перестала терти. Очі її були сповнені страху, розгублення і ще чогось, що могло бути злістю. Вона стискала бляшанку «Пледжа» і повільно її підіймала. Джінет нишком хитнула головою. Пітерз не помітив; він був заклопотаний розстібанням своєї ширіньки.

Рі опустила бляшанку і повернулася до натирання столу, який більше не потребував натирання, від самого початку він цього не потребував.

– А тепер приймай мого клієнта, – сказав Пітерз. – Мені треба трохи розпружитися. Знаєш, чого б я хотів? Я хотів би, аби на твоєму місці була Котсі. Я хотів би, щоб це її стара, пласка срака притискалася до стіни, і тоді, звісно, не обійшлося б тільки дровичом.

Він застогнав, коли вона його вхопила. Це було навіть смішно, дійсно. Він мав там не довшого за три дюйми – нічого такого, що він хотів би, щоб побачили інші чоловіки, хіба що в разі крайньої неunikності – але досить твердого. І вона знала, що робити. Більшість жінок знають. Хлопці мають пістолет; ти його розряджаєш; вони йдуть у своїх справах.

– Господи, легше! – прошипів він. Дихання в нього тхнуло якимсь прянистим м'ясом, можливо, пепероні або «Слім Джимом»¹¹⁴. – Чекай-но, дай мені свою руку. – Вона подала і він плюнув їй на долоню. – *Тепер* роби. І злегка лоскочи мені яйця.

Вона робила, як їй було наказано, а тим часом не відривала очей від вікна за його плечем. Це була та техніка, якій вона навчилася в одинадцять років, коли до неї почав приставати вітчим, і удосконалила зі своїм покійним чоловіком. Якщо знайдеться щось, на що можеш дивитися, на чому сфокусуватися, ти можеш майже залишити власне тіло, прикинувшись, ніби воно робить щось само собою, поки ти навідуєш те, що раптом

¹¹³ «Denny's» – заснована 1953 року мережа ресторанів з різноманітнішим за фаст-фуди меню, які працюють цілодобово.

¹¹⁴ Різновиди сухої гострої ковбаси, особливо популярні в Аппалачії.

виявилось для тебе таким захопливим.

За вікном зупинилася машина окружного шерифа, і Джінет дивилася, як вона чекає в мертвій зоні, а потім, коли прогуркотіли, відчинившись, внутрішні ворота, в'їжджає на подвір'я. Зустрічати її вийшли директорка Котс, доктор Норкросс і офіцер Лемплі. Хекання офіцера Пітерза їй у вухо було десь далеко. З машини вилізли двоє копів – жінка з-за керма і чоловік з пасажирського сидіння. Обоє дістали свої пістолети: це підказувало, що їхня арештантка – якась ще та лялечка, чие призначення, мабуть, крило С. Жінка-офіцер відчинила задні двері. Дівчина, яка звідти вилізла, на погляд Джінет, не скидалася на небезпечну. Попри садна на обличчі, схоже було, що вона вродлива. Темне волосся потоком спливало їй на спину, і фігуру мала таку вдатну, що навіть лантухуваті казенні лахи на ній здавались ефектним вбранням. Щось пурхало навкруг її голови. Якийсь великий москіт? Чи нетля? Джінет намагалася роздивитися, але розібрати не могла. Пітерзове хекання наблизилось до писклявого краю.

Офіцер-чоловік вхопив темноволосу жінку за плече і спрямував до приймального блоку, де її зустріли Котс і Норкросс. Приймальний процес почнеться, щойно вона опиниться всередині. Закинувши голову до неба і широко розкривши рота, жінка змахнула рукою на те, що літало понад її волоссям, і Джінет побачила як вона сміється, побачила її блискучі, рівні зуби.

Пітерз почав вихатися до неї, а його сім'я бризкати їй в руку. Він відступив. Щоки в нього палали. Поки він підтягував зіпер на шириньці, на його дрібному жирному обличчі грала усмішка.

– Витри оте об задню стінку водяного автомата, Сорлі, а потім домий ту йобану підлогу.

Джінет витерла його сперму, а потім потягнула відро зі шваброю до раковини, щоб ще й вимити собі руку. Коли вона повернулася назад, Пітерз сидів на одному зі столів і пив кока-колу.

– Ти в порядку? – прошепотіла Рі.

– Так, – теж пошепки відповіла Джінет.

І так воно й стане, щойно вона вип'є аспірину від болю своєї голови. Останніх чотирьох хвилин навіть не було. Вона дивилася, як та жінка вилазить з поліцейного крузера, ото і все. В неї ніколи не виникатиме потреби думати про останні чотири хвилини. Їй просто потрібно побачити Боббі, коли він приїде її відвідати.

Пст, пст – прошипіла бляшанка полірувального аерозолю.

Промайнули три чи чотири секунди благословенної тиші, а потім Рі спитала знову:

– Ти бачила оту новеньку?

– Вона вродлива, чи це тільки мені так?

– Вона вродлива.

– Ті окружні поліцаї подіставали свої пістолети, ти це бачила?

– Так.

Джінет кинула погляд на Пітерза, котрий ввімкнув телевізор і дивився якусь новинну передачу. На екрані хтось зіщулений сидів у машині за кермом. Важко було добрати, чоловік там чи жінка, бо той він чи вона був ніби якоюсь марлею оповитий. Внизу екрану блимав червоний напис «ТЕРМІНОВІ НОВИНИ», але це нічого не значило; вони називають терміновими новинами навіть коли Кім Кардаш'ян¹¹⁵ перднула. Джінет раптом зморгнула вологу, яка напливла їй в очі.

– Як ти думаєш, що вона наробила?

Джінет проковтнула клубок у горлі, ховаючи свої сльози. – Не уявляю.

– З тобою точно все гаразд?

Перш ніж Джінет встигла відповісти, не повертаючи голови, заговорив Пітерз:

¹¹⁵ Kim Kardashian (нар. 1980 р.) – телезірка реаліті-шоу, актриса і бізнесвумен.

– Ви, пані, припиніть там шушукатися, бо обидві потрапите в рапорт порушень.

І оскільки Рі не могла припинити балачку – це було просто проти її природи – Джінет попхала швабру в дальній кінець кімнати.

У телевізори говорила Мікейла Морган:

– Президент поки що не погоджується оголосити надзвичайний стан, але близькі до цієї кризи інформовані джерела кажуть, що...

Джінет те пливло повз вуха. Та нова рибка задерла свої руки в кайданках до нетель, що танцювали в повітрі, і засміялися, коли вони пурхнули.

– Тут ти втратиш такий сміх, сестричко, – подумала Джінет.

Усі ми втрачаємо.

4

Антон Дубчек повернувся додому пообідати, як він це звичайно робив. І хоча зараз було лише пів на першу, за графіком Антона це був пізній ланч – цього дня він напружено працював із шостої ранку. Чого не розуміли люди щодо обслуговування басейнів, так це того, що це справа не для слабаків. Мусиш бути завзятим. Якщо хочеш сягнути успіху в басейновій справі, тобі не личить засипатися, навіюючи собі сни про млинці і як хтось у тебе смокче. Щоб випереджати конкурентів, ти мусиш випереджати сонце. На цей момент дня він уже позамітав, виставив рівні та прочистив фільтри в семи різних басейнах, і поміняв прокладки в двох насосах. Тих чотирьох клієнтів, які ще лишилися в його графіку, він зможе обслужити до кінця дня і в надвечірній час.

А тим часом – обід, недовгий сон, швидка серія фізичних вправ і, можливо, короткий візит до Джессіки Елвей, заміжньої ціпоньки, яку він наразі пойобував. Те, що її чоловік був місцевим шерифським підпеском, робило це ще солодшим. Копи цілими днями сидять у своїх машинах і жеруть пундики, а тим часом їхні кралі домагаються чорних парубків. Антон же контролює ті йобані водойми і заробляє гроші.

Антон вкинув ключі до вази при дверях і вирушив прямо до холодильника, щоб узяти звідти свій шейк. Він відсунув соєве молоко, подивився за пакетом з листовою капустою, за коробочкою ягід – нема шейку.

– Мамо! Мамо! – крикнув він. – Де мій шейк?

Відповіді не було, але він почув, що у вітальні грає телевізор. Антон зазирнув крізь прочинені двері. Докази на видноті – телевізор працює, порожня коктейльна чарка – проказували, що Магда сама відчалила у денний сон. Хай як сильно Антон любив свою матір, але він розумів, що п'є вона забагато. Від цього Магда робилася нехлююкою, і це його дратувало. Відколи помер його батько, Антон сам сплачував за кредитом на дім. Дотримання ладу і забезпечення харчуванням належали до її частини угоди. Якщо Антон не отримуватиме своїх шейків, він не зможе домінувати в басейновому бізнесі так, як йому то було потрібно, чи максимально викладатися у свої вправах, чи ляскати по соковитих сраках з тою силою, з якою паночкам подобається, щоби їх ляскали.

– Мамо! Ну, це ж дурня якась! Ти мусиш виконувати свої зобов'язання!

Голос його луною прокотився будинком.

Із шафки під шухлядою зі столовим начинням він видобув свій блендер, поставив з пристуком його на стіл і зібрав до купи кварту, леза й основу, створюючи якомога більше грукоту. Антон вкинув добрячий пук зелені, трохи ягід, жменю горіхів, додав столову ложку органічного арахісового масла і чашку *протеїнового порошку містера Піннера™*. Виконуючи весь цей асамбляж, він вловив себе на тому, що думає про Лайлу Норкросс. Вона приваблива як для старшої ціпоньки, надзвичайно ладна – справжня Ласа Мамуня, без жодної туфти з її боку – а ще йому сподобалося, як вона віджартувалася, коли він кинув їй оту фразу. Їй його хотілося? Чи їй хотілося вчинити проти нього акт поліційної брутальності? Чи – і це було дійсно інтригуючою можливістю – вона хотіла його і *одночасно* хотіла вчинити проти нього акт поліційної брутальності? Такий розклад варто тримати на

контролі. Антон увімкнув блендер на найвищій швидкості і дивився, як туманиться суміш. Щойно вона набула рівномірного горохового кольору, він клацнув вимикачем, витяг квартиру і пішов у вітальню.

А на екрані там, лишень уяви собі: його давня подруга Мікі Котс!

Йому подобалася Мікі, хоча її образ породжував нехарактерно меланхолійні почуття в президенті, генеральному менеджері, фінансовому директорі і єдиному працівнику ТОВ «Антон Басейновик». А чи взагалі вона пам'ятає його? Колись її няньчила його мати, тому вони доволі багато терлися разом. Антон пам'ятав, як вона обстежувала його спальню, рилася в його шухлядах, гортала його комікси, закидаючи безперервно запитаннями: «Хто тобі це подарував? Чому тобі найбільше подобається саме цей Солдат Джо? Чому в тебе нема календаря? Твій тато електрик, так же? Як гадаєш, він навчить тебе прокладати дроти і всьому іншому? А ти хочеш, щоб він тебе навчив?» Їм тоді, мабуть, було ще років по вісім, а скидалося на те, ніби вона планує писати його біографію. Та взагалі-то нормально це було. Приємно було, по правді. Її цікавість підбурювала Антона почуватися особливим; до цього, до неї, він навіть не прагнув чиєсь цікавості, радо залишався просто хлопчиком. Звісно, Мікі рано поїхала вчитися до приватної школи, а потім вони вже майже не спілкувалися.

Дорослій їй, імовірно, подобаються містери з портфелями і запонками, які читають «*Волл-Стрит Джорнел*», які розуміють, що такого збіса привабливого є в опері, які дивляться передачі «*Пі-Бі-Ес*»¹¹⁶, – такого типу парубки. Антон похитав головою. «Я їй співчуваю», – запевнив він себе.

– Хочу вас попередити, що відео, яке ви зараз побачите, шокує, і ми поки що не отримали підтвердження його автентичності.

Мікі вела репортаж із сидіння біля відчинених задніх дверей телевізійного фургона. Поруч із нею якийсь чоловік з навушниками на голові працював на ноутбуку. Було явно видно, які вологі у Мікі її блакитні тінні біля повік. Спекотно, мабуть, у тому фургоні. І обличчя в неї було ніби трохи інакше. Антон зробив великий ковток свого пінистого шейку і придивився до неї.

– І все-таки, – продовжувала вона. – У світлі всього, що стосується Аврори і пересудів про негативні реакції сплячих, яких розбудили, ми вирішили показати цей запис, оскільки він, схоже, підтверджує, що ті повідомлення – правдиві. Зараз піде відео частини стріму, який вели на сайті самопроголошених Просвітлених з їхньої резиденції неподалік Геча в Нью-Мексико¹¹⁷. Як ви знаєте, це озброєне угруповання перебувало в конфлікті з федеральною владою щодо прав на воду...

Приємно бачити Мікі, але ці новини були нудними Антону. Він підібрав пульт і перемкнув на Мульти-мережу¹¹⁸, де мультиковий кінь з вершником скакав крізь ліс, переслідуваний якимись тіннями. Вже поклавши пульт на край стола, він помітив на підлозі порожню пляшку джину.

– Чорт забирай, мамо.

Антон зробив черговий ковток шейку і пішов через вітальню. Йому було потрібно пересвідчитися, що вона спить на боку, бо ж раптом відригне; вона не мусить, коли він на вахті, померти, як якась рок-зірка.

На кухонному столі зацвірінкав його мобільний. То було текстове повідомлення від Джессіки Елвей. Тепер, коли вона нарешті вклала дитину спати, Джессіка збиралася курнути косячок і зняти з себе одяг, уникаючи телевізора й інтернету, де сьогодні що там, що там

¹¹⁶ Public Broadcasting Service» – заснована 1970 року система громадського телебачення США, до якої входять понад 350 незалежних телестанцій.

¹¹⁷ «Hatch – маленьке містечко, близько півтори тисячі мешканців, в окрузі Доня-Ана, штат Нью-Мексико. «

¹¹⁸ Cartoon Network» – заснований 1990 року, розрахований переважно на дитячу аудиторію телеканал, який цілодобово транслює в основному мультфільми, як класичні, так і власного виробництва.

панує маячне курзу-верзу. Чи бажає Антон приєднатися до неї? Її бідолаха чоловік застряг десь на місці злочину.

5

Френк Гірі подумав, що парубок, який оце зараз виступає у відео з Нью-Мексико, скидається на пристаркуватого біженця з Народу Вудстока¹¹⁹, на когось такого, хто мусив би диригувати кричалкою Риби¹²⁰, а не якимсь прицуцуватим культом.

Родак Яснолист, так він себе називав, – хіба вже цього не досить? Дика купа кудлатого сивого волосся, кудлата сива борода, одягнений у помальоване помаранчевими трикутниками серапе¹²¹, яке спадало йому до колін. Френк протягом весни слідкував, як розгортається історія з цими Просвітленими і дійшов висновку, що попід шитою білими нитками псевдорелігійною, квазіполітичною машкарою це всього лише банда трампуватих ухильників від податків, саме як Трамп.

О, вони ж іще й називають себе *Просвітленими*, яка, курва, в цьому іронія. Їх там з тридцять душ: трохи дітей, чоловіки й жінки, які оголосили себе незалежною державою. Окрім відмови сплачувати податки і посилати дітей до школи або розлучитися з автоматичною зброєю (яка вочевидь необхідна їм, щоб захищати своє ранчо від кушів перекотиполя), вони незаконно завернули єдиний у тій місцині ручай на те поросле чагарями пустище, що перебувало в їх власності. Уже кілька місяців під їхньою огорожею стирчали ФБР і Ей-Ті-Еф¹²², ведучи перемови про капітуляцію, але майже нічого не змінювалося.

Френка вернуло від ідеології Просвітлених. Егоїзм, виряджений у машкару духовності. Можна було провести пряму лінію від Просвітлених до безупинних скорочень бюджету, які загрожували перетворити посаду Френка на роботу з неповною зайнятістю або на чисте волонтерство. Цивілізація вимагає внесків або пожертв, якщо вам хочеться так це називати. У протилежному разі, на вас чекає те, що бігати вулицями і займати крісла в Окрузі Колумбія будуть дикі собаки. Йому хотілося б (треба визнати, не надто принципово), щоб у тому поселенні не було дітей, щоб урядові сили могли просто навалитися на них і вичистити, як ту погань, якою вони насправді й є.

Френк сидів за столом у своєму маленькому кабінеті. Місця у цій кімнаті, заставленій з усіх боків різного розміру клітками для тварин і шафами зі знятими дверцятами, було мало, але він на те не зважав. Йому було достатньо.

Френк потягував з пляшки манговий сік і, дивлячись на телевізор, прикладав пакет з льодом до кулака, яким він гатив у двері Гарта Флікінджера. Почав блимати вогник на його мобільному: Лейн. Він не був певен, яку йому вибрати тактику, і тому дозволив їй перейти на голосову пошту. Надто різко він натис на Нану, тепер він це розумів. Потенційно можна очікувати такої самої реакції у відповідь.

Тепер на заїзді того багатого лікаря стояв потрощений мерседес. Френкових відбитків пальців повно залишилося на тому бруковому камені з доріжки, яким він порозбивав вікна мерса і побив мерсів корпус, а також на контейнері з бузковим деревом, яке він на піку своєї

¹¹⁹ Woodstock Nation – відвідувачі й учасники фестивалю музики і мистецтв, який відбувся у серпні 1969 поблизу містечка Вудсток у штаті Нью-Йорк і став піком руху гіппі.

¹²⁰ «Cheer: I Feel Like I'm-Fixin' To-Die Rag» («Кричалка: я почувуюся так, ніби мушу померти») – антивоєнна пісня фолк-рок-гурту «Country Joe and the Fish» («Кантрі Джо і Риба»), яку разом із гуртом співала майже півмільйонна аудиторія Вудстокського фестивалю.

¹²¹ Serape – традиційна мексиканська накидка, схожа на пончо.

¹²² ATF – скорочена аббревіатура спецслужби Міністерства юстиції США, федерального Бюро алкоголю, тютюну, вогнепальної зброї і вибухових речовин.

люті всадив на заднє сидіння того безтурботного уйобка. Це саме той сорт незаперечного доказу – злочинний вандалізм – якого потребує суддя в сімейних справах (хай там як, а всі вони завжди схилиються на бік матері), щоби видати припис, за яким він зможе бачити свою дочку тільки раз на місяць, коли той уповні, і то протягом години під наглядом. Звинувачення в злочинному вандалізмі також змусить його попроситися зі своєю роботою. Що було очевидним в ретроспективі, так це те, що Поганець Френк таки вляпався. Фактично Поганець Френк догулявся.

Але Поганець Френк не був цілком поганим, і цілком неправим не був, тому що, зважайте: тепер його дочка могла знову безпечно рисувати на заїзді. Можливо, Лагідний Френк зміг би впоратися з цим краще. А можливо, й ні. Лагідний Френк був дещо слабохарактерним.

– Я не буду – ми не будемо – байдуже стояти, коли так званий уряд Сполучених Штатів чинить цю несправедну справу.

Родак Яснолист на телеекрані оголошував своє звернення з-за довгого прямокутного столу. На столі лежала якась жінка у блідо-блакитній нічній сорочці. Її обличчя було оповите чимсь білим, що скидалося на оте фальшиве павутиння, яке продають ближче до Гелловіну. Груди її здималися й опадали.

– Що це ще за лайно? – спитав Френк у бродячої дворняги, яка наразі перебувала під його опікою. Дворняга скинула очима та й знову заснула. Звісно, це кліше, але ти не знайдеш всепогодного співбесідника, кращого за собаку. Кращого за собаку не знайдеш, і крапка. Кращих за собак просто не існує, вони найкраще дають цьому раду. Вони найкраще дають раду тобі. В дитинстві у Френка завжди були собаки. Ілейн мала на них алергію – так вона заявляла. І це ще одне, від чого він відмовився заради неї – набагато більша втрата, ніж вона бодай колись зможе зрозуміти.

Френк почував дворнягу між вухами.

– Ми бачили, як їхні агенти зловмисно втручалися в наше водопостачання. Ми знаємо: вони використовували хімікати, щоби вплинути на найвразливішу і найдорожчу частину нашої Родини, на жінок Просвітлених, з метою спричинити хаос і страх, і сумніви. Цієї ночі вони отруїли наших сестер. Включно з моєю дружиною, моєю коханою Сюзанною. Отрута подіяла на неї й на інших наших прекрасних жінок, коли вони спали.

Голос Родака Яснолиста опустився до тютюнозалежного харчання, що звучало на диво затишно. Воно навіювало думки про старих людей, благодушних пенсіонерів, які зібралися за кухонним столом на сніданок.

Асистували апостолу ухилення від податків два молодших чоловіки, також із бородами, хоча й менш ефектними, і також виряджені в серапе. У всіх на ремнях висіли кобури з пістолетами, що робило їх схожими на акторів другого плану в якомусь старому спагеті-вестерні Серджіо Леоне¹²³.

На стіні поза ними висів на хресті Ісус. Відео звідти було чітким, вряди-годи тільки картинку псували штрихи, що прокочувалися по екрану.

– Коли вони спали!

– Ви бачите цю підлість новітнього Короля Неправди? Бачите його в Білому Домі? Бачите його численних співбрехачів на нікчемних зелених папірцях, у які, як вони бажають, ми мусимо вірити, ніби вони чогось вартують. О, мої сусіди. Сусіди, сусіди. Такі лукаві і такі жорстокі, і такі облудні.

Раптом він показав свої зуби, всі разом вони зблиснули з-поміж дикої хащі його бороди:

– Але ми не піддамося цьому дияволу!

Ось тобі й маєш, подумав Френк, Ілейн вважає, що в неї проблеми зі мною, хай би

¹²³ Sergio Leone (1929–1989) – італійський кінорежисер, який у 1960-х почав знімати більш жорстокі, натуралістичніші й іронічніші, ніж класичні, фільми з життя Дикого Заходу і таким чином став засновником жанру спагеті-вестерн.

подивилась отут на цього Джері Гарсія¹²⁴. Цей парубок навіжений, як казна що.

– Дешеві фокуси нащадків Пілата – не рівня силі Господа, якому ми служимо!

– Слава Богу, – промурмотів один з ополченців.

– Істинно так! Славимо Його. Так-таки-так, – сплеснув долонями містер Яснолист. – Тож, нумо, приберімо це з моєї місус.

Один з поплічників подав йому кухонні ножиці, Родак нахилився і почав акуратно чикати ту запону, що закривала обличчя його дружини. Френк нахилився вперед у своєму кріслі.

Він відчув, що наближається якась «ого-го».

6

Коли він увійшов до спальні і побачив, що Магда лежить під простирадлом з обличчям, покритим ніби зефірним кремом, Антон впав поряд з нею на коліна, бахнув чашку зі своїм шейком на нічний столик і, уздрівши тример, – мабуть, вона знову підстригала собі брови, дивлячись у камеру айфону – відразу ж заходився різати ту маску.

Хтось це зробив із нею? Чи вона сама собі це наробила? Стався якийсь чудернацький інцидент? Якась алергічна реакція? Схибив якийсь ідіотський косметичний засіб? Це пантеличило, це лякало, Антон аж ніяк не хотів втратити свою матір.

Щойно запону було прорізано, Антон відкинув тример й утопив пальці в отвір у тому матеріалі. Він був липким, але знімався шарами, розтягуючись і відриваючись від Магдиних щік глейкими білими завитками. Її підтоптане обличчя з брижуватими зморшками навкруг очей, її дороге обличчя, що, як протягом короткої миті Антон був упевнений, вже розплавилось під цим химерним білим покривом (трохи схожим на ті феїні хустинки, що їх він бачив щодня, як вони блищать у траві на світанкових подвір'ях, коли обробляв першу пару басейнів) відкрилося неушкодженим. Шкіра трішки порожевіла і була теплою на дотик, але в іншому мати мала вигляд такий самий, як завжди.

З її горла почало долимати якась низьке клекотіння, май-же хропіння. Неспокійними були її повіки – тремтіли від рухів очей під шкірою. Розтулялися й стулялися губи. Трішки слини стікало з кутика її рота.

– Мамо? Мамо? Ти можеш прокинутися заради мене?

Ось, ніби змогла, бо очі її розплющилися. Кров затьмарювала зіниці, плаваючи по склері. Вона кілька разів моргнула. Погляд її блукав по кімнаті.

Антон просунув руку матері під плечі й підвів її на ліжку в сидячу позицію. Клекіт в її горлі гучнішав; тепер це вже було не хропіння, а радше гарчання.

– Мамо? Може, мені викликати швидку допомогу? Викликати медиків? Хочеш, я принесу тобі склянку води?

Запитання вилітали з нього одне за одним, поспіхом. Хоча Антону вже відлягло на душі. Мати продовжувала роззиратися по спальні, схоже, приходячи до тями.

Погляд її зупинився на нічному столику: фальшива лампа Тіффані¹²⁵, напівдопита кварта енергетичного шейку, Біблія, айфон. Гарчання дедалі гучнішало. Це було так, ніби вона намагається набратися духу закричати чи заверещати. Чи може таке бути, що вона його не впізнала?

– Це мій напій, мамо, – сказав Антон, коли вона простягнула руку і вхопилася за кварту з шейком. – Ти не маєш діла до нього, ха-ха. Ти забула його зробити, недоріка.

¹²⁴ Gerry Garcia (1942–1995) – кучерявий і бородатий лідер рок-гурту «Greatful Dead» («Вдячні мертвяки»), визначна фігура в психоделічному русі гіппі.

¹²⁵ Tiffany lamp – тип настільної лампи з абажуром з вітражного скла, створений наприкінці XIX століття художником і дизайнером Луїсом Тіффані (1848–1933), оригінальні лампи виробництва компанії «Tiffany's» високо цінують колекціонери.

Вона вихнула квартою, вгативши сина в скроню, пластик зустрівся з кісткою, видавши глухе «цюк». Антон завалився задом, обляпаний, відчуваючи біль і замішання. Приземлився він на коліна. Поглядом вчепився в зелену калюжку на бежевому килимі під собою. На те зелене скрапувало червоне. «Який безлад», – подумав він, якраз коли мати вгатила його квартою вдруге, цього разу згори, по тильній частині черепа. Удар викликав різкіший тріск – розтросився тонкий пластик кварти з блендера. Антон ляпнувся обличчям у калюжу шейку, ткнувшись у щетинистий ворс бежевого килима. Він вдихав запах крові і шейку, і волокон килима, і випростав руку, щоб відповзти, але кожна його частинка, кожен чудовий м'яз стали важкими і млявими. Якийсь лев ревів ззаду і, якщо він хоче допомогти матері забратись від звіра, то мусить встати і знайти свою потилицю.

Він спробував крикнути Магді, щоб тікала, але вийшло лише якесь булькотання і його рот наповнився ворсом.

Щось важке впало йому на спину і новий біль додався до старого болю. Антон сподівався, що мати його почула, що вона вже встигла втекти.

7

В одній із кліток перетримки почала гавкати бездомна собака і двоє інших приєдналися до неї. Безіменний дворняжка у нього в ногах – такий схожий на того, якого тоді був забив Фріц Мешаум – завив. Тепер він уже сидів. Френк машинально погладив його по спині, заспокоюючи. Сам очима не відриваючись від екрану. Один з молодиків при Родаку Яснолисту – не той, що подавав йому кухонні ножиці, а інший – вхопив його за плече.

– Тату? Може, тобі не варто цього робити.

Яснолист скинув його долоню.

– Бог каже: явись на світло! Сюзанно – Родачко Ясно-лист – Бог каже: явись на світло! Явись на світло!

– Явись на світло! – луною повторив чоловік, який подавав ножиці, і син Яснолиста неохоче приєднався:

– Явись на світло! Родачко Яснолист, явись на світло!

Родак Яснолист запустив руки в проріз у коконі, що покривав обличчя його дружини, і прогрімів:

– *Бог каже: явись на світло!*

Він потягнув. Почулося те, що нагадало Френкові звук, коли віддирається застібка на липучці. Показалось обличчя Сюзанни Родачки Яснолист. Очі в неї були заплющені, але щоки рожевіли і від її дихання тріпотіли волокнинки по краях прорізу. Містер Яснолист нахилився ближче, наче збирався її поцілувати.

– Не роби цього, – промовив Френк і, хоча телевізор працював неголосно і сказав він це ледь гучніше за шепіт, усі собаки в клітках – з півдюжини їх цього дня – зайшлися гавкотом. А песик видав якийсь низький, тривожний звук. – Не роби цього, приятелю.

– *Родачко Яснолист, прокидайся!*

Вона прокинулася, авжеж. І то як. Очі її розсахнулись. Вона рвонулася вгору і гризнула свого чоловіка за ніс. Родак Яснолист крикнув щось, що на відео запікали, але Френк подумав, що це, либонь, було «*йобана матір*». Бризнула кров. Родачка Яснолист знову впала спиною на стіл зі значним шматком дзьоба свого чоловіка у себе в зубах. Кров заляпала ліф її пеньюара.

Френк відсахнувся. Стукнувшись потилицею об притулену в нього за спиною картотечну шафу. Одна думка – недоречна, проте вельми ясна – заповнювала його розум: телеканал запікав «*йобана матір*», але дозволив Америці побачити, як одна жінка відкушує добрячу порцію носа свого чоловіка. Чимсь паскудним відгонило від таких пріоритетів.

Какофонія у кімнаті, де відбулася ця ампутація носа. Крики поза кадром, а потім камера перекинулася і не показувала нічого іншого, крім дерев'яної підлоги, де збирались в калюжку краплі крові. Потім на екрані знову з'явилася Мікейла Морган, вигляд у неї був

похмурий.

– Ще раз ми вибачаємося за шокуючий зміст цього відеозапису, і я хочу знову нагадати, що підтвердження його *цілковитої* автентичності ми не отримали, але, як нам тепер повідомили, Просвітлені відчинили свої ворота, а отже, їх облогу завершено. Схоже, це й *мусить* підтвердити: те, що ви побачили на своїх екранах, дійсно сталося.

Вона помотала головою, немов її прочищаючи, послухала те, що розповідав крихітний білий гудзик в її вусі, а потім сказала:

– Ми маємо намір повторювати цей відеозапис наприкінці кожної години, і то не через схильність до сенсаційності...

Атож, ще б пак, подумав Френк. Нібито.

– ...а на користь суспільству. Люди мусять знати одне: якщо у вас є хтось із близьких або подруг, які опинилися в подібних коконах, *не намагайтеся їх прибирати*. А тепер знову в студію, до Джорджа Елдерсона. Мені сказали, що в нього там особливий гість, який може кинути трохи більше світла на цю жахливу...

Френк пультом вимкнув телевізор. І що тепер? Що, курва, тепер?

У маленькій Френковій резиденції собаки, яких належало доправити у притулок для тварин Гарвест Гілз, продовжували скажено гавкати на нетлю, що спурхувала і танцювала у вузькому проході між їхніми клітками.

Френк почав гладити дворнягу в себе під ногами.

– Усе гаразд. Усе у нас в порядку, – приказував він.

Собака заспокоївся. Не маючи іншого вибору, він йому повірив.

8

Магда Дубчек сиділа верхи на трупі свого сина. Вона прикінчила його, встромивши посмугований зеленню уламок блендерної кварти збоку йому в горло, а на додачу ввігнала інший уламок у вухо на всю глибину слухового каналу, зануривши його аж в самісінький мозок. З рани на шиї продовжувала бити кров, просочуючи бежевий килим все ширшою й ширшою калюжею.

Сльози почали котитися у Магди по щоках. Вона неясно, ніби з якоїсь дивної відстані, звернула на них увагу. Чому ця жінка плаче? – запитала вона себе, не певна, хто це плаче і де. А якщо подумати, де зараз сама Магда? Хіба вона не дивилася телевізор, а потім вирішила відпочити?

Вона зараз не в своєму ліжку.

– Агов? – запитала вона у темряви, яка її оточувала.

У цій темряві були й інші. Багато інших, вона подумала, що відчуває їх, але роздивитися не могла – може, отут? Чи отам? Десь тут. Магда помацала спереду себе.

Їй треба знайти їх. Вона не може залишатися тут на самоті. Якщо тут є інші, може, вони допоможуть їй повернутися додому, до її сина, до Антона.

Її тіло підвелось з трупа, з тріском у старечих колінах. Магда хитнулась до ліжка і впала на нього. Очі її заплющились. Знову білі волоконця почали розгортатися з її щік, колихаючись, а потім ніжно спадаючи їй на шкіру.

Вона спала.

Вона шукала інших, у цій, інакшій місцині.

Розділ 6

1

Спекотним був цей день, таке відчуття, ніби зараз літо, а не весна, а по всьому Дулінгу починали дзвонити телефони, неначе дехто з тих, хто стежив за новинами, телефонував тим

своїм друзям і родичам, які не стежили. Інші утримувалися, впевнені, що все це обернеться бурею в склянці води, як та Проблема 2000-го, або виявиться відвертою фальшивкою, як оті пересуди в інтернеті, ніби Джонні Депп помер. Унаслідок багато жінок, які віддавали перевагу не телевізору, а музиці, як завжди, вклали своїх малих і немовлят для післяобіднього сну, а коли їхнє вередування припинилося, полягали й самі.

Поспати, наснити собі інші світи, несхожі на їхні власні. Їхні діти жіночої статі приєдналися до них у тих снах. Діти чоловічої статі – ні. Це сновидіння було не для них. Коли за годину чи дві ті зголоднілі маленькі хлопчики прокидалися, вони знаходили своїх матерів все ще сплячими, а їхні рідні обличчя оплетеними якоюсь липкою білою речовиною, вони починали плакати і дряпати, прориваючись крізь ті кокони – і це *пробуджувало* сплячих жінок.

Наприклад, міз Ліен Берровз у будинку № 17 на Елдріджстрит: дружину поліціанта Ріда Берровза. Була в неї щоденна звичка лягти близько одинадцятої покімарити разом зі своїм дворічним сином Гері. Саме це вона, напевне, й зробила у той Четвер Аврори.

За кілька хвилин по другій годині дня містер Альфред Фрімен, вдівець на пенсії, сусід Берровзів із будинку № 19 по Елдрідж-стрит, оббризував свої гості¹²⁶ репелентом проти оленів. Грюкнули, прочинившись, передні двері сімнадцятого номера по Елдрідж-стрит, і містер Фрімен уздрів міз Берровз, яка спотикливо вийшла з дверей, несучи під пахвою, наче обрізок дошки, свого малого Гері. Хлопчик, на якому був лише підгузок, кричав і махав руками. Більшу частину обличчя його матері покривала якась щільна маска, тільки шматок того матеріалу вільно метлявся між кутиком її рота і щогою. Можна припустити, що, прорвавши це місце, хлопчик і розбудив матір, тим повернувши до себе її далеку від приємності увагу.

Містер Фрімен не знав, що сказати, він просто стояв на відстані тридцяти футів, зразу поза межею, що Розділяла їхні садиби, а міз Берровз тим часом рухалася по прямій просто на нього. Фрімен порався в саду майже весь ранок; новин він не чув і не бачив. Обличчя його сусідки – чи то відсутність обличчя – шокувало містера Берровза до заніміння. З якоїсь причини з її наближенням він зняв з голови панаму і притиснув собі до грудей, неначе ось-ось мусили заграти державний гімн.

Ліен Берровз кинула свою сплаквану дитину в квіти, під ноги Альфреду Фрімену, потім розвернулася і п'яно похитуючись вирушила моріжком у зворотному напрямку. Білі пасма, схожі на клоччя паперових серветок, тягнулися з її пучок. Вона увійшла до будинку і причинила за собою двері.

Цей феномен став однією з найдивовижніших і найбільш аналізованих загадок Аврори – так званий Материнський інстинкт або Рефлекс опіки. Тим часом як множилися, зрештою сягнувши мільйонів повідомлень, випадки агресивної реакції сплячих на інших дорослих, а тих, про які не повідомляли, було ще мільйони; практично не фіксувалось агресії з боку сплячих жінок проти своїх дітей до підліткового віку. Сплячі вручали своїх немовлят і малюків найближчій людині, яку могли знайти, або просто виносили їх і клали за дверима. А самі поверталися до свого місця сну.

– Ліен? – погукав Фрімен.

Гері вовтузився на землі і ридав, стусаючи листя своїми пухкенькими рожевими ніжками.

– Мамо! Мамо!

Альфред Фрімен подивився на хлопчика, потім на гості, які він був оббризував, і спитав себе: «*Маю віднести його назад?*»

Він не любив дітей; своїх мав двоє, і їхні з ним почуття були взаємними. Звісно, йому й задурно не потрібен був Гері Берровз, огидний малий терорист, чії соціальні навички, вочевидь, не стягали далі махання іграшковою рушницею і якихось вигуків про «*Зоряні*

---

¹²⁶ Госта (функія) – багаторічна рослина з гарним листям, численні види якої широко використовують у садово-парковому дизайні.

війни».

Затулене тією білою негіддю лице Ліен схилило до думки, що насправді вона взагалі не людина. Фрімен вирішив, що потримає хлопчика в себе, поки не з'явиться той полісмен, чоловік Ліен, і забере його.

Це було рятівне для нього рішення, Ті, хто кинув виклик Материнському інстинкту, пошкодували про це. Те, що скеровувало матерів Аврори до мирної передачі комусь свого юного потомства чоловічої статі, не відзначалося прихильністю до запитань. Десятки тисяч людей дізнались про це собі на горі, а після вони вже не могли знати нічого.

– Вибач, Гері, – сказав Фрімен. – Гадаю, доведеться тобі якийсь час перебути зі старим дядьком Альфом.

Він підняв безутішного хлопчика під пахви й поніс у дім. – Чи не вельми обтяжливим для тебе буде поводитися пристойно, якщо я попрошу?

2

Клінт залишався з Євкою майже весь час, доки тривав процес її оформлення. Лайла – ні. Клінт хотів, щоб вона була поряд, хотів їй нагадувати, що не можна засинати, хоча він почав на цьому наголошувати ще коли вона щойно вилізла зі своєї машини на тюремній парковці. Він уже встиг повторити це Лайлі з півдесятка разів і розумів, що своєю настирливістю випробовує її терпіння. Також він хотів у неї спитати, де вона була минулої ночі, але це могло зачекати. Зважаючи на події, які розвивалися тут, у широкому світі, він не був навіть певен, чи взагалі це має якесь значення. Але подумки повсякчас повертався до цього, наче той собака, що лиже собі болючу лапу.

Невдовзі по тому, як Євку привезли під конвоєм у темницю, прибув і заступник директорки Лоренс «Лор» Гікс. Директорка Котс залишила Гіксу опрацювання паперів новоприбулої, а сама почала телефонувати, прагнучи настанов від Бюро виправних закладів і надзвонюючи по списку всім, хто не був зараз у наряді.

Як виявилось, там мало чого було опрацьовувати. Євка сиділа з руками, прикутими до стола, в кімнаті допитів, досі одягнена (на той момент) в казенні лахи, які їй видали Лайла і Лінні Марс. Хоча обличчя мала побите після кількох зіткнень з перегородкою в Лайлиному крузері, очі і настрої у неї лишалися недоречно веселими. На запитання про її поточну адресу, родину і медичну історію вона реагувала мовчанкою. Коли спитали про прізвище, вона сказала:

– Я за це думала. Ну, скажімо, Блек. Блек годиться. Не маю нічого проти Доу, що означає олениця, самка, але Блек, чорна, здається кращим прізвищем для темних часів. Звіть мене Євкою Блек.

– То це не справжнє ваше прізвище?

Нещодавно від дантиста, Гікс говорив ротом, все ще затужавілим після новокаїну.

– Ви не змогли б навіть вимовити мого справжнього імені. *Імені.*

– Та все ж таки назвіть мені його, – запропонував Гікс.

Євка тільки поглянула на нього тими своїми веселими очима.

– Якого ви віку? – спробував Гікс.

Ось тут життєрадісність жінки зів'яла до того, що здалося Клінту зажурую.

– Нема в мене віку, – промовила вона, та тут же й підморгнула заступникові директорки, немов вибачаючись за таку пафосність.

Заговорив Клінт. Пізніше буде час для повноцінного сеансу, але, попри все те, що наразі відбувалося в світі, його підбивало нетерпіння.

– Євко, ви усвідомлюєте, чому ви тут?

– Щоби пізнати Бога, любити Бога, служити Богу, – відповіла Євка.

А потім, наскільки дозволяв ланцюг, вона звела вгору руки в кайданках, демонстративно перехрестилася і розсміялась. Більше вона не сказала нічого.

Клінт пішов до свого кабінету, де, як сказала Лайла, вона на нього чекатиме.

Там він побачив, що вона говорить у свій наплічний мікрофон. Вимкнувшись, Лайла сказала:

- Я мушу їхати. Дякую, що прийняли її.
- Я тебе проведу.
- Не хочеш зайнятися своєю пацієнткою?

Лайла вже вирушила коридором до внутрішніх головних дверей з піднятим угору обличчям, щоб офіцер Міллі Олсон на моніторах могла бачити, що вона повноправна громадянка – фактично Джоан Закон¹²⁷ – а не якась із тутешніх утримуваних.

Клінт сказав:

– Обшук голяка і дезінфекція – це жіноча справа. Я приєднаюся, щойно вона буде одягнена.

«Але ж ти сама все це знаєш, – подумав він. – Ти така втомлена, що забула, чи просто не хочеш зі мною балакати?»

Двері задзижчали, і вони увійшли в тамбур між в'язницею і фойє, таке крихітне приміщення, що Клінт завжди відчував тут легку клаустрофобію. Знову дзижчання, і вони опинилися в країні вільних чоловіків і жінок. Лайла попереду.

Клінт погукав дружину, ще не встигла вона вийти.

– Ця Аврора...

– Скажи знову, що мені не можна засинати, і я напевне закричу.

Їй хотілося, щоб це прозвучало жартівливо, але Клінт бачив, як Лайла намагається стримати своє роздратування. Неможливо було не помітити напружені брижі обабіч її губ і мішки під очима. Вона вибрала казково невдачний час для роботи в минулу ніч. Якщо слово удача взагалі тут доречне.

Він провів її до машини, де зі схрещеними на грудях руками огинався Рід Берровз.

– Ти не просто моя дружина, Лайло. Коли йдеться про правоохоронні органи округу Дулінг, ти в нас велике цабе.

Він простягнув руку, подаючи їй якийсь складений папірець.

– Візьми, і першим чином придбай оце.

Лайла розгорнула папірець. То був рецепт.

– Що таке провігіл?

Він поклав долоню їй на плече і притягнув ближче, зовсім не бажаючи, щоб Рід підслухав їхню розмову.

– Це проти апное вві сні.

– У мене нема такого.

– Нема, але це допоможе тобі не заснути. Я не плету дурниць, Лайло, ти мені потрібна *притомною*, і нашому місту ти потрібна *притомною*.

Вона напружилася під його рукою.

– Гаразд.

– Зроби це швидше, поки не розпочалася веремія.

– Слухаюсь, сер. – Його настанови, нехай навіть проголошені з найкращих спонукань, явно її дратували. – Тільки розберися, що там з моєю божевільною. – Вона змусила себе усміхнутися. – Я завжди можу пожитися в коморі речових доказів. У нас там гори маленьких білих пігулок.

Йому таке не спадало на думку.

– Це важливо мати на увазі.

Вона відсторонилася.

– Я пожартувала, Клінте.

– Я не кажу, щоб ти експериментувала з чимось. Я просто кажу, що... – він склав до купи долоні, – що це лише треба мати на увазі. Ми не знаємо, до чого це все призведе.

---

¹²⁷ Фемінітив від стандартного виразу John Law – Джон Закон, персоніфікація працівника правоохоронної системи.

Вона з сумнівом подивилась на нього й відчинила двері крузера.

– Якщо говоритимеш із Джаредом раніше за мене, скажи йому, що я намагатимуся приїхати додому на вечерю, проте шанси хисткі, майже нульові.

Лайла сіла в машину і, переш ніж вона встигла підняти вікно, щоб сповна скористатися роботою кондиціонера, Клінт, не зважаючи на присутність Ріда Берровза і на ту раптову, неймовірну кризу, на *можливості* якої наголошували новини, ледь не стрелив запитанням. Запитанням, яке, на його думку, чоловіки повторюють тисячоліттями: «*Де ти була вночі?*» Натомість він промовив, і на мить відчув себе розумником:

– Гей, любонько, не забула про Гостинно-Гірську? Вона, може, й досі заблокована. Не намагайтеся скоротити собі дорогу.

Лайла не змінилася на обличчі, просто кивнула: угу, гаразд, махнула на прощання рукою і повернула крузер до подвійних воріт між в'язницею й автотрасою.

Він повернувся назад якраз вчасно, щоб побачити, як Євку «*ви не змогли б навіть вимовити мого справжнього імені*» фотографують для її тюремної ідентифікаційної картки. А потім Дон Пітерз скинув їй на руки постільну білизну.

– Як на мене, у тебе обдовбаний вигляд, любонько. Дивись, не обригай простирадла.

Гікс гостро глянув на нього, але утримав свій зацікавлений від новокаїну рот закритим. Клінт, якому вже навіки досить було цього офіцера Пітерза, не стерпів:

– Припиніть лайно паякати.

Пітерз крутнув головою, озирнувшись.

– Не наказуйте мені...

– Я можу подати рапорт щодо цього інциденту, якщо ви бажаєте, – сказав Клінт. – Неадекватне зауваження. Неспровоковане. На ваш вибір.

Пітерз в'ївся в нього очима, але тільки запитав:

– Оскільки ви опікуєтесь цією, куди її селити?

– А-10.

– Ходімо, утримувана, – сказав Пітерз. – Камера у вас м'якенька. Пощастило.

Клінт спостерігав, як вони пішли, Євка з повними руками постільної білизни, Пітерз майже впритул слідом за нею. Він дивився, чи не торкатиметься її Пітерз, але, звісно ж, той цього не робив. Він знав, що Клінт має його на оці.

3

Звичайно, Лайла була такою втомленою й до цього, але не пам'ятала, коли саме. Натомість пам'ятними залишалися – заради Бога милостивого, ще з уроків здоров'я у старшій школі – негативні наслідки тривалого часу без сну: уповільнені рефлексії, неадекватне сприйняття дійсності, втрата пильності, дратівливість. Не кажучи вже про проблеми з короткочасною пам'яттю, скажімо, факти з уроків здоров'я в десятому класі ти здатна пам'ятати, а от згадати, що тобі, збіса, робити далі, сьогодні, цієї хвилини – ні.

Вона зупинилася на парковці при їдальні «Олімпія» («О, БІГМЕ, ДЕ ТВОЯ ЖАГА – СКУШТУЙ НАШОГО ЯЄЧНОГО ПИРОГА» – було написано на пюпітрі біля дверей), вимкнула двигун, вийшла і почала робити довгі, повільні, глибокі вдихи, наповнюючи собі легені і кров свіжим киснем. Це трохи допомогло. Вона нахилилася до свого вікна і взяла з панелі мікрофон, та потім передумала – не той випадок, коли б їй хотілося, щоб це прозвучало в ефірі. Лайла повернула мікрофон назад і витягла з кишеньки на службовому ремені свій телефон. Натисла виклик одного з приблизно дюжини номерів, які тримала у себе в швидкісному наборі.

– Лінні, як ти почуваєшся?

– Нормально. Вночі проспала годин сім, це трішки довше, ніж зазвичай. Отже, все гаразд. Але я турбуюся за вас.

– Я в порядку, не турбуйся за ме... – вона перервала фразу щелеполомним позіханням. Через це сказане нею прозвучало дещо абсурдно, проте вона ствердила: – Я теж у порядку.

– Серйозно? Скільки ви вже на ногах?

– Не знаю, можливо, годин вісімнадцять чи дев'ятнадцять.

Щоб пригасити тривогу Лінні, вона додала:

– Я покімарила трохи минулої ночі. Не тривожся.

З її рота продовжувала вилитися брехня. Є якась така стара казка, що застерігає проти цього, казка про те, що одна брехня веде до інших брехень і врешті-решт ти перетворюєшся на папугу чи щось таке, але виснажений мозок Лайли не міг точно пригадати.

– Не думай зараз про мене. Як там справи з Тіффані, тією жінкою з трейлера? Парамедики доправили її до шпиталю?

– Так. Пощастило, що вони привезли її туди досить рано. – Лінні стишила голос. – У Святій Терезі – суцця божевільня.

– Де зараз Террі і Роджер?

Відповідь Лінні на це запитання прозвучала ніяково:

– Ну... певний час вони чекали на заступника окружного прокурора, але той так і не з'явився, і їм захотілося перевірити, як там їхні дружини...

– То вони полишили місце злочину?

Лайла на якусь мить розлютилася, але її лють розвіялася зразу ж, щойно вона висловила свою недовіру. Ймовірно, причина того, що ЗОП не з'явився, – та сама, з якої звідти поїхали Роджер і Террі – побачити своїх дружин. Не тільки в Святій Терезі зараз божевільня. Вона всюди.

– Я розумію, Лайло, я розумію, але в Роджера маленька донька, ви ж знаєте, – якщо це його, подумала Лайла. Джессіка Елвей полюбляє стрибати в різні ліжка, про це теревенить всеньке місто. – і Террі також запанікував, до того ж, ні той, ні інший не отримали відповідей, коли зателефонували до себе додому. Я їм казала, що вас це збісить.

– Гарзд, викликай їх назад. Я хочу, щоб вони об'їхали всі три міські аптеки і сказали фармацевтам...

Піноккіо. Оце та казка про брехню, і він не на папугу перетворився, а в нього ніс ріс, і ріс, поки не став завдовжки, як ділдо Диво-Жінки¹²⁸.

– Лайло? Ви ще на зв'язку?

Зберися, жінко.

– Сказали фармацевтам, щоб усі психостимулятори, які в них є в наявності, вони продавали на власний розсуд. Аддерал, декседрин... і я знаю, там є щонайменше ще один метамфетамін, який продається за рецептом, тільки не можу згадати назви.

– Мет за рецептом? Та годі вам!

– Так. Фармацевти самі знають. Сказати їм, щоб були уважними. Рецептів буде злива. Хай продають людям найменшу кількість пігулок, поки ми не зрозуміємо, що збіса тут відбувається. Збагнула?

– Так.

– І ще одне, Лінні, і це суто між нами. Зазирни в речдоки, подивися, що там у нас є з психостимуляторів, тобто, це включно з коксом і «чорними красунями» з рейду на братів Грайнерів.

– Ох, Йсусе, ви цього певні? Там же майже півфунта болівійського бойового порошку! Ловелл і Мейнард, вони ж із цим ідуть під суд. Не варто розвалювати цю справу, ми ж за ними ганялися цілу вічність!

– Я зовсім цього не певна, але Клінт вклав цю ідею мені до голови і тепер я не в змозі її викинути. Просто проінвентаризуй там усе, гарзд? Ніхто не збирається скручувати в рурку доларові банкноти й нанюхуватися.

Принаймні не сьогодні.

¹²⁸ Wonder Woman – супергероїня коміксів з 1941 року, співзасновниця «Ліги справедливості», персонаж багатьох фільмів.

- Гаразд, – прозвучав голос Лінні настрахано.
- Хто поряд з тим трейлером, де вибухнула метова лабораторія?
- Одну хвилинку, я звірюся з Гертрудою.

Лінні називала свій офісний комп'ютер Гертрудою з причин, які Лайлі байдуже було зрозуміти.

– Криміналісти і пожежники вже звідти поїхали. Мені дивно, що вони полишили місце злочину так швидко.

Лайла не здивувалася. Либонь, у тих хлопців також є дружини і дочки.

– Гм... схоже, що пара жевжиків з ААХ ще неподалік, гасять останні гарячі плями. Не можу сказати, хто саме, маю тільки повідомлення, що вони виїхала з Мейлока об одинадцятій тридцять три. Втім, один із них, мабуть, Віллі Берк. Ви ж знаєте Віллі, він такого ніколи не пропустить.

Під аббревіатурою ААХ, що звучала як зітхання, мали на увазі команду волонтерів «Прихисти дорогу», здебільшого пенсіонерів з пікапами. У Три-Окружжі вони також бралися за те, що зазвичай роблять добровільні пожежні бригади, часто стаючи в пригоді під час сезону лісових пожеж.

- Гаразд, дякую.
- Ви що, збираєтеся поїхати туди?

Лінні промовила це лише злегка несхвально, та Лайла не була аж такою втомленою, щоб не вловити підтексту: *«Коли все таке зараз коїться?»*

- Лінні, якби я мала чарівну паличку «прокиньтесь», повір мені, я б нею скористалася.
- Гаразд, шерифе.

Підтекст: *«Не зганяйте на мені зло».*

– Вибач. Просто річ у тому, що я мушу робити те, що *можу* зробити. Слушно гадати, що хтось – цілий гурт людей – зараз працює над цим сонним вірусом у контролю і запобігання захворюванням в Атланті. Тим часом тут, у Дулінгу, я маю подвійне вбивство, і мені треба працювати над ним.

«Чому я все це пояснюю своїй диспетчерці? Тому що я втомлена, ось чому. І тому, що це бодай якось відволікає від того погляду, яким там, у в'язниці, дивився на мене мій чоловік. І тому, що це якось відволікає від тієї можливості – того факту, Лайло, не від можливості, а від факту, і цей факт зветься Шейлою – що твій чоловік, за якого ти так турбувалася, насправді не та людина, яку ти нібито знала.

Аврора, так вони це називають. Якщо я засну, – подумала Лайла, це буде кінець? Я помру? Може бути, як сказав би Клінт. Може, курва, бути».

Ті добродушні пересварки, які завжди між ними траплялися, легкість їхньої співучасті в реалізації планів, приготуванні їжі, виконанні батьківських обов'язків, затишне задоволення, яке вони отримували від тіл одне одного – ці повторювані процеси, сама суть їхнього повсякденного життя разом обернулася на порошок.

Вона уявила свого чоловіка, як він усміхається, і їй зсудомило шлунок. Це була та сама усмішка, як у Джареда, і це була також усмішка Шейли.

Лайла згадала, як Клінт покинув свою приватну практику без єдиного слова обговорення. Всю ту роботу, яку вони проробили, плануючи його кабінет, всю ту ретельність, з якою вони докладалися не просто до вибору місця розташування, а також самого міста, унаслідок вибравши Дулінг, оскільки тут була найбільша концентрація населення в окрузі і не було психіатра загальної практики. Але вже другий Клінтів пацієнт його знудив, і тому він вирішив, отак знічев'я, що йому потрібна якась переміна. І Лайла просто погодилася. Витрачені дарма зусилля не давали їй спокою, пониження їхніх фінансових перспектив, що у висліді вимагало значних нових перерахунків, й за інших рівних умов вона б радо жила ближче до якогось справжнього міста, ніж десь на виселках у Три-Окружжі, але вона хотіла, щоби Клінт почувався щасливим. Тож вона просто погодилася. Лайла не хотіла плавального басейну. Вона погодилася. Одного дня Клінт вирішив, що вони переходять на пляшкову воду і заповнив нею півхолодильника. Вона

погодилася. Ось у неї рецепт на провігил, який, як він вирішив, їй треба приймати. І, мабуть, вона погодиться. А може, сон – її природний стан? Може, вона тому здатна погодитися з Авророю, бо це для неї не така вже й велика зміна? Може бути. Хто, збіса, це може знати?

Чи була Євка там минулого вечора? Існує така ймовірність? Дивилася той баскетбольний матч АСС у спортзалі Коглинської старшої школи, коли висока, білява дівчина, прорізаючи, немов гострим лезом оборону Фаєтта, зазіхала на лей-ап за лей-апом¹²⁹. Це б пояснювало оте її «тріпл-дабл», хіба не так?

«Поцілуй свого чоловіка, перед тим, як заснути».

Авжеж, отак, мабуть, і починають зсуватися з глузду.

– Лінні, я мушу їхати.

Вона завершила дзвінок, не чекаючи відповіді, і повернула телефон назад собі на пояс.

Потім вона згадала про Джареда і знову витягла телефон. От тільки що йому сказати і, взагалі, навіщо? В його телефоні є інтернет, у них у всіх є. Наразі Джаред, либонь, знає про те, що відбувається, більше, ніж вона сама. Її син... принаймні в неї син, а не дочка. Це вже бодай щось, за що сьогодні можна бути вдячною. Містер і місіс Пак, мабуть, у нестямі. Вона послала Джару текстове повідомлення, щоб після школи йшов прямо додому, і що вона його любить, та цим і обмежилася.

Лайла підняла голову до неба і зробила ще кілька глибоких вдихів. Після майже півтора десятка років вичищення наслідків дурної поведінки, переважно пов'язаної з наркотиками, Лайла Норкросс була досить впевнена у своїй посаді, в своєму статусі, щоб розуміти, що, хоча й робитиме свою роботу якомога краще, вона має вельми небагато особистого інтересу у справдженні законності стосовно двох мертвих метокухарів, які так чи інакше були приречені на електрострату самих себе на великій Мухобійці Життя¹³⁰. Мала вона також достатньо бюрократичного глузду, щоб розуміти, що ніхто не покрикуватиме, вимагаючи швидких результатів, не зараз, коли шириться паніка в зв'язку з цією Авророю. Але є той трейлер поза Адамсовою лісопильнею, де виступила з дебютом в окрузі Дулінг Євка Доу, і Лайла має особистий інтерес до цієї ненормальної Євки. Вона не з чистого повітря випала. Покинула десь там машину? Можливо, з реєстраційними документами власниці в комірці для рукавичок. Трейлер менш як за п'ять миль звідси. Нема причини, щоби там нашвидку не роздивитися. Тільки спершу треба зробити дещо інше.

Вона зайшла до «Олімпії». У закладі було майже порожньо, обидві офіціантки сиділи в кутній кабінці, пліткували. Одна з них помітила Лайлу й почала підводитись, але Лайла заспокійливо махнула їй рукою. Ґас Ферейн, хазяїн, вмостившись на високому дзиглику біля каси, читав книжку Діна Кунца¹³¹ в паперовій обкладинці. Позаду нього з вимкнутим звуком працював маленький телевізор. По низу екрана повз напис: «КРИЗА АВРОРА ГЛИБШАЄ».

– Я читала це, – сказала Лайла, торкаючись книжки. – Собака спілкується літерами з гри у скребл.

– Ну от, ви прийшла і всьо мені спортила, – сказав Ґас. Акцент у нього був пекучий, як поливка «червоне око»¹³².

¹²⁹ Lay-up – у баскетболі кидок м'яча в кошик з-під кільця.

¹³⁰ Bug Light – запатентований у 1932 році прилад: клітка, всередині якої міститься лампа звичайного і ультрафіолетового, видимого комахам світла та оголені дроти під високою електронапругою; існують як маленькі кімнатні, так і великі надвірні, польові й садові моделі цього пристрою.

¹³¹ Dean Koontz (нар. 1945 р.) – автор численних романів у багатьох жанрах: від трилерів до наукової фантастики.

¹³² Red-eye gravy – притаманний кухні південних штатів соус, в основі якого смалець від смаженої шинки, чорна кава й червоний перець.

– Вибачте, вам все одно сподобається. Гарна книжка. А зараз, коли з літературною критикою ми вже розібралися, зробіть мені каву. Чорну. І нехай це буде XL.

Він пішов до «Банна»¹³³ і налив велику чашку на винос. Кава була чорною, це добре, а ще мабуть, міцнішою за Чарльза Атласа¹³⁴ і такою ж ядучою, як покійна ірландська бабуся Лайли. Саме те, що їй треба. Ґас насунув на чашку картонну протижарову манжету, наклав чашку кришкою і подав її Лайлі. Вона полізла по гаманець, але він похитав головою.

– Не тре' гроші, шерфе.

– Ні, треба.

Це було непорушне правило, проголошене табличкою на її столі: «НІ ГНИЛИМ КОПАМ, КРАДІЯМ ЯБЛУЧОК». Бо щойно ти почнеш брати щось задурно, це не припиниться ніколи... й обов'язково потягне за собою *quid pro quo*.

Вона поклатла на шинквас п'ятірку. Ґас посунув її назад.

– Це тойво, не за значок, шерфе. Сьодні безплатна кава для всього бабоцтва. – Він глянув на своїх офіціанток. – Ану-бо, хіба неправда?

– Правда, – сказала одна і підійшла до Лайли.

Вона полізла собі до кишені спідниці.

– І вкиньте оцього собі у каву, шерифе Норкросс. Смаку воно ніяк не допоможе, але додасть вам накрутки.

Це було пуделко порошку проти головного болю «Ґуді». Хоча Лайла сама ним ніколи не користалася, вона знала, що це улюблений смаколик Три-Окружжя, який міститься у верхній частині списку фаворитів разом з «Повстанським кличем»¹³⁵ та притрушеними сиром дереунами. Якщо розірвати конвертик і висипати його вміст, залишається те, що дуже схоже на пакетики коксу, які вони знайшли у задній stodолі братів Грайнерів, замотані в поліетилен й заховані в старому тракторному колесі – саме тому вони, і чимало інших дилерів, використовували «Ґуді» для паювання свого продукту. До того ж, він дешевший за «Педіа-Лакс»¹³⁶.

– Тридцять два міліграми кофеїну, – сказала інша офіціантка. – Я сьодні вже двійко випила. Я не збираюся засинати, аж поки головаті хлопці не розрулять це лайно, Аврору. Аж ніяк.

4

Одною з великих вигід посади одного-єдиного урядника контролю за тваринами в окрузі Дулінг – либонь, єдиною вигодою – була відсутність над Френком боса, який би ним попихав. У принципі, Френк підлягав меру і міській раді, але вони майже ніколи не з'являлися в його маленькому закуті позаду непоказної будівлі, в якій також містилося історичне товариство, відділ рекреацій та податкова, що йому цілком годилося.

Він вигуляв і заспокоїв собак (для цього нема нічого кращого за «Курячі чіпси для

¹³³ «Bunn» – заснована 1963 року винахідником крапельної кавоварки Джорджем Банном компанія, що випускає професійні і домашні автомати для приготування кави і чаю.

¹³⁴ Charles Atlas (1892–1972) – псевдонім Анджело Сиціліано, сина італійських емігрантів у США, який зі слабака став найвідомішим культуристом свого часу, а в 1920-х розробив і популяризував комплекс ізотонічних вправ, що стали основою сучасного бодибілдингу.

¹³⁵ «Rebel Yell» – популярне в південних штатах пшеничне віскі, яке виробляють з 1936 року; «Повстанським кличем» називалися бойові вигуки солдатів Конфедерації під час Громадянської війни в США.

¹³⁶ «Goody's Powder» – суміш аспірину, кофеїну й парацетамолу, продається без рецепта; «Pedia-Lax» – дитяче проносне.

цуциків від доктора Тіма»¹³⁷), поналивав їм води і пересвідчився, що о шостій нагодувати і вигуляти їх знову прийде Мейзі Веттермор, волонтерка зі старшої школи. Так, її черга за графіком. Френк залишив їй записку щодо різних ліків, замкнув офіс і пішов. Тільки пізніше йому дійшло, що Мейзі могла мати справи, важливіші за кількох бездомних тварин.

Він думав про свою дочку. Знову. Він налякав її цього ранку. Йому неприємно було це визнавати навіть перед собою, але він визнав.

Нана. Щось почало його гризти у зв'язку з нею. Точно, що не Аврора, але щось пов'язане з Аворою. Що воно таке?

«Передзвоню Іл, – подумав він. – Зроблю це, тільки-но дістанусь додому».

Але перше, що зробив Френк, зайшовши до маленького чотирикімнатного будиночка, який він орендував на Елліс-стріт – це зазирнув у холодильник. Небагато чим було там поживитися: два стаканчики йогурту, вже пліснявий салат, соус для барбекю «Ласкавий Бейбі Рей»¹³⁸ і коробка вівсяного стауту «Дочка гірника», висококалорійного пійла, яке, як він гадав, мусить бути корисним для здоров'я – в ньому ж вівсянка, хіба ні? Він узяв одну бляшанку, і тут задзвонив телефон. Френк побачив на маленькому екрані фото Ілейн і вмить отримав просвітлення, без якого б радо обійшовся: він боїться гніву Ілейн (трішки), а його дочка боїться татового гніву (лише трішки... сподівався він.) А чи можуть на цих почуттях триматися сімейні стосунки?

Наразі це я тут доброчесний парубок, нагадав він собі, і прийняв дзвінок.

– Агов, Іл! Вибач, що не зв'язався з тобою раніше, але дещо трапилося. Сумна пригода. Я мусив усипити кицьку судді Сілвера, а потім...

Ілейн не збиралась дозволити збити себе з курсу темою кішки судді Сілвера; вона бажала відразу ущупити його. І, як зазвичай, зі старту ввімкнула свою гучність на десятку:

– Ти до всирачки перелякав Нану! Вельми дякую тобі за це!

– Заспокойся, гаразд? Я тільки сказав їй, щоб рисувала свої картини в хаті. Через той зелений мерседес.

– Я не розумію, про що ти говориш, Френку.

– Пам'ятаєш, коли вона вперше пройшла тим газетним маршрутом і розказувала, що їй довелося відбігти на моріжок Ніделгафтів, бо якийсь парубок на великій зеленій машині з зіркою спереду вискочив на хідник? Ти сказала тоді мені, щоб я дав цій справі спокій. Я дав їй спокій.

Слова виливалися дедалі швидше й швидше, скоро, якщо не візьме себе в руки, він почне їх *випльовувати*. Чого не розуміла Ілейн, так це того, що інколи він, щоби бути почутим, мусить кричати. Принаймні з нею.

– Та машина, яка збила кицьку судді Сілвера, також була великою, зеленою і з зіркою спереду. Мерседес. Я вже був майже певен, кому вона належить, а потім Нана ще підказала...

– Френку, вона казала, що та машина вискочила на хідник за півкварталу від неї!

– Може й так, а може то було ближче, а вона не хотіла нас лякати. Не хотіла, щоб ми заборонили їй той газетний маршрут, коли вона його тільки отримала. Просто послухай, гаразд? Я дав цьому спокій. Я бачив той мерседес на районі багато разів, але дав цьому спокій.

Скільки разів він уже це повторив? І чому це нагадало йому оту пісню з «Крижаного

¹³⁷ «Dr. Tim's» – заснована ветеринаром Тімом Гантом сімейна компанія з виробництва натуральних харчів для хатніх тварин.

¹³⁸ «Sweet Baby Ray's» – соус 20 різних смаків для смаженини, який випускає сімейна фірма, заснована 1985 року місцевим кухарем у Чикаго.

*серця»*¹³⁹, яку ходила й безперервно наспівувала Нана, аж поки не впевнювалася, що зводить цим його з розуму? Френк так сильно вчепився в бляшанку стауту, що та прогнулася, якщо він не заспокоїться, він її розірве.

– Але не цього разу. Не тепер, коли він збив Какао.

– Про кого ти...

– Про Какао! Какао, кицьку судді Сілвера! На її місці могла бути моя дитина, Ілейн! *Наша* дитина! Коротше, той мерседес належить Гарту Флікінджеру, тому, який вище на пагорбі.

– Це той лікар? – Ілейн нібито в'їхала. Нарешті.

– Так, він. А коли я з ним балакав, вгадай що? Він був *обкурений*, Ілейн. Я майже певен. Ледве речення міг скласти.

– Замість заявити на нього в поліцію *ти поїхав до нього додому?* Як того разу, коли ти поїхав до школи Нани і кричав на її вчительку і всі діти – *включно* з твоєю дочкою – чули, як ти волаєш, немов скажений?

«Нумо, перебирай старизну, – подумав Френк, ще дужче стискаючи бляшанку. – Ти завжди так. Оце або той знаменитий удар у стіну, або, як я сказав тоді твоєму батьку, що він верзе дурниці. Перебирай, витягай стару збірку хітів Ілейн Наттінг-Гірі. Коли я вже і в труні лежатиму, ти будеш комусь розказувати, як я накричав на вчительку Нани в другому класі, і це після того, як та висміяла її наукову роботу і моя дочка через це плакала у себе в кімнаті. А коли тому слухачеві це набридне, ти ще можеш згадати, як я накричав на місис Фентон за те, що вона розбризкує свій засіб проти бур'янів там, де цим змушена дихати моя дочка, коли катається на своєму триколісному велосипеді. Чудово. Нехай я буду для тебе поганцем, якщо це допомагає тобі в житті. Але сам я зараз говоритиму спокійно і виважено. Бо цього разу я не можу тобі дозволити натискати на мені кнопки, Ілейн. Хтось мусить назирати за нашою дочкою, і вже доволі ясно, що ти не годишся для цієї роботи».

– Це був мій обов'язок, як батька.

Це прозвучало пафосно? Френкові було байдуже.

– Мені нецікаво побачити його заарештованим за звинуваченням у тому, що збив кішку і втік, але я *маю* свій інтерес у тому, щоб упевнитися, що він ніколи не зіб'є Нану. Якщо заради цього треба було його трішки налякати, тоді...

– Скажи мені, що ти не виступав там як суціль Чарльз Бронсон¹⁴⁰?

– Ні, я був з ним стриманим.

Принаймні це було близьким до правди. То з його машиною він не був стриманим. Але Френк не мав сумніву, що такий кебетний док, як цей Флікінджер, має дебелу страховку.

– Френку, – мовила вона.

– Що?

– Навіть не знаю, з чого почати. Можливо, з того запитання, якого ти не поставив, коли побачив, що вона рисує на заїзді.

– Що? Якого запитання?

– «Чому ти сьогодні не в школі, а вдома, любонько?» *Ось якого запитання.*

Не в школі. Може, саме це його й гризло?

– Сьогодні так сонячно, я просто... відчуття таке, ніби літо, розумієш. Я забув, що зараз ще травень.

– Френку, ти так далеко вдивляєшся у хибному напрямку. Ти такий заклопотаний безпекою своєї дочки, що навіть не згадав, що досі триває шкільний рік. Подумай про це. Ти не помічав, як вона робить домашні уроки, коли буває в тебе? Знаєш, оті зошити, в яких вона

¹³⁹ «Frozen» (2013) – анімаційний фільм студії «Волт Дісней», із багатьох пісень якого найбільшим хітом стала «Відпусти» («Let It Go».)

¹⁴⁰ Charles Bronson (1921–2003) – справжнє ім'я Кароліс Бучинскіс, американський актор литовського походження, ушлавлений численним ролями кривих парубків у фільмах різних жанрів.

пише, оті підручники, які вона читає? Хай будуть свідками мені Бог і син його єдиний Ісус...

Він був готовий приймати докори і готовий визнати, що деякі з них заслужені, але це лайно про Ісуса-свідка-мого було вже поза межами. Це не Божий Син з-під тієї єпископальної церкви багато років тому дістав єнота і забив нору дошкою, не Він зодягав тіло Нани і здобував їжу для її шлунку. Не кажучи вже про саму Ілейн. Френк усе те робив, і жодної магії в тому не було.

– Ближче до суті, Ілейн.

– Ти не бачиш, що з ким відбувається, окрім як із самим тобою. Світ обертається навкруг того, що сьогодні дратує Френка. Світ обертається навкруг того, що хтось не розуміє, що тільки Френк знає, як робити правильно. Бо такою є твоя типова позиція.

Я можу це прийняти. Я можу це прийняти я можу це прийняти я можу це прийняти але о, Господи, Ілейн, якою ж позахмарною курвою ти вмієш ставати, коли маєш на це настрій.

– Вона хвора?

– О, *тепер* ти весь із себе містер Негайна Тривога.

– Вона захворіла? Вона хвора? Бо на вигляд вона була в порядку.

– Із нею все гаразд. Я залишила її вдома, бо у неї місячні. Її *перші* місячні.

Френка наче громом прибило.

– Вона збентежилась і трохи злякалася, хоча ще торік я їй розказала про все, що з нею буде. І засоромилась також, бо трохи крові потрапило на простирадло. Як для перших місячних, вони проходять доволі важко.

– У неї не може бути... – На якусь мить це слово застрягло у нього в горлі. Йому довелось викашляти його, наче шматок їжі, який не туди потрапив. – У неї не може бути *менструації!* Їй же тільки *дванадцять*, заради Бога!

– Ти думаєш, вона вічно буде твоєю прекрасною принцесою в іскристих черевичках і з крильцями феї?

– Ні, але... в дванадцять?

– У мене це почалося в одинадцять. І не в цьому справа, Френку. Ось у чому справа. В твоєї дочки були болючі судоми, вона почувалася ніяково, пригнічено. Вона малювала на заїзді тому, що це завжди її збадьорює. А тут під'їжджає її татусь, весь заведений, і кричить...

– *Я не кричав!*

Ось тут уже бляшанка «Дочки гірника» не витримала. Піна ринула крізь його стиснуті в кулак пальці, ляпаючи на підлогу.

– ...кричить і тягне її за майку, її улюблену майку...

Його шокував приплив пекучих сліз. Після того, як вони роз'їхалися з Ілейн, він плакав кілька разів, але ніколи під час розмови з нею. Глибоко в душі він боявся, що вона вхопиться за будь-яку виявлену ним слабкість, оберне її на плішню і, розламавши його нарозтвір, з'їсть його серце. Його ніжне серце.

– Я боявся за неї. Невже ти цього не розумієш? Флікінджер – п'яниця чи нарик, чи те й те разом, у нього та велика машина, і він уже вбив кішку судді Сілвера. Я боявся за неї. Я мусив щось вдіяти. *Я мусив.*

– Ти так поводишся, наче ти єдина в світі людина, яка боїться за свою дитину, але ти не єдиний такий. *Я* за неї боюся, і ти – головна причина, яка змушує мене боятися.

Він мовчав. Те, що вона щойно сказала, було занадто жахливим для усвідомлення.

– Продовжуй у тому ж стилі, і ми знов зустрінемося в суді, щоб переглянути твої привілеї на побачення з нею по вікендах.

Привілеї на побачення, подумав Френк. *Привілеї!* Йому хотілося завити. Ось що він отримав за те, що розказав їй правду про свої почуття.

– Як вона зараз?

– Нормально, я гадаю. З'їла майже весь обід і сказала, що ляже здрімнути.

Френк буквально відхитнувся назад на підборах і кинув продавлену бляшанку пінявого

напою на підлогу. *Ось* що його весь цей час гризло, а не питання, чому Нана не в школі, а вдома. Він *знав* її реакцію на стрес: переспати його. А він довів її до стресу.

– Лейн... а ти хіба не дивилася телевізор?

– Що? – Не розуміючи такого різкого повороту в розмові. – Я подивилася по TiVo¹⁴¹ два пропущені випуски «Щоденного Шоу»¹⁴².

– Новини, Іл, про це в *новинах*! По всіх каналах!

– Про що це ти говориш? А чи ти зду...

– Підніми її! – гаркнув Френк. – Якщо вона ще не заснула, підніми її! Мерщій!

– Щось ти таке верзеш без усякого се...

От тільки був у його словах важливий сенс. Хотілося б Френкові, щоб його не було.

– *Не став запитань, просто зроби це! Зараз же!*

Френк обірвав розмову і кинувся до дверей.

5

Джаред чекав у засідці, коли, з великим галасом ломлячись чагарями, перекидаючись жартами і сміючись, з боку школи наближалися Ерік, Курт і Кент.

– Це мусить бути якась вигадка.

Голос Кента, подумав Джаред, і ентузіазму в ньому звучало менше, ніж коли він чув їхні патякання в переодягальні.

Звістка про Аврору поширилася. У коридорах плакали дівчата. А також кілька хлопців. Джаред бачив, як один із викладачів математики, той здоровань з бородою, що носить ковбойські сорочки на кнопках і тренує дискусійну команду, каже купці заплаканих десятикласниць, що їм треба опанувати себе, що все буде гаразд. Підскочила місіс Лейтон, яка викладала цивільне право, і уткнула палець йому в сорочку, просто між двома елегантними кнопками.

– Легко вам казати! – закричала вона. – Ви нічогосінько про це не знаєте! Це не торкається *чоловіків*!

Химерія якась. Більш ніж химерія. Від цього Джаред відчував наелектризованість, як перед великою грозою, коли клубочаться гнітючі фіолетові хмари і всередині них спалахують блискавки. Світ тоді здається не химерним; світ тоді здається взагалі несхожим на цей світ, а якимсь іншим місцем, куди тебе закинуло.

Полегшенням було зосередитися на чомусь іншому. Принаймні на який час. Він перебував у самотійній місії. Назвемо її Операція Викрити Цих Мудаків.

Батько розказував йому, що шокова терапія – тепер це називається ЕСТ¹⁴³ – насправді доволі ефективний засіб лікування психічно хворих людей, що вона може викликати певний паліативний ефект у мозку. Якби Мері спитала в Джареда, чого він збирається досягти тим, що зараз робить, він сказав би їй, що це як ЕСТ. Коли вся школа побачить і почує, як Ерік з його поплічниками трощать прихисток Старої Ессі і вправляються у дотехах щодо її цицьок – Джаред не сумнівався, саме те вони й робитимуть – це через шок може зробити їх кращими людьми. Більш того, це може через шок зробити певних інших людей трішки обачнішими у виборі тих, з ким вони зустрічаються.

Тим часом ті тролі вже майже прибули в Кульмінаційний Пункт.

¹⁴¹ «TiVo» – розроблений у 1997 цифровий пристрій, який через централізовану платну послугу програмується на одночасний запис (з видаленням реклами) кількох передач кабельних телеканалів для подальшого їх перегляду в зручний для людини час.

¹⁴² «The Daily Show» – нічна розважальна телепередача, що виходить з понеділка по четвер, яку веде знаний сатирик Джон Стюарт.

¹⁴³ Електросудомна терапія.

– Якщо це вигадка, це найкрутіша містифікація всіх часів. Це є в твіттері, у фейсбуці, в інстаграмі, всюди. Пані лягають спати і обмотуються отим лайном, як гусені. А ти якраз казав, що бачив його на цій старій шкапі.

Це вже точно Курт Мак-Лауд, отой облудний хер.

Ерік був першим, хто з'явився на екрані Джаредового телефона, перестрибнувши через розсип каміння на краю галявини Старої Ессі.

– Ессі? Бейбі? Золотко? Ти тут? Кент хоче заповзти в твій кокон, щоб тебе зігріти.

Місце, яке Джаред вибрав собі для засідки, ховалося серед гущавини папороті, футів за тридцять від куреня. Зовні воно здавалося щільно зарослим, але всередині був переважно голий ґрунт. Там, на землі, де перепочивав якийсь звір, лежало кілька пасем помаранчево-білого хутра. Мабуть, лис. Джаред простягнув вперед руки з айфоном. Камера дивилася крізь прогалину в листі і була націлена на Стару Ессі, яка лежала в лазі свого куреня. Як і казав Кент, на її обличчі була якась поросьть... але якщо до цього вона була схожою на павутиння, то тепер це була щільна біла маска, точно, як ті, що їх тепер усі бачили у своїх телефонах, в новинах і на сайтах соціальних мереж в інтернеті.

Було в цьому щось, від чого він почувався ніяково: бездомна жінка лежить тут, беззахисна, хвора на цю Аврору. Якби він повторив своє пояснення щодо ЕСТ Лайлі, подумалося Джареду, що б вона сказала про нього, коли він просто стоїть тут і знімає відео, замість покласти цьому край? Отут його логічна конструкція починала тріщати. Мати навчала його відстоювати себе й інших, особливо дівчат.

Ерік присів напочіпки перед лазом до куреня, поряд з облутаною білим головою Ессі. В руці він тримав ломачку.

– Кенте?

– Що?

Кент зупинився за кілька кроків віддалік. Він чухав собі шию над викотом майки і вигляд мав незатишний.

Ерік торкнувся маски Ессі ломачкою й відвів її назад. Пасма білого матеріалу тягнулися від ломачки.

– Кенте!

– Я питаю, що? – проказав хлопець значно підвищеним голосом. Майже пропищав.

Ерік похитав головою, дивлячись на свого друга так, наче був здивований, здивований і розчарований.

– Ну ти й добряче, збіса, обкінчав їй лице.

Те ревище, яке замість реготу видав Курт, змусило Джареда здригнутися, аж зарослі навкруг нього стрепенулись. Утім, ніхто цього не помітив.

– Та ну тебе нахер, Еріку! – Кент бурею кинувся до манекена Ессі, копнув його ногою і той повалився у хмизняк.

Проте це демонстративне роздратування не збило Еріка з курсу.

– Але ти так і залишив це тут сохнути? Це просто вульгарно, отак залишати свої вибрудки на обличчі такої гарної літньої бейбі.

Курт підійшов і став поряд з Еріком, щоб роздивитися ближче. Він крутив головою і так, і сяк, несвідомо облизував губи, оцінюючи Ессі, немов біля каси робив вибір між коробочкою шоколадно-м'ятних драже «Джуніор Мінт» та пакетиком фруктових мармеладок «Савер Пач Кідс».

Якийсь нудотний трепет закрутив у животі в Джареда. Якщо вони спробують її якось скривдити, він намагатиметься це зупинити. От тільки нема жодного способу, яким він *міг би* їх зупинити. Бо їх троє, а він тут один, і не тому він тут, бо так йому велить сумління, не заради ЕСТ в інтернеті, не щоби змусити людей думати, а заради Мері, щоби довести їй, що він кращий за Еріка, але, зважаючи на обставини, чи це насправді так? Якби він дійсно був значно кращим за цих хлопців, він не сидів би у цій схованці. Він вже зробив би щось, щоб їх вгамувати.

– Я дам тобі п'ятдесят баксів, якщо ти їй засадиш, – сказав Курт. Він обернувся до

Кента. – Або тобі. Готівка на кону.

– Нафіг, – сказав Кент.

Так само намурмосений, він пішов туди, де завалився збитий ним торс манекена, і тепер топтався по ньому, продавлюючи грудну порожнину з негучним *хрусь-хрусь-хрусь* ламкого пластику.

– Ні, навіть за мільйон, – сказав Ерік.

Він так і сидів біля лазу куреня, націлившись ломачкою на свого друга.

– А от за сотню проколупаю отут дірочку, – опустив він ломачку, торкнувшись правого вуха Ессі, – і посцю туди.

Джаред бачив, як здимаються і опадають груди Ессі.

– Серйозно? За сотню?

Було ясно, що для Курта це звучить заманливо, але сто доларів – це чималий шмат грошви.

– Та не. Я просто жартую, – підморгнув Ерік приятелю. – Я б не взяв у тебе за таке гроші. Я зроблю це безплатно.

Він нахилився до Ессі, намагаючись кінцем ломачки пробитися крізь запону до її вуха.

Джаред мусив уже щось роботи; не міг він отак просто дивитися й знімати, дозволяючи їм робити таке з нею. «То чому ти не поворухнешся?» – запитав він себе, і в цю ж мить його айфон, міцно стиснутий в спотілій руці, стрибнув угору – *швах!* – і з тріском приземлився на хмизняк.

6

Навіть з педаллю, втопленою в долівку, маленький пікап контролю за тваринами не видавав більше п'ятдесяти миль. Не через обмежувач швидкості на двигуні: пікап був просто старим, і вже вдруге так гнав за цю добу. Френк кілька разів подавав заявки на нову машину до міської ради, і відповідь завжди була та сама: «Ми візьмемо це до уваги».

Френк вів машину, зігнувшись над кермом, і уявляв собі, як він збиває цих містечкових політиканів на порох. А що б він сказав, якби вони благали його припинити? «Я візьму це до уваги».

Повсюди він бачив жінок. Жодна з них не була сама. Вони купчилася групами по троє й по четверо, балакали між собою, обіймалися, декотрі з них плакали. Жодна з них не кинула погляду на Френка, навіть коли він пролітав повз знаки «стоп» і на червоне світло. Отаким чином, мабуть, їздить Флікінджер, коли обдובаний, думав Френк. Обережніше, Гірі, бо ще переїдеш чийогось kota або чиюсь дитину.

Але ж Нана! *Нана!*

Озвася його телефон. Він натис «ВІДПОВІСТИ», не дивлячись. Дзвонила Ілейн, вона ридала.

– Вона спить і не прокидається, і все обличчя в неї в отій *гідоті!* Біла гідота, як павутиння!

Він проминув трьох жінок, які обіймалися на розі вулиці. Вони були схожими на гостей якоїсь психотерапевтичної телепередачі.

– Вона дихає?

– Так... так, я бачу, як цей покрив ворухиться... здіймається, а потім ніби як трішки всмоктується... ох, Френку, я думаю, ця штука у неї і в *роті*, і на *язику!* Піду зараз візьму свої манікюрні ножиці і зістрижу її!

Його мозок цілком заповнила картина. Така чітка й огидно-реалістична, що на якусь мить затьмарилась вулиця попереду нього: Родачка Сюзанна Яснолист вгризає свого чоловіка за ніс.

– Ні, Іл, не роби цього.

– Чому ні?

Дивитися замість новин «Щоденне шоу», коли відбувається найбільша в історії подія, –

якою ж це дурнуватою треба бути? Але такою вона й є, колишня Ілейн Наттінг із Кларксберга у Західній Вірджинії¹⁴⁴. Така ця Ілейн цілком і повністю.

Щедра на поспішні висновки, бідна на інформацію.

– Тому що це їх будить, а коли вони прокидаються, вони – як божевільні. Ні, не божевільні. Це більше схоже на сказ.

– Ти ж не хочеш мені сказати... що Нана більше ніколи... Якщо вона взагалі ще Нана, подумав Френк. Родак Яснолист явно побачив не ту ласкаву й ніжну жінку, до якої він, поза всяким сумнівом, був звик.

– Ілейн... любонько... ввімкни телевизор і ти зрозумієш усе сама.

– *Що нам робити?*

Тепер ти питаєш мене, подумав він. Тепер, коли тебе приперло до стінки, звучить: «Ох, Френку, що нам робити?» Він відчував гірку, сумовиту втіху.

Його вулиця. Нарешті. Слава Богу. Садиба вже перед ним.

Усе буде гаразд. Він *доб'ється*, щоб усе було гаразд.

– Ми повеземо її в лікарню, – сказав він. – На цей час вони там, мабуть, уже знають, що робити.

Краще б вони знали. Краще б вони там уже знали. Бо це ж Нана. Його маленька дівчинка.

Розділ 7

1

Поки Рі Демпстер роздумувала, варто їй чи ні брякнути на офіцера Дона Пітерза, Боїнг-767, який три години тому піднявся в Лондоні і з крейсерською швидкістю летів над Атлантикою в південно-західному напрямку рейсом з Гітроу в аеропорт імені Джона Фіцджералда Кеннеді, звернувся по радіо до служби управління польотами з повідомленням про спалах якоїсь хвороби на борту і просив консультації щодо правильного способу дій.

– Ми маємо трьох пасажирок, одна з них – юна дівчина, на яких з'явилося... ми не певні, що саме. Лікар на борту каже, що це, можливо, якийсь грибок або якась порость. Вони сплять чи принаймні здається, що вони сплять, і лікар сказав нам, що основні показники життєдіяльності в них нормальні, але ми непокоїмося, що дихальні шляхи в них можуть бути... ага, заблоковані, і тому він збирався...

Точна причина запинки, яка трапилася, була неясною. Почулася якась колотнеча, брязкіт металу, скрегіт і крики:

– Їм не можна сюди! Приберіть їх звідси!

І ревіння, схоже, ніби якоїсь тварини. Ця какофонія тривала майже чотири хвилини, поки не обірвався радіолокаційний слід 767-го, ймовірно, в ту мить, коли він увійшов у воду.

2

Доктор Клінтон Норкросс розгонисто крокував Бродвеем на свій сеанс з Євкою Доу, тримаючи блокнот у лівій руці і клацаючи авторучкою в правій. Тілом він залишався у Дулінгському виправному закладі, але розум його блукав у темряві на Гостинно-Гірській дорозі, заклопотаний думкою: заради чого Лайла йому збрехала. І – можливо – заради кого вона йому збрехала. За кілька ярдів від нього, нагорі, в одній із камер Крила В Дулінгського виправного підвелась і сіла на своїй верхній койці, щоби вимкнути телевизор, Нелл Сігер, утримувана № 4609198-1, термін ув'язнення від п'яти до десяти років (правопорушення

¹⁴⁴ Clarksburg – засноване 1785 року місто, адміністративний центр округу Гаррісон.

Класу В: зберігання наркотиків з метою розповсюдження.)

Маленький телевизор з тонким, не товщим за закритий ноутбук екраном, стояв, спираючись на бортик койки, у неї в ногах. Він показував новини. Співкамерниця Нелл і вряди-годи її коханка Сілія Фрода, яка тільки наблизилася до половини свого терміну від одного до двох років (Клас D: зберігання наркотиків, друге правопорушення) дивилася зі свого місця за єдиним в їхній камері сталевим столом. Вона сказала:

– Слава богу. Я більше не можу дивитися на це божевілля. Ну, й що тепер ти збираєшся робити?

Нелл знову лягла на спину, потім перевернулася на бік, обличчям до фарбованого квадрата на стіні, де рядком були прикріплені шкільні фотографії трьох її дітей.

– Не сприйми це як образу, милесенька, але я збираюся відпочити. Я жахливо вимотана.

– О! – Сілія одразу ж зрозуміла. – Добре. Гарзд. Солодких сновидінь тобі, Нелл.

– Сподіваюся, що так, – сказала Нелл. – Люблю тебе. Можеш забрати собі будь-що з мого, що тобі схочеться.

– Я тебе теж люблю, Нелл.

Сілія поклала долоню на плече Нелл. Нелл коротко накрила її своєю, а потім згорнулася клубком.

Сілія сіла за їхній маленький стіл і почала чекати.

Коли Нелл стиха захропла, вона підвелася подивитися. Обличчя її співкамерниці обвивали пасма, вони тріпотіли й опадали, і поділялися на нові пасма, колихаючись, неначе морські водорості в ласкавому припливі. Очі Нелл перекочувалися під повіками. Може, вона бачить сон про них, разом, на волі, як вони сидять десь на пікніковій ковдрі, може, десь на пляжі? Ні, мабуть, ні. Мабуть, Нелл сняться її діти. Вона не була найемоційнішою партнеркою з усіх, з якими Сілія мала зв'язок, звісно, вона небалакуча, але Нелл мала добре серце і любила своїх дітей, завжди їм писала.

Жахливо самотньо буде без неї.

Та що за чорт, подумала Сілія, і вирішила залягти й самій.

3

За тридцять миль на схід від Дулінгського виправного закладу, і майже в той самий час, коли відпливала в сон Нелл, у Коглинському окружному суді сиділи в наручниках два брати. Ловелл Грайнер думав про свого батька і про самогубство, чи не спокусивіше воно за тридцять років у тюрмі штату. Мейнард Грайнер мріяв про купу смажених реберець, як ті, що він ними ласував кілька тижнів тому, якраз перед крахом. Ні той, ні інший не мали жодного уявлення про те, що зараз відбувалося в широкому світі.

Бейліф, який їх охороняв, уже знудився від чекання.

– Що за херня. Піду-но я подивлюся, чи суддя Вейнер там у нужнику прилипла, чи збирається щось врешті робити. Мені не стільки платять, щоби я няньчився тут з вами, клятими білими довбодятлами, цілісінський день.

4

Коли Сілія вирішила приєднатися до Нелл уві сні; коли Бейліф увійшов до нарадчої кімнати, щоб попитатися в судді Вейнер; коли Френк Гірі побіг галявиною з будинку, в якому колись жив, з дочкою на руках і своєю незгідливою дружиною на два кроки позаду нього; коли відбувалися всі ці події, тридцяттеро з чимось громадян спробували зненацька увірватися в Білий Дім.

Їхній авангард – троє чоловіків і одна жінка, всі молоді, всі на позір нібито неозбресні – полізли через паркан Білого Дому.

– Дайте нам антитоксин! – стрибнувши з паркану вже на територію, заволав один з тих

чоловіків. Сухорлявий, із зав'язаним у хвіст волоссям і в кашкеті «Кабс»¹⁴⁵.

З десяток агентів Секретної служби, з пістолетами напоготові, оточили порушників, але в той же момент значно більша хвиля людей з того натовпу, що купчився на Пенсильваніявеню, прорвалася крізь бар'єри і полізла на паркан. Ззаду до них кинулися полісмени в спецпорядженні проти масових заворушень і почали стягувати з паркану. Пролунали підряд два постріли, і один з поліціантів зашпортався й лантухом упав на землю. Після цього стрільба перетворилася на стіну звуку. Десь поруч вибухнула граната зі сльозогінним газом, і вздовж хідника почав розгортатися клуб попелястого диму, відігнавши геть більшість людей, які там пробігали.

Мікейла Морган, у дівочтві Котс, спостерігала цю сцену на моніторі у фургоні «Ньюз Америка», припаркованому по той бік вулиці перед ЦКЗ, і потирала руки. Вони в неї помітно тремтіли. Очі в неї свербіли й сльозилися після трьох доріжок, які вона щойно занюхала на режисерському пульти крізь десятидоларову банкноту.

На передньому плані кадру з Білого Дому з'явилася якась жінка у темно-синій сукні. Віком десь як мати Мікейли, з чорним до плечей волоссям, прокресленим пасмами сивини, з низкою перлів, що підстрибувала в неї на шиї. Просто перед собою, наче гарячу каструльку, вона тримала дитину, її опущена голівка була оплетена білим. Ні разу не обернувшись анфас, жінка пройшла плавною ходою і зникла за краєм кадру.

– Гадаю, мені варто ще трохи зарядитися, ти не проти? – спитала Мікейла свого техника. Той їй відповів: «Хоч уграйся» (мабуть, недоречний вибір слів, зважаючи на обставини) і подав пакетик.

5

Коли юрба атакувала садибу № 1600 на Пенсильванія-авеню, Лайла Норкросс їхала в бік Дулінга. Думки її були про Джареда, свого сина, і про ту дівчину, Шейлу, напіврідну сестру свого сина, його батька дочку – яке в них тепер цікаве нове сімейне дерево! Хіба нема чогось спільного в рисах їхніх облич, у Шейли і в Клінта, ті лукаво підігнуті догори кутики губ? А чи так само вона неправдива, як її батько? *Може бути*. Чи втомлена, як втомлена зараз Лайла, ця дівчина, чи досі вона відчуває наслідки усієї тієї біганини й стрибків минулого вечора? Якщо так, ну, тоді вони з нею теж мають дещо спільне, дещо інше, а не тільки Клінта і Джареда.

Лайла загадалася: а якщо вона зараз просто ляже спати, самоусунеться від усього цього шарварку. Безперечно, це було б найлегше. Ще кілька днів тому їй не спала б така думка; кілька днів тому вона бачила себе сильною, рішучою жінкою, яка все тримає під контролем. Бодай колись вона виказувала претензії Клінту? Ні разу, як їй подумалося у світлі її нового осягнення. Навіть тоді, коли вона з'ясувала про Шейлу Норкросс, дівчину, яка має його прізвище, і її прізвище також.

У розмислах про все це Лайла повернула на Центральнустрит. Вона ледь зауважила той компактний брунатного кольору легковик, що завернув ліворуч повз неї і помчав на пагорб у тому напрямку, з якого вона щойно приїхала.

Водійка того авто, середнього віку жінка, везла до Мейлока, в лікарню свою матір. На задньому сидінні машини літній батько цієї жінки середнього віку, який ніколи не належав до обачних чоловіків – штовхач малюків у плавальні басейни, гравець, який робить ставки на трифекту¹⁴⁶, безжурний пожирач маринованих ковбасок із запотілих банок на прилавках придорожніх бакалійних крамничок – за допомогою скребка для видалення обледеніння з лобового скла знімав ту запону, що покривала обличчя його дружини.

¹⁴⁵ «Chicago Cubs» – бейсбольна команда вищої ліги.

¹⁴⁶ Trifectas – комбінована ставка, коли гравець мусить точно, послідовним порядком вгадати тих, хто посяде перше, друге і третє місця в якомусь чемпіонаті, в кінських перегонах тощо.

– Вона задихнеться! – кричав він.

– По радіо казали, не можна цього робити! – кричала йому у відповідь та жінка середнього віку, але її батько був сам собі голова, до самого кінця, тож продовжував відшаровувати поросьть з обличчя своєї дружини.

6

А Євка перебувала майже повсюди. Вона була тією мухою в Боїнгу-767, яка сповзла на дно високої склянки і вмочила лапки у залишку віскі з колою за мить до того, як ніс літака зустрівся з поверхнею океану. І нетля, що пурхала біля флуоресцентного плафона під стелею тюремної камери Нелл Сігер і Сілії Фроди також була Євкою. Вона відвідала Коглинський суд, дивилася крізь решітку вентиляційного каналу в кутку дорадчої кімнати блискучими чорними очима мишки. Мурашкою на галявині перед Білим Домом вона пробігла по все ще теплій крові якоїсь мертвої дівчини-малолітки. У лісі, де Джаред тікав від своїх переслідувачів, вона була черваком під його ногами, який угвинчувався в ґрунт, сліпий і багатосегментний.

Євка всюди встигала.

Розділ 8

1

Спогад з дев'ятого класу навідав Джаред, коли він тікав між дерев. Тренер Драйфорт сказав Джареду, що він доволі «перспективний».

– Я маю на тебе плани, Норкроссе, і вони включають завоювання цілої купи блискучих медалей, – говорив тоді тренер Драйфорт.

Наприкінці того сезону Джаред фінішував п'ятим з п'ятнадцяти у своїй групі на регіональних змаганнях з бігу на 8000 метрів – видатний результат для початківця – але згодом він зруйнував плани тренера Драйфорта: покинувши біг, він пішов працювати в Комітет з підготовки річного альбому.

Джаред любив останні моменти в тих забігах, коли у нього відкривалося друге дихання, коли він знову набирав темпу і відчував екстаз, закоханий у власну силу. Справжня причина, чому він покинув бігати, полягала в тому, що в Комітеті річного альбому працювала Мері. В десятому класі її обрали головою відділу продажу та розповсюдження, і їй потрібен був заступник. Тоді ж у Джаред раптом пропало його захоплення бігом. «Візьми мене», – сказав він Мері.

– Гарзд, але є дві умови, – відповіла вона. – Перша: якщо я помру, що може трапитися, оскільки я сьогодні в кафетерії з'їла отой загадковий «гарячий гаманець» з м'ясом¹⁴⁷, тоді ти мусиш посісти місце голови і виконувати мої функції, і забезпечити, щоб у випускному річному альбомі ціла сторінка була присвячена моїй пам'яті. А також забезпечити, щоб моя фотографія там не була якоюсь із тих ідіотських, які вибере моя мати.

– Згоден, – сказав Джаред і подумав: «Я так тебе кохаю». Він розумів, що ще надто юний. Він розумів, що вона надто юна. Та як він міг інакше? Мері була такою гарною і такою меткою, моторною, але в неї це здавалося абсолютно натуральним, без напруги, без надриву.

– А яка друга умова?

– А друга умова... – вона обома руками вхопила його за голову і струснула її назад, і вперед, і вгору, і вниз, – така, що *я тут Бос!*

¹⁴⁷ «Hot Pockets» – бренд рулетів з різною начинкою, які випускає компанія «Nestle».

На розсуд Джареда, в цьому теж не було проблеми.

Аж тут його кросівка наступила на плаский камінь, що стирчав високо і непевно тримався в ґрунті, і це, так уже сталося, дійсно була *проблема*, до того ж доволі велика, бо та нога схитнулася, і в правому коліні йому штрикнуло гострим боєм. Джаред охнув і стрибнув уперед лівою ногою, концентруючись на диханні, як його колись учив тренер, не припиняючи працювати ліктями.

Позаду гаркнув Ерік:

– Ми просто хочемо поговорити з тобою!

– Не будь таким сраним сцикуном! – це вже Курт.

Униз, у вибалок, і Джаред відчув, як хитається його порушене коліно, і десь під гупанням свого пульсу і тріском сухого листя під підошвами він почув ніби якесь негучне «брязь». Меллой-стрит, та, що позаду старшої школи, була вже поряд, якась жовта машина промайнула там у просвітах між дерев. Права нога підвернулася на дні вибалка, і біль був неймовірний, наче руку поклав на розпечений пальник, але біль всередині, і Джаред підхопив якусь колючу гілку, щоб допомогти нею собі видобутися на протилежний схил.

На мить позаду нього вихнулось повітря, немов чийсь рука майнула повз його потилицю, і він почув, як вилаявся Ерік, і колотнечу зашпортаних тіл. Вони програли, коли з'їжджали у вибалок слідом за ним. Дорога вже була за двадцять футів; він чув буркотіння автомобільного двигуна. Він упорається!

Джаред кріпився, покриваючи відстань до дороги, відчуваючи приплив тієї старої бігової ейфорії: раптом його почало нести повітря в легенях, підштовхуючи вперед, притлумлюючи той нестерпний біль в надсадженому коліні.

Чиясь рука на плечі порушила його рівновагу на самому краєчку дороги. Щоби не впасти, Джаред вхопився за березу.

– Віддай мені той телефон, Норкроссе. – Обличчя в Кента було яскраво червоним, фіолетово сяяв розсип прищів на лобі. В його очах було мокро. – Ми просто жартували, і більш нічого.

– Ні, – сказав Джаред.

Він навіть не пам'ятав, як підібрав свій телефон, але ось він, у нього в руці. В коліні відчувалося щось жахливе.

– Так, – сказав Кент. – Віддай його.

Двоє інших вичухалися і теж бігли сюди, вже за кілька футів. – Ти збирався помочитися тій старій пані в вухо! – крикнув Джаред.

– Не я! – зморгнув Кент несподівані сльози. – Я все одно не зміг би! У мене соромливість сечового міхура!¹⁴⁸

Але ти навіть не намагався їх зупинити, міг би відповісти Джаред, але натомість відчув, як у нього смикнулася рука, кулак вилетів вперед і зустрівся з ямочкою на підборідді Кента. *Клац*, приємно на слух зімкнулися в того зуби від цього контакту.

Кент повалився в траву, а Джаред, засунувши телефон до кишені, знову рвонувся вперед. Три болючих стрибки – і він уже на жовтій Роздільній смузі, махає брунатного кольору компакт-легковика з вірджинським номером. Він не зауважив, що водійка сидить за кермом, обернувшись головою назад – і, звісно, Джаред не бачив, що відбувалося на задньому сидінні машини, де якась стара жінка з ревінням і шматками запони, які звисали в неї з обличчя, безупинно вганяла гостряк скребка проти обledenіння в груди і в горло своєму чоловіку, котрий і здер був вищезгадану запону в неї з обличчя – хоча звернув увагу на безладний рух машини, яка, майже зовсім некерована, смикалася вліво-вправо.

Джаред спробував ухилитися, стати зовсім маленьким, і вже похвалив себе за технічну гнучкість, коли компакт ударив його так, що Джареда відкинуло в повітря.

---

¹⁴⁸ Shy bladder (соромливість сечового міхура) – американська народна назва «паруреза», фобічної боязні сечовипускання в присутності інших людей, на яку за статисткою в світі страждають близько шести відсотків чоловіків.

2

– Гей! Прибери руки від моєї Вартівні!

Рі привернула увагу офіцера Лемплі стуком у переднє вікно Вартівні, а це ж колосальне «ні-ні».

– Чого тобі треба, Рі?

– Начальнице, офіцере, – заговорила Рі старанно, без необхідності артикулюючи ротом слова, які Ваннеса Лемплі чудово чула крізь вентиляційні отвори, розташовані під шибками з куленепробивного скла. – Мені треба побачити директорку через певне порушення. Її і більше нікого. Вибачте, офіцере, це єдиний спосіб. Тільки так воно мусить бути.

Ван Лемплі наполегливо вибудовувала собі репутацію строгого, але справедливого офіцера. Вже сімнадцять років вона наглядала за камерами Дулінгського виправного, один раз її колись були підрізали, кілька разів били кулаком і значно більше ногами, душили, кидалися на неї свіжим гівном і посилали піти себе виїбати безліччю способів і за допомогою різноманітних об'єктів, багато з яких були нереалістично великими і небезпечно гострими.

Чи зверталася Ван по допомогу до цих спогадів під час її матчів з армреслінгу? Дійсно, зверталася, але економно, тільки під час важливих для її ліги боїв (Ваннеса Лемплі виступала за Лігу тюремників Долини Огайо, жіночий дивізіон А.) Спогад про те, як одна скажена любителька креку скинула з другого поверху Крила В їй на голову уламок цеглини (результатом стали струс і забиття мозку) фактично допоміг їй добитися «повного залому» в обох її чемпіонських перемогах. Злість – чудове пальне, якщо її правильно рафіновано.

Попри всі ті невтішні випадки, вона цілком усвідомлювала відповідальність, яка покладалася на неї разом із владою. Вона розуміла, що нікому не хочеться сидіти в тюрмі. Проте декому тут необхідно бути. Це неприємно як для них, так і для неї. Якщо не підтримувати уважливий поведінки, буде ще неприємніше – і їм, і їй.

І хоча Рі була лагідною особою – бідна дитина, цей шрам на лобі підказував, що життя в неї не було легкою екскурсією – це неповага ставити такі нерезонні вимоги. Директорка не може бути негайно доступною для зустрічі в приватнім порядку, особливо за такої кризової медичної ситуації.

У Ван з'явилося власне серйозне занепокоєння після того, як під час останньої перерви вона прочитала в інтернеті про цю Аврору, і після директиви згори, що всі мусять лишитися на другу зміну. І от уже на Мак-Дейвід, яку монітор показує так, наче вона не в камері, а в якомусь саркофазі, накладено карантин. Томмі, чоловік Ван, коли вона подзвонила додому, запевнив, що він там і сам дасть собі раду стільки, скільки їй буде потрібно лишатися на роботі, але вона йому й на секунду не повірила. Томмі, на інвалідності через його кульші, не може сам собі навіть гарячого сендвіча з сиром зробити; їстиме солоні огірки просто з банки аж поки вона не приїде додому. Якщо Ван не вільно втрачати голову від усього такого, то Рі та будь-якій іншій утримуваній і поготів.

– Ні, Рі, ти мусиш понизити планку. Можеш розповісти мені або нікому не розповідати. Якщо це достатньо важлива справа, я передам директорці. І чому ти торкаєшся моєї Вартівні? Чорти забирай! Ти ж знаєш, що не маєш права цього роботи. За це я внесу тебе в рапорт як порушницю.

– Офіцере... – Рі по інший бік вікна благально склала долоні. – Будь ласка. Я не брешу. Дещо недобре трапилося, й воно надто недобре, щоб на нього не зважати, а ви теж пані, то зрозумійте, прошу. – Рі заломила свої зчеплені руки. – *Ви ж сама пані.* Гаразд?

Ван Лемплі уважно роздивлялася утримувану, яка стояла на бетонному підмостку перед Вартівнею і благала її так, немов у них малося ще щось спільне, крім подвійного набору хромосом X.

– Рі, ти зараз переступаєш межу. Я не жартую.

– Але ж я не призова брехуха! Прошу, повірте мені. Це торкається Пітерза, і це серйозно. Директорці треба про це знати.

Пітерз.

Ван погладила свій грандіозний правий біцепс, що було її звичкою, коли справа потребувала розмислу. На біцепсі було татуювання із зображенням могильного каменя з написом «ТВОЯ ГОРДІСТЬ». Під цими словами на могильному камені містилося зображення зігнутої руки. Що символізувало всіх тих противників, яких вона перегнула: кісточки кулака на столі, дякую за гру. Чимало чоловіків уникали змагатися з нею. Не хотіли ризикувати через можливе приниження. Вони вибачалися: розтягнуті сухожилля, травмований лікоть тощо. «Призові брехуни» – кумедний вислів, але наразі певним чином доречний. Дон Пітерз якраз належить до такого типу «призових брехунів».

– Якби я не вивернув собі руку в бейсболі ще в старшій школі, кидаючи високу подачу, ти ж розумієш, Лемплі, я б заламав тебе, і то швидко, – пояснював їй одного разу цей сраний віхоть, коли вони цілим гуртом пили пиво в «Рипливому колесі».

– Я навіть не сумніваюся, Донні, – відповіла вона йому.

Великий секрет Рі, ймовірно, був якоюсь нісенітницею. Та все таки... Дон Пітерз. Уже була ціла купа скарг на нього, того типу, що, мабуть, треба бути жінкою, щоб брати їх до серця.

Ван підняла чашку з кавою, про яку була зовсім забула. Вже холодна. Гаразд, здається, вона може відвести Рі Демпстер до директорки. Не тому, що Ваннеса Лемплі розм'якла, а тому, що їй потрібно свіжої кави. Врешті-решт, теперішній її зміні не видно кінця.

– Гаразд, утримувана. Як виняток. Мабуть, я помиляюся, але я це зроблю. Просто сподіваюся, ти добре все обдумала.

– Обдумала, офіцере, я все обдумала. Я думала і думала, і думала.

Ван дзвякнула по внутрішньому зв'язку Тігу Мерфі, щоби прийшов, підмінив її у Вартівні. Сказала, що їй треба хвилин із десять перепочинку.

3

Пітерз, прихилившись до стіни, стояв перед м'якою камерою і щось перегортав у своєму телефоні. Губи його кривилися в несхвальній гримасі.

– Страшенно не хотілось би вас турбувати, Доне, – кивнув підборіддям Клінт на двері камери, – але мені треба з нею побалакати.

– О, не проблема, доку.

Пітерз вимкнув телефон і продемонстрував усмішку «старий-друга-старому-другаці», що, як вони обоє знали, була такою ж справжньою, як ті лампи Тіффані, що кожні два тижні продавалися на блошиному ринку в Мейлоку.

Було дещо інше, вже справжнє, про що вони обидва знали: 1) Для офіцера було порушенням правил бавитися зі своїм телефоном під час чергування на поверсі посеред дня. 2) Клінт уже багато місяців намагався добитися, щоби Пітерза кудись перевели або взагалі вигнали. Чотири різні утримувані особисто скаржилися доктору на домагання, але тільки в його кабінеті, на умовах конфіденційності. Жодна з них не бажала подавати офіційної скарги. Вони боялися мстивості. Чимало з цих жінок часто стикалися з мстивістю, деякі в цих стінах, а ще більше – поза ними.

– Отже, в Мак-Дейвід теж ця штука, еге? Ота, що в новинах? Є хоч якісь підстави непокоїтися мені особисто? Все, що я бачив, каже за те, що це тільки з жінками, але ж це ви док.

Як він і казав наперед директорці Котс, півдесятка спроб зв'язатися з ЦКЗ нічого не дали, окрім сигналу «зайнято» в телефоні.

– Мені не відомі жодні особливі деталі, які б не були відомі вам, Доне, але так, поки що, наскільки я розумію, нема свідчень, щоб хтось із чоловіків заразився цим вірусом – чи чим воно там не є. Мені треба побалакати з утримуваною.

– Авжеж, авжеж, – промовив Пітерз.

Офіцер відімкнув верхній і нижній засуви, потім натис свій мікрофон:

– Офіцер Пітерз впускає доктора до А-10, усе.

Він навстіж відчинив двері камери.

Перш ніж відступити, давши дорогу Клінту, Пітерз націлив палець на утримувану, яка сиділа на м'якій безпружинній койці під дальньою стіною.

– Я буду тут, поряд, тому було б дуже нерозумно спробувати вчинити щось проти дока, гаразд? Із цим ясно? Я не хочу застосовувати до вас силу, але застосую. Ми домовилися?

Євка на нього не дивилася. Її увага була спрямована на власне волосся, вона пропускала його крізь пальці, розплутуючи ковтуни.

– Я розумію. Дякую за те, що ви такий джентльмен. Ваша мати мусить пишатися вами, офіцере Пітерз.

Пітерз затримався в дверях, намагаючись вирішити, чи оце зараз його не під'їбнули. Звичайно, його мати ним пишалася. Її син служив на передньому краї війни зі злочинністю.

Клінт торкнувся його плеча раніше, ніж він встиг дійти якогось висновку.

– Дякую, Доне. Звідси я займаюся вже сам.

4

– Міз Блек? Євко? Я – доктор Норкросс, офіцер-психіатр у цьому закладі. Ви достатньо спокійною почуваетесь для розмови? Це важливо, щоб я зрозумів, де ви зараз думками, які відчуття ви маєте, чи розумієте ви, що наразі відбувається, що діється, чи маєте ви якісь запитання або тривоги.

– Звісно, давайте потеревенимо. Поганяємо той старий, вірний м'ячик розмови.

– Як ви почуваетесь?

– Я відчуваюся доволі добре. Хоча мені не подобається, як тут пахне. Тут присутній певний хімічний запах. А я людина свіжого повітря. Ви б сказали, Дитя Природи. Я люблю легіт. Я люблю сонце. Землю в себе під ногами. Тут вступають кресендо скрипки.

– Розумію. В'язниця може викликати вельми складні відчуття. Ви ж розумієте, що ви у в'язниці, так? Це виправний заклад для жінок у місті Дулінгу. Вам не висунуто звинувачення в жодному злочині, не кажучи вже про присуд, ви тут просто заради вашої ж безпеки. Ви усвідомлюєте все це?

– Так.

Вона опустила підборіддя собі на груди і стишила голос до шепоту:

– Але той парубок, офіцер Пітерз. Ви ж про нього знаєте, хіба не так?

– Знаю про нього що?

– Бере речі, які йому не належать.

– Що змушує вас таке казати? Які саме речі?

– Я просто ганяю м'ячик розмови. Я думала, саме це ви хотіли робити, докторе Норкросс. Агов, я не збираюся розказувати вам, як робити вашу роботу, але хіба ви не мусили б сидіти позаду мене, де я не зможу вас бачити?

– Ні. То в психоаналізі. Давайте повернемося до...

– *Велике питання, на яке ніхто не знайшов відповіді, і на яке я, попри мої тридцятирічні дослідження жіночої душі, досі не спроможний відповісти, є таким: «Чого бажає жінка?»*

– Так, Фройд. Піонер психоаналізу. Ви читали про нього? – Я думаю, більшість жінок, якби ви в них спитали і якби вони були по-справжньому відвертими, вони б на це відповіли, що хочуть поспати. Ну, й можливо, сержок, які личать геть до всього, що неможливо, звичайно. І, до речі, сьогодні великий розпродаж. Капітальні знижки. І понад те, я знаю про один трейлер: він трішки пом'ятий, там невеличка діра в стіні, її доведеться залатати... але, я впевнена, ви можете отримати його безплатно. Знахідка хоч куди.

– Євко, ви чуєте голоси?

– Не зовсім. Точніше сказати – сигнали.

– Як звучать ці сигнали?

- Як бриніння.
- Наче якийсь мотив?
- Наче нетлі. Треба мати особливий слух, щоби це чути. – І я не маю такого правильного слуху, щоб чути, як бринять нетлі?
- Ні, боюся, ви його не маєте.
- Ви пам'ятаєте, що завдавали собі поранень у поліційному автомобілі? Ви билися обличчям об решітчасту перегородку. Навіщо ви це робили?
- Так, я пам'ятаю. Я це робила, бо хотіла потрапити у в'язницю. У цю в'язницю.
- Цікаво. Навіщо?
- Щоб побачитися з вами.
- Це мені лестить.
- Але це вас ні до чого не приведе, знаєте. Лестощі, я маю на увазі.
- Шериф сказала, що ви знали її ім'я. Це тому, що вас уже заарештовували до цього? Спробуйте пригадати. Бо це дійсно допоможе, якщо ми зможемо дізнатися трішки більше про ваше минуле. Якщо десь є дані про арешти, це могло б привести нас до когось із рідні, до якогось друга. Ви могли б скористатися послугами адвоката, як ви думаєте, Євко?
- Та шериф ваша дружина.
- Звідки ви про це дізналися?
- Ви поцілували її на прощання?
- Перепрошую?
- Жінка, яка називала себе Євкою Блек, нахилилася вперед, дивлячись на нього серйозно.
- Поцілунок: своєрідний доторк, який потребує – важко повірити, я розумію – участі ста сорока семи різних м'язів. «Прощайте» – це слово при розставанні. Вам потрібні якісь додаткові роз'яснення?
- Клінт був у сум'ятті. Вона дійсно, дійсно не в порядку, то притомна, то втрачає когерентність так, немов її мозок сидить в якомусь неврологічному еквіваленті офтальмологічного крісла і бачить світ крізь мелькання різних лінз.
- Нема потреби в роз'ясненнях. Якщо я відповім на ваше запитання, ви мені скажете дещо?
- Домовилися.
- Так. Я поцілував її на прощання.
- Що ж, це так мило. Ви старішаєте, знаєте, вже не зовсім Той Чоловік, я це бачу. Можливо, вряди-годи з'являються певні сумніви: «Чи я досі в тому вправний? Чи досі я потужний самець?» Але ви не втратили бажання вашої дружини. Це чудесно. І ще ж є пігулки. «Спитайте в свого лікаря, чи це вам годиться?» Я співчуваю. Справді. Я можу уявити себе на вашому місці. Якщо ви думаєте, що старіння важке для чоловіків, дозвольте мені вас запевнити, це не пікнік для жінок. Щойно цицьки в тебе опускаються, ти стаєш невидимою для п'ятдесяти відсотків населення.
- Моя черга. Звідки ви знаєте мою дружину? Звідки ви знаєте мене?
- Це хибні питання. Але заради вас я відповім вам на правильне. «Де була Лайла минулої ночі?» Оце правильне питання. А відповідь така: не на Гостинно-Гірській дорозі. Не в Дулінгу. Вона дізнавалася про вас, Клінте. А тепер вона сонна. Що поробиш.
- Дізнавалася про що? Мені нема чого приховувати.
- Гадаю, ви самі в це вірите, що показує, як добре ви це приховали. Спитайте в Лайли.
- Клінт підвівся. У камері було жарко, і він був весь липкий від поту. Цей діалог не призвів зовсім ні до чого, як будь-яка вступна розмова з утримуваною за всю його кар'єру. Вона шизофренічка – мусить бути, а деякі з них вельми вправні у вловлюванні натяків і висновках із них – але вона лячно метка до такого ступеня, якого не виявляв жоден шизофренік із тих, що він знав.
- І звідки вона могла знати про Гостинно-Гірську дорогу?
- Вас же не було вночі на Гостинно-Гірській дорозі, чи ви були там, Євко?
- Може бути, – підморгнула вона йому. – *Може бути.*

– Дякую вам, Євко. Невдовзі ми побалакаємо знову, я певен.

– Звичайно, побалакаємо, і я з нетерпінням цього чекатиму.

Упродовж розмови її увага до нього була неухильною – знову ж таки, нічого несхожого на будь-якого нелікованого шизофреніка, з яким він бодай колись мав справу – але тепер вона знову повернулася до хаотичного розчісування свого волосся. Вона провела рукою донизу, буркнувши щось на вузол, який відірвався з чутним тріском.

– Ох, докторе Норкросс...

– Слухаю?

– Вашого сина травмовано. Мені шкода.

Розділ 9

1

Заснулий у тіні сикамора, з головою на згорненому жовтому жилеті пожежника, з люлькою, що ледь жевріла на грудях вицвілої робочої сорочки, Віллі Берк, дядько з «Прихисти дорогу», мав картинний вигляд. Добре відомий хапанням риби і дичини на громадських землях, а також міцністю свого гнаного невеликими партіями самогону, уславлений тим, що ніколи не був спійманим за браконьєрством чи за варінням кукурудзяного пійла, Віллі Берк був ідеальним людським втіленням гасла цього штату, мудрової латинської фрази, що перекладалася як *«горяни завжди вільні»*. Йому було сімдесят п'ять. Сива борода, що пушилася аж навкруг шиї, і ветхий «кейсон»¹⁴⁹ із парочкою застромлених у повсть блешень, відпочивали на землі поряд з ним. Якщо комусь іншому й хотілося б упіймати Віллі на якомусь із його різноманітних злочинів, таке життя, але Лайла дивилася на нього крізь пальці. Віллі був добрим чолов'ягою, який безплатно робив багато корисних для міста справ. Він мав сестру, яка померла від Альцгеймера, і перед тим, як їй відійти, Віллі її доглядав. Лайла бачила їх разом на спільних вечерях пожежної команди; і хоча сестра Віллі тупилася у простір скляними очима, Віллі не переставав теревенити, балакав з нею про те і се, а тим часом нарізав курчатину і згодовував їй по шматочку.

Зараз Лайла стояла над ним і дивилася, як рухаються під повіками його очі. Приємно було бачити, що принаймні одна особа не дозволила світовій кризі порушити його післяобідній відпочинок. Як би їй хотілося лягти під сусіднім деревом та й самій закімарити.

Замість цього вона штовхнула ногою його в гумовий чобіт.

– Містере Ван Вінкл¹⁵⁰. Ваша дружина подала заяву про зникнення вашої особи. Каже, що ви вже десятки років, як пропали.

Повіки Віллі розтулилися. Він кілька разів моргнув, забрав люльку в себе з грудей і сів.

– Шерифе.

– Що вам снилося? Як ви підпалюєте ліс?

– Я сплю з люлькою на грудях ще відтоді, як хлопчаком був. Воно цілком безпечно, якщо ви опанували це вміння. А снився мені новий пікап, до вашого відома.

Пікап Віллі, іржавий динозавр ще з епохи В'єтнамської війни, стояв на краю гравійного накату перед трейлером Трумена Мейвезера. Свій крузер Лайла припаркувала поряд з ним.

– Як тутешні справи? – Вона примружилася на довколишній ліс, на оточений жовтою стрічкою трейлер. – Пожежу всю погасили? Ви тут самі?

¹⁴⁹ Cason – капелюх з круглим наголовком і крисами, зазвичай чорного кольору.

¹⁵⁰ Rip Van Winkle – герой однойменного оповідання (1819) класика американської літератури Вашингтона Ірвінга (1783–1859), заблукалий в горах, опоєний привидами селянин, який проспав у лісі двадцять років, таким чином уникнувши участі у війні за незалежність США.

– Ми залили той метовий сарай, що вибухнув. І ще його шматки позаливали. Достобіса шматків. Тут не надто сухо зараз, на щастя. Хоча мине час, доки сморід вивітриться. Інші всі роз'їхалися. Сам подумав, краще зачекаю, постережу місце пригоди та тее-сее. – Вілі, крекчучи, підвівся на рівні. – Може, мені варто було б почути, звідки в борту цього трейлера ота діра завбільшки, як куля для боулінгу?

– Ні, – сказала Лайла. – Кошмари будуть. Можете вже їхати, Віллі. Дякую, що не дозволили пожежі поширитися.

Лайла рипучими на гравії кроками підійшла до трейлера. Кров, що запеклася навкруг діри в борті, вже потемнішала до бордового кольору. Попід запахами гару та того озону, що його вивільнив вибух, тягнуло нудним смородом живої плоті, залишеної пектися на сонці. Перш ніж підірнути під поліційну стрічку, Лайла струснула носовичка і притисла його собі до рота й носа.

– Гаразд тоді, – сказав Віллі. – Уже, мабуть, за третю. Тре' чогось перехамнути. О, ще одне. Ма'ть, там ще триває якась хімічна реакція, отамечки, поза тим, що лишилося від того сараю. Це все, що я можу припустити.

Схоже було, Віллі, попри оголошений ним намір це зробити, їхати не поспішає; він набивав собі нову люльку, вибираючи крихти тютюну з передньої кишені сорочки.

– Що ви маєте на увазі?

– Подивіться на дерева. На землю. Наче феїні хустинки, як на моє око, але ну, ці ж ще й липкі. Клейкі. Та й цупкі також. Феїні хустинки не такі.

– Авжеж, – промовила Лайла. Вона уявлення не мала про що він говорить. – Звичайно, вони не такі. Послухайте, Віллі, ми маємо декого під арештом за ці вбивства...

– Еге, еге, чув за це по своєму сканеру. Важко повірити, щоби жінка змогла повбивати чоловіків і прорвати отаким чином стінку трейлера, але жінки тепер стають дужчими, така в мене думка. Поглянути лишень на ту Ронду Равзі, наприклад¹⁵¹.

І знову ж, Лінда не мала й гадки, хто така та Ронда Равзі. Єдиною надзвичайно фізично сильною жінкою, що її вона знала у цій місцині, була Ваннеса Лемплі, яка додавала до своєї зарплатні у в'язниці зароблене на змаганнях із реслінгу.

– Ви знаєте ці місця...

– Ну, не як власну долоню, але тутейші краї я доволі знаю, – погодився він, трамбуєчи свіжий заряд у своїй люльці жовтим від нікотину великим пальцем.

– Та жінка мусила якось сюди дістатися, і я сумніваюся, щоб прийшла пішки. Чи можете ви пригадати якесь місце, де б вона могла залишити свою машину? Десять віддалік від дороги?

Віллі підніс сірника до люльки й роздумував.

– Ну, знаєте що? Отам, дець за півмилі звідси, проходить електрична лінія Апалачеської енергетичної компанії. – Він показав на пагорб поза метовим сараєм. – Йде аж ув округ Бриджер. Хтось на повнопривідному міг би заїхати в ту просіку з Пенніворт-лейн, хоча сам я не робив би цього на жоднім авто, за яке заплатив власні гроші. – Він поглянув на сонце. – Час уже мені котитися. Якщо поспішу назад до дільниці, встигну на «Доктора Філа».

2

У трейлері не було на що дивитися, чого б уже не сфотографували Террі Кумс з Роджером Елвеєм, і нічого такого, що могло б пов'язувати Євку Блек з цим місцем. Ні сумочки, ні гаманця.

Лайла блукала між тамтешнього гармидеру, поки не почула, що пікап Віллі поторохтів у напрямку головного шосе. Потім вона пройшла по захарашеному мотлохом гравію перед

¹⁵¹ Ronda Rousey (нар. 1987 р.) – п'ятиразова чемпіонка США з дзюдо, медалістка Олімпійських ігор 2008 року, професійна реслерка та актриса.

трейлером, підпірнула під жовту стрічку і попрямувала до метового сараю.

За півмилі звідси, сказав Віллі, і, хоча лісова гушавина заважала Лайлі побачити пілони лінії електропередачі звідти, де вона стояла (шкодуючи, що не має респіраторної маски; сморід хімікатів досі залишався сильним), вона чула безупинне бзззз, яке вони видавали, несучи свій високовольтний вантаж у домівки і бізнеси цього маленького куточка Три-Окружжя. Люди, які живуть біля цих пілонів, кажуть, що вони викликають рак, і в статтях, які Лайла читала в газетах, також траплялися переконливі докази цього. Втім, як щодо мулу з кар'єрів та ставків-відстійників, який забруднює ґрунтові води? Винним може бути як те, так і інше. А може, це щось на кшталт отруйного рагу, різні створені людьми штучні спеції замішуються в різноманітні апетитні захворювання: різновиди раку, хвороби легень і хронічний біль голови?

А тепер ще нова хвороба, подумала вона. Що її принесло нам? Не водяні ж вугільні відходи, якщо це відбувається в усьому світі.

Вона вирушила в напрямку того бзззз і не пройшла й дюжини кроків, як побачила першу з феїних хустинок і зрозуміла, про що говорив Віллі. Зазвичай вони траплялись на очі вранці – павутиння, інкрустоване крапельками роси. Лайла опустила на одне коліно, потягнулася рукою до димчастобілої латки, та потім передумала. Підібравши гілочку, вона натомість ткнула в павутиння нею. Тоненькі пасма прилипли до кінця гілочки і, здавалося, чи то випаровуються з деревини, чи тануть у ній. Що було неможливим, звичайно. Обман її втомленого зору. Не могло бути іншого пояснення.

Вона подумала про ті кокони, якими обростають сплячі жінки, і зачудувалася: а якщо оце тут та сама речовина. Єдине здавалося очевидним навіть для такої виснаженої жінки, якою зараз була вона: це схоже на слід ноги.

– Принаймні мені воно таким здається, – голосно промовила Лайла.

Потім вона зняла у себе з паска телефон і сфотографувала цю «хустинку».

За першою знайшлася інша, а далі ще й ще. Тепер уже жодних сумнівів. Це сліди, і особа, яка їх залишила, прямувала до метового сараю і трейлера. Біле плетиво також причепилося до стовбурів кількох дерев, кожна з таких латок контурами приблизно нагадувала долоню, так, ніби хтось або торкався їх проходячи повз, або спирався на них, щоб перепочити чи прислухатися. Але що воно за таке, це лайно? Якщо Євка Блек залишила сліди ніг і рук з павутиння тут, у лісі, як виходить, що жодних ознак цього нема в Лайлиному крузері?

Лайла піднялася по цих слідах угору схилом і пішла далі, вниз, у таку собі вузьку западину, які тутешні країни, на кшталт Віллі Берка, називають виярками або байраками, а потім знову вгору, на інший пагорб. Тут дерева росли густіше – вірджинські сосни боролися за простір і сонячне світло. Де-не-де з гілок звисали ті павутинчасті клапті. Вона зробила ще кілька знімків телефоном і продиралася далі, до електричних пілонів, до яскравого сонячного світла попереду. Лайла нахилилася, щоб пройти під низькою гілкою, виступила на галявину, стала і просто дивилася. На якусь мить всю її втому зміло зачудуванням.

Я не бачу цього, подумала вона, я заснула, може, в своєму крузері, може, в трейлері покійного Трумена Мейвезера, і мені це сниться. Напевне так, бо нічого такого не існує в Три-Окружжі чи на схід від Скелястих гір. Нічого такого насправді не існує ніде, ні на землі, ні в цю епоху.

Лайла стояла, завмерши на краю галявини, з вигнутою шиєю, дивлячись угору. Зграї нетель брунатних відтінків пурхали навкруг неї, здавалося, це якесь райдужне золото переміщується у променях післяполудневого сонця.

Десь вона читала, що найвище дерево на планеті – якась секвоя – трохи не сягає заввишки чотирьохсот футів¹⁵². Це дерево посеред галявини, було на вигляд вищим, і воно не було секвою. І не було схожим на жодне дерево з тих, які вона бодай колись бачила.

---

¹⁵² 400 футів = 121,92 м.

Найближче, з чим могла порівняти Лайла, були ті баньяни, які вони з Клінтом бачили в Пуерто-Рико під час їхньої весільної подорожі. Це... воно... стояло на велетенському вузлуватому п'єдесталі з коренів, найбільші з яких були на око футів двадцять-тридцять завтовшки¹⁵³. Окоренок складався з десятків переплєтених між собою стовбурів, підносячись до величезного гілля зі схожим на папоротево листям. Здавалося, дерево світиться своїм власним світлом, окутане якоюсь аурую. Мабуть, це була така ілюзія, викликана тим, що сонце, спливаючи на захід, зблискувало в просвітах між перекрученими стовбурами окоренка, проте...

Утім, усе цілком тут ілюзія, хіба не так? Дерев не ростуть п'ятсот футів заввишки, і навіть якби це дерево мало таку вишину – припустімо, це так – вона побачила б його ще від Труменового трейлера. Террі з Роджером його б побачили. Віллі Берк його бачив би.

Із сонмища папоротевого листя високо над нею в небо спурхнула зграя пташок. Зелених, і спершу Лайла було подумала, що то папужки, тільки ці були надто маленькими. Зграя полетіла на захід, утворивши стрій у формі V – Боже мій, наче ті качки – і зникла.

Лайла потягнула свій наплічний мікрофон, натисла великим пальцем кнопку, намагаючись викликати Лінні в диспетчерській. І не отримала нічого, крім постійного потоку атмосферного тріску, та якось і не здивувалася. Не здивувалася вона, й коли червона змія, товща за накачані біцепси Ван Лемплі і завдовжки щонайменше три ярди¹⁵⁴, виповзла з вертикальної розколини в сірому стовбурі цього дивовижного дерева. Розколина та була з двері завбільшки.

Змія підвела свою списоподібну голову в її бік. Чорні очі вивчали Лайлу з холодною цікавістю. Язик покуштував повітря, потім втягнувся назад. Змія прудко сковзнула вгору прощілиною в стовбурі і обвила акуратними кільцями одну з гілок. Погойдуючи головою, як вагадлом. Незбагненні очі так само вивчали Лайлу, тепер дивлячись на неї згори вниз.

З-поза дерева почулося низьке, роздираюче гарчання, і з затінку з'явився білий тигр, очі в нього були яскравими і зеленими. Виступив гордовито павич, киваючи головою, зі знаменитим хвостом, розпушеним віялом, він видавав звук, що скидався на єдине, знову і знову повторюване кумедне запитання: *Ги-ги? Ги-ги? Ги-ги? Ги-ги?* Навкруг нього вилися нетлі. У Лайли в родині зберігався ілюстрований Новий Заповіт, і ці виткі комахи нагадали Лайлі той німб, який, здається, завжди мав Ісус, навіть коли ще лежав немовлям у яслах.

Червона змія зісковзнула зі своєї гілляки, пролетівши останні десять футів, і приземлилася між павичем і тигром. Усі троє рушили до Лайли на краю галявини, тигр скрадливо, змія плазом, а павич козирем, кудкудакчучи.

Лайла відчула глибоке, всеосяжне полегшення. Так. Так. Це все сон – це беззаперечно сон. Мусить бути сон. Не тільки цей момент, не тільки Аврора, але й уся решта, геть усе після тих весняних зборів Курикулум-комітету Три-Окружжя в аудиторії Коглинської старшої школи.

Вона заплющила очі.

3

Її вступ до Курикулум-комітету був справою Клінта (в тому-то й полягає іронія: зрештою він підірвався на власній петарді.) Це було ще 2007 року. Газета «Три-Окружжя Гералд» надрукувала статтю про батька однієї коглинської одинадцятикласниці, який

¹⁵³ 20 футів = 6,02 м; 30 футів = 9,14 м.

¹⁵⁴ 3 ярди = 2,74 м.

домагався, щоб «*Ти тут, Боже? Це я, Маргарет*»¹⁵⁵ було вилучено зі шкільної бібліотеки. В статті цитувалися слова того родителя «клятий атеїстичний пасквіль», Лайла в таке повірити не могла. Колись, у свої тринадцять років вона обожнювала цей роман Джуді Блум і відчувала власну спорідненість з описаним там: як воно, бути дівчиною-підлітком, коли попереду в тебе раптом почала майорити дорослість, наче якесь нове, незнайоме і лячне місто, яке вимагає, щоб ти увійшла крізь його браму, хочеш ти сама цього чи ні.

– Я любила цю книгу! – сказала Лайла, подаючи газету Клінту.

Чим висмикнула свого чоловіка з його звичайного стану замріяності, коли він сидить за кухонною стійкою і дивиться крізь скляні двері на подвір'я, легенько гладячи собі пальці лівої руки кісточками правої. Клінт кинув погляд на статтю.

– Вибач, любонько, дуже жаль, але цю книжку необхідно спалити. Це прямий наказ генерала Ісуса, – віддав він газету назад Лайлі.

– Це не жарти, Клінте. Мотив, з якого цей чоловік хоче заборонити книжку, і є саме тією причиною, чому її потрібно читати дівчатам.

– Я згоден. І розумію, що це не жарти. То чому ти не зробиш чогось задля цього?

Ось за це, за такі заохочення Лайла його й любила.

– Гаразд. Зроблю.

У газеті згадувалася нашвидку сформована з батьків і небайдужих громадян група, яка назвалася Курикулум-комітетом¹⁵⁶. Лайла теж записалася. І щоб підтримати справу, вона зробила те, що вміє робити добрий офіцер поліції: звернулася по допомогу до своєї громади. Лайла агітувала кожну місцеву мешканку з подібними поглядами, яка, на її думку, могла виступити на захист книжки. Лайла перебувала у надзвичайно вигідній позиції для розширення цієї групи. Роки залагоджування скарг на гучний шум, суперечок за межу, відпускання порушниць обмежень на швидкість тільки з попередженням, і загалом те, що вона виявила себе добросовісною і поміркованою представницею закону, створило вельми доброзичливе до неї ставлення.

«Хто такі, збіса, всі ці жінки?» – вигукнув на початку наступних зборів Курикулум-комітету той самий батько, який все це розпочав, оскільки дійсно всі до одної там були лише жінки, і було їх там значно більше, ніж його самого. «*Маргарет*» було врятовано. Джуді Блум прислала листа з подякою.

Лайла залишалася в Курикулум-комітеті, але історій такого рівня полеміки, яку була викликала «*Маргарет*», більше не траплялося. Учасниці читали нові книжки, які додавалися в бібліотеки і до курикулуму в середніх і старших школах по всьому Три-Окружжю, і слухали лекції викладачів мови й літератури та бібліотекарів. Тепер це стало більш схожим на книжковий клуб, а не на політичні дебати. Лайлі там подобалося. І, як у більшості книжкових клубів, хоча на їхніх зборах подеколи з'являлися один-два чоловіки, переважно це залишалася справою ХХ.

Лишень увечері минулого понеділка відбулося останнє засідання. Після нього, дорогою до своєї машини на шкільній парковці, Лайла порівнялася з літньою жінкою на ім'я Дороті Гарпер, яка також була членкинею чогось, що називалося «Книжковий клуб першого четверга» і одною з тих мешканок міста, яких Лайла тоді загітувала стати на захист «*Маргарет*».

– Ви мусите пишати Шейлою, вашою племінницею! – зауважила Дороті, спираючись на ціпок; сумка з квітковим малюнком, достатньо велика, щоб носити в ній немовля, гойдалася в Дороті на плечі. – Люди кажуть, вона може потрапити до університету на

¹⁵⁵ «Are You There God? It's Me, Margaret» (1970) – частково автобіографічний роман американської письменниці Джуді Блум (нар. 1938 р.) про дванадцятирічну дівчинку з позарелігійної родини, яка гостро переживає фізичні й психологічні процеси входження у підлітковий вік і шукає підхожу їй віру в Бога.

¹⁵⁶ Курикулум – термін, що означає договір між суспільством, державою і фахівцями в галузі освіти щодо курсів навчання і життєвого досвіду, який учні мусять отримати у певний період свого життя.

баскетбольну стипендію Першого дивізіону. Ну, хіба не чудесно для неї?

Потім Дороті додала:

– Звичайно, я гадаю, ви наперед не тішитесь надіями... розумію, вона поки що лише в десятому класі. Але в п'ятнадцять років дуже мало дівчат стають такими сенсаціями.

У Лайли на язичку крутилося сказати, що Дороті помиляється: у Клінта нема брата і Лайла не має племінниці. Але Дороті Гарпер була в такому віці, коли вже часто плутають прізвища. Вона побажала старій пані всього доброго й поїхала додому.

Проте Лайла ж працювала шерифом, їй платили за те, щоб була доскіпливою. Наступного ранку в якусь вільну хвилику в себе за столом у шерифській управі вона згадала слова Дороті і набрала у «Фаєрфоксі»: *Шейла Норкросс*. Першим, виданим пошуковиком результатом була спортивна стаття під заголовком «КОГЛИНСЬКА ЗІРКА ВИВОДИТЬ “ТИГРИЦЬ” У ФІНАЛІСТКИ ТУРНІРУ», означеною зіркою була п'ятнадцятирічна Шейла Норкросс. Отже, Дороті Гарпер, врешті-решт, не сплутала прізвища. У Три-Округжі могли бути й інші Норкросси – хто їх зна. Вона точно таких не знала. Насамкінець у тій статті згадувалася й горда мати Шейли, вона мала інше прізвище – Паркс. Шеннон Паркс.

У пам'яті Лайли «рипнула підлога»: кілька років тому, коли Джаред був захопився легкою атлетикою, Клінт побіжно зауважив, що в такому ж віці його самого підштовхнули до бігу намовляння друга на ім'я Шеннон Паркс. У тому контексті вона вирішила, що йдеться про хлопця, якого батьки нагородили таким доволі консервативним ім'ям¹⁵⁷. Вона це запам'ятала, тому що її чоловік взагалі майже ніколи не говорив про своє дитинство і роки дорослішання, а ті рідкісні випадки, коли він це робив, дійсно справляли на Лайлу враження.

Він ріс сиротою в приймах. Багато деталей Лайла не знала... та ну-бо, кого вона дурить? Вона не знала жодних

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

---

¹⁵⁷ Shannon – ім'я ірландського походження, яке в США колись вважалося суто чоловічим, проте з кінця 1930-х його почали давати переважно дівчатам, а тепер батьки називають так і синів, і доньок.